

**ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY
PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2011**

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2012**

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	9
ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	10
KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE	12
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2011 A VÝHLED DO BUDOUCNA.....	14
ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE.....	16
K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE	16
K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2011	17
SHRNUTÍ VYJÁDRĚNÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2011	20
1. Zemědělství	20
C-544/10 Deutsches Weintor	20
C-390/11 CS AGRO.....	21
C-401/11 Soukupová.....	22
2. Životní prostředí.....	22
C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles a další.....	23
C-585/10 Møller	24
C-420/11 Leth.....	24
3. Dopravní politika	25
4. Energetická politika	25
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	25
6. Veřejné zakázky.....	25
C-615/10 Insinööritoimisto InsTiimi.....	25
C-159/11 Azienda Sanitaria Locale di Lecce	26
C-218/11 Édukövízig a Hochtief Construction	27
7. Státní podpory.....	27
8. Hospodářská soutěž	27
C-17/10 Toshiba Corporation a další.....	28
C-209/10 Post Danmark	28
9. Daně a finanční trh.....	29
C-19/11 Geltl	29
C-165/11 Profitube	30
C-220/11 Star Coaches.....	31
C-248/11 Nilas a další	32
C-381/11 Mesa Bertrán	32
10. Svoboda poskytování služeb a usazování	33
11. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)	33
C-70/10 Scarlet Extended	33
C-518/10 Yeda Research and Development Company a Aventis Holdings	34

C-630/10 University of Queensland a CSL	35
C-5/11 Donner	35
C-6/11 Daiichi Sankyo	36
C-171/11 FRA.BO	37
12. Volný pohyb kapitálu.....	38
C-39/11 VBV Vorsorgekasse.....	38
13. Ochrana spotřebitele.....	39
C-602/10 SC Volksbank România	39
C-134/11 Blödel-Pawlik.....	40
14. Volný pohyb osob	40
C-40/11 Iida.....	40
C-179/11 CIMADE et GISTI.....	41
C-221/11 Demirkan.....	42
C-245/11 K.....	43
C-277/11 MM	44
15. Sociální politika.....	44
16. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	45
C-367/11 Prete	45
C-379/11 Caves Krier Frères	45
C-443/11 Jeltos a další	46
17. Vnější vztahy	47
18. Celní unie.....	47
C-138/10 DP Grup.....	47
C-262/10 Döhler Neuenkirchen	48
C-533/10 CIVAD	48
C-28/11 Eurogate Distribution	49
C-163/11 Annex Customs	50
C-333/11 Febetra	51
C-438/11 Lagura Vermögensverwaltung.....	52
19. Společný celní sazebník	52
20. Justice a vnitřní věci.....	52
C-139/10 Prism Investments.....	53
C-327/10 Lindner	53
C-514/10 Wolf Naturprodukte	54
C-42/11 Lopes Da Silva Jorge	54
C-170/11 Lippens a další.....	55
C-190/11 Mühlleitner.....	56
C-228/11 Melzer	56
C-332/11 ProRail	57
C-396/11 Radu	57
C-419/11 Česká spořitelna	58
21. Právo institucí a jejich zaměstnanců.....	58
22. Společná zahraniční a bezpečnostní politika.....	58

23. Principiální a průřezové otázky	59
C-617/10 Åkerberg Fransson	59
C-317/11 Reimann.....	60
ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2011	60
1. Zemědělství	60
C-442/09 Bablok a další	61
C-381/10 Astrid Preissl.....	61
C-382/10 Albrecht a další.....	62
C-316/10 Danske Svineproducenter	63
2. Životní prostředí	64
C-240/09 Lesoochránárske zoskupenie.....	64
C-402/09 Tatu	65
C-115/09 Trianel Kohlekraftwerk Lünen.....	65
C-165/09 až 167/09 Stichting Natuur en Milieu a další.....	66
C-128/09 až C-131/09, C-134/09 a C-135/09 Boxus a další.....	67
C-474/10 Seaport (NI) a další	68
C-585/10 Møller	69
C-366/10 Air Transport Association of America a další	69
3. Dopravní politika	70
C-442/10 Churchill Insurance Company a Evans.....	70
4. Energetická politika	71
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	71
C-410/09 Polska Telefonía Cyfrowa	71
6. Veřejné zakázky.....	72
C-274/09 Privater Rettungsdienst und Krankentransport Stadler	72
7. Státní podpory.....	73
8. Hospodářská soutěž	73
C-375/09 Tele 2 Polska.....	73
C-360/09 Pfeiderer	74
9. Daně a finanční trh.....	75
C-489/09 Vandoorne	75
C-398/09 Lady & Kid.....	76
C-9/11 Waypoint Aviation.....	77
C-157/10 Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	77
10. Svoboda poskytování služeb a usazování	78
C-119/09 Société fiduciaire nationale d'expertise comptable	78
C-347/09 Dickinger a Ömer	79
C-371/10 National Grid Indus	80
11. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)	81
C-235/09 DHL Express	81
C-249/09 Novo Nordisk	82
C-316/09 MSD Sharp & Dohme	83

C-462/09 Stichting de Thuis kopie.....	83
C-271/10 VEWA	84
C-324/09 L'Oréal a další.....	85
C-4/10 a C-27/10 Bureau National Interprofessionnel du Cognac	86
C-400/09 a C-207/10 Orifarm a další.....	87
C-427/09 Generics	88
C-323/09 Interflora a Interflora British Unit	88
C-482/09 Budějovický Budvar.....	89
C-403/08 a 429/08 Football Association Premier League a další	90
C-34/10 Brüstle	91
C-70/10 Scarlet Extended	92
C-322/10 a C-422/10 Medeva a Georgetown University a další	93
C-145/10 Painer	94
12. Volný pohyb kapitálu.....	95
C-445/09 IMC Securities.....	95
13. Ochrana spotřebitele.....	96
C-65/09 a C-87/09 Gebr. Weber a Putz	96
C-495/10 Dutruieux	97
14. Volný pohyb osob	98
C-359/09 Ebert	98
C-34/09 Ruiz Zambrano	99
C-372/09 a 373/09 Peñarroja Fa	100
C-424/09 Toki.....	100
C-61/11 PPU El Dridi.....	101
C-434/09 McCarthy	102
C-147/08 Römer	102
C-391/09 Runevič-Vardyn a Wardyn	103
C-184/10 Grasser	104
C-484/07 Pehlivan	105
C-101/10 Pavlov a Famira	106
C-186/10 Oguz	106
C-187/10 Unal.....	107
C-224/10 Appelt	108
C-256/11 Dereci a další.....	109
C-430/10 Gaydarov	110
C-434/10 Aladzhov	110
C-329/11 Achughbabian.....	111
C-371/08 Ziebell	112
C-411/10 a C-493/10 N. S. a další.....	113
C-424/10 a C-425/10 Ziolkowski a Szeja.....	114
15. Sociální politika.....	114
C-307/09 až C-309/09 Vicoplus.....	114
C-440/09 Tomaszewska.....	115
C-399/09 Landtová.....	116
C-388/09 da Silva Martins.....	117
C-104/10 Kelly	118
C-159/10 a C-160/10 Fuchs a Köhler	119
C-108/10 Scattolon	119

C-214/10 KHS	120
16. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	121
C-503/09 Stewart	121
17. Vnější vztahy	122
18. Celní unie	122
C-153/10 Sony Supply Chain Solutions (Europe)	122
C-138/10 DP grup	123
C-454/10 Jestel	124
C-446/09 a C-495/09 Phillips a Nokia	124
C-409/10 Afasia Knits Deutschland	125
19. Společný celní sazebník	126
20. Justice a vnitřní věci	126
C-283/09 Weryński	127
C-29/10 Koelzsch	127
C-144/10 Berliner Verkehrsbetriebe	128
C-483/09 Gueye a Salmerón Sánchez	129
C-139/10 Prism Investments	129
C-406/09 Realchemie Nederland	130
C-509/09 a C-161/10 eDate Advertising	131
C-327/10 Lindner	132
C-412/10 Homawoo	133
21. Právo institucí a jejich zaměstnanců	133
C-196/09 Miles a další	133
C-163/10 Patriciello	134
22. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	135
C-72/11 Afrasiabi a další	135
23. Principiální a průřezové otázky	136
C-236/09 Association Belge des Consommateurs Test-Achats	136
C-89/10 a C-96/10 Q-Beef a Bosschaert	137
C-447/09 Prigge	138
C-468/10 ASNEF	139
ŘÍZENÍ O POMOCNÉM STANOVISKU SOUDU ESVO	140
E-1/11 Norwegian Registration Authority for Health Personnel – appeal from A	140
E-7/11 Grund v. The Icelandic Medicines Agency	141
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	143
PRŮBĚH ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	143
DRUHY ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	145
ÚLOHA VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	145
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA V ROCE 2011	146

ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA VE FÁZI ŽALOBY PŘED SOUDNÍM DVOREM PROTI ČR A ROZSUDKY	151
Soudní řízení zahájená v roce 2011	152
Soudní řízení skončená odsuzujícím rozsudkem – přehled od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2011	153
Soudní řízení skončená zpětvzetím žaloby – přehled od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2011	157
AKTUÁLNĚ PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ KE DNI 31. 12. 2011	160
Řízení ve fázi výzvy dle čl. 260 SFEU	160
Řízení ve fázi soudního řízení před Soudním dvorem	160
Řízení ve fázi odůvodněného stanoviska – věcná řízení.....	160
Řízení ve fázi odůvodněného stanoviska – nenotifikační řízení.....	161
Řízení ve fázi dodatečného formálního upozornění – věcná řízení	162
Řízení ve fázi formálního upozornění – věcná řízení	162
Řízení ve fázi formálního upozornění – nenotifikační řízení	163
ŘÍZENÍ ZASTAVENÁ V ROCE 2011.....	165
EU PILOT	168
Co je EU Pilot	168
Postup řízení	168
Vývoj v roce 2011	169
ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU.....	170
OBECNĚ K ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU	170
ŽALOBY ČR NA NEPLATNOST AKTŮ EU	170
T-194/07 ČR proti Komisi (emisní povolenky)	171
T-248/07 ČR proti Komisi (nadlimitní zásoby)	171
T-465/08 ČR proti Komisi (zápočet Phare)	172
INTERVENTCE.....	174
VĚCI, V NICHŽ SE ČR V ROCE 2011 VYJÁDŘILA.....	175
První železniční balíček.....	175
C-473/10 Komise proti Maďarsku	175
C-483/10 Komise proti Španělsku.....	175
C-512/10 Komise proti Polsku.....	176
C-528/10 Komise proti Řecku.....	177
C-556/10 Komise proti Německu.....	177
C-627/10 Komise proti Slovinsku	178
Skupina pro účely daně z přidané hodnoty	179
C-65/11 Komise proti Nizozemsku	179
C-74/11 Komise proti Finsku.....	179
C-85/11 Komise proti Irsku	180
C-86/11 Komise proti Spojenému království	180
C-95/11 Komise proti Dánsku	181
Zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře.....	181
C-189/11 Komise proti Španělsku.....	181
C-193/11 Komise proti Polsku.....	182
C-236/11 Komise proti Itálii.....	183

Ostatní	183
C-504/09 P Komise proti Polsku a C-505/09 P Komise proti Estonsku.....	183
C-130/10 Parlament proti Radě	184
C-404/10 P Komise v. Éditions Odile Jacob	184
C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P Komise a další proti Kadimu	185
C-610/10 Komise proti Španělsku.....	186
VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2011 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ	187
První železniční balíček	187
C-369/11 Komise proti Itálii.....	187
Zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře	187
C-293/11 Komise proti Řecku.....	187
C-296/11 Komise proti Francii.....	188
C-309/11 Komise proti Finsku.....	188
C-450/11 Komise proti Portugalsku	189
C-473/11 Komise proti Nizozemsku	189
Ostatní	189
C-267/11 P Komise proti Lotyšsku	189
C-274/11 P Španělsko proti Radě a C-295/11 P Itálie proti Radě.....	190
C-280/11 P Rada proti Access Info Europe.....	190
C-292/11 P Komise proti Portugalsku.....	191
T-465/11 Globula proti Komisi.....	192
ŘÍZENÍ UKONČENÁ V ROCE 2011	192
C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08 a C-61/08 Komise proti Belgii, Francii, Lucembursku, Rakousku, Německu a Řecku	192
C-52/08 Komise proti Portugalsku	193
ŘÍZENÍ O POSUDKU	194
Posudek 1/09	194
DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	196
VÝBOR VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ROCE 2011	196
PRACOVNÍ SKUPINA RADY „SOUDNÍ DVŮR“	196
PŘIJETÍ ZÁKONA Č. 186/2011 Sb.	197
PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY.....	198

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnec

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

bývalý předseda německého Spolkového ústavního soudu Hans-Jürgen Papier nedávno na konferenci věnované rozhodovací činnosti Soudního dvora EU prohlásil, že *kdo seje unijní právo, sklízí judikaturu Soudního dvora*. Použijeme-li tuto metaforu na dění u Soudního dvora v uplynulém roce, můžeme říct, že změny, které do unijního práva „zasela“ Lisabonská smlouva, přinesly v uplynulém roce první „sklizeň“. Jedná se zejména o otázky spojené s uplatňováním Listiny základních práv EU, která prostřednictvím Lisabonské smlouvy získala stejnou právní sílu, jako zakládací Smlouvy, potažmo Protokolu (č. 30) o uplatňování Listiny v Polsku a ve Spojeném království (v tomto ohledu je významným především rozsudek ve věci C-411/10 *N. S. a další*, který byl vydán v samotném závěru minulého roku).

Důležité změny v samotném fungování unijního soudnictví byly v minulém roce iniciovány Soudním dvorem, a to jak ve vztahu k jeho Statutu (k nejvýznamnějším patří návrh na navýšení počtu soudců Tribunálu ze současných 27 na 39 z důvodu dlouhodobé přetíženosti tohoto soudního tělesa), tak k Jednacímu řádu, který byl navržen zcela nově a jehož projednávání v pracovní skupině Soudní dvůr je právě dokončováno.

Nečinné ale nezůstaly v uplynulém roce ani české soudy – v 5 případech bylo ze strany českých soudů zahájeno řízení o předběžné otázce, z nichž k nejvýznamnějším patří bezesporu věc C-220/11 *Star Coaches* týkající se režimu zdaňování služeb cestovních kanceláří, a to z důvodu souvislosti s řízeními o porušení unijního práva, které bylo paralelně k identické (pro celou EU praktické) právní otázce zahájeno Evropskou komisí proti 9 členským státům.

Opomenout nelze ani řízení o výběru kandidáta na funkci soudce Soudního dvora, na kterou byl za Českou republiku nominován v prosinci uplynulého roku stávající soudce prof. Jiří Malenovský.

Vážení čtenáři, jsem rád, že Zpráva, kterou máte před sebou, není jenom materiálem, který vláda bere na vědomí, ale slouží též širší odborné veřejnosti, včetně akademické sféry. Dovoluji si Vám tímto popřát inspirativní četbu.

V Praze dne 26. února 2012

A handwritten signature in black ink, reading "Martin Šmuk". The signature is fluid and cursive, with the first name "Martin" and the last name "Šmuk" clearly distinguishable.

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ podle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“), konkrétně na odboru komunitárního práva (dále jen „OKP“). OKP se člení na dvě oddělení, a sice OKP 1, které se zabývá agendou obecných otázek unijního práva a agendou vnějších vztahů EU, a OKP 2, které vykonává agendu VLZ, tj. zabývá se všemi záležitostmi týkajícími se zastupování ČR před Soudním dvorem EU (dále jen „Kancelář VLZ“).

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s Evropskou komisí (dále jen „EK“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervention, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných institucí EU, popř. na nečinnost institucí EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva. Z praktických důvodů zajišťují v rámci Kanceláře VLZ uvedenou agendu dvě stálé pracovní skupiny (dále jen „PS pro předběžné otázky“ a „PS pro infringementy“).

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ pracovníci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží díky za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele je člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o mezirezortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými rezorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá buď přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

V roce 2011 se výbor scházel pravidelně, zpravidla jednou za měsíc.

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2011 A VÝHLED DO BUDOUCNA

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených základními smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro tři soudní instance: Soudní dvůr, Tribunál (dříve Soud prvního stupně) a Soud pro veřejnou službu. Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v základních smlouvách (čl. 19 SEU), zatímco Soud pro veřejnou službu vznikl jako specializovaný soud v roce 2005 na základě rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. 11. 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie, za využití bývalého článku 225a SES, resp. 140b SESAE. Posledně jmenovaný soud převzal agendu řešení zaměstnaneckých sporů mezi institucemi EU a jejich zaměstnanci, jež do té doby vykonával Soud prvního stupně.

Soudní dvůr je v současné době složen z 27 soudců (jeden za každý členský stát) a z 8 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Tribunál je též složen z 27 soudců navržených vždy za každý jednotlivý členský stát, Soud pro veřejnou službu je pak tvořen 7 soudci.

Vedle těchto tří soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora).

Soudní dvůr EU v roce 2011 podal návrh na změnu svého Statutu a také návrh nového Jednacího řádu Soudního dvora. O projednávání těchto návrhů je uvedeno více v části Další aktivity vládního zmocněnce.

Výraznou změnu v komunikaci VLZ se Soudním dvorem představuje zprovoznění systému e-Curia v listopadu 2011, jehož prostřednictvím Soudní dvůr zmocněncům členských států doručuje dokumenty k jednotlivým řízením elektronicky namísto původního doručování listinného. Stejně tak může nyní VLZ doručovat jednotlivé procesní písemnosti Soudnímu dvoru toliko vložním do elektronické databáze.

Z hlediska personálního obsazení nepřípadala na rok 2011 pravidelná obměna části soudu, tudíž byli pouze jmenováni nástupci odstoupivších soudců. V této souvislosti

byl využíván zvláštní výbor (tzv. soudcovský panel) dle čl. 255 SFEU, jehož úkolem je hodnocení odborné úrovně navržených kandidátů a jejich vhodnosti pro výkon náročné funkce.

Na Soudním dvoře došlo k nahrazení odstoupivší soudkyně za SE, novým soudcem byl jmenován Carl Gustav Fernlund. Na Tribunálu byla novou soudkyní za BG jmenována Mariyana Kancheva. Novými soudci Soudu pro veřejnou službu, kteří jsou vybíráni dohodou členských států s využitím stanoviska výboru zřízeného podle rozhodnutí Rady 2004/752/ES a se zohledněním kvalitativního i geografického hlediska, byli jmenováni Ezio Perillo (IT), René Barents (NL) a Kieran Bradley (IE).

Vláda České republiky přijala v roce 2011 Pravidla pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie (usnesení vlády č. 525 ze dne 13. 7. 2011), jež podrobně upravují vnitrostátní proces výběru kandidáta za ČR na funkci soudce některého ze soudních těles v rámci Soudního dvora EU. Tato pravidla se použijí též na výběr českého kandidáta na funkci generálního advokáta Soudního dvora.

Vzhledem k tomu, že mandát českého soudce u Soudního dvora vyprší 6. 10. 2012, proběhlo v roce 2011 podle uvedených Pravidel výběrové řízení na kandidáta na tuto funkci. Usnesením vlády č. 943 ze dne 14. 12. 2011 byl do funkce soudce Soudního dvora za ČR nominován stávající soudce prof. JUDr. Jiří Malenovský, CSc.

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce, o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2011 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2011 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovně-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.¹ V souladu s článkem 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 104 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředního jazyka členského státu. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.² Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Přechodná ustanovení však stanoví, že se tato plná pravomoc uplatní teprve pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.³ Obecná pravomoc Soudního dvora se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob.

Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

¹ K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005).

² K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), s. 288-291.

³ Protokol č. 36 o přechodných ustanoveních, článek 10. Je stanoveno, že jako přechodné opatření zůstávají pravomoci Soudního dvora stejné ohledně aktů v oblasti policejní a justiční spolupráce přijatých před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Použitelnost tohoto přechodného opatření končí pět let ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Jedinou oblastí zůstávající mimo přezkumnou pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU, a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem. Všechny předběžné otázky jsou Soudním dvorem zasílány příslušné osobě k tomu zmocněné členským státem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracovává VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle rezortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

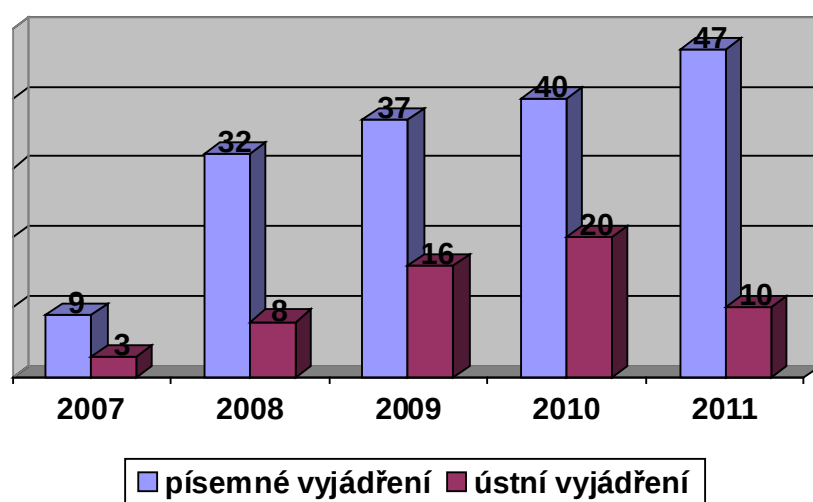
Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány rezortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný rezort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2011

Kancelář VLZ obdržela v roce 2011 cca 600 podání v cca 400 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 54, a to buď v podobě písemného vyjádření nebo ústního vystoupení, případně obojího (včetně vyjádření v řízení o pomocném

stanovisku před Soudem ESVO, o nichž je pojednáno v následující části této zprávy).⁴ Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro legislativní a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu aplikovaného v ČR. Ve 47 případech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření a v 10 případech se ČR prostřednictvím VLZ účastnila ústního jednání, v několika případech se ČR zapojila do obou fází řízení. Od vstupu ČR do EU můžeme sledovat trend postupného nárůstu aktivity ČR v řízení o předběžné otázce.

Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2007 - 2011

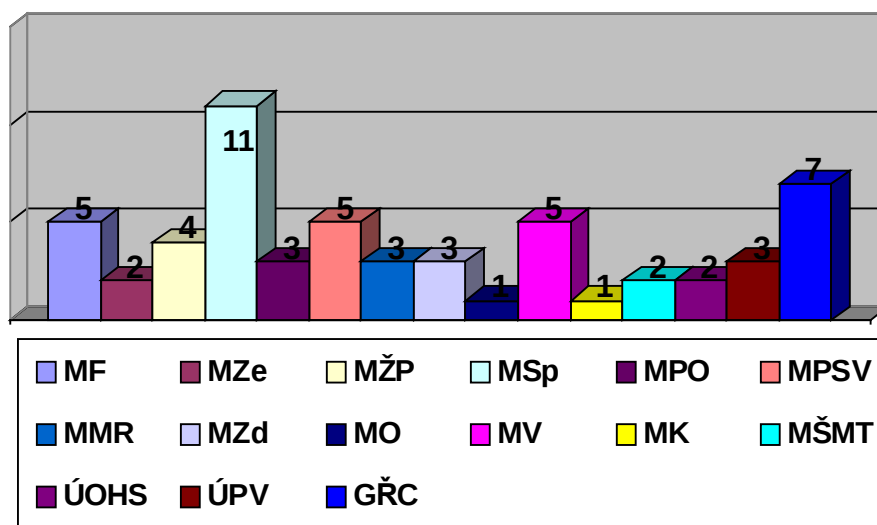

Vyjádření směřovala nejčastěji do oblasti obecných principů práva EU, volného pohybu zboží, služeb a osob, soudní příslušnosti, hospodářské soutěže, sociálního zabezpečení, celních otázek, práva duševního vlastnictví a ochrany životního prostředí.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2011 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

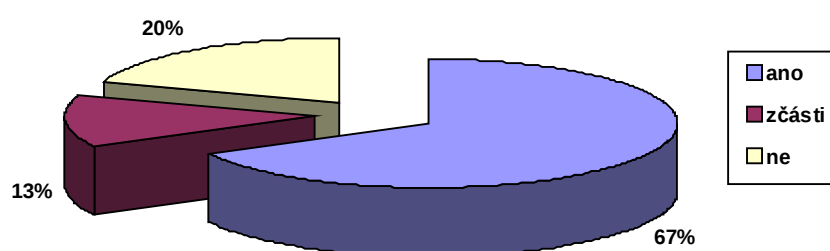
⁴ Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2011, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2011 podle gestorů

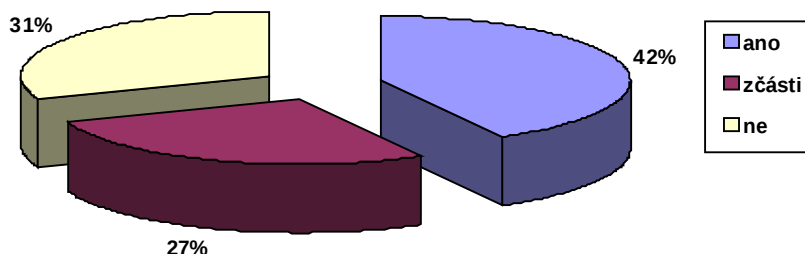

Pro účely získání zpětné vazby pro svou činnost monitoruje Kancelář VLZ, jakou odezvu nacházejí vyjádření VLZ v řízení o předběžné otázce v rozsudcích Soudního dvora a stanoviscích generálních advokátů. Výsledkem jsou následující grafy zohledňující vyjádření ČR za období od přistoupení ČR k EU až do 31. 12. 2011, v nichž již bylo vydáno stanovisko generálního advokáta nebo vyneseno rozsudek.

Soulad vyjádření ČR s rozsudky Soudního dvora

Soulad vyjádření ČR se stanovisky generálních advokátů

Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2011

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2011 písemné vyjádření anebo se účastnila ústního jednání.⁵

1. Zemědělství

15 zahájených řízení (společná pravidla pro režim přímých podpor, ochrana zvířat během přepravy a převoz zvířat v zájmovém chovu, společná organizace trhů a dávky z výroby v odvětví cukru, ochrana odrůd Společenství, režim vývozních náhrad, hygiena a označování potravin, organizace trhu s vínem, restrukturalizační podpora ze SZIF atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-544/10 *Deutsches Weintor*

Všeobecné informace o případu

Žalobce je výrobcem vín, která označuje „jemná edice“ s dodatkem „mírná kyselost“, „Edice jemně stravitelné“, resp. „Edice jemné – mírná kyselost/dobře stravitelné“. Sporná je otázka, zda „dobře stravitelné“ je zdravotním tvrzením ve smyslu nařízení č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Na alkoholických nápojích totiž zdravotní tvrzení uváděna být nesmějí.

Písemné vyjádření ČR

VLZ ve spolupráci s MZ vypracoval a odeslal dne 9. 3. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření k této otázce v tom smyslu, že předmětné tvrzení není

⁵ Případy jsou řazeny vzestupně podle spisových značek, a tak pořadí nemusí nutně odrážet posoupnost, v jaké případy přicházely k VLZ.

zdravotním tvrzením ve smyslu nařízení, neboť zdravotní tvrzení musí vypovídat o dlouhodobějším dopadu potravin na organismus; údaj o stravitelnosti potravin sám o sobě nevypovídá o jejím vlivu na zdraví.

C-390/11 CS AGRO

Všeobecné informace o případu

Žalobce požádal Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) o restrukturalizační podporu pro hospodářský rok 2008/2009. Podle nařízení je základní podmínkou pro její poskytnutí závazek pěstitele přestat dodávat cukrovou řepu podléhající kvótě cukrovarnickému podniku, s nímž uzavřel smlouvu o dodávkách v předchozím hospodářském roce. Žalobce má uzavřenou s cukrovarem dlouhodobou smlouvu o dodávkách na roky 2007-2013, na jejímž základě mají být každoročně uzavírány smlouvy na konkrétní hospodářský rok. Žalobce splnění uvedené podmínky dokládal čestným prohlášením, že v hospodářském roce 2008/2009 cukrovou řepu nebude pěstovat a smlouvu na tento rok s cukrovarem neuzavře. SZIF ale požadoval doklad o změně nebo ukončení dlouhodobé smlouvy, neboť bez ohledu na předložené čestné prohlášení stále existoval soudně vymahatelný závazek pěstitele dodávky v daném hospodářském roce uskutečnit. Podstatou položených otázek je, kterým způsobem může být požadovaný závazek doložen a jaké má případné přiznání podpory důsledky pro soukromoprávní smluvní závazek.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 11. 11. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MZe, v němž je zastáván názor, že podmínku závazku pěstitele přestat dodávat určité množství cukrové řepy nebo cukrové třtiny podniku, s nímž měl pěstitel uzavřenu smlouvu o dodání v předcházejícím hospodářském roce, nelze považovat za splněnou, pokud mezi tímto pěstitelem a cukrovarnickým podnikem existuje platná smlouva, z níž vyplývá závazek pěstitele i v následujícím hospodářském roce dodávky uskutečnit. Podání žádosti o podporu podle nařízení č. 320/2006 nezpůsobuje nevymahatelnost soukromoprávních závazků ze smlouvy mezi pěstitelem a cukrovarnickým podnikem. Česká republika zejména zdůraznila, že pěstitel při podání žádosti a závazku nedodat v příštím hospodářském roce určité množství cukrové řepy může rozhodnout dobrovolně, ale musí tak činit v mezích možností svého uvážení, které pro něj vyplývají z právního řádu a soukromoprávních závazků.

C-401/11 Soukupová

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně požádala v roce 2006 o zařazení do programu Předčasné ukončení provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele. Státní zemědělský intervenční fond její žádost zamítl, neboť ke dni podání dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod. Žalobkyně je toho názoru, že pojem „obvyklý věk pro odchod do důchodu“ obsažený v nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) nemá odpovídat důchodovému věku podle vnitrostátního práva. Pokud by tomu tak bylo, pak se domnívá, že je diskriminována vůči mužům nebo ženám, které vychovaly méně dětí, neboť u nich podle české právní úpravy dojde k dosažení důchodového věku později, tudíž mají více času na podání žádosti o zařazení do předmětného programu.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MZe písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 21. 11. 2011, které staví obhajobu postupu českých úřadů na třech tvrzeních: a/ pojem „obvyklý věk pro odchod do důchodu“ je třeba vykládat jako „věk pro odchod do řádného důchodu“ (v tomto ohledu je argumentováno především účelem předmětné právní úpravy, kterým je motivovat zemědělce k ukončení zemědělské činnosti ještě předtím, než jim vznikne nárok na starobní důchod, přičemž tento účel již zjevně nemůže být naplněn, pokud konkrétní žadatel o podporu je již důchodcem; dále je uvedený význam dotčeného pojmu dovozován z toho, jak je tento pojem používán napříč unijním právem); b/ konkrétní věkovou hranici pro řádný odchod do důchodu v jednotlivých případech stanoví vnitrostátní právo (jelikož stanovení této hranice je ve výlučné kompetenci členských států); c/ obecná zásada rovného zacházení nebrání při uplatňování čl. 11 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 použití vnitrostátního předpisu s rozdílnou věkovou hranicí pro různé skupiny žadatelů (odkaz na rozsudek 151/84 *Roberts*; případné rozdílné zacházení je v každém případě odůvodněno, a to s ohledem na výše uvedený účel předmětné právní úpravy).

2. Životní prostředí

14 zahájených řízení (podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů, směrnice o nebezpečných látkách, posuzování vlivů na životní prostředí, poskytování informací o životním prostředí, systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, integrovaná prevence a omezování znečištění, GMO atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila ve třech věcech.

C-567/10 *Inter-Environnement Bruxelles a další*

Všeobecné informace o případu

Předmětem řízení před belgickým Ústavním soudem je žaloba na neplatnost některých ustanovení nařízení regionu Hlavního města Bruselu ze dne 14. května 2009, kterým se mění nařízení ze dne 13. května 2004 o potvrzení bruselského kodexu územního rozvoje. Uvedeným nařízením byl zrušen zvláštní plán využívání půdy, přičemž podle žalobců se tak stalo postupem, který byl v rozporu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (posouzení nebylo provedeno). Podle žalobců se směrnice vztahuje i na případy zrušení plánu. Kromě toho žalobci tvrdí, že směrnice se vztahuje nejen na „povinné“ plány, ale i „nepovinné“ (tím je sice zvláštní plán využívání půdy, tento plán však vymezuje právní rámec vydávání povolení).

Písemné a ústní vyjádření ČR

VLZ připravil v této věci ve spolupráci s MMR a MŽP písemné vyjádření ze dne 23. 3. 2011 v tom smyslu, že nepovinné plány a programy (tj. plány a programy, jejichž vypracování není právními předpisy uloženo jako povinnost) nespádají do působnosti směrnice SEA, jelikož nesplňují podmínku čl. 2 písm. a) druhá odrážka („které jsou vyžadovány právními a správními předpisy“). I pokud by do působnosti směrnice SEA spadaly, ČR vyjadřuje názor, že zrušení takových plánů a programů nepodléhá povinnosti posouzení (smyslem SEA je posoudit potenciální vlivy plánu či programu, který je následně prováděn; je-li plán nebo program rušen, k žádnému následnému provádění nebude docházet, není tudíž co posuzovat).

Dne 27. 10. 2011 se konalo ústní jednání ve věci. VLZ na něm (v souladu s písemným vyjádřením) hájil názor, že se směrnice SEA na nepovinné plány nevztahuje. Je sice pravda, že nepovinné plány mohou mít stejný vliv na životní prostředí jako plány povinné, (jasně vyjádřenou) vůli zákonodárce však nelze přehlédnout; kromě toho existují dobré důvody pro vyloučení nepovinných plánů z působnosti směrnice (zahrnutí by mohlo odrazovat od vypracovávání takových plánů, posuzování vlivů je nepochybně spojeno s nemalými náklady). Za takové situace má druhá otázka (podléhá posouzení i zrušení plánu?) smysl pouze v případě, že se v projednávané věci jedná o povinný plán. Přitom však jedná-li se o povinný plán, je nepochybné, že dříve nebo později bude muset vzniknout nový plán (jedná se o povinný plán, tedy plán vyžadovaný právním předpisem): pak není důvod požadovat, aby bylo posouzeno zrušení plánu; je totiž zřejmé, že bude (dříve nebo později) nahrazen jiným plánem, který bude posouzen.

C-585/10 Møller

Všeobecné informace o případu

Žalobce (Niels Møller) je chovatelem prasnic. Žalovaná (obec Haderslev) uložila žalobci snížit kapacitu podniku na 750 prasnic (dle zjištění obce choval podnik 875 jednoletých prasnic), a to s odůvodněním, že pro chov počtu prasnic nad 750 měl žalobce získat (integrované) povolení, což neučinil. Žalobce se brání výkladem, podle kterého do uvedeného počtu 750 prasnic je třeba započítávat pouze prasnice (dospělé svině, které již porodily), nikoliv však prasničky (dospělé svině po prvním období páření, které však (ještě) neporodily). Uvedená hranice 750 přitom vychází ze směrnice IPPC, která v bodě 6.6 přílohy I (kategorie průmyslových činností, pro které je třeba získat povolení IPPC) uvádí „zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat s prostorem větším než pro ... 750 kusů prasnic“.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MŽP písemné vyjádření ze dne 1. 4. 2011 v tom smyslu, že do uvedeného počtu 750 kusů prasnic je třeba započítávat prostor pro prasnice i prasničky (viz výše), tj. veškeré prasnice s výjimkou těch, které ještě nebyly zapuštěny. Primárním důvodem je skutečnost, že produkce emisí zapuštěných prasnic a zapojených do rozmnožovacího cyklu je podstatně vyšší než produkce emisí nezapuštěných prasnic.

C-420/11 Leth

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně má pozemek a bydlí v bezpečnostní zóně letiště Vídeň-Schwechat. V roce 1989 (tedy před vstupem AT do EU) bylo povoleno prodloužení startovací a přistávací dráhy 11/29 letiště Vídeň-Schwechat. K realizaci stavby bylo přistoupeno bez provedení posouzení vlivů na životní prostředí. Žalobkyně požaduje zaplacení částky 120 000 EUR z důvodu snížení hodnoty jejího pozemku způsobeného hlukem z provozu letiště. Předkládající soud připomíná rozsudek C-201/02 *Wells*, z něhož plyne, že členské státy jsou povinny nahradit škodu, která vznikla z důvodu neprovedení posouzení vlivů na životní prostředí. V Rakousku je však zčásti zastáván názor, že sousedé jsou v řízeních o posuzování vlivů na životní prostředí chráněni pouze tehdy, pokud jsou záměrem omezeni ve svém vlastnictví nebo jiných věcných právech ve své podstatě, tedy nikoli pouze na majetku. Pouhé snížení hodnoty by tedy na základě výše uvedeného nemělo pod tuto ochranu vlastnictví spadat. Pouze pokud jsou běžné užívání věci nebo využitelnost zcela vyloučeny, lze situaci posuzovat, jako by se jednalo o zničení podstaty. Předkládající soud se k tomuto názoru přiklání.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MŽP písemné vyjádření ze dne 5. 12. 2011 v tom smyslu, že by rozsah nároku na náhradu škody měl být vskutku omezen na zájmy chráněné směrnicí EIA (směrnice Rady 85/337/EHS, ve znění pozdějších směrnic). Majetek soukromých osob směrnicí EIA není chráněn, proto by ze směrnice neměl vyplývat nárok na náhradu škody spočívající ve snížení tržní hodnoty majetku, ke kterému údajně došlo v důsledku porušení směrnice EIA (neprovedením posouzení vlivů na životní prostředí).

3. Dopravní politika

19 zahájených řízení (odpovědnost leteckého přepravce, pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, námořní kabotáž, stanovení doby odpočinku řidičů atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

4. Energetická politika

5 zahájených řízení (změny cen ve smlouvách o dodávkách elektřiny/zemního plynu, umístění elektroměrů, mísení biopaliv do pohonných hmot);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

4 zahájená řízení (sítě a služby elektronických komunikací, ochranná známka);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

6. Veřejné zakázky

9 zahájených řízení (zakázky na stavební práce a služby, přezkumné řízení, materiál určený výlučně pro vojenské účely, hospodářské a finanční předpoklady atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-615/10 Insinööritoimisto InsTiimi

Všeobecné informace o případu

Spor se týká otázky, zda byla technická zkušebna finských ozbrojených sil v případě nákupu otočného stolu pro elektromagnetická měření povinná postupovat dle směrnice č. 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na

stavební práce, dodávky a služby nebo zda mohla dotčenou zakázku zadat přímo (s odkazem na čl. 10 směrnice 2004/18/ES a čl. 346 odst. 2 písm. b) SFEU). Ačkoliv je dotčený výrobek (resp. jeho komponenty) v zásadě běžně k dostání na trhu s civilními výrobky, slouží dle finských ozbrojených sil výlučně k vojenským účelům, neboť je určen výlučně k simulaci vojenských operací (např. při výcviku vojenských operací proti vzdušnému nepřátelskému průzkumu). Vyvstává tak otázka, co je třeba chápat pod pojmem „materiál určený výlučně pro vojenské účely“ používaným Soudním dvorem v souvislosti s čl. 346 odst. 1 písm. b) SFEU. V daném případě není zejména jasné, zda může zadavatel využít výjimku dle čl. 346 odst. 1 písm. b) SFEU i v případě, že dotčený materiál bude používat výlučně k vojenským účelům, byť lze tento materiál koupit také na civilním trhu.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MO, MMR a ÚOHS písemné vyjádření, které dne 11. 4. 2011 odeslal Soudnímu dvoru a v němž byl zastáván názor, že se v případě otočného stolu jedná o výrobek ve smyslu čl. 346 SFEU a že v tomto případě jsou všechny předpoklady pro přímý nákup dotčeného vojenského materiálu bez výběrového řízení dány.

C-159/11 Azienda Sanitaria Locale di Lecce

Všeobecné informace o případu

Předkládající soud se táže, zda směrnice č. 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby brání přímému uzavření dohod mezi dvěma orgány veřejné správy na výkon činností za úplatu nepřevyšující náklady spojené s výkonem těchto činností, spočívajících ve vypracování studie a posouzení seismické odolnosti zdravotnických zařízení, které se mají vykonat s ohledem na vnitrostátní právní předpisy v oblasti bezpečnosti zařízení, aniž by proběhlo zadávací řízení. Pro posouzení této otázky je klíčové, zda se na takové dohody směrnice použije či nikoliv.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 13. 7. 2011 písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MMR, jehož východiskem bylo posouzení otázky, zda se na takové smlouvy, jako je smlouva v původním řízení, použije směrnice č. 2004/18/ES, či nikoliv. V případě dotčené smlouvy se jedná o veřejnou zakázku na služby, tak jak ji definuje směrnice, jež ale naplňuje definiční znaky konceptu stanoveného judikaturou Soudního dvora ve věci C-480/06 *Komise v. Německo* pro postup mimo režim směrnice, neboť dotčená smlouva se týká spolupráce mezi dvěma orgány veřejného práva za účelem zajišťování úkolu ve veřejném zájmu, přičemž dodržení

zásady rovného zacházení je zajištěno tím, že žádnému soukromému subjektu nebude poskytnuta tržní výhoda.

C-218/11 *Édukövízig a Hochtief Construction*

Všeobecné informace o případu

Spor vznikl poté, co veřejný zadavatel v souvislosti s hospodářskými a finančními předpoklady v oznámení o zakázce stanovil jako minimální kritérium určující nedostatek vhodnosti, že za tři předcházející hospodářské roky nebylo ani jednou dosaženo záporného výsledku. Tento požadavek napadl uchazeč o zakázku, který je podle tzv. smlouvy o převodu zisků povinný převést každoročně své mateřské společnosti usazené v Německu dosažené zisky, a proto je jeho rozvaha vždy záporná nebo rovná nule. Dotčená společnost považuje tento požadavek s ohledem na rozdílnost národních účetních systémů za diskriminační, neboť s ohledem na německé účetní předpisy je převod zisků z hlediska dotčeného koncernu tím nejlepším řešením.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 5. 9. 2011 písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MMR, ve kterém dospěl k závěru, že pokud se účetní předpisy členských států liší, nelze striktně porovnávat minimální způsobilost stanovenou účetním dokumentem, které mohou mít rozdílnou vypovídající hodnotu. Z hlediska zadávání veřejných zakázek není v obdobném případě možné lpět na formálních požadavcích se sníženou vypovídající hodnotou a zadavatel by měl uznat alternativní způsoby prokázání splnění hospodářských a finančních předpokladů uchazečem o veřejnou zakázku.

7. Státní podpory

1 zahájené řízení (C-262/11 *Kremikovtsi* – navrácení poskytnuté státní podpory po přístupu Bulharska do EU);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

8. Hospodářská soutěž

5 zahájených řízení (kartelové jednání a jeho postih ze strany Komise a národního orgánu ochrany hospodářské soutěže, zneužití dominantního postavení, selektivní snížení ceny, kartelové dohody, kvantitativní selektivní distribuce, opakované použití informací veřejného sektoru);

ČR se ústně vyjádřila ve dvou věcech.

C-17/10 Toshiba Corporation a další

Všeobecné informace o případu

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil žalobcům pokutu podle zákona o ochraně hospodářské soutěže za kartelové jednání, které podle zjištění soudu trvalo od 15. 4. 1988 do 11. 5. 2004 (tedy před vstupem ČR do EU a několik dní poté). V probíhajícím soudním řízení je sporné, zda dané kartelové jednání tvoří jako celek jediný delikt a zda je na něj nutné aplikovat výlučně úpravu práva EU, má-li toto jednání unijní dopad. Dále je v řízení sporné, zda tím, že Evropská komise již dané kartelové jednání potrestala, ztratil ÚOHS pravomoc aplikovat na dané jednání předpisy vnitrostátního práva obsahující obdobnou právní úpravu jako čl. 101 odst. 1 SFEU (bývalý čl. 81 odst. 1 SES), a to jednou provždy. Krajský soud v Brně položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku k objasnění výkladu čl. 101 SFEU a čl. 11 odst. 6 nařízení (ES) č. 1/2003.

Ústní vyjádření ČR

VLZ se dne 7. 6. 2011 zúčastnil ústního jednání, kde v návaznosti na předchozí písemné vyjádření v dané věci uvedl, že přijetím nařízení č. 1/2003 se nic nezměnilo na současném fungování hospodářské soutěže v EU, kdy souběžně existuje vnitrostátní soutěž (s vlastními pravidly) a soutěž v rámci obchodu mezi členskými státy (též s vlastními pravidly). Soudní dvůr ve své dosavadní judikatuře respektuje toto souběžné použití vnitrostátních a unijních pravidel na jedno jednání. VLZ uvádí tři argumenty ve prospěch názoru, že nařízení nic nezměnilo na dosavadním pojetí soutěže. Zaprvé, nařízení na aplikaci vnitrostátních soutěžních pravidel v zásadě nedopadá, což potvrzuje dikce čl. 3 odst. 1 nařízení. Zadruhé, tomu odpovídá systematická logika nařízení. Nic v nařízení nesvědčí pro to, aby když šetření převezme Komise, musel vnitrostátní regulační orgán přestat postupovat podle vnitrostátních pravidel, což potvrzuje čl. 16 nařízení. Zatřetí, pokud nařízení znamená, že vnitrostátní orgán nemůže za protisoutěžní jednání uložit pokutu podle vnitrostátního práva souběžně s pokutou Komise, pak byla nařízením přenesena na EU nová pravomoc, a sice pravomoc řešit hospodářskou soutěž na vnitrostátním trhu, což by bylo možné pouze na základě mezinárodní smlouvy.

C-209/10 Post Danmark

Všeobecné informace o případu

Odpůrkyně uložila navrhovatelce pokutu za porušení čl. 82 SES a vnitrostátního předpisu, konkrétně za zneužití dominantního postavení na trhu distribuce neadresných poštovních zásilek. Tři zákazníci konkurenční společnosti přešly

k navrhovatelce, přičemž ta s nimi uzavřela smlouvu za výhodnějších podmínek, než které uplatňovala vůči ostatním zákazníkům. Cena nepokrývala průměrné náklady navrhovatelky, avšak pokrývala její průměrné přírůstkové náklady. Rozhodnutí odpůrkyně konstatovalo zneužití dominantního postavení uplatňováním rozdílných cen vůči vlastním zákazníkům, zároveň však konstatovalo, že nedošlo k uplatňování nepřiměřeně nízkých cen. Podle navrhovatelky však její jednání nelze považovat za vyloučení v podobě selektivně nízkých cen.

Ústní vyjádření ČR

Dne 1. 3. 2011 se konalo ústní jednání, kde Česká republika hájila názor, že není automaticky zneužitím dominantního postavení, pokud dotčený subjekt využívá výhodu, kterou mu jeho postavení umožňuje. Zda došlo k zneužití dominantního postavení, to je třeba zjišťovat především prostřednictvím ekonomické analýzy [ve formě tzv. cenově nákladového testu], včetně kritéria stejně efektivního konkurenta. Pokud v předmětné věci byla cena dominantního podniku nižší než jeho průměrné celkové náklady a současně vyšší než jeho průměrné přírůstkové náklady, nemůže takový výsledek cenově nákladového testu vést s potřebným stupněm jistoty sám o sobě k závěru o zneužití dominantního postavení v podobě vyloučení konkurence. Pokud by se (jinými důkazními prostředky) navíc prokázalo, jak je uvedeno v předběžné otázce, že takto stanovené ceny nejsou stanoveny za účelem vyloučení konkurence, pak není možné dojít k závěru o zneužití dominantního postavení v takovém případě.

9. Daně a finanční trh

78 zahájených řízení (šestá směrnice, pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, zdanění služeb Swift, běh promlčecí lhůty pro vymáhání DPH, spotřební daň, srážková daň, zdanění sázek, daň z kapitálových vkladů, obchodování zasvěcených osob a manipulace s trhem, zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře, regulovaný trh, směrnice o trzích finančních nástrojů atd.);

ČR se písemně vyjádřila v pěti věcech.

C-19/11 *Geltl*

Všeobecné informace o případu

Německý *Bundesgerichtshof* položil Soudnímu dvoru předběžné otázky týkající se směrnice č. 2003/6/ES o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu) a směrnice č. 2003/124/ES, která byla přijata k provedení uvedené směrnice. Předběžné otázky se týkají následující situace: předseda představenstva německé společnosti Daimler AG se rozhodl odstoupit z funkce před koncem

funkčního období. Tento záměr sdělil své manželce, sekretářce, a poté členu dozorčí rady. V rámci společnosti se začalo jednat o tom, kdo by se měl stát novým předsedou a celá věc skončila tím, že předsednictvo dalo dozorčí radě doporučení, na jehož základě dozorčí rada výměnu na postu předsedy představenstva odsouhlasila. V důsledku toho došlo k nárůstu kurzu akcí společnosti a na soud se obrátily investoři, kteří akcie společnosti dříve prodali, jinými slovy v důsledku jednání společnosti utrpěli škodu. Základní otázkou v této souvislosti je, kdy vznikla důvěrná informace ve smyslu směrnice č. 2003/6/ES, kterou byla společnost povinna bezodkladně uveřejnit. Související otázkou pak bylo, zda i informace o jednotlivých (dílčích) krocích v rozsáhlém ději může být důvěrnou informací ve smyslu směrnice č. 2003/6/ES.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MF písemné vyjádření ze dne 27. 4. 2011 v tom smyslu, že důvěrnou informací je každá informace, která splňuje kumulativně stanovené prvky definice obsažené ve směrnici č. 2003/6/ES, teoreticky tedy i informace o dílčích krocích v časově rozsáhlém ději. V daném případě je třeba si uvědomit, že veškeré události směřují k jediné (hlavní) události: výměně na postu předsedy představenstva společnosti. Jinými slovy: informace o jednotlivých krocích je třeba vnímat jako jedinou, postupně se utvářející informaci o tom, že k výměně na postu předsedy představenstva (pravděpodobně) dojde. Je třeba zkoumat, v kterém okamžiku nabyla taková informace charakteru, že naplňovala všechny znaky důvěrné informace. Podle našeho názoru se tak stalo v okamžiku, kdy se stalo převážně pravděpodobným, že k výměně na postu předsedy představenstva dojde (tj. pravděpodobně v okamžiku, kdy se k výměně postavilo kladně předsednictvo a doporučilo její odsouhlasení dozorčí radě). Pokud by totiž mělo být povinností zveřejňovat důvěrné informace o málo pravděpodobných událostech, finanční trhy by byly zahlcovány nespolehlivými informacemi, což by mělo negativní dopad na volatilitu kurzů cenných papírů.

C-165/11 *Profitube*

Všeobecné informace o případu

Spor se týká toho, zda se má uplatnit DPH na prodej zboží, které bylo před prodejem dovezeno z nečlenského státu (Ukrajiny) a v celním skladu opracováno, přičemž po prodeji bylo uvedeno do režimu uskladnění v celním skladu. V této souvislosti vyvstávají zejména otázky, zda je možné veřejný celní sklad považovat za součást území Společenství ve smyslu šesté směrnice Rady 77/388/EHS o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém

daně z přidané hodnoty: Jednotný základ daně, zda lze takovou transakci pokládat za obcházení daňových předpisů prostřednictvím celního řízení, zda se v této věci jedná o zdanitelné plnění ve smyslu směrnice a zda by neuplatnění daně na tuto transakci bylo v souladu s cíli této směrnice, dohodami WTO a se zásadami, z nichž vychází systém DPH.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 2. 8. 2011 písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s GŘC a MF, v němž zdůraznil, že je třeba odlišit dvě různá a na sobě nezávislá zdanitelná plnění podle šesté směrnice, jimiž jsou dovoz zboží a dodání zboží. K dovozu zboží v tomto případě nedošlo, neboť se zboží neustále nacházelo v režimu uskladnění v celním skladu či v režimu aktivního zušlechťovacího styku. Tato skutečnost však nevylučuje možnost vzniku daňové povinnosti v souvislosti s dodáním zboží, k čemuž v tomto případě skutečně došlo, jelikož byly naplněny všechny podmínky, s nimiž šestá směrnice toto zdanitelné plnění spojuje, včetně toho, že k převodu zboží došlo v tuzemsku. Žádné z relevantních ustanovení směrnice ani jiná ustanovení práva EU totiž z tohoto pojmu nevylučují území veřejných celních skladů. Navíc je třeba zdůraznit, že je výslovně zakotvena možnost členských států nepodrobit dani při dodání zboží právě zboží nacházející se v uvedených režimech v celním skladu – což znamená, že bez využití této možnosti takový převod dani podléhá.

C-220/11 *Star Coaches*

Všeobecné informace o případě

Žalobkyně se zabývá autobusovou přepravou osob, kterou zajišťuje buď vlastními autobusy, nebo prostřednictvím subdodavatelů (plátců DPH). Pro odběratele svých služeb, kterými jsou vždy cestovní kanceláře, provádí především transfery po Praze či okruhy po evropských městech. Na základě faktur od subdodavatelů si žalobkyně nárokuje vrácení DPH. Podstatou otázky je, zda se na poskytované služby vztahuje zvláštní režim ve smyslu čl. 306 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Žalobkyně totiž namítá, že se tento režim má aplikovat jen v případě, kdy cestovní kancelář poskytuje služby cestujícím, za něž však nelze považovat ani žalobkyni ani její odběratele. Český předpis používá místo pojmu cestující širší pojem zákazník.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 29. 8. 2011 písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MF, v němž dospěl k závěru, že jediný způsob, jak naplnit vůli zákonodárce, jehož úmyslem bylo usnadnění výkonu přeshraničního nákupu

cestovních služeb, nespočívá v tom lpět na doslovném znění převažující části jazykových verzí směrnice o DPH, nýbrž s ohledem na změnu ekonomického prostředí, ve kterém dochází k prodeji cestovních služeb mezi cestovními kanceláři, aplikovat zvláštní režim nejen v případě prodeje cestovní služby konečnému cestujícímu, ale také v případě prodeje mezi cestovními kancelářemi. Přijetí odlišného názoru by mělo za následek, že by se v převážné většině případů neaplikoval zvláštní režim v případě přeshraničního nákupu cestovních služeb a dotčená cestovní kancelář by se musela v každém dotčeném členském státě zvlášť k dani zaregistrovat a vyřizovat daňové formality, přičemž k aplikaci zvláštního režimu by naopak došlo v případě prodeje mezi cestovními kancelářemi, ke kterému většinou dochází uvnitř jednoho členského státu.

C-248/11 *Nilas a další*

Všeobecné informace o případu

V řízení před vnitrostátním soudem čelí p. Nilas a několik dalších osob obvinění ze zneužití trhu ve smyslu směrnice č. 2003/6/ES o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu), a to konkrétně ve vztahu k rumunskému trhu Rasdaq. Otázkou však je, zda trh Rasdaq je regulovaným trhem ve smyslu směrnice č. 2004/39/ES (o trzích finančních nástrojů), na kterou směrnice č. 2003/6/ES odkazuje (není-li, o zneužití trhu ve smyslu této směrnice by se nejednalo).

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MF písemné vyjádření odeslané dne 9. 9. 2011 Soudnímu dvoru, ve kterém vyjádřil názor, že předmětný trh nelze považovat za regulovaný trh, jelikož neodpovídá definici tohoto pojmu, uvedené v čl. 4 odst. 1 bod 14) směrnice 2004/39/ES. Není na závadu skutečnost, že předmětný trh nefiguruje na seznamu regulovaných trhů ve smyslu čl. 47 směrnice 2004/39/ES. Předmětný trh však přesto není regulovaným trhem z jednoho prostého důvodu: nebyl jako regulovaný trh povolen, resp. není zařazen do režimu regulovaného trhu. Za takové situace je irelevantní, že předmětný trh je provozován a řízen organizátorem jiného (od předmětného trhu odděleného) trhu, který nepochybně je regulovaným trhem.

C-381/11 *Mesa Bertrán*

Všeobecné informace o případu

Žalobci uzavřeli se žalovaným úvěrovou smlouvu na koupi bytu zajištěnou zástavním právem. Za účelem zajištění klienta před možnými změnami úrokových sazeb odvíjejících se dle úvěrové smlouvy od sazeb stanovených Euriborem, což je sdružení 57 bank stanovujících průměrnou úrokovou sazbu, byl dále mezi žalobci

a žalovanou sjednán tzv. swap, v důsledku kterého zaplatí buď klient či banka rozdíl mezi stanovenou sazbou úvěrovou smlouvou a současnou sazbou Euribor (tj. klient v případě nižší sazby Euribor, než je sazba stanovená smlouvou, v opačném případě banka). Žaloba je zaměřena na neplatnost smlouvy týkající se swapu a unijní právní otázka se týká především toho, zda (v případě, že jde o finanční poradenství ve smyslu směrnice o trzích finančních nástrojů) neměl žalovaný ve vztahu k žalobcům, jakožto neprofesionálům, provést tzv. posouzení vhodnosti.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 1. 11. 2011 písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MF, ve kterém zastává stanovisko, že dotčené ustanovení směrnice žádnou takovou sankci, jako je neplatnost smlouvy, nepředvídá, nýbrž v případě porušení povinností investičními podniky předvídá směrnice správní sankce. Unijní právo však nebrání tomu, aby členské státy při respektování zásad efektivity a rovnocennosti soukromoprávní sankce stanovily.

10. Svoboda poskytování služeb a usazování

15 zahájených řízení (sázky a hry, poštovní služby, služby cestovního ruchu, volný pohyb advokátů, mezinárodní změna sídla, provozování televizního vysílání, přechodné období v oblasti volného pohybu pracovníků, dohoda o volném pohybu osob se Švýcarskem atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

11. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)

13 zahájených řízení (ochranné známky, průmyslové vzory, autorskoprávní ochrana počítačového programu, systém filtrování informací za účelem ochrany autorských práv, dodatková ochranná osvědčení k léčivým přípravkům, paralelní dovozy, humánní léčivé přípravky, omezení volného pohybu zboží odůvodněná ochranou práv duševního vlastnictví, certifikace výrobků atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila v šesti věcech.

C-70/10 Scarlet Extended

Všeobecné informace o případu

Odpůrkyně se žalobou domáhala, aby soud konstatoval porušení autorského práva ze strany odvolatelky z důvodu nedovolené výměny hudebních elektronických souborů pomocí programů *peer to peer*, přičemž k tomuto porušování dochází při využívání služeb poskytovatele internetového připojení – odvolatelky. Dále se

odpůrkyně domáhala, aby byla odvolatelce uložena povinnost zajistit ukončení porušování autorského práva tím, že svým zákazníkům znemožní jakoukoli formu odesílání nebo přijímání elektronických souborů obsahujících hudební dílo z repertoáru odpůrkyně prostřednictvím programu *peer to peer*. Podstatou položené otázky je určit, zda soudní zákaz v podobě zvažované předkládajícím soudem je v souladu s právem EU, konkrétně se směrnicemi 2001/29/ES a 2004/48/ES, ve spojení se směrnicemi 95/46/ES, 2000/31/ES a 2002/58/ES.

Ústní vyjádření ČR

VLZ se dne 13. 1. 2011 zúčastnil ústního jednání, kde v návaznosti na předchozí písemné vyjádření v této věci podporoval názor, že unijní právo brání neomezené povinnosti uložené soudem poskytovatelům internetového připojení kontrolovat veškerá data přenášená prostřednictvím jejich sítí. V této souvislosti uvedl, že k filtraci a blokaci dat, která je podle Komise možná, je nutným předpokladem jejich monitoring, který však čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31/ES zakazuje.

C-518/10 *Yeda Research and Development Company a Aventis Holdings*

Všeobecné informace o případu

Britský Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se výkladu ustanovení čl. 3 písm. a) nařízení č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky. Podle citovaného ustanovení je podmínkou pro udělení osvědčení, že předmětný výrobek je chráněn základním patentem. V daném případě chrání patent kombinaci účinné látky *cetuximab* s účinnou látkou *irinotecan*, dodatkové ochranné osvědčení je požadováno pouze na *cetuximab*. Pro účely citovaného ustanovení argumentuje žadatel tím, že základní patent je chráněn i proti tzv. nepřímým porušením, dodatkové ochranné osvědčení by proto mělo být uděleno i na *cetuximab*, přestože základní patent chrání tuto látku „přímo“ pouze v kombinaci s jinou účinnou látkou. Britské úřady (The Comptroller) tuto argumentaci odmítly.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil v této věci ve spolupráci s ÚPV písemné vyjádření ze dne 14. 2. 2011 v tom smyslu, že *cetuximab* není chráněn platným základním patentem ve smyslu nařízení č. 469/2009, přestože se ho dotýká ochrana základního patentu proti tzv. nepřímým porušením. S ohledem na zejm. ustanovení čl. 5 nařízení by opačný výklad vedl k nerozumnému rozšiřování předmětu ochrany (podle citovaného ustanovení poskytuje dodatkové ochranné osvědčení stejná práva jako základní patent, tj. včetně ochrany proti nepřímým porušením, přičemž pokud by bylo uděleno osvědčení pouze pro *cetuximab*, proti nepřímým porušením by tak byla

chráněna tato látka sama o sobě, nikoli na základě kombinace s jinou účinnou látkou, která je předmětem ochrany základního patentu; jinými slovy: rozsah ochrany poskytnuté dodatkovým ochranným osvědčením by v rozporu s účelem nařízení č. 469/2009 byl širší než rozsah ochrany, kterou poskytuje základní patent, resp. by v každém případě byl jiný).

C-630/10 *University of Queensland a CSL*

Všeobecné informace o případu

Věc se týká nařízení č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky. Otázkou je, jak přistupovat při výkladu a aplikaci nařízení č. 469/2009 v situaci (v praxi zjevně nikoli vzácné), kdy je získán patent na účinnou látku (léčivý přípravek), na trh je však následně uveden léčivý přípravek, který patentovanou účinnou látku sice obsahuje, avšak v kombinaci s jinou účinnou látkou apod. V daném případě byla situace následující: čtyři účinné látky (HPV 6, HPV 11, HPV 16, HPV 18) jsou předmětem tří patentů, na trh byly uvedeny dva léčivé přípravky obsahující uvedené účinné látky v různé kombinaci (Gardasil: všechny čtyři, Cervarix: HPV 6 + HPV 11). Příslušný úřad odmítl jak kombinované žádosti o dodatkové ochranné osvědčení, tak jednotlivé žádosti, a to s poukazem na rozpor s čl. 3 písm. a) i b) nařízení č. 469/2009.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s ÚPV písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 23. 6. 2011, ve kterém se zaměřil na výklad čl. 3 písm. b) nařízení č. 469/2009 („osvědčení se vydá, pokud (...) byl výrobek platně registrován jako léčivý přípravek v souladu se směrnici 2001/83/ES, popřípadě 2001/82/ES“) a argumentoval ve prospěch výkladu, podle kterého není nutné pro účely naplnění čl. 3 písm. b) nařízení, aby registrovaný léčivý přípravek byl totožný s výrobkem, který je předmětem tzv. základního patentu; postačí, je-li tento výrobek v registrovaném léčivém přípravku obsažen. Takový výklad je naopak nezbytný pro to, aby byl naplněn účel samotného nařízení, kterým je „vynahradit“ držitelům patentů na léčivé přípravky „ztracenou“ dobu patentové ochrany (od udělení patentu po uvedení léčivého přípravku na trhu uplyne často velmi dlouhá doba).

C-5/11 *Donner*

Všeobecné informace o případu

Pan Donner, německý občan, je jednatelem a většinovým vlastníkem zasilatelské společnosti se sídlem v Itálii, ale fakticky tuto činnost vykonává ze svého bydliště v Německu. S italskou společností (výrobce) spolupracoval při prodeji a dodání

replik bytového zařízení v tzv. stylu bauhausu, které je chráněno autorským právem, do Německa. Oproti německé úpravě však tato ochrana v Itálii v dotčené době neexistovala nebo nebyla vynutitelná. Předmětné zboží bylo nabízeno italskou společností prostřednictvím inzerátů v časopisech, cílené reklamní korespondence a internetových stránek v němčině zákazníkům bydlícím Německu. Objednávky byly podávány faxem, e-mailem, na objednacím formuláři nebo prostřednictvím telefonního hovoru s německy mluvící zaměstnankyní. Podle všeobecných podmínek byli zákazníci povinni si zboží vyzvednout ve výdejním skladu v Itálii (nedaleko německých hranic) nebo mohli využít služeb některé přepravní firmy. Italská společnost doporučovala společnost obžalovaného, která ve svých propagačních materiálech uvádí, že zákazník nabývá zboží v Itálii, ale zaplatí je při převzetí na základě faktury odesílané italskou společností přímo zákazníkům. Při přepravě pak řidiči společnosti obžalovaného zboží pro konkrétní zákazníky nejprve vyzvedli a zaplatili italské společnosti kupní cenu, při dodání pak tuto kupní cenu a přepravné inkasovali od objednatelů. Otázkou je jednak určení místa spáchání činu na základě přechodu vlastnického práva či držby (zásada teritoriality autorského práva), a také zda německá úprava autorského práva představuje omezení volného pohybu zboží.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPO a MK písemné vyjádření ze dne 18. 4. 2011 v tom smyslu, že daná omezení volného pohybu jsou odůvodnitelná ochranou práv duševního vlastnictví. Na tom nic nemění ani skutečnost, že k formálnímu převodu vlastnického práva docházelo v Itálii, jelikož společnost pana Donnera zajišťovala na německém území převod klíčové složky vlastnického práva, tedy držby sporných děl, takže fakticky zajišťovala, že k převodu vlastnického práva mohlo v praxi dojít. Nelze opomenout ani to, že obě společnosti tuto činnost provozovaly záměrně s cílem obejít německou autorskoprávní ochranu a získat tímto postupem zisk – takový postup by tedy neměl požívat ochrany z titulu volného pohybu zboží.

C-6/11 Daiichi Sankyo

Všeobecné informace o případu

Jedná se o další ze série případů, které se týkají nařízení č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky. V dané věci je předmětem základního patentu sloučenina olmesartan-medoxomil (sloučenina je výslovně uvedena v patentovém nároku). Tato sloučenina byla uvedena na trh pod obchodním názvem Olemetec. Na tuto sloučeninu bylo uděleno DOO v roce 2003. V roce 2006 uvedla navrhovatelka na trh nový kombinovaný výrobek Olmetec Plus; ten obsahuje

olmesartan-medoxomil a hydrochlorotiazid. Navrhovatelka požádala o udělení DOO na tuto kombinaci, Úřad duševního vlastnictví Spojeného království (IPO) však žádost zamítl s poukazem na čl. 3 písm. a) nařízení. Navrhovatelka se proti tomuto rozhodnutí odvolala. Předkládající soud následně položil Soudnímu dvoru čtyři předběžné otázky týkající se čl. 3 písm. a) a čl. 4 nařízení.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s ÚPV písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 25. 7. 2011, ve kterém shrnul zásady formulované Českou republikou v předchozích věcech (C-518/10 *Yeda Research and Development Company a Aventis Holdings* a C-630/10 *University of Queensland a CSL*): 1/ účelem dodatkového ochranného osvědčení je pouze prodloužit dobu patentové ochrany, pro podmínku „výrobek je chráněn základním patentem“ je proto rozhodující pouze znění patentových nároků, nikoli tzv. kritérium porušení patentu; 2/ nařízení však nevylučuje udělení dodatkového ochranného osvědčení v případě, kdy je výrobek, který je předmětem základního patentu, uveden na trh v kombinaci s jinou účinnou látkou, která není předmětem patentu. Ve vztahu ke konkrétní věci ovšem VLZ vyjádřil názor, že udělení dodatkového ochranného osvědčení je vyloučeno. Teoreticky (vzhledem k výše uvedenému) by to možné bylo (dodatkové ochranné osvědčení bylo požadováno na základě registrace A+B, základní patent se vztahoval na A), v předmětné věci však byla patentová ochrana již prodloužena (na základě registrace A: v roce 2002 bylo uvedeno na trh A, v návaznosti na to bylo v roce 2003 uděleno dodatkové ochranné osvědčení, následně v roce 2006 byla uvedena na trh kombinace A+B).

C-171/11 *FRA.BO*

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně, italský podnik vyrábějící měděné tvarovky, zažádala před vstupem na německý trh žalovaného, německý spolek s cílem podpory plynárenského a vodárenského oboru, o vydání certifikátu výrobků na základě jím vyhotovených technických norem. Certifikací byla pověřena německá MPA Darmstadt, která dále pověřila italské laboratoře CL, které nejsou schváleny žalovaným, ale jsou schváleny příslušnými italskými orgány. Na námítky třetích osob byla opětovným provedením zkoušek k udělení certifikátu pověřena MPA Darmstadt a zkušební zprávy od CL nebyly připuštěny. Žalobkyně tvrdí, že odnětí certifikátu bylo protiprávní. Podstatně ztěžují přístup na německý trh, neboť její vnitrostátní úprava odkazuje na certifikaci ze strany žalovaného. Ten podle žalobkyně není oprávněn překračovat požadavky stanovené v evropské technické normě podle směrnice Rady 89/106/EHS o sblížování

právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků. Dále, že žalovaný není oprávněn nepřihlížet ke zkušebním zprávám zkušebních laboratoří schválených orgány jiných členských států. Je vázán předpisy o volném pohybu zboží a navíc je nutné žalovaného považovat za sdružení podniků, které napadenými technickými normami porušuje rovněž článek 81 ES.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPO písemné vyjádření ze dne 3. 8. 2011, ve kterém v obecné rovině upozornil na nejasné postavení certifikačních orgánů (akreditovaných osob), jejichž činnost může mít (negativní) dopady na volný pohyb zboží na vnitřním trhu. Ve vztahu ke konkrétnímu případu argumentovala ČR v tom smyslu, že by mělo být možné se dovolat ustanovení primárního práva o volném pohybu zboží proti dotčenému certifikačnímu orgánu, a to ze dvou základních důvodů: za prvé, soukromoprávní povaha subjektu nevylučuje schopnost negativně ovlivnit volný pohyb zboží, za druhé, schopnost soukromého subjektu omezit volný pohyb zboží je v daném případě přímo odvozena od moci státní (odkaz na certifikaci ve vnitrostátní právní úpravě).

12. Volný pohyb kapitálu

6 zahájených řízení (dědění podílů kapitálových společností, výplata dividend rezidentům/nerezidentům, předávání informací o podezřelých transakcích, dvojitý zdanění dividend, omezení volného pohybu kapitálu odůvodněné dozorem nad finančními institucemi);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-39/11 VBV Vorsorgekasse

Všeobecné informace o případu

Předmětem původního řízení je omezení volného pohybu kapitálu vnitrostátním ustanovením, podle kterého podnikový důchodový fond může nabývat podíly jen v takových investičních fondech, které v tuzemsku mají povolení k uvádění (svých podílů) na trh. Toto omezení je odůvodněno důvody veřejného pořádku, zejm. ochranou vkladatele a spotřebitele. VBV podléhá kontrole ze strany FMA. Při kontrole FMA zjistil, že VBV nakoupila podíly fondu se sídlem v Lucembursku, který v okamžiku nákupu neměl v Rakousku povolení k uvádění na trh, a uložil jí pokutu. VBV tvrdí, že příslušné ustanovení vnitrostátního práva je v rozporu s čl. 63 SFEU. Vnitrostátní soud se tak ptá, zda ustanovení, které podnikovému důchodovému fondu dovoluje investovat majetek patřící investičnímu společenství

pouze do podílových listů investičních fondů, které v Rakousku mají povolení k uvádění na trh, je slučitelné s volným pohybem kapitálu.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MF písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 4. 5. 2011, ve kterém zastává názor, že vnitrostátní právní úprava Rakouska je v souladu s právem EU. Jde sice o omezení volného pohybu kapitálu, nicméně je ospravedlnitelné s ohledem na veřejný zájem, kterým zde je dozor nad finančními institucemi, což je výjimka pro omezení volného pohybu kapitálu dle čl. 63 odst. 1 písm. b) SFEU. Navíc tyto instituce spravují aktiva na zajištění ve stáří jakožto součást systému sociálního zabezpečení, za jejichž finanční rovnováhu odpovídají členské státy, což je potvrzeno, jak judikaturou SD (*Duphar*), tak i zněním ex-čl. 137 odst. 4 SES. Důraz na řádný výkon obezřetnostního dohledu je také dán skutečností, že dotčené podnikové penzijní fondy investují prostředky široké laické veřejnosti s cílem jejího zajištění na stáří.

13. Ochrana spotřebitele

18 zahájených řízení (nekalé obchodní praktiky, smlouvy uzavírané na dálku, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, záruky na spotřební zboží, odpovědnost za selhání zdravotnických výrobků, vrácení ceny za souborné služby na cesty, pobyty a zájezdy, úvěrové smlouvy atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-602/10 SC Volksbank România

Všeobecné informace o případu

SC Volksbank România S.A. (žalobkyně) napadá několik protokolů o porušení předpisů vydaných žalovaným správním orgánem na ochranu spotřebitelů, které se týkaly konstatování porušení předpisů žalobkyní tím, že v úvěrových smlouvách uzavřených před vstupem v platnost vnitrostátního předpisu transponujícího směrnici 2008/48 nadále vybírala rizikový poplatek. Žalobkyně se domnívá, že vnitrostátní předpis, který tento postup pro tyto smlouvy zapovídá, není v souladu se směrnicí.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPO a MF písemné vyjádření ze dne 10. 4. 2011 v tom smyslu, že rozšíření aplikace úpravy směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru i na úvěrové smlouvy, které nespadají do působnosti směrnice (časové či věcné) je v souladu s právem EU. S ohledem na to, že tato

směrnice obecně neupravuje poplatky účtované úvěrovými institucemi, mohou členské státy v této oblasti zachovávat nebo zavádět vnitrostátní právní předpisy.

C-134/11 *Blödel-Pawlik*

Všeobecné informace o případu

Žalobce si u cestovní kanceláře objednal soubor služeb pro cesty, pobyty a zájezdy a obdržel zajišťovací potvrzení, že zaplacená cena mu bude vrácena, nedojde-li k plnění. Před začátkem plánované cesty však cestovní kancelář žalobci sdělila, že je nucena ohlásit platební neschopnost. Účty cestovní kanceláře byly z velké části vybrány a její jednatel je na útěku. Předkládající soud se domnívá, že uskutečnění cesty nebylo od začátku plánováno a že šlo jen o to získat s podvodným úmyslem platby od zákazníků. V takové situaci je otázkou, zda se může žalobce domáhat po žalované (cestovní pojišťovna) vrácení ceny souboru služeb ve smyslu čl. 7 směrnice 90/314.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 21. 6. 2011 písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MMR, ve kterém zastává stanovisko, že spotřebitele nelze zbavit ochrany poskytované čl. 7 směrnice 90/314, v závislosti na způsobu, jakým k insolvenční cestovní kanceláře došlo.

14. Volný pohyb osob

39 zahájených řízení (uznávání kvalifikací, rovné zacházení v zaměstnání, uznávání příjmení, právo pobytu rodinných příslušníků občanů EU, kontroly v příhraničních oblastech, zajištění minimálních podmínek žadatelům o azyl, volný pohyb tureckých státních příslušníků, příslušnost k posuzování žádostí o azyl, žádost o podpůrnou ochranu atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila v pěti věcech.

C-40/11 *Iida*

Všeobecné informace o případu

Žalobce, japonský státní příslušník, je ženatý s německou státní příslušnicí, s níž má dceru (německou občanku). Rodina žila od začátku roku 2006 v Německu, v létě 2007 se manželka žalobce i s dcerou přestěhovala za prací do Rakouska a v létě 2008 prohlásila, že od ledna 2008 žijí se žalobcem odděleně. Manželství nebylo dosud rozvedeno, manželé mají dceru ve společné péči, kterou vykonávají. Podstatou otázek předkládajícího soudu je, zda za této situace má žalobce na základě unijního

práva právo pobytu jakožto rodinný příslušník občana EU, ať už na základě směrnice 2004/38, či na základě Listiny nebo obecných zásad práva Unie.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MV písemné vyjádření ze dne 19. 5. 2011 v tom smyslu, že ze směrnice právo žadatele na pobyt v Německu nevyplývá, jelikož občan Unie, jehož je rodinným příslušníkem a od něhož by chtěl odvozovat své postavení, pobývá v jiném členském státě. Na uvedeném závěru nic nemění Listina ani obecné zásady práva Unie, jelikož tímto závěrem není žadatel odtržen od dotčeného rodinného příslušníka. Má totiž možnost usilovat o získání práva pobytu na základě směrnice v členském státě, kde tento rodinný příslušník pobývá, nebo na základě vnitrostátního práva v Německu.

C-179/11 *CIMADE et GISTI*

Všeobecné informace o případu

Jádrem sporu je meziministerský oběžník, který z poskytování dočasného čekacího příspěvku vylučuje osoby, jejichž žádost o azyl spadá do pravomoci jiného státu. Je totiž otázkou, zda musí těmto osobám členský stát, v němž se nacházejí, zajistit minimální podmínky ve smyslu směrnice 2003/9 – a pokud ano, tak k jaké chvíli tato povinnost členského státu v rámci procesu přesunu žadatele do jiného členského státu zaniká.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 9. 8. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MV, v němž uvádí, že se směrnice vztahuje na všechny státní příslušníky třetích států a osoby bez státní příslušnosti, které na hranici nebo na území členského státu podají žádost o azyl, po dobu, po kterou jsou oprávněni zůstat na území členského státu jako žadatelé o azyl, jakož i na jejich rodinné příslušníky, na něž se taková žádost o azyl vztahuje podle vnitrostátních předpisů. Jinými slovy, pro aplikaci směrnice a práv v ní obsažených je rozhodný oprávněný pobyt dané osoby a jejích rodinných příslušníků na území členského státu z titulu žádosti o azyl, nikoli stav vyřizování této žádosti. Podmínky přijetí je žadateli o azyl povinen zajistit právě hostitelský členský stát, tedy ten členský stát, na jehož území se žadatel o azyl oprávněně zdržuje.

C-221/11 Demirkan

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně se domáhá práva na bezvízový vstup na německé území, které zamýšlí navštívit na dobu kratší než tři měsíce za účelem návštěvy příbuzných. Odvolává se na tzv. „klausuli standstill“ v dodatkovém protokolu k Asociační dohodě mezi EHS a Tureckem, která brání přijímání přísnějších podmínek pro volný pohyb tureckých státních příslušníků od vstupu v platnost v daném členském státě. Ke dni vstupu v platnost tohoto dodatkového protokolu v Německu (v roce 1973) byl totiž pobyt tureckých státních příslušníků v tomto členském státě po dobu nepřekračující tři měsíce, pokud během něj neměla být vykonávána výdělečná činnost, osvobozen od vízové povinnosti. Je však otázkou, zda se může této klauzule dovolávat i žalobkyně nevyužívající svobodu usazování ani volného pohybu služeb, která však poukazuje na to, že by v Německu byla pasivním příjemcem blíže nespecifikovaných služeb. Je přitom třeba mít na paměti, že vízová povinnost pro turecké státní příslušníky vyplývá z unijního práva, tedy z nařízení č. 539/2001.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal Soudnímu dvoru dne 29. 8. 2011 písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MV, v němž zdůraznil, že judikaturu Soudního dvora, dle níž volný pohyb služeb zahrnuje též svobodu příjemců služeb bez omezení se vydat do jiného členského státu, aby jim tam byla poskytnuta služba, přičemž turisté se považují za příjemce služeb, nelze automaticky vztáhnout na výklad téhož pojmu v dodatkovém protokolu. Judikaturu Soudního dvora ke svobodě volného pohybu služeb ve smyslu SFEU (a jejích předchůdkyň) totiž nelze chápat izolovaně, ale je třeba ji vykládat v souvislosti s ostatními svobodami jednotného vnitřního trhu a s právy vyplývajících z občanství Unie. V této souvislosti je třeba zmínit zejména právo občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Jinými slovy, uvedenou judikaturu Soudního dvora je třeba vnímat v souvislosti s tím, že mezi členskými státy nejsou dána žádná omezení volného pohybu osob, která by příjemcům služeb bránila vydat se podle svého uvážení za účelem čerpání služby do jiného členského státu. Mezi EU a Tureckem však volný pohyb osob v tomto smyslu není zaveden. Státním příslušníkům Turecka nepřísluší právo na volný vstup na území členských států ani na volný pohyb v rámci Unie. Těmto osobám mohou náležet určitá práva teprve tehdy, když na území členského státu legálně vstoupí. Členské státy tedy i nadále mohou na vstup a pohyb tureckých státních příslušníků na svém území uplatňovat příslušné předpisy práva unijního i vnitrostátního. Čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu na této skutečnosti nic nemění. Zákaz zavádění nových omezení volného pohybu služeb obsažený v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu se tedy nevztahuje na pasivní volný pohyb služeb.

C-245/11 K

Všeobecné informace o případu

Stěžovatelka, ruská státní příslušnice čečenské národnosti, přicestovala do Unie ilegálně přes Bělorusko do Polska, kde podala první žádost o azyl. Nečekala však na její vyřízení a přicestovala ilegálně do Rakouska, kde podala druhou žádost o azyl. Podle nařízení č. 343/2003 má být k posouzení žádosti o azyl příslušné Polsko. Stěžovatelka se však domáhá, aby tuto žádost posoudilo Rakousko, neboť zde žije její syn s manželkou a třemi nezletilými dětmi, přičemž snacha stěžovatelky trpí zdravotními obtížemi a stěžovatelka uvádí, že by se o ni a o děti starala. Je otázkou, zda je členský stát za takové situace povinen převzít příslušnost k posuzování žádosti.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 29. 8. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MV, v němž zdůrazňuje, že při aplikaci nařízení musí vždy nejprve dojít k určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl podle kapitoly III nařízení. Teprve po určení příslušného členského státu lze uvažovat o tom, zda jsou dány důvody, aby předmětnou žádost o azyl posoudil jiný členský stát, a to buď podle čl. 3 odst. 2 nařízení, podle něhož může členský stát převzít příslušnost k posouzení žádosti o azyl vlastním rozhodnutím bez dalšího, jde tedy o případy, kdy se žadatel nachází na jeho území a podal zde žádost o azyl, nebo podle čl. 15 nařízení, kdy může členský stát převzít příslušnost k posouzení žádosti o azyl, pokud jej o to jiný členský stát z humanitárních důvodů požádá a pokud dotčené osoby souhlasí, jde tedy o případy, kde se žadatel nachází na území jiného členského státu. V posuzované věci tedy není na místě uvažovat o aplikaci čl. 15 nařízení, neboť žadatelka se nachází na území Rakouska a žádost jiného členského státu v této souvislosti již není zapotřebí. Rakousko má možnost převzít příslušnost k posouzení žádosti dle čl. 3 odst. 2, a to též při zohlednění humanitárních důvodů. Nicméně, nařízení neobsahuje žádné podmínky, za nichž je členský stát povinen učinit rozhodnutí ve smyslu tohoto ustanovení. Jinými slovy, případné přijetí takového rozhodnutí záleží zcela na uvážení daného členského státu, tudíž žadateli o azyl nepřísluší žádné pozitivní právo, aby členský stát v určité situaci takto postupoval. Čili toto ustanovení zakládá pouze oprávnění, nikoliv povinnost členského státu takto postupovat.

C-277/11 MM**Všeobecné informace o případu**

Navrhovatel se domáhá zrušení zamítavého rozhodnutí přijatého irským Minister for Justice, Equality and Law Reform ohledně jeho žádosti o podpůrnou ochranu, o kterou mohou uprchlíci žádat podle irského práva po zamítnutí jejich žádosti o azyl. Podstatou předložené otázky je správní řízení ministra při vyřizování žádosti o podpůrnou ochranu v souladu se směrnicí 2004/83/ES. Konkrétně se předkládající soud ptá, zda čl. 4 odst. 1 této směrnice ukládá členským státům povinnost zajistit, aby v případě navržení zamítavého rozhodnutí o žádosti o podpůrnou ochranu byly vnitrostátní orgány povinny předem poskytnout žadateli návrh rozhodnutí, aby se k němu mohl vyjádřit. V předchozích případech irský soud tento argument zamítl. Nizozemská Raad van State (státní rada) ale ve svém rozhodnutí zjevně dospěla k jinému názoru.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 22. 9. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MV, v němž zastává názor, že orgány členských států uvedenou povinnost nemají. Směrnice totiž upravuje hmotněprávní podmínky pro možnost žádat o postavení uprchlíka a hmotněprávní obsah poskytované ochrany, nikoli procesní postup při vyřizování žádostí. Uvedený procesní požadavek tedy ze směrnice ani vyplývat nemůže. Tento požadavek přitom nemá oporu ani ve směrnici Rady 2005/85/ES, která procesní postup při rozhodování o žádostech upravuje. Tímto závěrem přitom nejsou nijak krácena práva žadatele na spravedlivý proces. Žadatel o poskytnutí ochrany má dostatečné prostředky k tomu, aby mohl svou žádost náležitě odůvodnit, tedy aby mohl příslušným orgánům poskytnout všechny relevantní informace pro posouzení této žádosti. Proti rozhodnutí těchto orgánů má potom možnost podat opravný prostředek k soudnímu orgánu, tudíž má možnost se bránit proti případnému nesprávnému posouzení dodaných informací.

15. Sociální politika

26 zahájených řízení (pracovní doba, pracovní poměry na dobu určitou, rodičovská dovolená, vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

16. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

10 zahájených řízení (systémy sociálního zabezpečení, sociální zabezpečení zaměstnanců, OSVČ a jejich rodinných příslušníků, dávky v nezaměstnanosti, příspěvek na podporu zaměstnávání starších a dlouhodobě nezaměstnaných osob atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-367/11 *Prete*

Všeobecné informace o případu

Navrhovatelka je francouzskou státní příslušnicí. Vystudovala střední školu ve Francii, kde získala maturitní vysvědčení na odborné škole. Neabsolvovala šestileté studium v žádném vzdělávacím zařízení řízeném, uznaném nebo podporovaném některým z belgických společenství. Žije v Belgii se svým belgickým manželem a je registrována u úřadu práce. Požádala o „čekací příspěvky“, což jsou příspěvky v nezaměstnanosti, které se poskytují mladým lidem, kteří právě ukončili studium a hledají své první zaměstnání. Tyto příspěvky však nebyly navrhovatelce přiznány. Dle článku 36 královské vyhlášky, mladému pracovníku, který získal v zahraničí diplom, který je rovnocenný diplomům umožňujícím nárok na čekací příspěvky v Belgii, může být nárok přiznán za předpokladu, že před získáním tohoto diplomu studoval šest let v Belgii. Sporné je, zda-li tato podmínka je v rozporu s články 18, 20 a 21 SFEU, případně zda není diskriminační. Další otázkou je, zda skutečnosti, že navrhovatelka má belgického manžela a je zaregistrována u belgického úřadu práce, představují prvky, které mají být zohledněny pro účely posuzování spojení mezi navrhovatelkou a belgickým trhem práce.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPSV písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 24. 10. 2011, ve kterém argumentoval v tom smyslu, že se na danou věc nepoužije čl. 39 SFEU (jehož použití se nabízí zejm. ve světle judikatury *Collins*), nýbrž spadá do režimu občanství Unie (čl. 18, 20 a 21 SFEU). V rámci tohoto režimu pak podle názoru České republiky lze považovat belgickou právní úpravu za odůvodněnou (zejm. s odkazem na rozsudky *Bidar* a *Förster*).

C-379/11 *Caves Krier Frères*

Všeobecné informace o případu

Lucemburské úřady odmítly přiznat navrhovatelce příspěvek na podporu zaměstnávání starších a dlouhodobě nezaměstnaných osob (náhradu plateb

sociálního zabezpečení, a to v rozsahu jak části odváděné zaměstnavatelem, tak části odváděné zaměstnancem) z důvodu, že zaměstnala osobu (s lucemburským občanstvím), jež nebyla nejméně jeden měsíc zaregistrována jako zájemce o zaměstnání na některé z poboček lucemburského úřadu práce, nýbrž byla registrována na německém úřadě práce z důvodu jejího usazení v Německu. Vystává tak otázka, zda lucemburský předpis odporuje volnému pohybu pracovníků.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPSV písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 1. 11. 2011, ve kterém připustil, že předmětná lucemburská právní úprava může bránit volnému pohybu osob (byť v daném případě zjevně nezabránila), měla by však být považována za odůvodněnou (pokud by Soudní dvůr vyjádřil opačný názor, na možnosti členských států přijímat opatření v oblasti politiky zaměstnanosti by to mohlo mít fatální dopad).

C-443/11 *Jeltes a další*

Všeobecné informace o případu

V případě všech tří žalobců v původním řízení odmítly nizozemské úřady poskytovat dávky v nezaměstnanosti, a to s poukazem na čl. 65 nařízení č. 883/2004 (o koordinaci systémů sociálního zabezpečení). Všichni tři žalobci jsou přitom nizozemští státní příslušníci s bydlištěm v sousedních členských státech (ve dvou případech v Belgii, v dalším případě v Německu). Všichni tři požádali o dávky v nezaměstnanosti v Nizozemsku (přičemž první dva byli v Nizozemsku dříve zaměstnáni; u třetího není tato okolnost specifikována, uvádí se jen, že byl samostatně výdělečně činný), nizozemské úřady jim však sdělily, že mají o tyto dávky požádat v místě svého bydliště (v Belgii, resp. v Německu) s tím, že judikatura *Miethe* se po 1. květnu 2010 nepoužije. Nizozemský soud předložil v této souvislosti Soudnímu dvoru čtyři předběžné otázky týkající se výše uvedeného ustanovení nařízení č. 883/2004 (a relevance rozsudku *Miethe*, který byl vydán v době, kdy platilo předchozí nařízení č. 1408/71), jakož i čl. 45 SFEU, čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1612/68 (o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství), čl. 87 odst. 8 nařízení č. 883/2004, čl. 17 Listiny základních práv EU a zásady právní jistoty.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPSV písemné vyjádření odeslané Soudnímu dvoru dne 22. 12. 2011, v němž ČR zastává názor, že přijetím nařízení č. 883/2004 se na použitelnosti judikatury *Miethe* nic nezměnilo, tj. osoby definované v rozsudku *Miethe* by měly mít i nadále možnost zaměřit se při hledání nové práce na stát

posledního zaměstnání a v důsledku toho pobírat dávky v nezaměstnanosti v tomto státě (nikoli ve státě svého bydliště).

17. Vnější vztahy

Žádné zahájené řízení;

18. Celní unie

10 zahájených řízení (výklad nařízení (EHS) č. 2913/92, celní kodex, pojem „zboží“, úkony celního orgánu, podmínky vzniku celního dluhu, ukončení tranzitního režimu, režim aktivního zušlechťovacího styku, celní hodnota zboží; antidumpingové clo, ručitelský závazek, příslušnost členského státu pro výběr celního dluhu, důkazní břemeno na prokázání správnosti údajů o původu zboží atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v sedmi věcech.

C-138/10 DP Grup

Všeobecné informace o případu

Žalobce podal celní prohlášení, přičemž při jeho přijímání celní orgán odebral vzorky zboží za účelem přesného zjištění kategorie zboží pro účely výpočtu cla a DPH. Následně po zjištění, že zboží spadá do jiné kategorie, než bylo uvedeno v celním prohlášení, doměřil celní úřad žalobkyni clo a DPH. Žalobce napadá celní prohlášení z důvodu, že obsahovalo chybné údaje a clo a DPH vyměřené na základě tohoto prohlášení, proto byla vyměřena v nesprávné výši. Předkládající soud se Soudního dvora táže na charakter úkonu celního orgánu, jímž přijímá celní prohlášení, zejména jaké skutečnosti přitom zjišťuje a svým přijetím stvrzuje a zda se jedná o individuální správní akt napadnutelný u soudu.

Ústní vyjádření ČR

Dne 17. 3. 2011 se konalo ústní jednání, kde Česká republika navázala na předchozí písemné vyjádření a zastávala názor, že přijetí celního prohlášení celními orgány nelze považovat za rozhodnutí. Jedním z účelů celního kodexu je také minimalizace formalit, s čímž by bylo v rozporu, pokud bychom za rozhodnutí považovali i takové kroky celního orgánu, které nezakládají, nemění ani neruší práva a povinnosti.

C-262/10 Döhler Neuenkirchen

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně dovážela do EU v režimu aktivního zušlechťovacího styku koncentráty ovocných šťáv. Podle podmínek režimu byla žalobkyně povinna ukončit režim vždy posledního dne kalendářního čtvrtletí následujícího po propuštění zboží do předmětného režimu a následně do 30 dnů zaslat dohlízejícímu celnímu úřadu vyúčtování. Žalobkyně ani po upomínce nesplnila povinnost předložení vyúčtování, a proto jí žalovaný vyměřil dovozní clo s odkazem na čl. 204 odst. 1 písm. a) celního kodexu.

Ústní vyjádření ČR

Česká republika se na ústním jednání dne 22. 4. 2011 zaměřila na klíčovou otázku, zda v případě dvou skutečností, které samy o sobě vedou ke vzniku celního dluhu, je rozhodná ta, která nastane jako první, nebo ta, která je závažnější. Dle názoru České republiky je rozhodující ta skutečnost, která nastala jako první, a to jak z hlediska právní jistoty, tak z hlediska toho, že určení závažnější skutečnosti nemusí být vždy jednoznačné. Komise zastávala opačný postoj.

C-533/10 CIVAD

Všeobecné informace o případu

Společnost CIVAD zažádala o vrácení cla vyměřeného za období od 1. 2. 1997 do 23. 7. 1999 na základě nařízení č. 2398/97, kterým se ukládá definitivní antidumpingové clo z dovozu bavlněného ložního prádla pocházejícího z Egypta, Indie a Pákistánu. Řízení podle tohoto nařízení bylo ukončeno k 30. 1. 2002 nařízením č. 160/2002, kterým Rada reagovala na rozhodnutí odvolacího orgánu WTO o námitkách Indie proti postupu, který vedl k vydání uvedeného antidumpingového nařízení. CIVAD podala žádost o vrácení cla, celní úřad tuto žádost zamítl s odůvodněním, že clo bylo odvedeno na základě platného právního předpisu EU a nárok na jeho vrácení tak nevznikl. Soudní dvůr ve svém rozhodnutí ve věci C-351/04 *Ikea Wholesale Ltd.* prohlásil čl. 1 uvedeného antidumpingového nařízení za neplatný v rozsahu, v němž byla za účelem zjištění dumpingového rozpětí metoda „nulování“. Na základě přijatého rozhodnutí podala společnost CIVAD další žádost o vrácení cla s odůvodněním, že přijetí protiprávního nařízení představuje vyšší moc či nepředvídatelné okolnosti ve smyslu čl. 236 odst. 2 celního kodexu, které umožňují prodloužení stanovení tříleté lhůty pro žádosti o vrácení cla.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s GŘC písemné vyjádření ze dne 9. 3. 2011 v tom smyslu, že bylo sice antidumpingové nařízení na základě uvedeného rozhodnutí Soudního dvora ve věci *Ikea* prohlášeno za neplatné, nicméně pro rozhodnutí o vrácení cla, které tak nebylo dlužné ze zákona, je významné splnění podmínek stanovených v čl. 236 celního kodexu. V případě CIVAD tyto podmínky splněny nebyly. Podáním opožděné žádosti CIVAD zmeškala tříletou lhůtu ode dne, kdy byla částka cla společnosti sdělena, podle čl. 236 odst. 2 celního kodexu. Ačkoli Soudní dvůr ve své judikatuře obecně přijímá široký výklad vyšší moci a nepředvídatelných okolností, tento případ do této kategorie nespadá, protože CIVAD mohla napadnout legalitu antidumpingového nařízení na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce SES, ve stanovené lhůtě tak však neučinila. Tento výklad odpovídá ustálené judikatuře Soudního dvora (např. C-542/08 *Barth*), který uznal oprávněnost stanovení přiměřených pevných promlčecích lhůt v zájmu právní jistoty, která chrání jak dotyčnou osobu, tak příslušný orgán veřejné správy.

C-28/11 Eurogate Distribution

Všeobecné informace o případu

Jedná se o spor o to, zda může být na zpětně vyvezené zboží pocházející z třetích zemí stanoveno dovozní clo vzhledem k tomu, že žalobkyně, která převzala zboží do svého celního skladu, nevedla správně skladovou evidenci. Žalobkyně přijala do svého skladu zboží svých zákazníků, které se nalézalo v režimu tranzitu, a vytvořila z něj zásilky určené do zemí východní Evropy. Při převzetí zásilek přepravci byla podána celní prohlášení o zpětném vývozu dovezeného zboží, ve skladové evidenci však bylo odebrané zboží zaevidováno až 11, popř. 126 dní po jeho odebrání ze skladu, a tudíž bylo podle čl. 105 celního kodexu ve spojení s čl. 529 a prováděcím nařízením k celnímu kodexu zapsáno opožděně a podle žalovaného toto porušení povinnosti v rámci režimu celního uskladnění vedlo dle čl. 204 odst. 1 písm. a) celního kodexu ke vzniku celního dluhu. Spornou otázkou tak především je, zda nesporně opožděné zápisy odběru zboží z celního skladu do skladové evidence představují porušení povinnosti podle čl. 204 odst. 1 písm. a) celního kodexu.

Písemné vyjádření ČR

VLZ vypracoval ve spolupráci s GŘC písemné vyjádření ze dne 4. 5. 2011 v tom smyslu, že u zboží nepocházejícího ze Společenství, které se nacházelo v režimu celního uskladnění a následně bylo propuštěno do nového celního režimu, nesplnění povinnosti zapsat zboží do určeného informačního systému vede ke vzniku celního

dluhu, i když k nesplnění této povinnosti došlo až po ukončení režimu celního uskladnění.

C-163/11 *Annex Customs*

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně uplatňuje, že žalovaná je podle čl. 450c odst. 2 nařízení č. 2454/93 zproštěna svého ručitelského závazku. Pokud totiž nebyl režim tranzitu vyřízen, musejí celní orgány do tří let ode dne přijetí tranzitního prohlášení oznámit ručiteli, že od něj žádají nebo mohou žádat, aby zaplatil dluh, který je povinen uhradit v souvislosti s dotčenou operací. Toto prohlášení musí především obsahovat částku, o kterou se jedná. Předkládající soud se v této souvislosti ptá, zda je třeba vykládat čl. 450c odst. 1 písm. b) nařízení v tom smyslu, že má zde zmíněné oznámení právní účinky pouze tehdy, když obsahuje přesné částky, které bude muset případně uhradit ručitel a zda je ručitel, který poté, co v rámci tříleté lhůty od přijetí tranzitního prohlášení obdržel oznámení ve smyslu čl. 450c odst. 1 písm. a) nařízení, ve kterém je uvedena jiná částka než částka od něj později vymáhaná, zproštěn svých závazků.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 21. 7. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s GŘC. V tomto vyjádření zdůraznil, že účelem ručitelského závazku je zajištění, že platby spojené s propuštěním zboží do celního režimu budou skutečně uhrazeny do rozpočtu Unie. Nedílnou součástí těchto úhrad jsou přitom též případné úroky z prodlení podle čl. 232 odst. 1 celního kodexu nebo penále vyplývající z vnitrostátního práva. Navíc, ručení podle celních předpisů je smluvní povahy. Ručitelský závazek tedy nevzniká ze zákona, ale ručitel se dobrovolně zavazuje, že v případě potřeby vstoupí do pozice dlužníka (hlavního povinného) a vezme na sebe veškeré závazky z toho vyplývající. Nelze přitom opomenout, že ručení je poskytováno za úplatu, tudíž je lze považovat za podnikatelské riziko ručitele. Účelem sporného oznámení přitom není výzva ručitele k plnění za dlužníka, ale toliko sdělení, že nastala okolnost, která má za následek vznik dosud neuhrazeného celního dluhu, který na něm může být později požadován, pokud jej neuhradí hlavní povinný. Toto oznámení již z povahy věci nemůže obsahovat přesné vyčíslení případně později vymáhané částky, protože není zřejmé, zda vůbec a případně v jaké výši bude v budoucnu po ručiteli úhrada požadována.

C-333/11 Febetra

Všeobecné informace o případu

Z Litvy do Belgie bylo zasláno 46 „roals wrapping paper“ na podkladě karnetu TIR. V nákladu bylo nalezeno v zapečetěných kontejnerech schovaných přes tři miliony cigaret, které nebyly v karnetu TIR uvedeny. Dovozce byl vyzván, aby uhradil dovozní cla, spotřební daně a zvláštní daně ve výši částky zajištění. Ten však tvrdí, že byly porušeny právní předpisy EU a popírá příslušnost belgické celní správy. Z čl. 454 odst. 2 prováděcích předpisů celního kodexu vyplývá, že úřady členského státu, ve kterém byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti *spáchány*, jsou oprávněny k uložení cel a dávek, které mají být případně uhrazeny. Pouze pokud není možné určit území, na kterém byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti *spáchány*, považují se za spáchané v tom členském státě, ve kterém byly *zjištěny*. Jestliže se nepodaří úředně zjistit místo, kde byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti *spáchány*, považují se porušení předpisů nebo nesrovnalosti podle čl. 454 odst. 3 za spáchané v členském státě, ve kterém byly *zjištěny*. Dovozce dovozuje, že údajný nelegální dovoz se uskutečnil v Německu, neboť tam vstoupilo zboží na území EU a odkazuje přitom na čl. 202 celního kodexu. Vyvstává tak otázka, zda článek 37 Úmluvy TIR a čl. 454 odst. 3 nařízení 2454/93 mají být vykládány tak, že je třeba členský stát, ve kterém byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti *zjištěny*, při absenci úředního zjištění místa, ve kterém byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti *spáchány*, a ručitelem včas podaného důkazu opaku, považovat za členský stát, ve kterém byla porušení předpisů *spáchána*, i když na základě místa zapečetění zboží lze zjistit, přes jaký členský stát na vnější hranici Společenství zboží protiprávním způsobem vstoupilo do Společenství.

Písemné vyjádření ČR

VLZ vypracoval ve spolupráci s GŘC písemné vyjádření odeslané dne 18. 10. 2011 Soudnímu dvoru, v němž zastává názor, že členský stát, v němž byly *zjištěny* porušení předpisů či nesrovnalosti, nemá být považován za členský stát, ve kterém byly *spáchány*, pokud lze na základě místa přijetí karnetu TIR a zapečetění i bez podrobnějšího zkoumání zjistit, přes který členský stát na vnější hranici Unie zboží protiprávním způsobem vstoupilo na území Unie. Pro výběr celního dluhu jsou v takovém případě podle čl. 202 a 215 celního kodexu příslušné orgány členského státu na vnější hranici Unie, přes kterou zboží neoprávněně vstoupilo na území Unie, i když byl tento protiprávní vstup odhalen až později na území jiného členského státu. Pro výběr spotřební daně jsou v takovém případě podle čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 92/12 příslušné orgány toho členského státu, v němž došlo k neoprávněnému dovozu, i když k jeho odhalení došlo až později na území jiného členského státu. Pokud je však toto zboží skladováno pro obchodní účely na území

některého členského státu, jsou k výběru spotřební daně podle čl. 7 odst. 1 této směrnice příslušné orgány tohoto členského státu.

C-438/11 *Lagura Vermögensverwaltung*

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně v roce 2007 dovezla do EU obuv, u které bylo uvedeno Macao jakožto země původu. Na základě toho bylo za propuštění tohoto zboží do volného oběhu vybráno pouze preferenční clo. Následně došlo k šetření na základě podnětů, že některé zboží s původem v Číně uvádí jako zemi původu neprávem Macao, aby obešlo řádnou sazbu dovozního cla. Orgány Macaa potvrdily pravost osvědčení o původu zboží, avšak nemohly přezkoumat jejich obsahovou správnost, neboť vývozci uvedení v osvědčeních již zastavili výrobu a zavřeli své podniky. Je otázkou, kdo za takové situace nese důkazní břemeno stran prokázání správnosti údajů o původu zboží, tedy zda za popsaných okolností může celní orgán vyžadovat doplacení rozdílu mezi preferenčním clem (sazba 3,5 %) a řádným clem (sazba 7 %).

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 12. 12. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření připravené ve spolupráci s GŘC. Česká republika zastává názor, že pro neprovedení dodatečného zaúčtování celního dluhu dle čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu je třeba, aby byly kumulativně splněny tři podmínky - částka cla nebyla zaúčtována následkem chyby ze strany celních orgánů, kterou osoba povinná zaplatit clo nemohla rozumným způsobem zjistit, tato osoba jednala v dobré víře a tato osoba dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkající se celního prohlášení. První ani druhou z těchto podmínek přitom nelze považovat za splněnou, pokud není možné ověřit správnost původu zboží z toho důvodu, že dovozce neuchoval doklady, které tento původ dosvědčují. V této souvislosti, uzavření podniků vývozců, narozdíl od např. živelné katastrofy, tedy nelze považovat za akt vyšší moci, neboť bez ohledu na tuto skutečnost má být dovozce schopen sám předložit doklady prokazující původ zboží.

19. Společný celní sazebník

7 zahájených řízení (celní zařazení zboží);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

20. Justice a vnitřní věci

22 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, uznávání a výkon soudních rozhodnutí z jiných

členských států, zákaz diskriminace, institut procesního opatrovníka, evropský zatýkácí rozkaz, spolupráce soudů členských států při dokazování atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v deseti věcech;

C-139/10 *Prism Investments*

Všeobecné informace o případu

V tomto případě se jedná o to, zda dlužník, proti němuž bylo vydáno soudní rozhodnutí v jednom členském státě, jehož uznání a prohlášení vykonatelnosti je nyní žádáno v druhém členském státě, může jako důvod pro zrušení či zamítnutí prohlášení vykonatelnosti namítat, že již povinnost plynoucí z rozsudku splnil, když tento důvod není v nařízení jako důvod pro zrušení či zamítnutí prohlášení vykonatelnosti (a uznání) uveden.

Ústní vyjádření ČR

Dne 10. 2. 2011 se konalo ústní jednání, v jehož rámci ČR vystoupila a v návaznosti na předchozí písemné vyjádření ve věci zastávala názor, že námitku splnění povinností uložených rozhodnutí nelze uplatnit v rámci řízení o vydání prohlášení vykonatelnosti. V této souvislosti připomněla, že udělením prohlášení vykonatelnosti nezíská dané rozhodnutí jiné účinky, než které má v členském státě původu. V obou případech se jedná o pravomocné rozhodnutí, které může být použito jako exekuční titul. Dlužník však má na základě splnění povinností z tohoto rozhodnutí vyplývajících legitimní námitku, s jejíž pomocí může zabránit výkonu rozhodnutí v obou členských státech. Pokud bychom připustili, aby prohlášení vykonatelnosti mohlo být nevydáno také z důvodů, které nařízení neuvádí, mohly by si soudy členských států hledat další a další důvody, proč cizím rozhodnutím nepropůjčovat účinky na území svého členského státu, čímž by mohl být zásadně narušen volný pohyb rozsudků v EU.

C-327/10 *Lindner*

Všeobecné informace o případu

Okresní soud v Chebu se táže, zda nařízení Brusel I nebrání postupu, který při žalobě proti osobě neznámého pobytu (která má v ČR trvalý pobyt) předepisuje české právo, tedy ustanovení procesního opatrovníka, proti němuž je poté řízení vedeno.

Ústní vyjádření ČR

Dne 25. 5. 2011 se konalo ústní jednání, kde ČR navázala na předchozí písemné vyjádření ve věci a uvedla, že institut procesního opatrovníka není v rozporu

s nařízením, jelikož do pole působnost nařízení nezasahuje. Oslovený soud je vždy povinen postupem podle nařízení určit, zda je k projednání dané věci příslušný, či nikoliv. Teprve v případě kladné odpovědi může činit další procesní kroky v řízení, včetně případného ustanovení procesního opatrovníka, které již nespadají do pole působnosti nařízení, tudíž s ním ani nemohou být v rozporu. Při zjištění své nepřislušnosti k projednání sporu je naopak oslovený soud povinen v řízení dále nepokračovat a nečinit další procesní kroky, kterými by mohl tento nedostatek vlastní příslušnosti překlenout.

C-514/10 *Wolf Naturprodukte*

Všeobecné informace o případu

Spornou je otázka uznání a výkonu rozhodnutí rakouského soudu vydaného dne 15. dubna 2003, tedy po vstupu nařízení Brusel I v platnost obecně (a též v Rakousku), ale před přistoupením ČR k EU, tedy před vstupem tohoto nařízení v platnost v ČR. České soudy včetně Nejvyššího soudu se domnívají, že takové rozhodnutí nemůže být uznáno a vykonáno v režimu nařízení Brusel I, neboť v tomto ohledu je třeba, aby v době vydání rozhodnutí bylo toto nařízení platné jak v členském státě původu, tak ve členském státě, kde je usilováno o uznání a výkon tohoto rozhodnutí.

Písemné vyjádření ČR

VLZ zpracoval ve spolupráci s MSp písemné vyjádření ČR odeslané dne 7. 2. 2011 Soudnímu dvoru, ve kterém je zastáván názor, že pro aplikaci režimu uznání a výkonu rozhodnutí podle nařízení je rozhodný den vstupu nařízení v platnost v členském státě původu rozhodnutí. Naopak den vstupu nařízení v platnost v členském státě výkonu v tomto ohledu není relevantní. Není tedy nutné, aby bylo uznávané rozhodnutí vydáno až poté, co nařízení vstoupilo v platnost v členském státě, kde je o uznání žádáno.

C-42/11 *Lopes Da Silva Jorge*

Všeobecné informace o případu

Portugalský justiční orgán požádal v rámci evropského zatýkacího rozkazu o předání odsouzeného, který má trvalé bydliště ve Francii, za účelem výkonu trestu odnětí svobody v délce 5 let. Francouzská strana s předáním odsouzeného souhlasí. Odsouzený své předání odmítá a jako jeden z důvodů nepřímo uvádí zásadu zákazu diskriminace podle čl. 18 SFEU. Tato diskriminace by spočívala v tom, že francouzská vnitrostátní právní úprava, která provádí Rámcové rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu, stanoví, mimo jiné, jako jeden z důvodů odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu za účelem výkonu trestu odnětí svobody

požadavek francouzského občanství vyžádané osoby, zatímco znění Rámcového rozhodnutí ve svém čl. 4 odst. 6 požaduje, mimo jiné, „pouze“ trvalé bydliště nebo státní občanství. Z tohoto hlediska tak může docházet k diskriminaci osob, jež jsou občany EU a mají trvalé bydliště ve Francii oproti občanům francouzským. Další otázka plyne z povahy daného ustanovení Rámcového rozhodnutí, tedy zda je na uvážení členského státu, v jakém rozsahu jej transponuje, nebo zda má závazný charakter.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MSp písemné vyjádření ze dne 10. 5. 2011 ve prospěch toho závěru, že odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem odnětí svobody jen v případě, že je daná osoba občanem Francie, není opatřením nepřiměřeným a objektivně nezdůvodněným, a tudíž není ani v rozporu se zásadou zákazu diskriminace dle čl. 18 SFEU. Každý členský stát může na základě uvážení do svého vnitrostátního práva pro odmítnutí realizace evropského zatýkacího rozkazu implementovat všechny důvody, stejně tak jako jen některé, případně nemusí implementovat žádné z nich, aniž by tímto jakkoliv porušil zásadu zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti. Omezením důvodů pro odmítnutí realizace evropského zatýkacího rozkazu na minimum je navíc naplněn i samotný účel rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu.

C-170/11 *Lippens a další*

Všeobecné informace o případu

Předkládající soud řeší otázku, zda nařízení č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech ukládá soudu členského státu, který si přeje vyslechnout svědka s bydlištěm v jiném členském státě, povinnost uplatnit postupy zavedené tímto nařízením nebo zda směřuje pouze k ulehčení získání důkazů tím, že dává tomuto soudu na výběr buď použít nařízení, nebo využít možností pro získání důkazů stanovených vnitrostátním procesním právem.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 25. 7. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MSp, v němž vyšel z toho, že se nařízení vztahuje na postup dokazování, pokud soud členského státu v občanské nebo obchodní věci v souladu s právními předpisy tohoto členského státu žádá příslušný soud jiného členského státu o provedení dokazování, nebo pokud žádá, aby směl sám provést dokazování na území jiného členského státu. Jinými slovy, nařízení se nevztahuje na všechny postupy směřující k zajištění důkazu z jiného členského státu, ale jen na postupy

dokazování podle nařízení, pokud se jich vnitrostátní soud rozhodne využít, když se mu to jeví jako nejvhodnější postup při dokazování v dané věci. Vnitrostátní soud však není povinen použít postup podle nařízení vždy, když si přeje vyslechnout svědka s bydlištěm v jiném členském státě. Nařízení mu nijak nebrání, aby v této souvislosti využil postupů podle vnitrostátního práva.

C-190/11 *Mühlleitner*

Všeobecné informace o případu

Odpůrci provozují prodej motorových vozidel na internetu v Německu. Navrhovatelka žijící v Rakousku našla webovou stránku odpůrců, telefonicky se informovala ohledně automobilu, který ji zaujal, a následně se dopravila do Německa, kde uzavřela kupní smlouvu a převzala automobil. Nyní požaduje vrácení kupní ceny a náhradu škody, neboť odpůrci odmítli odstranit namítané vady automobilu. Je otázkou, zda je v této věci dána mezinárodní příslušnost rakouských soudů ve smyslu čl. 15 a 16 nařízení Brusel I, tedy zda se jedná o spotřebitelskou smlouvu ve smyslu těchto ustanovení. Spornou je v této souvislosti otázka, zda aplikaci této ochranné soudní příslušnosti vylučuje neuzavření smlouvy na dálku.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 9. 8. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření vypracované ve spolupráci s MSp, v němž upozorňuje, že z nařízení Brusel I byla záměrně vypuštěna podmínka, že spotřebitel podnikl kroky potřebné k uzavření smlouvy v členském státě svého bydliště. Pro naplnění podmínek čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení je třeba zkoumat právě a pouze to, zda byla činnost podnikatele zaměřena na daný členský stát a zda byla předmětná smlouva uzavřena v souvislosti s takto zaměřenou činností. Skutečnost, že spotřebitel podnikl kroky potřebné k uzavření smlouvy v členském státě svého bydliště, lze považovat za indicii naplnění druhé z uvedených podmínek, avšak nejedná se o indicii nutnou.

C-228/11 *Melzer*

Všeobecné informace o případu

Žalobce s bydlištěm v Berlíně vůči žalobkyni, britské brokerské společnosti se sídlem v Londýně, uplatňuje náhradu škody vzniklé v souvislosti s prováděním burzovních termínovaných obchodů. Žalobce byl telefonicky osloven, získán jako zákazník a poté zákaznický obsluhován společností se sídlem v Düsseldorfu. Tato společnost otevřela žalobci u žalované účet, na který žalobce zaplatil celkem 172 tisíc eur, z nichž mu bylo nakonec vyplaceno zpět 924 eur. Rozdílu se žalobce domáhá jako náhrady škody, neboť se domnívá, že nebyl dostatečně poučen o rizicích spojených

s burzovními termínovanými obchody a o poplatcích s nimi spojených. Předkládající soud si není jist, zda je dána jeho příslušnost, která záleží na tom, kde došlo ke škodné události ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení Brusel I.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MSp písemné vyjádření ze dne 3. 10. 2011 v tom smyslu, že pokud je předmětem žalobního nároku náhrada škody, která má dle tvrzení žalobce svůj původ v opomenutí žalovaného, je založena příslušnost soudu podle čl. 5 bodu 3 nařízení mimo jiné tehdy, jde-li o soud místa, kde měl žalovaný podle rozhodného práva splnit povinnost, jejíž nesplnění ke vzniku škody vedlo.

C-332/11 *ProRail*

Všeobecné informace o případu

Jádrem předběžných otázek je, zda, případně jakým způsobem, může soud členského státu pověřit soudního znalce k provedení znaleckých úkonů na území jiného členského státu (v této věci se jedná o prověrku železniční tratě).

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MSp písemné vyjádření ze dne 6. 10. 2011 v tom smyslu, že pokud by znalec pověřený procesním soudem měl na území jiného členského státu shromažďovat podklady pro vytvoření znaleckého posudku či věc na území jiného členského státu znalecky posuzovat, je nezbytné využít postup dle nařízení č. 1206/2001 o spolupráci mezi soudy členských států při zajišťování důkazů ve věcech občanských a obchodních a připravit příslušné dožádání podle čl. 17 nařízení, který umožňuje, po svolení příslušného orgánu dožádaného členského státu, provést přímé dokazování na jeho území.

C-396/11 *Radu*

Všeobecné informace o případu

Německo požádalo již v roce 2009 rumunské orgány o vydání vyžádané osoby na základě několika evropských zatýkacích rozkazů. Rumunské soudy žádost dosud posuzují, zatímco je vyžádaná osoba na svobodě. Položené otázky se týkají toho, jak má být rámcové rozhodnutí vykládáno a aplikováno ve světle ustanovení Listiny i Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 1. 11. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MSp, ve kterém zastává stanovisko, že právní závaznost Listiny

základních práv Evropské unie na úrovni unijního primárního práva nijak nezměnila výklad unijního sekundárního práva.

C-419/11 Česká spořitelna

Všeobecné informace o případu

Žalobce se domáhá vydání směnečného platebního rozkazu na základě směnky, pod kterou se žalovaný podepsal jako směnečný rukojmí. Směnka byla vydána v neúplné podobě, bez uvedení sumy, data a místa splatnosti. Tyto údaje do ní později doplnil žalobce na základě smlouvy. Žalovaný namítá, že jelikož je jeho bydliště v Rakousku, není předkládající soud příslušný k projednání věci, jelikož žalobce směnku podepsal jako fyzická osoba a měla by se na něj vztahovat ochranná soudní příslušnost pro spory ze spotřebitelských smluv podle nařízení Brusel I. Rovněž je otázkou, zda lze závazek ze směnky považovat za závazek ze smlouvy ve smyslu čl. 5 odst. 1 nařízení Brusel I.

Písemné vyjádření ČR

VLZ odeslal dne 6. 12. 2011 Soudnímu dvoru písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MSp. Česká republika v něm zastává názor, že pojem nároky ze smlouvy podle čl. 5 odst. 1 nařízení Brusel I zahrnuje též nároky ze směnky, neboť v této souvislosti není podstatná forma, ale obsah závazku, tedy dobrovolně přijatý právní závazek jedné osoby vůči druhé osobě. Nároky ze směnky mohou spadat též pod ochrannou soudní příslušnost pro spory ze spotřebitelských smluv, pokud jsou splněny všechny podmínky čl. 15 nařízení Brusel I, tedy pokud smlouva byla uzavřena spotřebitelem pro účely netýkající se jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti a smlouva spadá pod některý z případů uvedených v čl. 15 odst. 1 písm. a) až c) nařízení Brusel I. V posuzovaném případě však tyto podmínky podle všeho splněny nejsou.

21. Právo institucí a jejich zaměstnanců

1 zahájené řízení (C-199/11 *Otis e.a.* – Komise jakožto zástupce Unie);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

22. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1 zahájené řízení (C-72/11 *Afrasiabi e.a.* – omezující opatření vůči Íránu);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

23. Principiální a průřezové otázky

10 zahájených řízení (souběh základních práv, zásada předběžné opatrnosti, promlčení, vztah obecných soudů a ústavního soudu v souvislosti s řízením o předběžné otázce, zákaz diskriminace, ochrana osobních údajů, aplikace Listiny základních práv EU atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-617/10 Åkerberg Fransson

Všeobecné informace o případu

Pan Åkerberg Fransson uvedl do daňového přiznání za rok 2004 a 2005 nepravdivé údaje o výši příjmu z podnikatelské činnosti a nepodal daňové přiznání ohledně příspěvků zaměstnavatelů, což vyvolalo nebezpečí neodvedení daní do veřejných rozpočtů (především daně z příjmu a DPH) v celkové výši cca 700.000,- SEK. S ohledem na výši částek a na to, že se jedná o soustavně páchanou trestnou činnost velkého rozsahu, lze toto protiprávní jednání považovat za závažné. Dodatečnými daňovými výměry z května 2007 uložil Skatterverket (daňový úřad) obžalovanému daňovou přírážku v celkové výši asi 100.000 SEK. V červnu 2009 bylo zahájeno trestné stíhání před předkládajícím soudem pro závažné porušení daňových předpisů. Jak obvinění, tak daňové přírážky vycházejí z téhož jednání, jímž je poskytnutí nepravdivých údajů v daňovém řízení, které svou povahou dle státního zástupce představuje spáchání trestného činu. Předkládající soud tak stojí před otázkou, zda obžaloba neměla být zamítnuta z toho důvodu, že obžalovaný již byl pro tentýž trestný čin potrestán v rámci správního řízení, a to v souladu se zákazem dvojího trestání za stejný čin (*ne bis in idem*).

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil písemné vyjádření ze dne 18. 4. 2011 v tom smyslu, že uplatňování sankcí za porušení daňových předpisů, které nebylo na unijní úrovni harmonizováno a je ponecháno na úpravě členských států, nepředstavuje uplatňování práva Unie ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, tudíž Listina na daný případ nedopadá. Na věc nelze použít ani obecné zásady práva, které mají po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost charakter toliko interpretačního zdroje vzhledem k těm ustanovením Listiny, která vycházejí z EÚLP či ze společných ústavních tradic členských států.

C-317/11 Reimann

Všeobecné informace o případu

Předmětem sporu je vztah ustanovení práva Unie, konkrétně směrnice 2003/88/ES a Listiny základních práv EU, a vnitrostátních ustanovení kolektivní smlouvy přijaté smluvními stranami kolektivní smlouvy na základě zákona. Se vstupem Lisabonské smlouvy a závazností Listiny základních práv vyvstává podle předkládajícího soudu otázka, zda ustanovení o minimální dovolené ve směrnici o pracovní době získalo nyní povahu primárního práva, neb dle zásad stanovených v rozsudku *Kücükdeveci* by se tak vnitrostátní právo, které je s ním v rozporu, nemohlo použít. Otázkou je i důsledek případné neslučitelnosti těchto ustanovení a ochrana legitimního očekávání vnitrostátního subjektu. Účastníci jsou ve sporu ohledně toho, zda má žalobce, zaměstnaný ve stavebním průmyslu, za roky 2007 až 2009 nárok na proplacení nevyčerpané dovolené.

Písemné vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MPSV písemné vyjádření ze dne 6. 10. 2011 v tom smyslu, že právní závaznost Listiny základních práv EU na úrovni unijního primárního práva nijak nezměnila výklad sekundárních předpisů práva EU. Článek 31 odst. 2 Listiny nemá přímý účinek, jelikož z něj nelze dovodit podmínky pro vznik a rozsah práva na dovolenou. Toto ustanovení tudíž nemůže způsobit nepoužití dotčených vnitrostátních předpisů ve sporech mezi jednotlivci.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2011

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2011 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tematických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.⁶

1. Zemědělství

22 rozsudků (jednotné platby, veterinární prevence, hygiena a označování potravin, produkty obsahující GMO, ochrana zvířat během přepravy, ochrana osobních údajů v dotačním řízení, společná organizace trhů a dávky z výroby v odvětví cukru atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

⁶ V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

C-442/09 Bablok a další (rozsudek velkého senátu ze dne 6. 9. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Všichni navrhovatelé v původním řízení jsou producenty včelařských produktů (medu a pylu), které jsou zaneseny, popř. hrozí, že budou zaneseny pylem (povolené) geneticky modifikované kukuřice typu MON810, pěstované nedaleko jejich včelích úlů. Zásadní otázkou je, zda, resp. do jaké míry se nařízení (ES) č. 1829/2003 (o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech) použije na pyl kukuřice MON810, který se nachází v medu nebo má být použit jako doplněk stravy (zda takový potravinový výrobek vyžadují zvláštní povolení podle tohoto nařízení či nikoli, zda musejí být odpovídajícím způsobem označeny apod.).

Závěry Soudního dvora

Na pozadí uvedených okolností Soudní dvůr rozhodl, že taková látka, jako je pyl pocházející z odrůdy geneticky modifikované kukuřice, která ztratila svou schopnost reprodukce a která je zbavena veškeré schopnosti přenosu genetického materiálu, který obsahuje, není geneticky modifikovaným organismem ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení č. 1829/2003. Produkty, jako je med a doplňky stravy obsahující takovou látku, naproti tomu jsou „*potraviny [...] obsahující [složky vyrobené z GMO]*“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. c) nařízení č. 1829/2003, a to bez ohledu na to, zda zanesení dotčené látky bylo úmyslné či náhodné; jinými slovy, nařízení č. 1829/2003 se použije. Prahová hodnota upravená u označování v čl. 12 odst. 2 nařízení č. 1829/2003 je v tomto ohledu irelevantní; jak uvedl Soudní dvůr v bodě 103: „*Jsou-li splněny podmínky čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1829/2003, vzniká povinnost získat povolení a povinnost dohledu bez ohledu na procentuální množství geneticky modifikovaného materiálu obsažené v daném produktu.*“.

C-381/10 Astrid Preissl (rozsudek osmého senátu ze dne 6. 10. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Žalovaný při kontrole zjistil, že žalobkyně provozující malou kavárnu, ve které se prodávají pouze snacky, nápoje a toasty, na zaměstnaneckých toaletách nemá žádné zařízení na mytí rukou, a proto jí nařídil za účelem hygienického osušení rukou nainstalovat umyvadlo na mytí rukou s přívodem teplé a studené tekoucí vody, dávkovačem mýdla a dávkovačem papíru bez ručního ovládání. Žalobkyně se bránila především tím, že se v kavárně nachází možnost mytí rukou (ovládaná však ručně), a to v umyvadle, které je přednostně určeno k mytí nádobí. Žalovaný však setrvává na názoru, že takové zařízení musí být umístěno pokud možno na místě vzniku choroboplodných zárodků. Předkládající soud se obrátil na Soudní dvůr

s vyřešením otázky výkladu pojmu „umyvadlo na mytí rukou“ a otázky ovládání zařízení bez dotyku ruky.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr došel k závěru, že příloha II kapitola I bod 4 nařízení č. 852/2004 o hygieně potravin musí být vykládána v tom smyslu, že toto ustanovení neznámá, že umyvadlo ve smyslu uvedeného ustanovení musí být určeno výhradně k mytí rukou, ani to, že kohoutek a zařízení k osušení rukou musí být možno používat bezdotykově.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-382/10 *Albrecht a další* (rozsudek osmého senátu ze dne 6. 10. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

V původním sporu podle názoru žalovaných šlo o to, že žalobci nedodrželi hygienické normy a nabízeli pečivo volně k dispozici, přičemž existovalo nebezpečí kontaminace výrobku. Předkládající soud se ptá na výklad pojmů „nevhodné k lidské spotřebě“, „škodlivost pro zdraví“ a na okamžik kontaminace, i za teoretického předpokladu, že dané potraviny se může kupující dotknout, popř. kýchnout na ni.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr došel k závěru, že příloha II kapitola IX bod 3 nařízení č. 852/2004 o hygieně potravin musí být vykládána v tom smyslu, že pokud jde o boxy určené k samoobslužnému prodeji chleba a pečiva za takových okolností jako ve věci v původním řízení, skutečnost, že se potenciální kupující teoreticky může holou rukou dotknout potravin nabízených k prodeji či na ně kýchnout, sama o sobě neumožňuje dospět k závěru, že tyto potraviny nebyly chráněny před kontaminací, která by mohla způsobit, že potraviny nebudou vhodné k lidské spotřebě, budou poškozovat zdraví nebo budou kontaminovány takovým způsobem, že by bylo nesmyslné očekávat, že by je bylo možné v takovém stavu konzumovat.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-316/10 *Danske Svineproducenter* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. 12 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Danske Svineproducenter se domáhá určení, že podrobné požadavky na přepravu zvířat (prasat) obsažené v dánských právních předpisech (stanovení vnitřní výšky mezi plošinami, stanovení prostoru na jedno zvíře při přepravě v délce trvání přesahující osm hodin) jsou protiprávní. Na tuto otázku již Soudní dvůr v zásadě odpověděl rozsudkem ve věci C-491/06, nicméně v té době měla relevantní právní úprava formu směrnice. Dnes má formu nařízení (nařízení č. 1/2005) a otázkou je, zda to má na výklad poskytnutý Soudním dvorem ve věci C-491/06 nějaký vliv.

Závěry Soudního dvora

Pokud jde o změnu formy právní úpravy, zdůraznil Soudní dvůr, že okolnost, že unijní právní úprava v oblasti ochrany zvířat během přepravy je nyní obsažena v nařízení, nezbytně neznamená, že by každé vnitrostátní prováděcí opatření k této úpravě bylo v současnosti zakázáno. Soudní dvůr připustil, že členské státy mohou provést nařízení EU vnitrostátními předpisy, pokud tím nenaruší jeho přímou použitelnost, nezastřou jeho povahu práva Společenství a pokud upřesní výkon diskreční pravomoci, kterou jim toto nařízení uděluje, za podmínky, že nepřekročí meze stanovené ustanoveními tohoto nařízení.

V návaznosti na tyto obecné úvahy dospěl Soudní dvůr k závěru, že nařízení č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy musí být vykládáno v tomto smyslu, že:

- nebrání přijetí norem členským státem, které se použijí na silniční přepravu prasat a které za účelem posílení právní jistoty při dodržení cíle ochrany dobrých životních podmínek zvířat a bez stanovení v tomto ohledu nepřiměřených kritérií upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se minimální vnitřní výšky oddělení určených pro zvířata, pokud tyto normy nevedou k takovým dodatečným nákladům nebo technickým obtížím, které znevýhodňují buď producenty z členského státu, který uvedené normy přijal, nebo producenty z jiných členských států, kteří chtějí vyvážet své výrobky do prvně zmíněného členského státu nebo přes tento stát;
- brání přijetí norem, které upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se přístupu ke zvířatům za účelem pravidelné kontroly jejich dobrých životních podmínek a které se týkají pouze cest trvajících déle než osm hodin, a
- nebrání přijetí norem, podle nichž v případě silniční přepravy prasat musí mít zvířata k dispozici minimální plochu v závislosti na jejich hmotnosti, přičemž tato plocha u zvířete o hmotnosti 100 kg činí 0,42 m² pro cesty kratší než osm hodin a 0,50 m² pro cesty, které trvají déle.

2. Životní prostředí

18 rozsudků (řízení o posuzování vlivů na životní prostředí, integrovaná prevence a omezování znečištění, směrnice o stanovištích, ochrana vod, právo veřejnosti na informace o životním prostředí, odpovědnost za životní prostředí, daň ze znečišťování životního prostředí, systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-240/09 *Lesoochránárske zoskupenie* (rozsudek velkého senátu ze dne 8. 3. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případu

Žalobce v řízení před vnitrostátním soudem (Najvyšší súd Slovenskej republiky) je občanským sdružením založeným za účelem ochrany životního prostředí, jehož žádost o účastenství ve správním řízení o povolení výjimky z podmínek ochrany chráněných živočichů (mj. medvěda hnědého) bylo zamítnuto. Věc, stejně jako dalších 112 obdobných případů, se dostala k Nejvyššímu soudu, u kterého, přestože 35 obdobným odvoláním podaným v minulosti nevyhověl, vznikly postupně pochybnosti o výkladu čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy (o jeho rozsahu, přímém účinku a bezprostředním účinku), kterého se žalobce dovolává za účelem založení oprávnění pro svou účast ve správním řízení.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy (Úmluva o přístupu veřejnosti k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí) nemá v právu Unie přímý účinek. Jedním dechem však Soudní dvůr dodal (poněkud nekonkrétně, co se týče rozsahu předmětného ustanovení), že je na předkládajícím soudu, aby „vyložil procesní právo upravující podmínky, které je nutno splnit pro účely podání správního opravného prostředku nebo žaloby, způsobem, který v co největším možném rozsahu zohlední cíle čl. 9 odst. 3 této úmluvy, jakož i cíl účinné soudní ochrany práv poskytnutých právem Unie, aby taková organizace na ochranu životního prostředí mohla soudně napadnout rozhodnutí vydané v rámci správního řízení, které by mohlo být v rozporu s právem Unie v oblasti životního prostředí“.

Z obecného pohledu stojí za pozornost i to, jakým způsobem dovodil Soudní dvůr svoji pravomoc vůbec se zabývat otázkou přímého účinku čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy. S ohledem na sdílenou pravomoc bylo třeba určit, zda v oblasti, na kterou se vztahuje čl. 9 odst. 3 úmluvy, Unie využila svoji pravomoc a přijala ustanovení týkající se plnění povinností vyplývajících z této úmluvy. V případě, že by tomu tak

nebylo, vztahovalo by se na povinnosti, které vyplývají z čl. 9 odst. 3 úmluvy, i nadále vnitrostátní právo členských států.

C-402/09 Tatu (rozsudek prvního senátu ze dne 7. 4. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případě

Rumunsko vybírá v případě dovozu ojetých automobilů zakoupených v jiném členském státě (tj. automobil, který byl již v minulosti registrován v jiném členském státě) daň ze znečišťování životního prostředí. Tato daň musí být uhrazena při prvním přihlášení k registraci automobilu v Rumunsku. U automobilů, které již byly registrovány v Rumunsku v minulosti, se však u další registrace daň nevybírá. Předkládající soud se táže na soulad předmětné daňové úpravy s čl. 110 SFEU. V uvedeném případě p. Tatu koupil automobil v Německu za 6 600 €, při registraci pak zaplatil daň ze znečištění životního prostředí ve výši v přepočtu 2 054 €.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 110 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání národní úpravě týkající se znečišťování životního prostředí, která odrazuje od uvádění ojetých vozidel zakoupených v jiných členských státech do provozu v dotčeném členském státě, aniž odrazuje od koupě ojetých vozidel téhož stáří a téhož opotřebení na tuzemském trhu. Vzhledem k tomu, že dotčená úprava evidentně nevytváří přímou diskriminaci, zaměřil se Soudní dvůr na to, zda jde o nepřímou diskriminaci. Konkrétně zkoumal, zda je daň uplatněna neutrálním způsobem ve vztahu k hospodářské soutěži mezi ojetými dovezenými vozidly a podobnými ojetými vozidly, která byla dříve zaregistrována v tuzemsku a která byla při této registraci podrobena dotčené dani. Dospěl k závěru, že v zásadě tomu tak je, neboť dotčená daň není příliš paušální, ale zohledňuje kritéria jako je stáří, skutečně najeté kilometry a skutečný stav vozidla. Nicméně pokud jde o dovoz příliš starých aut, Soudní dvůr se vyjádřil v tom směru, že je sazba daně nepřiměřeně vysoká a odrazuje od dovozu.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-115/09 Trianel Kohlekraftwerk Lünen (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 12. 5. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případě

Případ se týká výkladu článku 10a směrnice 85/337/EHS (o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí), ve znění směrnice

2003/35/ES. Nevládní organizace napadla žalobou předběžné rozhodnutí a dílčí povolení týkající se výstavby uhelné elektrárny v Lünen. Předkládající soud nicméně zapochyboval nad přípustností takové žaloby s ohledem na koncept německého práva, podle něhož je žaloba proti správnímu aktu přípustná pouze v případě, že uvedený akt porušuje práva žalobce, tedy jeho veřejné subjektivní práva (z dotčených ustanovení však taková práva nevyplývají; tato ustanovení „pouze“ chrání obecné zájmy).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr uvedený koncept německého práva odmítl (čl. 10a směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35, brání právní úpravě, která nevládním organizacím podporujícím ochranu životního prostředí uvedeným v § 1 odst. 2 této směrnice nepřiznává možnost uplatňovat před soudem v rámci žaloby proti rozhodnutí o povolení záměrů, jež „mohou mít významný vliv na životní prostředí“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35, porušení pravidla vyplývajícího z práva Unie, jehož cílem je ochrana životního prostředí, z toho důvodu, že toto pravidlo chrání pouze obecné zájmy, a nikoli zájmy jednotlivců) a současně přiřkl článku 10a směrnice 85/337/EHS (v daném kontextu) přímý účinek.

C-165/09 až 167/09 *Stichting Natuur en Milieu a další* (rozsudek prvního senátu ze dne 26. 5. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Základní otázkou v těchto řízeních bylo, zda jsou příslušné úřady členského státu, rozhodující o povoleních konkrétních záměrů (v dané věci se jednalo o dvě elektrárny fungující na bázi uhelného prachu a biomasy a dále zařízení na výrobu elektřiny spalování, zejm. uhlí), povinny přihlédnout k národním emisním stropům stanoveným ve směrnici 2001/81/ES o národních emisních stropích pro některé látky znečišťující ovzduší, resp. ke schopnosti daného členského státu uvedené stropy dodržet (uvedené záměry představovaly zátěž rovnající se 0,6 až 2,9 % národního emisního stropu pro jednotlivé znečišťující látky), resp. zda jsou povinny odepřít nebo omezit udělení povolení v oblasti životního prostředí pro výstavbu a provozování průmyslového zařízení za situace, kdy jsou překročeny nebo hrozí překročení národních emisních stropů stanovených v uvedené směrnici.

Závěry Soudního dvora

Na uvedenou základní otázku odpověděl Soudní dvůr záporně (výstižně to shrnul především v bodě 75 rozsudku: „Z toho vyplývá, že uskutečnění cílů stanovených [směrnici 2001/81/ES] nemůže přímo zasáhnout do řízení o udělení povolení v oblasti životního prostředí“).

C-128/09 až C-131/09, C-134/09 a C-135/09 *Boxus a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případě

V roce 2003 byla podána žádost o vydání povolení ohledně provedení prací týkajících se prodloužení hlavní dráhy letiště o 413 metrů. Následovalo posouzení vlivů na životní prostředí a další schvalovací řízení, které vyvrcholilo vydáním rozhodnutí o povolení v oblasti územního plánování. Toto rozhodnutí navrhovatelé napadli. Následně však bylo přijato nařízení, které stanoví: „*schvaluje se následující povolení, u kterého existují naléhavé důvody obecného zájmu:- pokud jde o úkony a práce územního plánování infrastruktury a hal regionálních letišť, ministerská vyhláška ze dne 13. září 2006, kterou se vydává povolení v oblasti územního plánování Société régionale wallonne des Transports k prodloužení dráhy letiště Lutych-Bierset*“. Z důvodů vydání uvedeného nařízení nemohou se již navrhovatelé domáhat neplatnosti rozhodnutí o povolení, neboť ztratili legitimní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí o povolení. Aby byl jejich legitimní zájem obnoven, museli by se nejprve domoci zrušení nařízení u ústavního soudu. Předkládající soud měl pochybnosti ohledně souladu uvedené situace se směrnicí 85/337/EHS a Aarhuskou úmluvou.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že čl. 1 odst. 5 směrnice 85/337/EHS, ve znění směrnice 2003/35, musí být vykládán v tom smyslu, že z působnosti směrnice jsou vyloučeny pouze záměry, jejichž jednotlivé části byly přijaty zvláštním zákonem tak, že cílů této směrnice bylo dosaženo prostřednictvím zákonodárného procesu. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda obě tyto podmínky byly dodrženy s ohledem jak na obsah přijatého zákona, tak na celý zákonodárný proces, který vedl k jeho přijetí, a zejména na přípravné akty a parlamentní debaty. V tomto ohledu zákon, který pouze „schvaluje“ předchozí správní akt a pouze uvádí naléhavé důvody obecného zájmu, aniž byl předtím zahájen zákonodárný proces týkající se meritorní stránky věci, který by umožnil splnit uvedené podmínky, nelze považovat za zvláštní zákon ve smyslu tohoto ustanovení, a nepostačuje tedy k tomu, aby byl záměr vyloučen z působnosti směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35.

Dále Soudní dvůr došel k závěru, že čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35, musí být vykládány v tom smyslu, že pokud je záměr, na který se vztahují tato ustanovení, schválen zákonem, musí být možné, aby otázku, zda tento zákon splňuje podmínky stanovené v čl. 1 odst. 5 uvedené směrnice, přezkoumal podle vnitrostátních procesních pravidel soud nebo nezávislý a nestranný orgán zřízený zákonem. V případě, že by proti takovému zákonu nebylo možné podat opravný prostředek povahy a rozsahu, jež byly uvedeny výše, příslušelo by každému vnitrostátnímu soudu, kterému byla v rámci jeho pravomoci

věc předložena, aby provedl výše popsany přezkum a vyvodil z něj případně takové důsledky, že tento zákon nepoužije.

C-474/10 *Seaport (NI) a další* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 20. 10. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Předmětem sporu je míra, v jaké jsou Regulation 4 a Regulation 12, jež jsou součástí Regulations 2004, úplným a řádným provedením čl. 6 odst. 2 a 3 směrnice 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí. Čl. 6 odst. 3 směrnice ukládá požadavek jmenovat orgán z důvodu jeho zvláštní působnosti v oblasti životního prostředí za účelem *konzultace* na základě čl. 6 odst. 1 směrnice. Žalobci tvrdí, že konzultace je nepostradatelným prvkem systému a cílů směrnice. Vzájemná propojenost orgánu odpovědného za vypracování plánu a jmenovanými orgány pro konzultaci v Severním Irsku, dle žalobců brání provedení řádné konzultace. Čl. 6 odst. 2 směrnice ukládá povinnost dát veřejnosti i orgánům, které je třeba konzultovat, příležitost k vyjádření jejich stanoviska v *přiměřené lhůtě*. Otázkou je, zda postačuje, pokud právní úprava členských států umožňuje odpovědnému orgánu, aby stanovil lhůtu pro vyjádření stanovisek *ad hoc*.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 6 odst. 3 směrnice 2001/42/ES neukládá, aby byl zřízen či jmenován jiný orgán pro konzultaci ve smyslu tohoto ustanovení, pokud v rámci orgánu obvykle pověřeného provedením konzultace v oblasti životního prostředí a jmenovaného jako takového bylo provedeno oddělení funkcí tak, aby interní administrativní útvar tohoto orgánu měl skutečnou autonomii znamenající zejména, že mu jsou poskytnuty vlastní administrativní a lidské prostředky, a je tak schopen plnit úkoly svěřené orgánům pro konzultaci ve smyslu tohoto čl. 6 odst. 3, a zvláště poskytovat objektivním způsobem své stanovisko k plánu či programu zamýšlenému orgánem, se kterým je spojen. Čl. 6 odst. 2 směrnice 2001/42 musí být dle Soudního dvora vykládán v tom smyslu, že nevyžaduje, aby lhůty, ve kterých jmenované orgány a dotčená veřejnost musejí mít možnost vyjádřit své stanovisko k návrhu určitého plánu nebo programu, jakož i ke zprávě o vlivech na životní prostředí, byly stanoveny přesně ve vnitrostátní právní úpravě provádějící tuto směrnici, a v důsledku toho uvedený odst. 2 nebrání tomu, aby takové lhůty byly stanoveny v každém jednotlivém případě orgánem, který plán nebo program vypracovává. V posledně uvedené situaci však tentýž odst. 2 vyžaduje, aby pro účely konzultace těchto orgánů a veřejnosti ohledně návrhu daného plánu nebo programu byla skutečně stanovena lhůta dostatečná, a umožnila tak dát posledně uvedeným skutečnou příležitost, aby v přiměřené lhůtě vyjádřily své stanovisko.

C-585/10 *Møller* (rozsudek osmého senátu ze dne 15. 12. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žalobce (Niels Møller) je chovatelem prasnic. Žalovaná (obec Haderslev) uložila žalobci snížit kapacitu podniku na 750 prasnic (dle zjištění obce choval podnik 875 jednoletých prasnic), a to s odůvodněním, že pro chov počtu prasnic nad 750 měl žalobce získat (integrované) povolení, což neučinil. Žalobce se brání výkladem, podle kterého do uvedeného počtu 750 prasnic je třeba započítávat pouze prasnice (dospělé svině, které již porodily), nikoliv však prasníčky (dospělé svině po prvním období páření, které však (ještě) neporodily). Uvedená hranice 750 přitom vychází ze směrnice IPPC, která v bodě 6.6 přílohy I (kategorie průmyslových činností, pro které je třeba získat povolení IPPC) uvádí „zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat s prostorem větším než pro ... 750 kusů prasnic“.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že výraz místa pro prasnice obsažený v bodě 6.6 písm. c) přílohy I ke směrnici 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění ve znění nařízení č. 166/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje i místa pro prasníčky (zapuštěné samice prasat před prvním porodem) (a nepoužije se tedy užší definice stejného pojmu obsažený ve směrnici 91/630/EHS kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat).

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-366/10 *Air Transport Association of America a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 12. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Spor v řízení před předkládajícím soudem navazuje na dopis ze dne 6. dubna 2007, kterým vlády několika zemí, včetně USA, vyjádřily námitky vůči návrhu EU rozšířit EU ETS (systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů) na letectví. Žalobci (sdružení leteckých společností a tři letecké společnosti) jsou všichni usazení v USA. Podle žalobců bylo rozšířením EU ETS na letectví porušeno mezinárodní právo v několika ohledech.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr připustil, že se lze dovolávat některých zásad a ustanovení mezinárodního práva za účelem zpochybnění platnosti směrnice 2008/101/ES, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem začlenění činností v oblasti letectví do

systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství (konkrétně se lze dovolávat zásady, podle které má každý stát úplnou a výlučnou svrchovanost nad svým vzdušným prostorem; zásady, podle které si žádný stát nemůže činit platné nároky na podrobení kterékoli části volného moře své svrchovanosti; zásady, která zaručuje svobodu přeletu nad volným mořem; čl. 7 a čl. 11 odst. 1 a 2 písm. c) Dohody mezi Spojenými státy americkými na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé o letecké dopravě uzavřené ve dnech 25. a 30. dubna 2007, ve znění protokolu; čl. 15 odst. 3 uvedené dohody ve spojení s jejím čl. 2 a čl. 3 odst. 4). Soudní dvůr však nakonec konstatoval, že přezkum směrnice 2008/101 neodhalil žádné skutečnosti, jimiž by mohla být dotčena její platnost.

3. Dopravní politika

8 rozsudků (náhrady cestujícím v letecké dopravě, námořní kabotáž, snižování hluku na letištích, státní podpora v autobusové dopravě, silniční doprava, pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-442/10 *Churchill Insurance Company a Evans* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 1. 12. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Jedná se o dva spory o pojistné plnění z dopravní nehody, kdy osoba pojištěná pro občanskoprávní odpovědnost přenechala řízení vozidla jiné osobě, na kterou se pojištění nevztahovalo, načež sama pojištěná osoba utrpěla vážnou újmu na zdraví, na kterou se nyní domáhá pojistného plnění. Podle britského Court of Appeal v tomto případě britské právo nárok na odškodnění z pojistky nepřiznává. Je však otázkou, zda je takový výklad v souladu s unijním právem.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 1 první pododstavec třetí směrnice 90/232/EHS o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a čl. 2 odst. 1 druhé směrnice 84/5/EHS o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel je třeba vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jejímž důsledkem by bylo automatické vyloučení povinnosti pojistitele odškodnit osobu poškozenou dopravní nehodou, jestliže byla tato nehoda zaviněna řidičem nepojištěným v předmětné pojistné smlouvě a jestliže byla tato poškozená osoba, která byla

cestujícím ve vozidle v okamžiku nehody, pojištěna pro řízení daného vozidla a dovolila tomuto řidiči toto vozidlo řídit. Odpověď se neliší v závislosti na tom, zda pojištěný poškozený věděl, že osoba, které dovolil řídit vozidlo, k tomu nebyla pojištěna, či zda se domníval, že pojištěna je, či zda se touto otázkou zabýval, či nikoli.

4. Energetická politika

1 rozsudek (C-242/10 *ENEL* – společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou);

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

6 rozsudků (závažnost pokynů Komise v oblasti elektronických komunikací, klamavá reklama, univerzální služba v oblasti telekomunikací, obecná povinnost a individualizace licence v odvětví telekomunikačních služeb);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-410/09 *Polska Telefonia Cyfrowa* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. 5. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Spor se týká otázky, do jaké míry lze akt unijního orgánu, který nebyl publikován v Úředním věstníku v jazyce určitého členského státu, zohlednit (aplikovat) ve vztahu k subjektu tohoto členského státu. Příklad se podobá případům *Skoma-Lux* a *Heinrich*, přičemž oproti nim se předmětná věc netýká obecně závazných právních předpisů EU, ale pokynů Komise vydaných v oblasti stanovení trhu elektronických komunikací pro orgány členských států a toho, nakolik mohou tyto pokyny ovlivnit postup vnitrostátních orgánů v příslušných řízeních a v důsledku také případné povinnosti stanovené fyzickým či právnickým osobám.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr omezil v dané věci svůj přezkum na to, zda obsah dotčených pokynů ukládá povinnosti jednotlivcům, a dospěl k závěru, že tyto pokyny neobsahují žádnou povinnost, která by mohla být přímo nebo nepřímo uložena jednotlivcům. Rozhodl tak, že čl. 58 Aktu o podmínkách přistoupení z roku 2003 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání možnosti, aby vnitrostátní regulační orgán odkázal na pokyny z roku 2002 v rozhodnutí, kterým tento orgán ukládá určité regulační povinnosti operátorovi poskytujícímu služby elektronických komunikací, navzdory skutečnosti, že tyto pokyny nebyly vyhlášeny v Úředním věstníku Evropské unie

v jazyce dotčeného členského státu, ačkoliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Unie.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

6. Veřejné zakázky

4 rozsudky (vztah zakázky a koncese, vliv nedodržení pravidel zadávání veřejných zakázek na vrácení dotací z EFRR, hodnocení finanční a hospodářské schopnosti uchazečů);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-274/09 *Privater Rettungsdienst und Krankentransport Stadler* (rozsudek třetího senátu ze dne 10. 3. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Ve věci šlo o rozlišování mezi veřejnou zakázkou a koncesí na služby. Navrhovatel je poskytovatelem záchranné služby, jemuž byla vypovězena smlouva. Navrhovatel žádá, aby byly zrušeny smlouvy s novými poskytovateli, k jejichž uzavření došlo na základě výběrového řízení na koncesi na služby dle bavorského zákona o záchranné službě, a bylo vypsáno řádné výběrové řízení na veřejnou zakázku. Předkládající soud míní, že jde spíše o veřejnou zakázku, neboť hospodářské riziko je nepatrné z důvodu, že jsou v zásadě pokryty všechny náklady na základě přesně stanoveného ročního vyjednávacího mechanismu. V případě, že nedojde k dohodě, stanoví navíc kompromisní odměnu další veřejný orgán. Pokud by stanovená odměna nevystačovala pro daný rok, má poskytovatel právo na dofinancování v příštím roce. Riziko v případě nepojištěných osob je z 90% pokryto ze strany veřejných orgánů.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora jde o koncesi (čl. 1 odst. 2 písm. d) a odst. 4 směrnice 2004/18/ES musí být vykládán v tom smyslu, že je-li odměna vybraného hospodářského subjektu zcela hrazena osobami odlišnými od veřejného zadavatele, který uzavřel smlouvu na poskytování záchranných služeb, a nese-li tento hospodářský subjekt provozní riziko, ač velmi omezené, zejména z důvodu, že výše odměn za užívání dotčených služeb závisí na výsledku každoročních jednání se třetími osobami a že nemá zajištěno plné pokrytí nákladů vynaložených v rámci provádění svých činností v souladu se zásadami stanovenými vnitrostátním právem, musí být smlouva kvalifikována jako „koncese na služby“ ve smyslu čl. 1 odst. 4 této směrnice.)

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřením ČR.

7. Státní podpory

2 rozsudky (daňové úlevy u daně z příjmů, povinnost vnitrostátních soudů k odstranění důsledků protiprávní podpory);

8. Hospodářská soutěž

5 rozsudků (systém spolupráce mezi vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a Komisí, žádost o shovívavost účastníka kartelové dohody a využití informací v občanskoprávním řízení o náhradu škody, systém selektivní distribuce, zneužití dominantního postavení, tarifní nůžkový efekt);

C-375/09 *Tele 2 Polska* (rozsudek velkého senátu ze dne 3. 5. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Polský úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykládá čl. 5 nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 101 SFEU a 102 SFEU v tom smyslu, že vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž nemůže přijmout rozhodnutí, kterým se konstatuje, že nedošlo k jednání omezujícímu hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 102 SFEU, pokud po provedení řízení shledá, že podnik neporušil zákaz zneužití dominantního postavení stanoveného tímto ustanovením Smlouvy. Domnívá se totiž, že opačný výklad by omezoval pravomoci Komise v oblasti hospodářské soutěže. Otázkou je, zda je tento výklad správný.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Ve vztahu k první otázce Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 nařízení č. 1/2003 musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní orgán hospodářské soutěže nemůže přijmout rozhodnutí, že nedošlo k porušení čl. 102 SFEU. Zdůvodnil to zejména tím, že pokud by vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž bylo umožněno, aby přijímaly rozhodnutí konstatující, že nedošlo k porušení čl. 102 SFEU, byl by zpochybněn systém spolupráce zavedený nařízením a byla by narušena pravomoc Komise. Na druhou otázku odpověděl Soudní dvůr v tom smyslu, že čl. 5 je přímo použitelný a brání použití pravidla vnitrostátního práva, které stanoví ukončení řízení vedeného podle čl. 102 SFEU rozhodnutím, že k porušení uvedeného článku nedošlo.

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-360/09 Pfleiderer (rozsudek velkého senátu ze dne 14. 6. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Předmětné soudní řízení proti rozhodnutí spolkového kartelového úřadu SRN se týká otázky, do jaké míry mohou osoby poškozené kartelem za účelem přípravy občanskoprávní žaloby na náhradu škody nahlédnout do spisů kartelového úřadu týkajících se žádosti o shovívavost jednoho z účastníků kartelové dohody. Vnitrostátní soud právo na nahlédnutí do spisu nejprve přiznal, neboť opačný závěr by odporoval německému soudnímu řádu trestnímu. Po námitkách vrátil vnitrostátní soud řízení do stavu před vydáním usnesení a zdá se, že se nyní přiklání spíše k názoru, že existují legitimní důvody obsažené v úpravě ES, které odepření práva nahlédnout do spisu odůvodňují. Existuje zejména riziko, že by podniky byly vážně odrazeny od spolupráce v rámci právní úpravy shovívavosti a tím by zůstávaly kartely (zejména tzv. hard-core kartely) neodhaleny, neboť by se musel dotčený podnik obávat, že dobrovolně vydané dokumenty a informace budou v občanskoprávních žalobách na náhradu škody použity proti němu. Tím by se dotčený podnik dostal dokonce do horšího postavení než ostatní účastníci kartelu, kteří nespolupracují v rámci programu shovívavosti. Zpřístupněním by mohla být dále zpochybněna funkčnost Evropské sítě pro hospodářskou soutěž v případě, že by Komise a ostatní členové neumožňovali zpřístupnění, neboť v takovém případě by jen stěží poskytovali informace o jednotlivých případech německému kartelovému úřadu. Navíc, alespoň podle německé právní úpravy, platí pro osoby poškozené kartelovou dohodou tzv. ulehčené dokazování, neboť není třeba s ohledem na rozhodnutí kartelového úřadu prokázat, že došlo k protiprávnímu jednání. Je tedy otázkou, zda je nahlédnutí do spisů za účelem přípravy žaloby na náhradu škody vůbec nutné.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že ustanovení práva Unie v oblasti kartelových dohod, a zvláště nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 101 SFEU a 102 SFEU, musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby osobě, která byla poškozena porušením práva Unie v oblasti hospodářské soutěže a domáhá se náhrady škody, byly zpřístupněny dokumenty týkající se řízení o shovívavosti vedeného s osobou, která se tohoto porušení dopustila. Soudům členských států však na základě jejich vnitrostátního práva přísluší, aby stanovily podmínky, za kterých musí být takový přístup povolen nebo odepřen, a musí přitom zvážit zájmy chráněné právem Unie.

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřeními ČR.

9. Daně a finanční trh

46 rozsudků (šestá směrnice o DPH, základ daně a odpočty daně, zboží a služby osvobozené od daně, dvojí zdanění, spotřební daň, omezení volného pohybu služeb, smlouvy o zamezení dvojího zdanění atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-489/09 *Vandoorne* (rozsudek druhého senátu ze dne 27. 1. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případě

Spor se týká vrácení DPH za pohledávku na dodání tabákových výrobků, kterou má navrhovatelka, provozující velkoobchod s tabákovými výrobky v Belgii, vůči svému odběrateli a která se stala definitivně nedobytnou z důvodu platební neschopnosti tohoto odběratele. Pro vyřešení sporu je rozhodné, zda z hlediska práva EU obстоjí stanovisko příslušného daňového úřadu vycházející ze skutečnosti, že použitím zmocnění vyplývajícího ze šesté směrnice využila Belgie na tabákové výrobky oprávněně zjednodušený režim DPH, který má za následek, že se již jednou odvedená daň při dovozu či výrobě promítá v ceně pro spotřebitele, tudíž o její vrácení již nelze žádat při uskutečňování dalších operací v rámci dodavatelského řetězce. Vzhledem k tomu, že navrhovatelka dotčené tabákové výrobky ani nedovezla ani nevyrobila, tudíž daň přímo neodvedla, je třeba dle daňového úřadu považovat celou její pohledávku vůči odběrateli za ztracenou.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozptýlil veškeré pochybnosti, že by v případě odvedené DPH již v prvním stupni hospodářského procesu na základě výjimky stanovené čl. 27 šesté směrnice mohl dalším obchodníkům v dodavatelském řetězci vzniknout nárok dle čl. 11 šesté směrnice na vrácení DPH, pokud se stala pohledávka nedobytnou. Soudní dvůr zejména uvádí, že je aplikace systému čl. 27 šesté směrnice přípustná, pokud zvolená opatření neovlivňují výši splatné daně při konečné spotřebě, tj. následující transakce musí být v zásadě daňově neutrální. Skutečnost, že v případě ztráty výrobků nebo nedobytnosti pohledávky bude zprostředkovatel *de facto* zatížen DPH, je pouhou možností, která tudíž není dostatečná k tomu, aby zpochybňovala zjednodušený režim DPH v podobě zvolené Belgií v dané věci. Navíc by vrácení DPH v projednávaném případě mohlo povzbudit prostředníky v rámci dodavatelského řetězce, aby se dopustili daňových podvodů.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-398/09 *Lady & Kid* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. 9. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Rozsudkem ve věci C-200/90 *Dansk Dekavit a Poulsen Trading* Soudní dvůr rozhodl o neslučitelnosti dánské právní úpravy stanovující daň známou jako příspěvek na trh práce. Jde přitom o daň, která byla zavedena za účelem zvýšení konkurenceschopnosti dánských podniků a která byla vypočítávána ze stejného základu jako DPH pro podniky povinné k dani. Zavedením této daně byly současně zrušeny některé dříve vybírané příspěvky zaměstnavatele na sociální zabezpečení zaměstnanců. Ve výše uvedeném rozsudku Soudní dvůr uvedl, že čl. 33 šesté směrnice o DPH brání zavedení daně, jako je příspěvek na trh práce, podobající se příliš DPH. Rozsudek vyvolal mnoho soudních sporů, pokud jde o vrácení neprávem vybíraného příspěvku na trh práce, přičemž dánské soudy postupovaly tak, že přiznávaly pouze nárok na vrácení odvedeného příspěvku na trh práce, pokud (1) po (negativním) výsledku odečtení celé výše úspor, který dotčený podnik dosáhl zrušením dříve vybíraných příspěvků zaměstnavatele na sociální zabezpečení (2) došlo ke zvýšení cen dotčeného zboží, (3) které dotčený podnik přenesl při nejbližší transakci na další subjekt. Předkládající soud se nyní táže, zda je takový postup v souladu s judikaturou Soudního dvora, pokud jde o vrácení daní vybraných v rozporu s právem EU.

Závěry Soudního dvora

Nejdříve Soudní dvůr zrekapituloval základní judikaturu, dle které je členský stát v zásadě povinen vrátit daně vybrané v rozporu s právem Unie, nicméně navrácení daně vybrané bez řádného důvodu může být odmítnuto, pokud by zakládalo bezdůvodné obohacení oprávněných osob. Ochrana práv zaručených v takovém případě právním řádem EU tedy neukládá vrácení daní v rozporu s právem Unie, pokud se prokáže, že osoba, jež byla nucena tyto daně odvádět, je ve skutečnosti přenesla na další subjekty (např. na spotřebitele, kteří nesli v důsledku finanční zátěže daně daně). Na základě toho Soudní dvůr rozhodl, že právo EU týkající se vydání protiprávně vybrané daně je třeba vykládat v tom smyslu, že vydání vést k bezdůvodnému obohacení pouze v případě, že částky zaplacené bez řádného důvodu osobou povinnou k dani z titulu daně vybírané v členském státě v rozporu s právem Unie byly přeneseny přímo na kupujícího. V důsledku toho brání právo Unie tomu, aby členský stát odmítl vrátit protiprávně vybranou daň z důvodu, že částky zaplacené bez řádného důvodu osobou povinnou k dani byly kompenzovány úsporou v důsledku současného zrušení jiných odvodů, neboť z hlediska práva Unie nelze na takovou kompenzaci nahlížet v souvislosti s uvedenou daní jako na bezdůvodné obohacení.

C-9/11 *Waypoint Aviation* (rozsudek osmého senátu ze dne 13. 10. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Odvolatelce byla belgickými daňovými orgány upřena možnost využít tzv. fiktivní srážkové daně z movitého majetku z důvodu, že na základě leasingových operací týkající se letadel Airbus, které odvolatelka uskutečnila s tzv. koordinačním centrem (jehož úloha je financování nabývání letounů leteckými společnostmi) byly dotčené letouny dále pronajaty (formou leasingu) prostřednictvím belgické společnosti Sabena francouzské společnosti Air France. Vystává tak otázka, zda belgické předpisy umožňující fiktivní srážkovou daň z movitého majetku pouze v případě pronájmu belgickým společností odporují svobodě poskytování služeb.

Závěry Soudního dvora

Poté, co připomněl, že vnitrostátní úprava v oblasti daní a leasingu musí respektovat unijní právo, Soudní dvůr uvedl, že se svobody poskytování služeb může dovolávat poskytovatel vůči svému vlastnímu členskému státu, když jsou služby poskytovány příjemcům usazeným v jiném členském státě. Následně konstatoval, že vnitrostátní úprava stanovuje méně příznivý daňový režim pro přeshraniční situace, a tudíž jde o nepřipustné omezení volného pohybu služeb vzhledem k tomu, že belgická vláda nepřednesla žádný argument, jenž by mohl takovéto omezení odůvodnit.

C-157/10 *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria* (rozsudek prvního senátu ze dne 8. 12. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně vykonává hospodářskou činnost jak ve Španělsku, kde je usazena, tak také v Belgii. Výnosy dosažené v Belgii podléhaly v Belgii zdanění, avšak daň zde žalobkyně neuhradila z důvodu osvobození. Ve Španělsku přitom podléhá zdanění celosvětový příjem žalobkyně s tím, že od celkové daňové povinnosti lze odečíst částku daně zaplacenou v jiném státě z výnosů uskutečněných v tomto státě. Dosavadní španělská judikatura přiznávala tento nárok na odečtení bez ohledu na to, zda byla daň skutečně zaplacená, nebo následně nemusela být uhrazena například z důvodu osvobození. Nová judikatura však, v souladu s doslovným zněním španělského zákona i dohody o zamezení dvojího zdanění mezi oběma státy, umožňuje započtení pouze tehdy, byla-li daň v druhém státě skutečně zaplacená. Předkládající soud se domnívá, že taková úprava může představovat překážku pro volný pohyb kapitálu, která by však mohla být vysvětlena nezbytností zachovat soudržnost daňové soustavy.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr již rozhodl (*Kerckhaert a Morres*), že nevýhody, které mohou vyplývat ze souběžného výkonu daňové pravomoci různých členských států, netvoří omezení svobod pohybu za předpokladu, že takový výkon není diskriminační. Jestliže tedy členské státy nemají povinnost přizpůsobit svůj vlastní daňový systém různým daňovým systémům jiných členských států za účelem mj. vyloučení dvojího zdanění, nemají tím spíše povinnost přizpůsobit svoji daňovou právní úpravu tak, aby poplatníkovi umožnily požívat daňové výhody poskytnuté jiným členským státem v rámci výkonu jeho daňových pravomocí, to vše pod podmínkou, že jejich právní úprava není diskriminační. Soudní dvůr tedy konstatoval, že článek 67 Smlouvy o EHS a článek 1 směrnice 88/361 nebrání takové právní úpravě členského státu, která v případě korporační daně a v rámci pravidel, která mají zabránit dvojímu zdanění, zakazuje odpočíst částku daně odváděné v jiných členských státech Unie z příjmu dosaženého na jejich území a podléhajícího této dani, pokud tato částka není navzdory vzniku daňové povinnosti zaplacená z důvodu osvobození od daně, slevy na dani nebo jakékoli jiné daňové výhody, není-li tato právní úprava diskriminační ve srovnání se zacházením s úroky získanými v uvedeném členském státě, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

10. Svoboda poskytování služeb a usazování

11 rozsudků (omezení svobody poskytování služeb podzákonnými předpisy, sázky a hry, podmínky provozování lékáren, uznávání kvalifikací, provozování televizního vysílání, podomní poskytování služeb, legalita zdanění prováděná členským státem při přemístění sídla atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-119/09 *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable* (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 4. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Navrhovatelka se domáhá zrušení vnitrostátního nařízení, kterým se vydává kodex etiky profesních účetních, z důvodu překročení pravomoci v rozsahu, v němž zakazuje podomní poskytování služeb. Vystává tak otázka, zda bylo cílem směrnice o službách na vnitřním trhu zamezit, pokud jde o regulovaná povolání, na něž se vztahuje, veškerým obecným zákazům bez ohledu na formu dané obchodní praktiky, nebo zda tato směrnice ponechala členským státům možnost zachovat obecné zákazy pro některé obchodní praktiky, jako je podomní poskytování služeb.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora musí být čl. 24 odst. 1 směrnice o službách na vnitřním trhu vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která příslušníkům takového regulovaného povolání, jako je povolání účetních expertů, absolutně zakazuje provádět aktivní získávání zákazníků.

C-347/09 *Dickinger a Ömer* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 15. 9. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Proti obžalovaným je vedeno trestní řízení z důvodu porušení zákazu provozovat v Rakousku hazardní hry bez příslušné koncese, což bylo prováděno prostřednictvím spletné sítě dceřiných a vnukovských společností a na základě maltských licencí k provozování hazardních her a sportovních sázek online. Za tímto účelem byl také provozován server umístěný v Linci a podpora a poradenství zákazníkům tamtéž. V trestním líčení vyvstala celá řada otázek, mimo jiné, zda je rakouská právní úprava, na základě které může koncesi k provozování hazardních her získat jen velice omezený počet tuzemských osob, slučitelná s unijním právem.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora právo volného poskytování služeb brání uložení trestněprávní sankce za porušení monopolu na provozování on-line kasin stanoveného vnitrostátní právní úpravou, pokud taková právní úprava není v souladu s právem na volný pohyb služeb. Právo na volné poskytování služeb musí být vykládáno tak, že se použije na hazardní hry nabízené on-line na území hostitelského členského státu provozovatelem usazeným v jiném členském státu bez ohledu na to, že tento provozovatel vybudoval v hostitelském členském státě určitou technickou infrastrukturu, jako například server, a využívá technickou podporu subjektu usazeného v hostitelském členském státě k poskytování služeb spotřebitelům usazeným rovněž v tomto členském státě. Členský stát usilující o zajištění zvláště vysoké úrovně ochrany spotřebitelů v oblasti hazardních her může mít důvodně za to, že kontrolu trestné činnosti spojené s tímto odvětvím a naplňování cíle, jímž je předcházet podněcování k nadměrným výdajům za hru a bojovat dostatečně účinným způsobem proti hráčské závislosti, může umožnit pouze zřízení monopolu ve prospěch jediného provozovatele, který podléhá důsledné kontrole ze strany orgánů veřejné moci. Okolnost, že si členský stát zvolil systém ochrany odlišný od toho, který přijal jiný členský stát, nemůže mít vliv na posuzování nezbytnosti a přiměřenosti ustanovení přijatých v dané oblasti, které musejí být posuzovány pouze z hlediska cílů, které příslušné orgány dotčeného členského státu sledují, a z hlediska úrovně ochrany, kterou chtějí zajistit.

C-371/10 *National Grid Indus* (rozsudek velkého senátu ze dne 29. 11. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Navrhovatelka byla zřízena v roce 1996 jako s.r.o. podle nizozemského práva. Její britská mateřská společnost výměnou za převod podílů vložila do navrhovatelky pohledávku v GBP, což odpovídalo půjčce v rámci koncernu. Ke konci roku 2000 bylo skutečné sídlo navrhovatelky přemístěno do Velké Británie, kde je registrována jako společnost tam usazená, a tím skončil rozdílný úrokový režim mezi GB a NL (v GB mohla odepsat daň z příjmů právnické osoby s nižší sazbou) a dále odpadlo navrhovatelce rozpočtové kursové riziko, čímž u navrhovatelky docházelo vzhledem k postupně rostoucímu kurzu GBP vůči guldenu k latentnímu kursovému zisku, který zpočátku nemusela vykazovat jako daňový zisk. Od přemístění sídla však navrhovatelka počítá svůj zisk pouze v GBP. Podle nizozemské judikatury měla navrhovatelka ke dni přemístění sídla provést závěrečné vyúčtování. Odpůrce podrobil dosud nerealizovaný kursový zisk z půjčky poskytnuté koncernové společnosti v GBP nizozemské dani z příjmů právnických osob. Navrhovatelka se pokusila o změnu účetního roku z důvodu vyhnout se uplatnění vnitrostátního právního předpisu, avšak předkládací soud toto považuje za obcházení zákona. Je otázkou, zda se může dotčená společnost (navrhovatelka) odvolávat na svobodu usazování ve snaze napadnout daňové následky, které členský stát původu spojuje s přemístěním sídla do jiného členského státu. Rovněž není zřejmé, zda je překážka spočívající v dani z nerealizovaného zisku odůvodněná, účinná a přiměřená.

Závěry Soudního dvora

Nejprve Soudní dvůr připomněl judikaturu *Cartesio* a *Überseering*, dle které má členský stát možnost volby při definování jak požadované vazby, aby mohla být společnost považována za založenou podle vnitrostátního práva, tak vazby vyžadované pro pozdější zachování tohoto postavení. K tomu, aby si společnost mohla zachovat svou právní subjektivitu, která jí přísluší podle práva členského státu, má členský stát možnost uložit společnosti řadu omezení týkající se přemístění sídla jejího skutečného vedení z jeho území. V projednané věci však neovlivnilo přemístění sídla skutečného vedení společnosti do jiného členského státu její postavení jakožto společnosti podle původního vnitrostátního práva a společnost se tak může dovolávat svobody usazení za účelem zpochybnění legality zdanění prováděného členským státem při přemístění sídla. Následně Soudní dvůr konstatuje, že došlo k omezení svobody usazení, neboť společnost, která zamýšlí přemístit sídlo svého skutečného vedení mimo území členského státu, trpí hotovostní nevýhodou ve srovnání s podobnou společností, která si sídlo svého skutečného vedení ponechává v daném státě. Takovéto omezení je však s ohledem na

rozdělení daňových pravomoci mezi členské státy v souladu se zásadou teritoriality odůvodnitelné a přiměřené, neboť jinak by se členský stát vzdal svého práva zdanit kapitálové zisky vzniklé v rámci jeho daňové pravomoci před uvedeným přemístěním. Ovšem okamžité požadování výběru daně z kapitálových zisků plynoucích z aktiv společnosti, která přemísťuje sídlo svého skutečného vedení do jiného členského státu, není přiměřené.

11. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)

33 rozsudků (ochranné známky, spravedlivá odměna pro autory děl, zeměpisné označení původu, obchod léčivy, dodatková ochranná osvědčení, reklama na léčivé přípravky, systém dohod o výhradních teritoriálních licencích, právní ochrana biotechnologických vynálezů, systém filtrování informací za účelem ochrany autorských práv, autorskoprávní ochrana fotografií atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-235/09 DHL Express (rozsudek velkého senátu ze dne 12. 4. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Odvolací soud v Paříži zakázal pod hrozbou penále jednání spočívající v užívání názvů Web shipping a webshipping pro označení internetové služby v režimu on-line spočívající v expedici zásilek, a to z důvodu, že je tím porušována francouzská ochranná známka „Webshipping“ a ochranná známka Společenství „Webshipping“, které byly pro odpůrkyni zapsány v roce 2000. Je otázkou, zda lze tento výrok vztáhnout pouze na území Francie či na celé území Společenství, s ohledem na nezbytnost jednotné ochrany ochranné známky na území Společenství, a na oprávnění soudu členského státu přijmout na základě čl. 98 nařízení č. 40/94 nezbytná opatření k dodržování zákazu pokračovat v jednání, které představuje porušení práv z ochranné známky Společenství.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr uvedl, že nařízení č. 40/94 je třeba vykládat v tom smyslu, že působnost zákazu pokračovat v jednání, které představuje porušení nebo hrozbu porušení ochranné známky Společenství, stanoveného soudem pro ochranné známky Společenství, jenž je příslušný na základě čl. 93 odst. 1 až 4 a čl. 94 odst. 1 tohoto nařízení, se vztahuje v zásadě na celé území Evropské unie. Donucovací opatření, jako je penále, nařízené soudem pro ochranné známky Společenství na základě jeho vnitrostátního práva s cílem zaručit dodržování zákazu pokračovat v jednání, které představuje porušení nebo hrozbu porušení práv z ochranné známky, jež stanovil,

má účinky v jiných členských státech, než je stát tohoto soudu, na které se vztahuje územní působnost takového zákazu, za podmínek stanovených v kapitole III nařízení č. 44/2001 (Brusel I) ohledně uznávání a výkonu soudních rozhodnutí. Nestanoví-li vnitrostátní právo některého z těchto jiných členských států žádné donucovací opatření obdobné opatření nařízenému uvedeným soudem, musí příslušný soud tohoto členského státu cíle sledovaného tímto opatřením dosáhnout prostřednictvím využití příslušných ustanovení svého vnitrostátního práva, která mohou zaručit rovnocenným způsobem dodržování uvedeného zákazu.

C-249/09 *Novo Nordisk* (rozsudek třetího senátu ze dne 5. 5. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Předmětem řízení byly předběžné otázky estonského *Tartu ringkonnakohus*. Spor se týkal reklamy, kterou společnost Novo Nordisk zveřejnila v lékařském časopise *Lege Artis*; šlo o reklamu na Levemir, což je léčivý přípravek vydávaný pouze na předpis. Estonské úřady reklamu zakázaly a tento krok potvrdil i prvoinstanční soud, který poukázal zejm. na čl. 87 odst. 2 směrnice 2001/83 (o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků), podle kterého všechny prvky reklamy na léčivý přípravek musí být v souladu s informacemi uvedenými v souhrnu údajů o přípravku.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr potvrdil, že čl. 87 odst. 2 směrnice 2001/83 se vztahuje i na citace převzaté z lékařských časopisů nebo vědeckých prací, obsažené v reklamě na léčivý přípravek určené osobám způsobilým předepisovat nebo vydávat léčivé přípravky, a dodal, že uvedené ustanovení je třeba vykládat tak, že zakazuje, aby v reklamě na léčivý přípravek určené osobám způsobilým jej předepisovat nebo vydávat byla zveřejňována tvrzení, která jsou v rozporu se souhrnem údajů o přípravku, ale nepožaduje, aby všechna tvrzení uvedená v této reklamě byla obsažena v uvedeném souhrnu nebo aby z něj byla dovoditelná. Taková reklama může obsahovat doplňující tvrzení k údajům zmíněným v článku 11 uvedené směrnice za podmínky, že tato tvrzení potvrzují uvedené údaje nebo je zpřesňují, přičemž jsou s nimi slučitelná a nezkreslují je a dále jsou v souladu s požadavky stanovenými v čl. 87 odst. 3 a čl. 92 odst. 2 a 3 této směrnice.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-316/09 *MSD Sharp & Dohme* (rozsudek třetího senátu ze dne 5. 5. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Společnost MSD propagovala své léčivé přípravky Vioxx, Fosamax a Singulair, jež jsou dostupné na lékařský předpis, na své internetové stránce prostřednictvím odkazu nechráněného heslem, a tudíž přístupného komukoli; přitom bylo zobrazeno balení produktu, uveden popis léčebné indikace a informace pro uživatele. Otázkou bylo, zda se jedná o reklamu zakázanou ustanovením čl. 88 odst. 1 písm. a) směrnice 2001/83 (o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků), ve znění směrnice 2004/27.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 88 odst. 1 písm. a) směrnice 2001/83/ES nezakazuje farmaceutickému podniku šířit informace o léčivých přípravcích na lékařský předpis na internetové stránce, pokud jsou tyto informace přístupné na této stránce pouze tomu, kdo si je sám vyhledá, a pokud toto šíření spočívá pouze v přesném zobrazení obalu léčivého přípravku v souladu s čl. 62 směrnice 2001/83, jakož i v doslovném a úplném převzetí údajů obsažených v příbalové informaci nebo souhrnu údajů o přípravku, které byly schváleny příslušnými orgány v oblasti léčivých přípravků. Zakázáno je naopak šířit na takové stránce informace o léčivém přípravku, které u výrobce prošly výběrem či úpravami, jež lze vysvětlit pouze propagačními účely. Určení toho, zda se jedná o reklamu či nikoli, ponechal Soudní dvůr na předkládajícím soudu.

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-462/09 *Stichting de Thuis kopie* (rozsudek třetího senátu ze dne 16. 6. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Společnost Opus sídlí v Německu a odtud prodává po internetu nenahrané CD nosiče. V obchodních podmínkách má stanoveno, že zboží je přepravováno na objednávku kupujícího, a tudíž k dodání dojde již v Německu (i když je následně zboží exportováno např. do Nizozemska). Podle nizozemských předpisů platí poplatek za kopie pro soukromé účely dovozce, tím ale Opus není, a tak jsou CD prostá jakéhokoli poplatku.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, zejména její čl. 5 odst. 2 písm. b) a odst. 5, musí být vykládána v tom smyslu, že za osobu povinnou zaplatit spravedlivou odměnu upravenou v uvedeném odst. 2 písm. b) je nutno v zásadě považovat koncového uživatele, který soukromě pořídí rozmnoženinu chráněného díla. Členské státy však mohou zavést poplatek za soukromé rozmnožování k tíži osob, které dávají tomuto koncovému uživateli k dispozici vybavení, přístroje nebo nosiče k rozmnožování, neboť tyto osoby mají možnost promítnout výši tohoto poplatku do ceny za poskytnutí uvedeného vybavení, přístrojů nebo nosičů, kterou platí koncový uživatel. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že členský stát, který zavedl systém poplatků za soukromé rozmnožování k tíži výrobce nebo dovozce nosičů určených k rozmnožování chráněných děl a na jehož území nastala újma způsobená autorům tím, že kupující, kteří zde mají bydliště, užili jejich díla k soukromým účelům, je povinen zajistit, že tyto autoři skutečně obdrží spravedlivou odměnu jako náhradu této újmy. Pouhá skutečnost, že prodejce vybavení, přístrojů nebo nosičů k rozmnožování jednájí jako podnikatel je usazen v jiném členském státě, než ve kterém mají bydliště kupující, nemá v tomto ohledu na danou povinnost dosáhnout stanoveného výsledku žádný vliv. Je na vnitrostátním soudu, aby v případě, že nelze zajistit výběr spravedlivé odměny od kupujících, vykládal vnitrostátní právo tak, že umožní výběr této odměny od povinné osoby jednájí jako podnikatel.

C-271/10 VEWA (rozsudek třetího senátu ze dne 30. 6. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Předběžná otázka se týká výkladu pojmu „odměna“ autorům za veřejné půjčování ve smyslu čl. 5 směrnice 92/100/EHS o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (čl. 6 směrnice 2006/115/ES). Zejména jde o to, zda je třeba tento pojem vykládat ve smyslu judikatury Soudního dvora k pojmu odměna obsaženému v čl. 4 a 8 směrnice 92/100/EHS, tj. jako „přiměřenou odměnu“, anebo je třeba jej vykládat odlišně jako odměnu stanovenou s ohledem na kulturně politické cíle členského státu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve uvedl, že členské státy mohou stanovit výši odměny, která se odvádí autorům za veřejné půjčování, s ohledem na své kulturně politické cíle. Nicméně v zápětí zdůraznil, že vzhledem k tomu, že odměna představuje protiplnění za újmu způsobenou autorům v důsledku užití jejich děl bez jejich

svolení, nemůže být stanovení výše této odměny zcela bez zřetele na faktory, které zakládají takovou újmu. Jelikož tato újma vzniká v důsledku veřejného půjčování, tedy zpřístupňování chráněných předmětů veřejně přístupnými zařízeními, měla by výše odváděné odměny zohledňovat rozsah tohoto zpřístupňování. Výše odměny, kterou by mělo takové zařízení odvádět, by měla tedy zohledňovat počet předmětů zpřístupňovaných veřejnosti. Ve věci v původním řízení je nesporné, že systém zohledňuje počet vypůjčitelů zaregistrovaných u zařízení zabývajících se veřejným půjčováním, ale nikoli počet předmětů zpřístupněných veřejnosti. Proto Soudní dvůr nakonec rozhodl, že čl. 5 odst. 1 směrnice 92/100 brání takové právní úpravě, která zavádí systém, podle něhož se výše odměny, která se odvádí autorům za veřejné půjčování, počítá výlučně v závislosti na počtu vypůjčitelů zaregistrovaných u veřejných zařízení a na základě stanovené paušální částky za každého vypůjčitele a každý rok.

C-324/09 *L'Oréal a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 12. 7. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Společnost L'Oréal je majitelem široké škály ochranných známek s dobrým jménem. Distribuce jejích výrobků je prováděna prostřednictvím uzavřené distribuční sítě, v rámci níž se autorizovaným distributorům zakazuje dodávat výrobky jiným distributorům. Společnost L'Oréal společnosti eBay vytýká, že se účastní porušování práv ochranných známek, kterých se dopouštějí uživatelé jejích internetových stránek. Společnost eBay mimoto tím, že od poskytovatele placené služby optimalizace pro vyhledávače na internetu (jako je systém AdWords vyhledávače Google) nakoupila klíčová slova odpovídající názvům ochranných známek společnosti L'Oréal, směřuje své uživatele k výrobkům porušujícím právo ochranných známek, které jsou nabízeny k prodeji na jejích internetových stránkách. Navíc je společnost L'Oréal toho názoru, že úsilí, které společnost eBay vynaložila k předcházení prodeji padělků na svých internetových stránkách, není dostatečné. Společnost L'Oréal identifikovala různé formy porušování, mezi nimi mimo jiné prodej a nabídku k prodeji výrobků označených ochrannými známkami společnosti L'Oréal, které byly touto společností určeny k prodeji ve třetích zemích (paralelní dovoz), spotřebitelům v Unii. Otázky se týkají povinností, které mohou připadnout společnosti provozující internetová tržiště, aby svým uživatelům zabránila v porušování práv ochranných známek.

Závěry Soudního dvora

Majitel ochranné známky může uplatnit své výlučné právo vůči fyzické osobě, která prodává značkové výrobky on-line, pouze v případě, že k těmto prodejům dochází

v kontextu obchodní činnosti. Tak je tomu zejména tehdy, když prodeje kvůli objemu a četnosti překročí oblast soukromé činnosti. Pravidla Unie v oblasti ochranných známek se uplatní na nabídky k prodeji a reklamy týkající se značkových výrobků, které se nacházejí ve třetích zemích, jakmile se ukáže, že tyto nabídky a reklamy jsou určeny spotřebitelům Unie. Vnitrostátním soudům přísluší v závislosti na konkrétním případě posoudit, zda existují relevantní indicie pro učinění závěru, že nabídka k prodeji nebo reklama zobrazovaná na on-line tržišti je určena spotřebitelům Unie. Vnitrostátní soudy by mohly zohlednit například zeměpisné oblasti, do nichž je prodávající ochoten zboží zaslat. Provozovatel tržiště na internetu sám neuskutečňuje užívání ochranných známek ve smyslu právních předpisů Unie, poskytuje-li službu, jež spočívá pouze v tom, že svým zákazníkům umožňuje zajistit si v rámci jejich obchodních činností zobrazování označení odpovídajících ochranným známkám na jeho internetových stránkách. Nakonec se Soudní dvůr vyjadřuje k otázce soudních zákazů, které mohou být vydány vůči provozovateli on-line tržiště, když se z vlastního podnětu nerozhodne ukončit porušování práv duševního vlastnictví a zabránit tomu, aby se tato porušování opakovala. Tomuto provozovateli tak lze nařídít, aby přijal opatření k usnadnění identifikace svých zákazníků, tedy prodávajících. I když je v tomto ohledu bezpochyby nezbytné dodržovat ochranu osobních údajů, nemění to nic na tom, že jedná-li porušovatel v obchodním, a nikoli v soukromém styku, musí být jasně rozeznatelný.

C-4/10 a C-27/10 *Bureau National Interprofessionnel du Cognac* (rozsudek prvního senátu ze dne 14. 7. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případě

Finský ústřední patentový a registrační úřad provedl na základě přihlášky zápis obrazové ochranné známky ve tvaru lahvové etikety pro zboží: koňaky zařazené do třídy 33. Na obrázku je nápis: „COGNAC L&P HIENOA KONJAKKIA & Piispanen Product of France 40% Vol 500 ml“. Navrhovatel uplatnil proti zápisu námitku, která však byla zamítnuta. Věc se v rámci kasace dostala k předkládajícímu soudu. Navrhovatel v rámci své argumentace zejména uplatňuje, že zapsaná ochranná známka je způsobilá uvést spotřebitele v omyl a porušuje předpisy práva EU upravující zeměpisné označení původu. Předkládajícímu soudu není jasný vztah mezi nařízením č. 110/2008 a směrnicí o ochranných známkách, pokud jde o možnost, resp. povinnost, zakázat ochrannou známku (v předmětném případě jako klamavou) s odkazem na porušení jiného právního předpisu (v předmětném případě nařízení č. 110/2008).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr došel k závěru, že nařízení č. 110/2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin se použije na posouzení platnosti zápisu ochranné známky, jež obsahuje zeměpisné označení chráněné tímto nařízením i v případě, že byl zápis proveden před vstupem daného nařízení v platnost. Příslušné vnitrostátní orgány musejí na základě čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení zamítnout nebo prohlásit za neplatný zápis ochranné známky obsahující chráněné zeměpisné označení, která nepožívá časové výjimky podle odst. 2 téhož článku, jestliže použití takové ochranné známky vede k některé ze situací uvedených v čl. 16 daného nařízení. Zápis ochranné známky obsahující zeměpisné označení nebo výraz, jenž tomuto označení odpovídá, a jeho překlad pro lihoviny, které neodpovídají specifikacím vyžadovaným tímto zeměpisným označením, patří mezi situace uvedené v čl. 16 písm. a) a b) nařízení č. 110/2008, aniž je tím dotčeno případné uplatnění ostatních pravidel zakotvených v tomto článku 16.

C-400/09 a C-207/10 Orifarm a další (rozsudek prvního senátu ze dne 28. 7. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Třetí podmínka stanovená judikaturou Soudního dvora jako vodítko pro určení, zda má majitel ochranné známky právo podat námitky proti dalšímu uvádění léčivého přípravku, který byl přebalen a opatřen dodatečným vnějším označením, na trh požaduje, „[aby] na obalu byl jasně uveden původce nového označení výrobku a jméno jeho výrobce“. Otázkou je, zda se „původcem nového označení výrobku“ rozumí paralelní dovozce nebo osoba, která léčivý přípravek skutečně (fyzicky) přebalila, a zda tato osoba musí být uváděna na obalu léčivého přípravku.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že článek 7 odst. 2 směrnice 89/104/EHS, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách, musí být vykládán v tom smyslu, že neumožňuje majiteli ochranné známky spojené s farmaceutickým výrobkem, který je předmětem paralelního dovozu, bránit následnému uvedení přebaleného výrobku na trh pouze z toho důvodu, že na novém obalu není jako subjekt provádějící přebalení uveden podnik, který na objednávku uvedený výrobek skutečně přebalil a má k tomu oprávnění, nýbrž podnik, který je držitelem rozhodnutí o registraci tohoto výrobku, podle jehož pokynů bylo přebalení provedeno a který za ně nese odpovědnost.

C-427/09 Generics (rozsudek druhého senátu ze dne 28. 7. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

V původním řízení byl veden spor o určení správného data uplynutí doby platnosti dodatkového ochranného osvědčení pro přípravek „Galantamin nebo jeho kyselá adiční soli“. Klíčovou otázkou v tomto ohledu je určení dne „první registrace“ tohoto přípravku ve Společenství (Unii) ve smyslu čl. 13 odst. 1 a čl. 19 nařízení č. 1768/92 (o zavedení dodatkových ochranných osvědčení pro léčivé přípravky, nyní nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 469/2009). Galantamin se jako léčivý přípravek přitom prodává v různých evropských zemích více než čtyřicet let.

Závěry Soudního dvora

S ohledem na okolnost uvedenou na posledním místě (a s odkazem na rozsudek ve věci C-195/09 *Synthon*, který byl vydán ve stejný den jako předmětný rozsudek) Soudní dvůr konstatoval, že galantamin je vyloučen z rozsahu působnosti nařízení č. 1768/92, tak jak je vymezen v jeho čl. 2, a nemůže být předmětem dodatkového ochranného osvědčení, jelikož „v projednávané věci byl galantamin v okamžiku podání žádosti o DOO již uveden jako humánní léčivý přípravek ve Společenství na trh dříve, než získal registraci v souladu se směrnicí 65/65, a zejména aniž byl podroben posouzení své neškodnosti a účinnosti“.

C-323/09 Interflora a Interflora British Unit (rozsudek prvního senátu ze dne 22. 9. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně provozuje největší síť pro doručování květin na světě. Je vlastníkem ochranné známky Velké Británie a ES „INTERFLORA“. Odpůrkyně také prodává prostřednictvím své webové stránky květiny. Google není účastníkem řízení, nýbrž, co je podstatné, od května 2008 Google změnil politiku, pokud jde o sponzorované odkazy v tom smyslu, že zatímco dříve znemožňoval, aby slovo, které bylo chráněno ochrannou známkou, bylo zakoupeno jako klíčové slovo třetími osobami, po tomto datu výlučně pro oblast Spojeného království a Irska toto blokování zrušil. Odpůrkyně si nakoupila klíčová slova chráněná ochrannou známkou žalobkyně. Při jejich zadání do prohlížeče se zobrazí sponzorovaný odkaz na webovou stránku odpůrkyně.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora musí být čl. 5 odst. 1 písm. a) první směrnice Rady 89/104/EHS, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách, a čl. 9 odst. 1 písm. a) nařízení č. 40/94 o ochranné známce Společenství vykládány v tom

smyslu, že majitel ochranné známky je oprávněn zakázat konkurentovi, aby prostřednictvím klíčového slova, které je totožné s touto ochrannou známkou a které tento konkurent bez souhlasu uvedeného majitele zvolil v rámci služby optimalizace pro vyhledávače na internetu, nechal zobrazit reklamu na výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro které je uvedená ochranná známka zapsána, pokud je toto užívání s to zasáhnout do některé z funkcí ochranné známky. Dále Soudní dvůr konstatoval, že čl. 5 odst. 2 směrnice 89/104 a čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení č. 40/94 musí být vykládány v tom smyslu, že majitel ochranné známky s dobrým jménem je oprávněn zakázat konkurentovi, aby založil svou reklamu na klíčovém slově, jež odpovídá této ochranné známce, kterou tento konkurent bez souhlasu uvedeného majitele zvolil v rámci služby optimalizace pro vyhledávače na internetu, pokud tak uvedený konkurent protiprávně těží z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky (parazitování) nebo pokud uvedená reklama způsobuje újmu této rozlišovací způsobilosti (rozmělnění) nebo tomuto dobrému jménu (pošpinění). Majitel ochranné známky, která má dobré jméno, není naopak oprávněn zakázat reklamy zobrazené konkurenty z klíčových slov odpovídajících této ochranné známce, které propagují alternativu k výrobkům nebo službám jejího majitele, aniž tyto reklamy nabízejí pouhou napodobeninu výrobků nebo služeb majitele uvedené ochranné známky, vedou k rozmělnění či pošpinění či zasahují do funkcí uvedené ochranné známky.

C-482/09 *Budějovický Budvar* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. 9. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Budějovický Budvar působí na trhu Spojeného království od roku 1973, Anheuser-Busch od roku 1974. BB má zapsanu ochrannou známku pro označení „Bud“ (na základě žádosti z roku 1976) a obě společnosti mají od 19. května 2000 zapsanu ochrannou známku pro totéž označení „Budweiser“ (AB podala příslušnou žádost v roce 1979, BB v roce 1989). Dne 18. května 2005 (tedy bez jednoho dne za pět let) podala AB žádost, aby byla ochranná známka „Budweiser“ zapsaná pro BB prohlášena za neplatnou, jelikož ochranná známka AB pro totéž označení je starší ochrannou známkou (údajně z toho důvodu, že byla žádost o její zapsání podána dříve) pro totožný výrobek ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 89/104/EHS, a jelikož dosud neuplynula pětiletá doba strpění užívání ve smyslu čl. 9 odst. 1 této směrnice. Když se BB o této žádosti následně dozvěděl, nemohl již podat tutéž žádost vůči ochranné známce zapsané pro AB, neboť již uplynula příslušná doba pěti let. Předkládající soud si není jist, odkdy počíná běžet ona pětiletá lhůta „trpění“ užívání jiné ochranné známky, tedy zda tato lhůta skutečně běží až ode dne zápisu

starší ochranné známky, či zda může její běh započnout i dříve. Také je otázkou, zda se vůbec má čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice uplatnit v případě dlouhotrvajícího poctivého souběžného užívání dvou totožných ochranných známek pro totožné výrobky.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve uvedl, že strpění ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 89/104/EHS je pojmem práva Unie a nelze mít za to, že majitel starší ochranné známky strpěl prokázané a dlouhodobé poctivé užívání pozdější ochranné známky totožné s ochrannou známkou tohoto majitele třetí osobou, pokud majitel starší ochranné známky o tomto užívání dlouhodobě věděl, avšak neměl žádnou možnost podat proti tomuto užívání námitky. Zápis starší ochranné známky v dotyčném členském státě není podmínkou nezbytnou pro začátek běhu lhůty pro zánik práva strpěním stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice. Podmínkami nezbytnými pro začátek běhu této lhůty, jejichž ověření přísluší vnitrostátnímu soudu, jsou zaprvé zápis pozdější ochranné známky v dotyčném členském státě, zadruhé skutečnost, že přihláška této ochranné známky byla učiněna v dobré víře, zatřetí užívání pozdější ochranné známky jejím majitelem v členském státě, ve kterém byla zapsána, a začtvrté skutečnost, že majitel starší ochranné známky si byl vědom zápisu pozdější ochranné známky a jejího užívání po provedení zápisu. Nakonec však konstatoval, že článek 4 odst. 1 písm. a) směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že majitel starší ochranné známky nemůže dosáhnout zrušení pozdější totožné ochranné známky, jež označuje totožné výrobky, v případě souběžného poctivého a dlouhodobého užívání těchto dvou ochranných známek, pokud za takových okolností, jako jsou okolnosti původního řízení, toto užívání nezasahuje nebo není schopné zasáhnout do základní funkce ochranné známky, již je zaručit spotřebitelům původ výrobků nebo služeb. Na základě tohoto rozhodnutí by tedy měla zapsaná ochranná známka „Budweiser“ národního podniku Budějovický Budvar ve Spojeném království zůstat v platnosti.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

C-403/08 a 429/08 *Football Association Premier League a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 4. 10. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případě

Jednalo se o řízení o předběžné otázce týkající se určení, zda (1) jsou dekódovací karty potřebné k příjmu služby TV vysílání fotbalových zápasů, v případě, že jsou používány mimo území licencované pro poskytování této služby, nedovoleným zařízením ve smyslu směrnice 98/84/ES o právní ochraně služeb s podmíněným

přístupem, (2) vysílání fotbalových zápasů v barech představuje sdělování autorského díla veřejnosti, (3) britské ustanovení, které postihuje distributory a držitele dekódovacích karet popsaných ad (1) je v souladu se svobodou volného poskytování služeb a (4) systém dohod o výhradních teritoriálních licencích k poskytování služby TV vysílání fotbalových zápasů, který zabráňuje paralelnímu dovozu dekódovacích karet, je v souladu s pravidly hospodářské soutěže.

ČR se k případu ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že zahraniční dekódovací zařízení (tedy zařízení umožňující přístup ke službám družicového vysílání vysílající organizace, vyráběná a uváděná na trh se souhlasem této organizace, ale používaná proti vůli této organizace za hranicemi zeměpisné oblasti, pro kterou byla dodána), zařízení získaná či aktivovaná na základě uvedení falešného jména a adresy ani zařízení použitá v rozporu se smluvním omezením umožňujícím jejich použití výhradně k soukromým účelům nejsou nedovolenými zařízeními ve smyslu směrnice 98/84/ES. Zprostředkování děl vysílaných rozhlasem či televizí, a to prostřednictvím televizní obrazovky a reproduktorů, zákazníkům přítomným v restauračním zařízení, představuje sdělování díla veřejnosti. Článek 56 SFEU brání právní úpravě členského státu, podle které je nezákonné dovážet do tohoto státu, prodávat a používat v něm zahraniční dekódovací zařízení umožňující přístup ke kódované službě družicového vysílání pocházejícího z jiného členského státu a obsahujícího předměty chráněné právní úpravou prvně uvedeného státu. Přitom okolnost, že zahraniční dekódovací zařízení bylo získáno nebo aktivováno na základě uvedení falešné totožnosti a falešné adresy s úmyslem obejít dotčené územní omezení, ani okolnost, že toto zařízení bylo použito k obchodním účelům, přestože bylo určeno jen k soukromému použití, tento závěr nevyvrací. Ustanovení smlouvy o výhradní licenci uzavřené majitelem práv duševního vlastnictví s vysílající organizací představují omezení hospodářské soutěže, které je zakázáno článkem 101 SFEU, pokud vysílající organizaci ukládají povinnost zdržet se dodávání dekódovacích zařízení umožňujících přístup k předmětům ochrany tohoto majitele za účelem jejich užívání mimo území, na které se tato licenční smlouva vztahuje.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-34/10 *Brüstle* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Žalovaný je majitelem německého patentu, který se týká izolovaných a očištěných neurálních progenitorových buněk, postupů jejich získávání z embryonálních

kmenových buněk a použití neurálních progenitorových buněk k léčbě nervových poruch. Žalobou k Bundespatentgericht se žalobce domohl částečného prohlášení patentu za neplatný. Žalovaný se odvolal a požaduje, aby žaloba na neplatnost patentu byla v celém svém rozsahu zamítnuta. Z hlediska unijního práva byl klíčový výklad čl. 6 směrnice 98/44/ES o právní ochraně biotechnologických vynálezů, podle něhož se za nepatentovatelné považuje zejm. „použití lidských embryí pro průmyslové a obchodní účely“.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora musí být čl. 6 odst. 2 písm. c) směrnice 98/44/ES vykládán v tom smyslu, že „lidským embryem“ je každé lidské vajíčko po oplodnění, každé neoplozené lidské vajíčko, do kterého bylo implantováno buněčné jádro ze zralé lidské buňky, a každé neoplozené lidské vajíčko, které bylo partenogenezí stimulováno k dělení a dalšímu vývoji. Je na vnitrostátním soudu, aby ve světle vývoje vědeckých poznatků zjistil, zda je kmenová buňka získaná z lidského embrya ve stádiu blastocysty „lidským embryem“ ve smyslu čl. 6 odst. 2 písm. c) směrnice 98/44. Vyloučení patentovatelnosti týkající se použití lidských embryí pro průmyslové nebo obchodní účely, uvedené v čl. 6 odst. 2 písm. c) směrnice 98/44, se vztahuje i na použití pro účely vědeckého výzkumu, přičemž patentovat lze pouze použití k terapeutickému či diagnostickému účelu, k němuž dochází na lidském embryu a je pro ně prospěšné. Čl. 6 odst. 2 písm. c) směrnice 98/44 navíc vylučuje patentovatelnost vynálezu, jestliže technická informace, která je předmětem patentové přihlášky, vyžaduje předchozí zničení lidských embryí nebo jejich použití jako výchozího materiálu, bez ohledu na stadium, ve kterém k nim dochází, a to i když popis nárokové technické informace použití lidských embryí nezmiňuje.

C-70/10 *Scarlet Extended* (rozsudek třetího senátu ze dne 24. 11. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Odpůrkyně se žalobou domáhala, aby soud konstatoval porušení autorského práva ze strany odvolatelky z důvodu nedovolené výměny hudebních elektronických souborů pomocí programů *peer to peer*, přičemž k tomuto porušování dochází při využívání služeb poskytovatele internetového připojení – odvolatelky. Dále se odpůrkyně domáhala, aby byla odvolatelce uložena povinnost zajistit ukončení porušování autorského práva tím, že svým zákazníkům znemožní jakoukoli formu odesílání nebo přijímání elektronických souborů obsahujících hudební dílo z repertoáru odpůrkyně prostřednictvím programu *peer to peer*. Podstatou položené otázky je určit, zda soudní zákaz v podobě zvažované předkládajícím soudem je

v souladu s právem EU, konkrétně se směrnicemi 2001/29/ES a 2004/48/ES, ve spojení se směrnicemi 95/46/ES, 2000/31/ES a 2002/58/ES.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že dotčené unijní směrnice brání tomu, aby byla poskytovateli internetového připojení uložena povinnost zavést systém filtrování všech elektronických sdělení přenášných prostřednictvím jeho služeb, zejména s využitím programů „peer to peer“, použitelného vůči všem bez rozdílu, používaného preventivně, výlučně na náklady poskytovatele a bez časového omezení, který by byl způsobilý identifikovat pohyb elektronických souborů obsahujících hudební, kinematografické nebo audiovizuální dílo, k němuž jiná osoba údajně vlastní práva duševního vlastnictví, aby mohl poskytovatel přenos těchto souborů ve své síti zablokovat. Soudní dvůr zdůraznil, že musí být zajištěna rovnováha mezi ochranou práv duševního vlastnictví na jedné straně a svobodou podnikání poskytovatelů internetového připojení, právem na ochranu osobních údajů a svobodou informací na straně druhé. Sporná povinnost by přitom znamenala nerovnováhu při ochraně těchto práv. Soudní dvůr mimo jiné výslovně konstatoval, že sporný systém by umožňoval identifikování IP adres uživatelů, od nichž pochází protiprávní obsah odesílaný na síť, přičemž tyto adresy vzhledem k tomu, že umožňují přesně určit totožnost uživatelů, jsou chráněnými osobními údaji.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

C-322/10 a C-422/10 *Medeva a Georgetown University a další* (rozsudky čtvrtého senátu ze dne 24. 11. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případech

Jedná se o první ze série předběžných otázek podaných britským soudem (High Court of Justice) ve věci výkladu nařízení č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky. V jádru jde ve všech případech o jednu základní otázku: je možné udělit dodatkové ochranné osvědčení (kterým se prodlužuje patentová ochrana) i v případě, že léčivý přípravek uvedený na trh není totožný s léčivým přípravkem, který je předmětem (základního) patentu? Léčivý přípravek, který je uveden na trh, totiž často kombinuje účinnou látku, na kterou byl získán patent, s jinou účinnou látkou, která patentem chráněna není.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 3 písm. a) nařízení č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky brání tomu, aby příslušné orgány

průmyslového vlastnictví členského státu vydaly dodatkové ochranné osvědčení, které se vztahuje na účinné látky, které nejsou uvedeny ve znění nároků základního patentu, který byl uplatněn na podporu takové žádosti. Na druhou stranu čl. 3 písm. b) tohoto nařízení nebrání tomu, aby příslušné orgány průmyslového vlastnictví členského státu vydaly dodatkové ochranné osvědčení pro kombinaci dvou účinných látek, která odpovídá kombinaci uvedené ve znění nároků uplatněného základního patentu, pokud léčivý přípravek, jehož registrace byla předložena na podporu žádosti o dodatkové ochranné osvědčení, obsahuje nejen tuto kombinaci dvou účinných látek, nýbrž i další účinné látky.

C-145/10 *Painer* (rozsudek třetího senátu ze dne 1. 12. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně, jako samostatně podnikající fotografka, zhotovila fotografie (přičemž vytvořila pozadí, určila polohu a výraz, obsluhovala fotoaparát a fotografie vyvolala) Nataschi K. v dětském věku, která byla v roce 1998 v desíti letech unesena a držena v zajetí osm let. Jedna fotografie byla následně upravena, aby odpovídala aktuální podobě. Žalovanými jsou vydavatelé novin a časopisů vydávaných v Rakousku a v Německu, kteří bez souhlasu žalobkyně a bez uvedení jejího jména použili jí pořízené fotografie a pravděpodobný portrét Nataschi K. ve svých časopisech a novinách a na svých internetových stránkách. Žalobkyně se domáhá, aby byla žalovaným uložena povinnost zdržet se rozmnožování a rozšiřování fotografií bez jejího souhlasu a bez uvedení jejího jména jako autorky, a dále povinnost nahradit škodu a zaplatit přiměřenou odměnu. V soudním řízení vyvstala otázka mezinárodní pravomoci rakouských soudů s ohledem na čl. 6 odst. 1 nařízení 44/2001, podle něhož může být více žalovaných žalováno u soudu státu, na jehož území má bydliště jeden z žalovaných, pokud spolu žaloby souvisejí. Výslovně však není vyžadováno, aby měly žaloby stejný právní základ (aby byly založeny na jediném vnitrostátním právu). Dále předkládající soud položil Soudnímu dvoru jednak otázky týkající se možnosti a způsobu uplatnění pravidel o volném užití děl pro účely citace a pro účely výkonu práva, jednak ohledně rozsahu ochrany poskytované autorským právem fotografickým snímkům.

Závěry Soudního dvora

Co se týká použití nařízení Brusel 1, dospěl Soudní dvůr k závěru, že jeho čl. 6 b. 1 musí být vykládán v tom smyslu, že pouhá skutečnost, že žaloby podané proti více žalovaným z důvodu obsahově totožných porušení autorského práva jsou založeny na vnitrostátních právních základech, které se v závislosti na daném členském státě liší, nebrání použití tohoto ustanovení. Dále Soudní dvůr konstatoval, že čl. 6

směrnice 93/98/EHS o harmonizaci doby ochrany autorského práva musí být vykládán v tom smyslu, že fotografický portrét může podle tohoto ustanovení požívat autorskoprávní ochrany za podmínky, že je duševním výtvorem autora, který odráží jeho osobnost a je výrazem jeho rozhodnutí učiněných na základě jeho tvůrčí svobody při realizaci této fotografie. Bylo-li ověřeno, že dotčený fotografický portrét splňuje požadavky na dílo, není tento portrét chráněn v menším rozsahu, než jsou chráněna všechna ostatní díla, včetně děl fotografických. Konečně Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 odst. 3 písm. e) směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva v informační společnosti musí být ve světle čl. 5 odst. 5 této směrnice vykládán v tom smyslu, že takový sdělovací prostředek, jako je vydavatelství tisku, nesmí z vlastního podnětu užít dílo chráněné autorským právem a dovolávat se přitom cíle veřejné bezpečnosti. Nelze však vyloučit, že by toto vydavatelství mohlo v některých případech přispívat k uskutečnění takového cíle tím, že by zveřejnilo fotografii hledané osoby. Je třeba vyžadovat, aby tento krok jednak souvisel s rozhodnutím přijatým nebo činností vedenou příslušnými vnitrostátními orgány, které směřují k zajištění veřejné bezpečnosti, a jednak aby byl učiněn po dohodě a v koordinaci s uvedenými orgány, aby se zamezilo riziku toho, že bude v rozporu s opatřeními přijatými těmito orgány. Čl. 5 odst. 3 písm. d) směrnice 2001/29 musí být ve světle čl. 5 odst. 5 této směrnice vykládán v tom smyslu, že použití tohoto ustanovení nebrání skutečnost, že článek v tisku, v němž je citováno dílo nebo jiný předmět ochrany, není literárním dílem chráněným autorským právem, zároveň je ale jeho použití podmíněno povinností, aby byl uveden zdroj, včetně jména autora citovaného díla či jiného předmětu ochrany nebo interpretujícího výkonného umělce. Pokud však jméno nebylo uvedeno v souladu s čl. 5 odst. 3 písm. e) směrnice 2001/29, je třeba uvedenou povinnost považovat za splněnou, přestože je uveden jen zdroj.

12. Volný pohyb kapitálu

5 rozsudků (manipulace s trhem, boj proti daňovým podvodům, započtení korporáční daně, nákup rekreačních objektů).

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-445/09 *IMC Securities* (rozsudek druhého senátu ze dne 7. 7. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Jádrem předběžné otázky je výklad slovního spojení „udržovat na abnormální nebo umělé úrovni“ dle směrnice 2003/6/ES o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem. Spor vznikl poté, co žalobkyně na základě veřejně dostupných informací zjistila, že ve vztahu k určitému fondu je ze strany jedné velké banky vydán určitý

příkaz k nákupu. Na základě této skutečnosti žalobkyně během několika minut vydala několik hromadných příkazů, na základě kterých se kurs fondu snížil o 10 % a žalobkyně nakoupila 10 000 akcií tohoto fondu, načež se pak kurs fondu přiblížil své výchozí hodnotě. Žalobkyně tvrdí, že se nedopustila manipulace s trhem, neboť její jednání nelze zařadit pod pojem „udržování na abnormální nebo umělé úrovni“, který zejména vyžaduje fixaci ceny na určitou, déle trvající dobu.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 1 bod 2 písm. a) druhá odrážka směrnice 2003/6/ES o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem musí být vykládán v tom smyslu, že podmínkou toho, aby bylo možno cenu jednoho nebo několika finančních nástrojů považovat za stanovenou na abnormální nebo umělé úrovni, není, že se tato cena udržuje na abnormální nebo umělé úrovni po určitou dobu.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

13. Ochrana spotřebitele

5 rozsudků (prodej spotřebního zboží, odpovědnost za vadné výrobky, nekalé obchodní praktiky);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-65/09 a C-87/09 Gebr. Weber a Putz (rozsudky prvního senátu ze dne 16. 6. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případech

Navrhovatelka ve věci Gebr. Weber zakoupila od odpůrce, provozovatele obchodu se stavebními materiály, dlaždice italského výrobce za cenu 1 382,27 EUR. Poté, co byly dlaždice položeny, začaly se na jejich povrchu objevovat odstíny rozeznatelné pouhým okem. Z toho důvodu uplatnila navrhovatelka reklamaci, kterou odpůrce odmítl. Z důkazního řízení bylo zjištěno, že se jedná o stopy po broušení, které není možné odstranit. Muselo by tudíž dojít ke kompletní výměně dlaždic, přičemž náklady byly znalcem vyčísleny na 5 830,57 EUR. Podobný spor byl též podstatou řízení ve věci Putz.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že podle směrnice 1999/44, když je spotřební zboží, které není v souladu se smlouvou a které spotřebitel v dobré víře nainstaloval v souladu s jeho povahou a zamýšleným použitím předtím, než se projevila vada, uvedeno do stavu odpovídajícího smlouvě prostřednictvím výměny, má prodávající povinnost sám

toto zboží odstranit z místa, kde bylo nainstalováno, a nainstalovat zde zboží náhradní, anebo nahradit náklady na toto odstranění a instalaci náhradního zboží. Tato povinnost je nezávislá na otázce, zda se prodávající na základě kupní smlouvy zavázal původně koupené spotřební zboží nainstalovat. Směrnice 1999/44 přitom brání tomu, aby vnitrostátní legislativa přiznávala prodávajícímu právo odmítnout výměnu zboží, které je v rozporu se smlouvou, jako jediný možný způsob zjednání nápravy z důvodu, že tato výměna pro něj v důsledku povinnosti odstranit toto zboží z místa, kde bylo instalováno, a povinnosti nainstalovat zde zboží náhradní, znamená vynaložit výdaje nepřiměřené hodnotě, kterou by zboží mělo v případě souladu se smlouvou, a významu rozporu se smlouvou. Toto ustanovení však nebrání tomu, aby byl nárok spotřebitele na náhradu nákladů na odstranění vadného zboží a instalaci náhradního zboží v takovém případě omezen na povinnost prodávajícího nahradit náklady v přiměřené výši.

C-495/10 *Dutruieux* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 12. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případě

Během chirurgického zákroku poškozený utrpěl popáleniny způsobené vyhřívanou poduškou, na níž byl umístěn. Správní soud uložil zdravotnickému zařízení, v němž ke škodě na zdraví došlo, náhradu újmy. Zároveň rozhodl, že veřejná nemocniční služba je i přes absenci pochybení na své straně odpovědná za újmu způsobenou uživatelům v důsledku selhání zdravotnických výrobků a přístrojů, které používá. Je otázkou, zda je takový závěr v souladu se směrnicí 85/374/EHS o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že odpovědnost poskytovatele služeb, který v rámci poskytování takových služeb, jako je léčba poskytovaná v nemocnicích, použije vadné přístroje nebo výrobky, kterých není výrobcem ve smyslu ustanovení čl. 3 směrnice 85/374, a způsobí tím škody příjemci služby, nespadá do působnosti této směrnice. Tato směrnice tedy nebrání tomu, aby členský stát zavedl takový systém, jako je systém dotčený v původním řízení, který stanoví odpovědnost takového poskytovatele za takto způsobené škody i při neexistenci jakéhokoli jeho zavinění, avšak pod podmínkou, že bude zachována možnost poškozené osoby anebo uvedeného poskytovatele založit odpovědnost výrobce na základě uvedené směrnice, jsou-li splněny podmínky stanovené touto směrnicí.

14. Volný pohyb osob

28 rozsudků (uznávání kvalifikací, rodinní příslušníci občanů Unie, správní vyhoštění, trestněprávní sankce za neoprávněný pobyt, zásada rovného zacházení – manželé a registrovaní partneři, prepis jména občanů EU, uznání řidičských průkazů, Dodatkový protokol k Dohodě EHS-Turecko a doložka „standstill“, povolení k pobytu tureckých státních příslušníků, zákaz opustit členský stát, readmise, posouzení nepřetržité doby pobytu, podmínka dostatečných prostředků atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-359/09 Ebert (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 3. 2. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Navrhovatel má německou státní příslušnost a úspěšně složil advokátní zkoušku v Německu, kde je zapsán jako advokát, ale má povolení k pobytu a pracuje v Maďarsku, kde si otevřel advokátní kancelář. Žalobou se domáhá deklaratorního prohlášení, že má právo v Maďarsku používat titul advokát, přestože není zapsaný v seznamu advokátů. V Maďarsku nebyla v roce 2004 provedena směrnice 89/48/EHS, konkrétně ustanovení o adaptačním období a zkoušce způsobilosti. Navrhovatel tudíž tvrdí, že se může u soudu domáhat jejího vertikálního přímého účinku a dosáhnout požadovaného výroku soudu.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 89/48 a 98/5 se doplňují tak, že pro advokáty z členských států zavádějí dva způsoby přístupu k povolání advokáta v hostitelském členském státě pod profesním označením tohoto státu. Tyto směrnice přitom nebrání tomu, aby se na každou osobu vykonávající povolání advokáta na území členského státu, především pokud jde o přístup k tomuto povolání, použila taková vnitrostátní ustanovení, ať již zákonná, správní nebo administrativní, odůvodněná obecným zájmem, jako jsou pravidla upravující organizaci, etiku, dohled a odpovědnost. Vnitrostátní soud přitom musí ověřit, zda tato pravidla byla použita v souladu s ustanoveními práva Unie a se zásadou zákazu diskriminace.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-34/09 Ruiz Zambrano (rozsudek velkého senátu ze dne 8. 3. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případu

Žalobce s manželkou, oba kolumbijské státní příslušnosti, podali v Belgii žádost o azyl. Přestože byla jejich žádost zamítnuta, zůstal žalobce s manželkou na území Belgie a narodily se jim dvě děti, které nabyly belgickou státní příslušnost. Žalobce podal žádost o usazení na základě výjimky udělené zahraničním rodinným příslušníkům belgického občana, které byly opět zamítnuty s odůvodněním, že nebyly dodrženy kolumbijské zákony pro registraci narozených dětí. Následně byl žalobce propuštěn ze svého zaměstnání proto, že neměl pracovní povolení a v důsledku toho mu nebyl přiznán nárok na pobírání dávek v nezaměstnanosti, přestože po celou dobu trvání pracovněprávního vztahu přispíval do systému sociálního pojištění atd. Žalobce napadá rozhodnutí žalovaného, jimiž mu bylo odmítnuto přiznání dávek v nezaměstnanosti z důvodu nedodržení pravidel pobytu a zaměstnávání cizinců (chybějící pracovní povolení). Žalobce argumentuje tím, že jakožto otec dvou belgických dětí, má ze zákona právo pobývat na belgickém území a je tak zproštěn povinnosti opatřit si pracovní povolení k tomu, aby mohl vykonávat pracovní činnost. Žalobce tvrdí, že má právo na pobyt na základě práva na slučování rodiny, jež mají všichni státní příslušníci členských států ES, kteří vykonávají právo volného pohybu. Žalobce se dále odvolává na rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-200/02 *Zhu a Chen v. Spojené království*.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou připraveni o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich postavení občanů Unie. Takový účinek by přitom mělo odepření práva na pobyt osobě, která je státním příslušníkem třetího státu, v členském státě, kde mají bydliště její děti nízkého věku, jež jsou státními příslušníky uvedeného členského státu a jež jsou odkázány výživou na uvedenou osobu, jakož i odmítnutí vydat této osobě pracovní povolení. Následkem toho by totiž bylo, že uvedené děti, které jsou občany Unie, budou donuceny opustit území Unie, aby doprovázely své rodiče. Stejně tak není-li takové osobě vydáno pracovní povolení, vzniká nebezpečí, že tato osoba nebude mít prostředky nezbytné k pokrytí svých potřeb a potřeb členů své rodiny, což by mělo za následek též to, že její děti, které jsou občany Unie, by byly nuceny opustit území Unie. Za takovýchto podmínek nebudou uvedení občané Unie moci skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich postavení občanů Unie. Článek 20 SFEU tudíž musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát odepřel státnímu příslušníku třetího státu, na kterého jsou výživou odkázány jeho děti nízkého věku, jež jsou občany Unie, právo na pobyt v členském státě, v němž mají tyto děti bydliště a jehož

mají státní příslušnost, a aby uvedenému státnímu příslušníku třetího státu odmítl vydat pracovní povolení.

C-372/09 a 373/09 *Peñarroja Fa* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. 3. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žalobce je překladatelem do španělského jazyka. Ve Španělsku je zapsán do seznamu soudních znalců a také tuto činnost reálně vykonává. V roce 2008 požádal o zápis do seznamu znalců ve Francii. Jeho žádost byla odmítnuta. Dle žalobce je toto jednání soudu v rozporu se zásadou volného pohybu služeb a svobody usazování, jakož i se zásadou uznávání kvalifikací. Předkládající soud zvažuje, zda tomu tak skutečně je, zda je případná překážka volného pohybu odůvodnitelná či zda se lze v tomto případě dovolávat výjimky stanovené čl. 51 SFEU (výkon veřejné moci).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že úkoly svěřené odborníkovi v postavení soudního znalce – překladatele představují poskytování služeb ve smyslu čl. 57 SFEU. Poté uvedl, že činnosti soudních znalců v oblasti překladatelství nejsou činnostmi spojenými s výkonem veřejné moci ve smyslu čl. 51 prvního pododstavce SFEU. Překlady vyhotovené takovým znalcem jsou totiž pouze pomocné povahy a nedotýkají se posouzení soudního orgánu a svobodného výkonu soudní pravomoci. Podle Soudního dvora čl. 56 SFEU brání takové vnitrostátní právní úpravě, dle které zápis do seznamu soudních znalců – překladatelů podléhá splnění podmínek kvalifikace, aniž se jednotlivci musí dozvědět důvody přijatého rozhodnutí, které se jich týká, a aniž může být předmětem účinného opravného prostředku podaného k soudu umožňujícího ověřit jeho legalitu, zejména pak pokud jde o požadavek vyplývající z práva Unie, aby jejich kvalifikace získaná a uznaná v jiných členských státech byla řádně zohledněna. Soudní dvůr rovněž uvedl, že úkoly soudních znalců – překladatelů poskytované znalci zapsanými na takový seznam, jako je celostátní seznam soudních znalců vedený Cour de cassation, nespadají pod pojem „regulované povolání“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací.

C-424/09 *Toki* (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 4. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Paní Toki získala ve Spojeném království titul „Master of Science“, když absolvovala studijní program v oblasti environmentálního inženýrství. Poté pracovala tři roky jako výzkumnice na oddělení civilního inženýrství univerzity v Portsmouthu. Během této

doby se rovněž zapsala do rejstříku inženýrů jako stážistka (první fáze zápisu), aniž by se později stala plnohodnotnou členkou. Její žádost o uznání kvalifikace v Řecku však byla zamítnuta, neboť není držitelkou regulovaného dokladu o odborné kvalifikaci, kterým je ve Spojeném království jen „chartered engineer“, tedy plnohodnotný zápis v rejstříku inženýrů. Žalobkyně namítá, že příslušný řecký orgán má vzít v potaz i její „neplnohodnotný“ zápis, stejně jako její získanou praxi při práci na univerzitě.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že mechanismus uznávání stanovený směrnicí 89/48 je použitelný v případech, kdy se na dotyčné povolání v členském státě původu vztahuje čl. 1 písm. d) druhý pododstavec směrnice, nezávisle na tom, zda je dotyčná osoba plnohodnotným členem dotyčného sdružení nebo organizace, či nikoliv. Pro zohlednění odborné praxe, kterou žadatel odůvodňuje žádost směřující k získání povolení vykonávat regulované povolání v hostitelském členském státě, musí splňovat tři podmínky – a) uplatňovaná praxe musí spočívat v práci na plný úvazek po dobu nejméně dvou let během předchozích deseti let, b) tato práce musí spočívat v nepřetržitém a pravidelném výkonu souboru odborných činností charakteristických pro dotyčné povolání v členském státě původu, aniž je nutné, aby tato práce zahrnovala veškeré tyto činnosti, a c) povolání, jak je obvykle vykonáváno v členském státě původu, musí být co do činností, které zahrnuje, rovnocenné s povoláním, k jehož výkonu je v hostitelském členském státě žádáno o povolení.

C-61/11 PPU *El Dridi* (rozsudek prvního senátu ze dne 28. 4. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Při kontrole bylo zjištěno, že obžalovaný nemá žádné doklady, a dne 21. 5. 2010 bylo vydáno správní rozhodnutí o jeho vyhoštění. Obžalovaný toto rozhodnutí nerespektoval a dne 29. 9. 2010 byl odsouzen podle italského práva k trestu odnětí svobody. Jeho odvoláním se zabývá předkládací soud, a to především s ohledem na soulad italského azylového práva se směrnicí 2008/115/ES, kterou však Itálie ke stanovenému dni 24. 12. 2010 neimplementovala. Významné jsou především rozdílné lhůty v obou úpravách a podmínky jejich zkrácení či prodloužení. Zajímavé je také to, že za nerespektování vyhoštění italský zákon předpokládá obdobný trest jako za drogové delikty.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní norma stanovící automaticky trest odnětí svobody za porušení rozhodnutí o vyhoštění je v rozporu s unijním právem, jelikož takový trest může zejména z podmínek důvodů a způsobů jeho ukládání ohrozit

dosažení cíle sledovaného směrnici, tedy účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

C-434/09 *McCarthy* (rozsudek třetího senátu ze dne 5. 5. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Navrhovatelka se narodila ve Spojeném království, žije zde po celý život a má britské státní občanství. Je rovněž irskou státní příslušnicí, neboť se v Irsku narodila její matka. Poté, co se navrhovatelka provdala za jamajského státního příslušníka, požádali oba manželé o povolení k pobytu ve Spojeném království (pro občanku EU a pro jejího rodinného příslušníka). Navrhovatelka přitom žádost podala na základě irských dokladů. Příslušné orgány však tuto žádost, stejně jako následnou žádost manžela navrhovatelky o udělení pobytové karty dle směrnice 2004/38, zamítly, neboť podle jejich názoru navrhovatelka není oprávněnou osobou ve smyslu čl. 3 této směrnice, tedy občanem Unie stěhujícím se do jiného členského státu, než jehož je státním příslušníkem. V tomto duchu je třeba dle britských orgánů vykládat též pojem legálního pobývání podle čl. 16 směrnice, kterým nemůže být pobyt osoby, jež není oprávněnou osobou ve smyslu čl. 3 směrnice.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2004/38 se nepoužije na občana Unie, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, který vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, a který má mimoto státní příslušnost dalšího členského státu. Článek 21 SFEU se potom nepoužije na občana Unie, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, který vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, a který má mimoto státní příslušnost dalšího členského státu, pokud situace tohoto občana s sebou nenese použití opatření členského státu, v jejichž důsledku by byl zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie nebo by byl narušen výkon jeho práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

C-147/08 *Römer* (rozsudek velkého senátu ze dne 10. 5. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Žalobce byl do nástupu do důchodu v roce 1990 zaměstnancem žalovaného. V roce 2001 uzavřel registrované partnerství, což oznámil žalovanému, a požadoval nový výpočet již poskytovaného důchodu na základě fiktivní srážky daně ze mzdy podle daňové třídy III. Žalovaný uvedené odmítl s tím, že nárok na použití fiktivní daňové třídy III mají pouze příjemci důchodového zabezpečení – „manželé, kteří nejsou trvale odloučení“. Žalobce se domáhá rovného zacházení podle směrnice 2000/78.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že doplňkové starobní důchody, jako jsou důchody v této věci, které představují odměnu ve smyslu článku 157 SFEU, nejsou vyloučeny z věcné působnosti směrnice 2000/78. Směrnice brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, na základě něhož osoba pobírající důchod, která uzavřela registrované partnerství, pobírá nižší částku doplňkového starobního důchodu, než je doplňkový starobní důchod poskytovaný osobě pobírající důchod, která uzavřela manželství a není trvale odloučena, jestliže a) je v dotyčném členském státě manželství vyhrazeno osobám opačného pohlaví a koexistuje s takovým registrovaným partnerstvím, které je vyhrazeno osobám téhož pohlaví, a b) existuje přímá diskriminace na základě sexuální orientace v důsledku toho, že se ve vnitrostátním právu uvedený registrovaný partner nachází v právní a skutkové situaci srovnatelné se situací osoby, která uzavřela manželství, pokud jde o uvedený důchod. Posouzení srovnatelnosti spadá do pravomoci předkládajícího soudu a musí být zaměřeno na vzájemná práva a povinnosti manželů a osob, které uzavřely registrované partnerství, tak jak jsou upraveny v rámci odpovídajících institucí, a které jsou relevantní s ohledem na předmět dané dávky a podmínky pro její přiznání. Soudní dvůr však rovněž zdůraznil, že možnost dovolávat se obecné zásady práva Unie spočívající v zákazu diskriminace je dána až po uplynutí transpoziční lhůty směrnice, jelikož předtím případ nespadá do rozsahu působnosti unijního práva.

C-391/09 *Runevič-Vardyn a Wardyn* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. 5. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Předmětem sporu byla praxe litevských úřadů, potvrzená rozhodnutím tamního Ústavního soudu (ve vztahu k cestovním pasům), podle které se jména litevských státních příslušníků zapisují zásadně v litevské podobě. Žalobkyně v původní věci požadovala, aby její jméno a příjmení uvedené v rodném listě, a sice „Malgožata Runevič“, byly změněny na „Małgorzata Runiewicz“ a aby její jméno a příjmení uvedené v jejím oddacím listě, a sice „Malgožata Runevič-Vardyn“, byly změněny na „Małgorzata Runiewicz-Wardyn“. To litevské orgány odmítly. Žalobkyně namítla, že takový postup představuje diskriminaci občana Unie.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve vyloučil použitelnost směrnice 2000/43/ES (kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ). Ve vztahu k čl. 21 SFEU dospěl následně k závěru, že za určitých podmínek není

litevská právní úprava (praxe) s tímto ustanovením v rozporu. Doslova Soudní dvůr rozhodl, že čl. 21 SFEU nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit v rodných listech a oddacím listě jednoho ze svých státních příslušníků jeho příjmení a jméno podle pravidel grafického záznamu jiného členského státu. Čl. 21 SFEU dále nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu odmítly změnit společné příjmení manželského páru tvořeného občany Unie uvedené v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem původu jednoho z těchto občanů, do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu posledně uvedeného státu, za podmínky, že toto odmítnutí nezpůsobuje uvedeným občanům Unie značné správní, pracovní a soukromé obtíže, což přísluší určit předkládajícímu soudu. Pokud se ukáže, že tomu tak je, přísluší rovněž tomuto soudu, aby ověřil, zda je odmítnutí změny nezbytné k ochraně zájmů, jejichž zaručení je cílem vnitrostátní právní úpravy a přiměřené legitimně sledovanému cíli. Čl. 21 SFEU konečně nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu odmítly změnit oddací list občana Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu, tak aby jména uvedeného občana byla v tomto oddacím listě přepsána s použitím diakritických znamének, jaká byla zaznamenána v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem jeho původu, a v podobě, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka posledně uvedeného státu.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-184/10 *Grasser* (rozsudek druhého senátu ze dne 19. 5. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případě

Případ se týká otázky uznávání řidičských průkazů, přičemž opětovně jde o neuznání českého řidičského průkazu německými orgány. Dotčený řidičský průkaz byl vystaven ve prospěch žalobkyně (jde o německou státní příslušnici žijící v Bavorsku) městem Plzeň, přičemž v řidičském oprávnění bylo v rozporu se směrnicí a judikaturou Soudního dvora uvedeno německé bydliště žalobkyně. Žalobkyně se domnívá, že se její případ od případů *Wiedemann* a *Zerche* liší tím, že v jejím případě před nabytím českého řidičského oprávnění k odnětí (původního) německého řidičského oprávnění nedošlo.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr připomněl, že pokud orgány členského státu vydaly řidičský průkaz v souladu se směrnicí 91/439/EHS, nejsou jiné členské státy oprávněny ověřit

dodržení podmínek vydání stanovených touto směrnicí. To ovšem neplatí, jestliže členský stát vydání zjevně nedodržel podmínku bydliště. Přitom je irelevantní, zda jde o první vydání řidičského průkazu, nebo zda jde o situaci, jež byla předmětem rozsudků *Wiedemann a Funk*, jakož i *Zerche*, v rámci kterých byly dotčeným řidičům předchozí řidičské průkazy odňaty. Soudní dvůr tak rozhodl, že ustanovení směrnice 91/439/EHS musejí být vykládána tak, že hostitelskému členskému státu nebrání, aby odmítl na svém území uznat řidičský průkaz vydaný jiným členským státem, jestliže je na základě údajů uvedených v tomto průkazu prokázáno, že nebyla dodržena podmínka obvyklého bydliště stanovená čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice. Skutečnost, že hostitelský členský stát vůči držiteli takového řidičského průkazu neuplatnil žádné opatření ve smyslu čl. 8 odst. 2 uvedené směrnice, je v tomto ohledu irelevantní.

C-484/07 *Pehlivan* (rozsudek prvního senátu ze dne 16. 6. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případu

Spor je veden o právo pobytu turecké státní příslušnice v Nizozemsku. Daná osoba byla držitelkou časově omezeného povolení k pobytu z důvodu sloučení rodiny s rodiči. Nyní jí příslušné orgány odmítají povolení prodloužit, jelikož se vdala a pouta s rodiči tím přerušila a jelikož nesplňuje další podmínky pro vydání povolení k pobytu. Je otázkou, zda za takové situace přísluší žalobkyni právo pobytu vyplývající z čl. 7 rozhodnutí Rady přidružení EHS-Turecko č. 1/80.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr uvedl, že čl. 7 rozhodnutí Rady přidružení brání právní úpravě členského státu, podle které rodinný příslušník, jenž řádně získal povolení následovat tureckého migrujícího pracovníka, který již v tomto státě působí na řádném trhu práce, ztrácí práva vycházející ze sloučení rodiny podle téhož ustanovení pouze z toho důvodu, že po dosažení zletilosti uzavře manželství, i když během prvních tří let svého pobytu v hostitelském členském státě nadále bydlí s tímto pracovníkem. Turecký občan, na kterého se stejně jako na žalobkyni v původním řízení vztahuje uvedené ustanovení, se může bez ohledu na okolnost, že uzavřel manželství před uplynutím tříleté lhůty stanovené v první odrážce uvedeného prvního pododstavce, platně domáhat práva pobytu v hostitelském členském státě na základě tohoto ustanovení, jestliže po celou tuto dobu skutečně žil ve společné domácnosti s tureckým migrujícím pracovníkem, jehož prostřednictvím mu byl z titulu sloučení rodiny povolen vstup na území tohoto členského státu.

C-101/10 Pavlov a Famira (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 7. 7. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žádost byla předložena ve sporu mezi G. Pavlovem, bulharským st. příslušníkem a advokátem ve Vídni, na straně jedné, a výborem advokátní komory ve Vídni na straně druhé, ohledně toho, že tento výbor zamítl žádost o zápis G. Pavlova na seznam advokátních koncipientů a o vydání potvrzení o oprávnění G. Pavlova zastupovat advokáta v řízení před soudem. Výbor zamítl žádost z důvodu, že G. Pavlov nesplňoval podmínku státní příslušnosti podle rakouského advokátního řádu. Předkládající soud se táže, zda bylo v období od 2.1.2004 do 31.12.2006 v řízení o zápisu bulharského státního příslušníka na seznam advokátních koncipientů třeba přímo použít čl. 38 odst. 1 Dohody o přidružení s Bulharskou republikou, a pokud ano, zda tento článek bránil použití rakouské úpravy, podle níž je podmínkou pro zápis na seznam mimo jiné prokázání rakouské státní příslušnosti nebo jiné rovnocenné státní příslušnosti, ve vztahu k žádosti o zápis na seznam rakouských advokátních koncipientů a o vydání potvrzení osvědčujícího oprávnění k zastupování podané dne 2. ledna 2004 bulharským státním příslušníkem zaměstnaným u rakouského advokáta, a zda tento článek bránil také tomu, aby byla tato žádost zamítnuta pouze z důvodu státní příslušnosti žadatele navzdory tomu, že ostatní podmínky byly splněny a tomuto žadateli bylo uděleno povolení k usazení a pracovní povolení.

Závěry Soudního dvora

Zásada zákazu diskriminace zakotvená v čl. 38 odst. 1 první odrážce Dohody o přidružení s Bulharskou republikou musí být vykládána v tom smyslu, že v době před přistoupením Bulharska k EU nebránila takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava obsažená v rakouském advokátního řádu, podle níž bulharský státní příslušník z důvodu podmínky státní příslušnosti stanovené touto právní úpravou nemohl být zapsán na seznam advokátních koncipientů, ani mu v důsledku toho nemohlo být vydáno potvrzení o oprávnění k zastupování advokáta.

C-186/10 Oguz (rozsudek druhého senátu ze dne 21. 7. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Pan Oguz získal v roce 2000 povolení ke vstupu a k pobytu v UK jakožto student, a to s podmínkou, že nenastoupí do zaměstnání bez souhlasu ministerstva práce, ani nezačne podnikat bez souhlasu ministerstva vnitra. Během svého pobytu jednou povolení k zaměstnání obdržel a podruhé byla žádost zamítnuta. V březnu 2008 pan Oguz požádal o povolení k pobytu pro účely samostatné výdělečné činnosti. Z této

žádosti však zjevně vyplývalo, že již dříve podnikal, čímž porušil podmínky svého dosavadního povolení k pobytu. Příslušné orgány tato porušení označily za podvod a zneužívající jednání, žádost o nové povolení k pobytu z tohoto důvodu zamítly a též zkrátily žalobci platnost jeho stávajícího povolení k pobytu. Je otázkou, zda se může turecký státní příslušník, který legálně vstoupí na území UK, ale poté poruší podmínky povolení k pobytu, dovolávat doložky „standstill“ dle Dodatkového protokolu, tedy použití těch vnitrostátních imigračních pravidel, která byla v UK v platnosti ke dni vstupu dodatkového protokolu v platnost v UK.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 41 odst. 1 Dodatkového protokolu, musí být vykládán v tom smyslu, že se jej může dovolávat turecký státní příslušník, jehož povolení k pobytu v členském státě podléhá podmínce, že nezahájí žádnou obchodní či profesní činnost, který však přesto zahájí v rozporu s touto podmínkou samostatnou výdělečnou činnost a následně požádá vnitrostátní orgány o prodloužení povolení k pobytu s odvoláním na podnik, který mezitím založil.

C-187/10 Unal (rozsudek druhého senátu ze dne 29. 9. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případu

Tureckému příslušníkovi B. Unalovi bylo rozhodnutím uděleno povolení k pobytu na dobu určitou s účinkem od 29. března 2004, aby mohl pobývat u své partnerky. Povolení rovněž obsahovalo poznámku „pracovní činnost povolena bez omezení; pracovní povolení není vyžadováno“. Povolení k pobytu bylo prodlouženo až do 1. března 2009, v nových povoleních byla vždy uvedena podmínka pobytu u jeho partnerky se stejnou poznámkou. B. Udan uzavřel pracovní smlouvu s nástupem 8. dubna 2006, aby vykonával činnost dělníka 150 km od jeho bydliště s partnerkou, kam se posléze přestěhoval. Novou pracovní smlouvu uzavřel 21. prosince 2007 se stejnou agenturou, která byla platná do 21. listopadu 2008. Dle nizozemských orgánů kvůli tomu B. Unal ode dne 2. dubna 2007 již nesplňoval podmínky vyplývající z omezení, které se vázalo k jeho povolení k pobytu na dobu určitou, tedy pobyt u partnerky. Unalovu žádost o změnu omezení „za účelem pobytu u své partnerky“ stanovené v jeho povolení tak, že bude nahrazeno poznámkou „pobyt prodloužen“, zamítl. V dalším rozhodnutí nizozemské orgány konstatovaly, že jelikož byl dne 2. dubna 2007 B. Unal řádně zaměstnán u stejného zaměstnavatele po dobu kratší než rok, neměl na základě rozhodnutí č. 1/80 nárok na prodloužení povolení k pobytu. V důsledku toho mu bylo se zpětným účinkem ke dni 2. dubna 2007 jeho povolení k pobytu odňato.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že je třeba mít za to, že turecký pracovník, který na základě platného pracovního povolení vykonával zaměstnání již déle než rok, splňuje podmínky stanovené v čl. 6 odst. 1 první odrážce rozhodnutí č. 1/80, i když mu bylo povolení k pobytu původně uděleno pro jiné účely, než je výkon zaměstnanecké činnosti. Neuznat za těchto podmínek, že B. Unal byl v Nizozemsku déle než rok řádně zaměstnán, odporuje obecné zásadě ochrany nabytých práv potvrzené judikaturou Soudního dvora. Podle této zásady platí, že jakmile se může turecký státní příslušník úspěšně dovolávat práv podle ustanovení uvedeného v rozhodnutí č. 1/80, nezávisí již tato práva na zachování okolností, které vedly k jejich vzniku, jelikož podmínku této povahy toto rozhodnutí neukládá. V důsledku toho je třeba mít za to, že doby zaměstnání, jež žalobce v původním řízení po obdržení povolení k pobytu dosáhl, splňují podmínku jednoho roku řádného zaměstnání ve smyslu čl. 6 odst. 1 první odrážky rozhodnutí č. 1/80.

C-224/10 *Appelt* (rozsudek druhého senátu ze dne 13. 10. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Obviněnému byl na začátku roku 2006 zabaven německou policií řidičský průkaz, jelikož byl přistižen při řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu. Trestním příkazem mu bylo odňato řidičské oprávnění a stanoveno období zákazu podat žádost o nový řidičský průkaz, které skončilo ke konci roku 2006. Obviněný v mezidobí získal řidičské oprávnění pro skupinu B a následně pro skupinu D v České republice, přičemž krátce poté byl jako řidič autobusu přistižen na území SRN. Na základě tohoto byl vůči obviněnému odvolatelem podán návrh na vydání trestního příkazu pro řízení bez řidičského oprávnění. Vyvstává tak otázka oprávněnosti postupu německých orgánů s ohledem na unijní úpravu v oblasti uznávání řidičských oprávnění.

Závěry Soudního dvora

Dotčená unijní úprava nebrání tomu, aby hostitelský členský stát odmítl uzнат řidičský průkaz pro vozidla skupiny B a D vydaný jiným členským státem, zaprvé pokud držiteli uvedeného řidičského průkazu bylo uděleno řidičské oprávnění pro vozidla skupiny B a přitom nebyla splněna podmínka obvyklého bydliště a bylo uděleno poté, co řidičský průkaz vydaný prvním členským státem byl policejními orgány tohoto prvního členského státu zadržen, ale bylo uděleno před tím, než bylo v uvedeném prvním členském státě rozhodnuto o odnětí řidičského oprávnění soudem, a zadruhé pokud držiteli uvedeného řidičského průkazu bylo uděleno řidičské oprávnění pro vozidla skupiny D poté, co bylo rozhodnuto o odnětí

řidičského oprávnění soudem, a poté, co uplynula doba zákazu udělit nové řidičské oprávnění. Zásadní přínos tohoto rozsudku lze spatřit v bodě 46 rozsudku, v rámci kterého Soudní dvůr uvedl, že jak ze znění, tak systematiky směrnice 91/439 vyplývá, že řidičský průkaz pro vozidla skupiny B tvoří základ a nezbytnou podmínku pro získání řidičského průkazu pro vozidla skupiny D.

C-256/11 Dereci a další (rozsudek velkého senátu ze dne 15. 11. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Stěžovatelé jsou rodinní příslušníci rakouských občanů a žádají o pobyt v Rakousku, aby zde mohli žít společně s těmito rodinnými příslušníky. Příslušné orgány jejich žádosti zamítly mimo jiné s poukazem na to, že dotčení rakouští státní příslušníci nevyužili svého práva volného pohybu. Navíc uvedly, že je zde dán veřejný zájem na zachování veřejného pořádku v podobě regulace cizího prvku, neboť žadatelé jsou na rakouském území neoprávněně. Tyto orgány též uvedly, že právo pobytu v těchto případech nevyplývá ani z čl. 8 EÚLP. Předkládající soud poukazuje především na nedávný rozsudek ve věci C-34/09 *Ruiz Zambrano*. V případě jednoho ze žadatelů je navíc dotčen čl. 41 Dodatkového protokolu k Dohodě EHS-Turecko a v něm uvedená *standstill* klauzule.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve potvrdil, že na tento případ se nevztahuje směrnice 2004/38. Poté se zabýval otázkou, zda je možné vyvodit příslušná práva z čl. 20 SFEU. Zdůraznil, že kritérium týkající se zbavení podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie, které bylo použito v rozsudku ve věci *Ruiz Zambrano*, se vztahuje na situace vyznačující se tím, že občan Unie je *de facto* nucen opustit území nejen členského státu, jehož je státním příslušníkem, ale rovněž Unie jako celku. Pouhá skutečnost, že pro státního příslušníka členského státu může být žádoucí z důvodů hospodářských nebo pro zachování rodinné jednoty na území Unie, aby s ním mohli jeho rodinní příslušníci, kteří nemají státní příslušnost členského státu, pobývat na území Unie, nestačí sama o sobě k učinění závěru, že by občan Unie byl nucen opustit území Unie, kdyby takové právo nebylo přiznáno. Tím není dotčena možnost, že právo pobytu nesmí být odepřeno na jiném základě, zejména na základě práva na ochranu rodinného života. Touto otázkou je však třeba se zabývat v rámci ustanovení týkajících se ochrany základních práv a v závislosti na jejich příslušné použitelnosti. Soudní dvůr tedy odmítl rozšíření judikatury *Ruiz Zambrano* obecně na situace rodinných příslušníků občanů EU a práva jejich pobytu v tom členském státě, jehož je dotčený občan EU státním příslušníkem.

C-430/10 Gaydarov (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. 11. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žalobce, státní příslušník Bulharské republiky, byl odsouzen za trestný čin krajským soudem v Srbsku. Bulharské Ministerstvo vnitra následně vydalo správní donucovací opatření, kterým se stanoví, že žalobci „není dovoleno opustit zemi a nebudou mu vydány cestovní pasy nebo náhradní doklady“. Je otázkou, zda je takové rozhodnutí v souladu se směrnicí 2004/38, potažmo s unijním primárním právem.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr připomněl, že právo na svobodný pohyb zahrnuje jak právo občanů Evropské unie vstoupit na území jiného členského státu, než je členský stát jejich původu, tak i právo opustit tento stát. Toto právo však není bezpodmínečné, nýbrž mohou s ním být spojena omezení a podmínky stanovené ve Smlouvě, jakož i v předpisech přijatých k jejímu provedení. V posuzované věci tato omezení a tyto podmínky vyplývají zejména z čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38, který však umožňuje členským státům omezit svobodu pohybu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků pouze z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, pokud jsou splněny podmínky tohoto ustanovení. Podle Soudního dvora tedy čl. 21 SFEU a čl. 27 směrnice 2004/38 nebrání vnitrostátní právní úpravě umožňující omezit právo příslušníka členského státu odebrat se na území jiného členského státu, zejména z důvodu, že byl v jiném státě v trestním řízení odsouzen za obchodování s omamnými látkami, zaprvé pokud osobní chování tohoto občana představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, zadruhé pokud zamýšlené omezující opatření je způsobilé zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné, a zatřetí pokud toto opatření může být předmětem účinného soudního přezkumu umožňujícího, pokud jde o požadavky unijního práva, ověřit po skutkové i právní stránce jeho legalitu.

C-434/10 Aladzhov (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. 11. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Žalobci, bulharskému státnímu příslušníkovi, byl uložen zákaz opustit stát v důsledku toho, že je jednatelem obchodní společnosti, která má vůči státu dluh ve výši přesahující 5 000 BGN. Předkládající soud si není jist, zda je takové opatření uložené z tohoto důvodu v souladu s právem Unie, konkrétně s právem občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr na základě stejných úvah jako ve věci C-430/10 *Gaydarov* dospěl k závěru, že unijní právo nebrání legislativnímu ustanovení členského státu, které správnímu orgánu umožňuje, aby státnímu příslušníku tohoto státu zakázal opustit jeho území z důvodu, že nebyl uhrazen daňový dluh společnosti, jejíž je jedním z jednatelů, avšak za dvojí podmínky, že cílem dotčeného opatření je za určitých výjimečných okolností, které mohou vyplývat zejména z povahy nebo z významu tohoto dluhu, odpovědět na skutečné, aktuální a dostatečně vážné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a že takto sledovaný cíl neodpovídá pouze hospodářským účelům. Soudní dvůr však dodal, že směrnice i přesto takovému opatření brání, pokud je založeno pouze na existenci daňového dluhu společnosti, jejímž je tento žalobce jedním z jednatelů, a pouze z důvodu tohoto postavení s vyloučením jakéhokoli specifického posouzení osobního chování dotčené osoby a bez odkazu na jakoukoli hrozbu, kterou by dotyčná osoba představovala pro veřejný pořádek, a jestliže zákaz opuštění území není způsobilý zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a překračuje meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné.

C-329/11 *Achughbadian* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. 12. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případu

Podle francouzského vnitrostátního práva je za neoprávněný vstup nebo pobyt na území Francie stanoven trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a peněžitý trest. Odvolatel však proti aplikaci tohoto ustanovení argumentuje nedávným rozsudkem Soudního dvora ve věci C-61/11 PPU *El Dridi*, kde bylo konstatováno, že směrnice brání vnitrostátní právní úpravě ukládající trest odnětí svobody za nerespektování rozhodnutí o vyhoštění.

Závěry Soudního dvora

Podle Soudního dvora směrnice 2008/115 brání právní úpravě členského státu, která za neoprávněný pobyt ukládá trestněprávní sankci, v rozsahu, v němž lze podle této právní úpravy uložit trest odnětí svobody státnímu příslušníkovi třetí země, který sice na území uvedeného členského státu pobývá neoprávněně a není ochoten toto území opustit dobrovolně, ale vůči kterému nebyla uplatněna donucovací opatření podle článku 8 této směrnice a v jehož případě – byl-li zajištěn za účelem přípravy a uskutečnění vyhoštění – ještě neuplynula maximální doba trvání tohoto zajištění. Směrnice naopak této právní úpravě nebrání v rozsahu, v němž lze podle ní uložit trest odnětí svobody státnímu příslušníkovi třetí země, s nímž bylo vedeno řízení o navrácení upravené uvedenou směrnicí a který na uvedeném území pobývá neoprávněně, přičemž není dán legitimní důvod bránící jeho navrácení.

C-371/08 Ziebell (rozsudek prvního senátu ze dne 8. 12. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Žalobce je turecký státní příslušník žijící v Německu, kde páchal soustavnou trestnou činnost, za kterou byl několikrát trestán. Žalobce je dále drogově závislý. Z těchto důvodů bylo nařízeno žalobcovo vyhoštění s okamžitým výkonem. Vyhoštění bylo odůvodněno tím, že má žalobce právní postavení dle čl. 7 první věty rozhodnutí Rady přidružení (ARB) č. 1/80, protože se narodil v SRN a jako dítě tureckého zaměstnance legálně žil déle než pět let v domácnosti svého otce. Proto požívá ochrany před vyhoštěním dle čl. 14 odst. 1 ARB č. 1/80, což znamená, že může být vyhoštěn, pokud je jeho osobní chování skutečně a závažně nebezpečné pro společnost. Z důvodu hrozby opakování trestných činů a jeho drogové závislosti byl podle zákona o pobytu, který provádí směrnice EU týkajících se pobytu a azylu, vyhoštěn. Žalobce rozhodnutí napadl a tvrdí, že směrnicí 2004/38/ES má být na úrovni práva Společenství upraveno a konkretizováno omezení svobody pohybu prostřednictvím institutu vyhoštění. Takovouto úpravu a konkretizaci zajištění svobody pohybu má ve své judikatuře přenášet Soudní dvůr na turecké státní příslušníky požívajících práv na základě Dohody o přidružení. Proto se má vyhoštění řídit čl. 28 odst. 3 písmeno a) směrnice a na základě tohoto ustanovení nebyly splněny podmínky vyhoštění. Žalovaná se brání a tvrdí, že čl. 28 odst. 3 písmena a) směrnice není použitelný ani na turecké státní příslušníky, kteří jsou držiteli povolení k pobytu na základě ARB č. 1/80, a právní úprava týkající se Dohody o přidružení neznamena úplné zrovnoprávnění tureckých občanů, požívajících práv z této dohody, se státními příslušníky ostatních členských států ES a občany Unie, nýbrž jen k svobodě pohybu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 14 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 musí být vykládán v tom smyslu, že ochrana proti vyhoštění, kterou toto ustanovení přiznává tureckým státním příslušníkům, nemá stejný rozsah jako ochrana, která je přiznána občanům Unie čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38/ES, takže režim ochrany před vyhoštěním, kterého požívají tito občané, nelze *mutatis mutandis* použít na uvedené turecké státní příslušníky pro potřeby určení smyslu a rozsahu tohoto čl. 14 odst. 1. Dále Soudní dvůr konstatoval, že toto ustanovení nebrání tomu, aby vůči tureckému státnímu příslušníkovi, který je držitelem práv, která mu přiznává čl. 7 první pododstavec druhá odrážka uvedeného rozhodnutí, bylo přijato opatření o vyhoštění zakládající se na důvodech veřejného pořádku, představuje-li osobní chování dotyčného jednotlivce v současné době skutečné a dostatečně závažné ohrožení, které má dopad na základní zájem společnosti hostitelského členského státu a je-li toto opatření k ochraně takového zájmu nezbytné.

C-411/10 a C-493/10 N. S. a další (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 12. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Afgánský státní příslušník požádal o azyl ve Spojeném království. Příslušné orgány požádaly podle nařízení č. 343/2003 orgány Řecka, aby jej pro účely posouzení této žádosti převzalo, a připravovaly kroky k vyhoštění. Žadatel o azyl se však těmto krokům brání s poukazem na to, že při přetrvávajících závažných systematických nedostacích v řecké azylové praxi, které ohrožují jeho základní právo žádat a získat azyl, jej orgány Spojeného království nesmí do Řecka vrátit, neboť by tím porušily jeho základní práva dle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jelikož otázku pokládá britský soud, je rovněž otázkou, jak její zodpovězení ovlivní Protokol o uplatňování Listiny v Polsku a ve Spojeném království.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že rozhodnutí přijaté členským státem na základě čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003, zda posoudí žádost o azyl, není-li podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení příslušný, pro účely čl. 6 SEU nebo čl. 51 Listiny uplatňuje právo Unie. Členské státy, včetně vnitrostátních soudů, nemohou přemístit žadatele o azyl do „příslušného členského státu“ ve smyslu nařízení č. 343/2003, nemohou-li ponechat bez povšimnutí skutečnost, že systematické nedostatky azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v tomto členském státě představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. Nelze-li přemístit žadatele do jiného členského státu Unie, je-li tento stát označen podle kritérií kapitoly III tohoto nařízení za příslušný členský stát, přísluší členskému státu, který měl toto přemístění provést, aby s výhradou možnosti posoudit žádost sám, uvedené v čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003, pokračoval v přezkumu kritérií uvedené kapitoly za účelem ověření, zda některé z dále uvedených kritérií umožňuje označit jiný členský stát za příslušný k posouzení žádosti o azyl. Je však třeba, aby členský stát, v němž se žadatel o azyl nachází, dbal na to, aby nezhoršoval situaci, kdy jsou porušována základní práva tohoto žadatele, postupem určování příslušného členského státu, který by byl nepřiměřeně dlouhý. V případě potřeby by měl podle podmínek čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003 posoudit žádost sám. Závěrem Soudní dvůr dodal, že jelikož se v této věci nejedná o práva obsažená v hlavě IV Listiny, nemá zohlednění Protokolu vliv na odpovědi na položené otázky.

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-424/10 a C-425/10 *Ziolkowski a Szeja* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 12. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Žalobci jsou polští státní příslušníci, kteří již více než 15 let pobývají v Německu, ale nemají dostatečné prostředky pro zajištění vlastní existence a pobírají různé dávky. Nyní jim příslušné orgány odmítají prodloužit povolení k pobytu. Žalobci jsou toho názoru, že jim právo trvalého pobytu svědčí na základě čl. 16 směrnice 2004/38, dle kterého mají toto právo ti občané EU, kteří na území hostitelského členského státu legálně pobývali nepřetržitě po dobu pěti let. Německé orgány namítají, že legálním pobytem je třeba rozumět pobyt při splnění podmínek čl. 7 směrnice, tedy včetně podmínky dostatečných prostředků. Je rovněž otázkou, zda by se do doby legálního pobytu započítávala doba před přistoupením Polska k EU.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že nelze mít za to, že občan Unie, který na území hostitelského členského státu pobýval více než pět let pouze na základě vnitrostátního práva tohoto státu, nabyt v souladu s tímto ustanovením právo trvalého pobytu, i když během tohoto pobytu nesplňoval podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 téže směrnice. Při neexistenci zvláštních ustanovení v Aktu o přistoupení musí být pro účely nabytí práva trvalého pobytu podle čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38 přihlédnuto k dobám pobytu státního příslušníka třetího státu na území členského státu před přistoupením tohoto třetího státu k Unii, pokud byl tento pobyt v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 7 odst. 1 této směrnice.

15. Sociální politika

24 rozsudků (přechodné období na volný pohyb pracovníků v rámci rozšíření Unie v roce 2004, výpočet důchodu, dávka na stáří a zásada zákazu diskriminace, zásada rovného zacházení, povinný odchod do důchodu státních zástupců, zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, uplynutí nároku na placenou dovolenou atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-307/09 až C-309/09 *Vicoplus* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. 2. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

V souladu s Aktem o podmínkách přistoupení uplatňovalo Nizozemsko až do 1. 5. 2007 přísnější opatření, pokud jde o přístup polských státních příslušníků na

nizozemský trh práce. Podle těchto opatření bylo třeba k zaměstnávání polských státních příslušníků v Nizozemsku získat patřičné povolení. Povinnost získat povolení se nevztahovala na polské státní příslušníky, kteří v Nizozemsku dočasně pracovali pro zaměstnavatele, který měl sídlo v jiném členském státě (tedy využíval svobody volného pohybu služeb), pokud se nejednalo o službu spočívající v poskytování pracovníků. Je otázkou, zda dané omezení lze vztáhnout také na službu poskytování pracovníků, či zda by takový postup byl v rozporu se svobodou volného pohybu služeb. Zároveň vyvstává otázka výkladu pojmu „vyslání pracovníků“ ve smyslu směrnice 96/71/ES.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr v návaznosti na rozšíření Společenství o Portugalsko obecně judikoval, že v rámci přechodného období na pohyb pracovníků nelze omezovat vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, neboť tím by byla omezena základní svoboda vnitřního trhu, jejíž dočasné omezování nebylo v rámci Smlouvy o přistoupení dojednáno. Nicméně Soudní dvůr připustil, že zejména v případě služeb, jejichž činnost spočívá výlučně v poskytování (zprostředkování) pracovníků, jde o službu, kterou lze v rámci přechodného období na pohyb pracovníků omezovat, neboť tím dochází k umísťování pracovníků na pracovní trh. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že pro poskytování pracovníků je charakteristická okolnost, že vyslání pracovníka do hostitelského členského státu představuje samotný předmět poskytování služeb, které provádí podnik, který je poskytovatelem, a že tento pracovník plní své úkoly pod dohledem a vedením podniku, který jej využívá. Je třeba dodat, že je na členském státu, který chce využít obsah tohoto výroku Soudního dvora, aby naplnění tohoto výroku prokázal. V opačném případě tedy členský stát není oprávněn omezovat vysílání pracovníků v rámci poskytování služby.

Závěry Soudního dvora jsou částečně v souladu s vyjádřeními ČR.

C-440/09 *Tomaszewska* (rozsudek pátého senátu ze dne 3. 3. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Případ se týkal výpočtu důchodu polské občanky, které polská instituce sociálního zabezpečení odmítla přiznat nárok na důchod z toho důvodu, že nesplnila 30leté období zahrnující doby přispívání a uznatelné doby nepřispívání. Sporným momentem se stalo pravidlo polského práva, podle kterého pro účely zjištění splnění 30letého období se doby nepřispívání započítávají pouze do výše jedné třetiny doby přispívání. Polské orgány jí na základě toho zkrátily dobu nepřispívání ze 77 měsíců a 11 dnů na 60 měsíců a 10 dní, a to s ohledem na to, že v Polsku získala příspěvkové

doby v délce 181 měsíců. Otázkou bylo, zda k uvedeným 181 měsícům získaným v Polsku by neměla být připočítána i doba získaná v ČSSR (49 měsíců) a zda doba nepřispívání by neměla být zohledněna ve vztahu k celé takto vypočítané době (nikoli pouze době přispívání získané v Polsku).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr odpověděl, že čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1408/71 (o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, na osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství) je třeba vykládat tak, že doba získaná v ČSSR by měla být v rámci zápočtu doby nepřispívání rovněž zohledněna (bod 35 rozsudku: „polské právo sice může stanovit minimální dobu pojištění pro účely vzniku nároku na starobní důchod a určit povahu a hranice dob pojištění, které mohou být vzaty v úvahu pro tyto účely, avšak může tak učinit jedinečně pod podmínkou, že jsou v souladu s článkem 45 nařízení č. 1408/71 zohledněny rovněž doby pojištění získané v jiném členském státě za stejných podmínek, jako kdyby byly získány v Polsku“).

C-399/09 Landtová (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 22. 6. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

NSS ČR se dvěma předběžnými otázkami dotazuje a) na výklad přílohy III část A. bod 6 v návaznosti na čl. 7 odst. 2 písm. c) nařízení Rady č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, ve vztahu k aplikaci vnitrostátního pravidla, podle něhož česká instituce sociálního zabezpečení v plném rozsahu hodnotí pro nárok na dávku i pro stanovení její výše dobu pojištění získanou na území bývalé České a Slovenské Federativní Republiky do 31.12.1992, i když k jejímu zhodnocení je podle uvedeného kritéria příslušná instituce sociálního zabezpečení Slovenské republiky, a b) zda je v souladu s evropským právem, zejm. zásadou diskriminace, pokud se výše uvedený výklad použije pouze ve vztahu k občanům ČR s bydlištěm v ČR.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Dle názoru Soudního dvora z judikatury Ústavního soudu jasně vyplývá, že nezpochybňuje ani nemění pravidlo rozdělení pravomocí mezi českou a slovenskou instituci sociálního zabezpečení stran zohlednění dob pojištění získaných přede dnem rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky, které bylo zavedeno článkem 20 smlouvy mezi ČR a SR, jelikož cílem judikatury Ústavního soudu je pouze českou dávku ve stáří přiznanou podle smlouvy zvýšit, aby bylo dosaženo

výše dávky, která by byla přiznána pouze na základě vnitrostátního práva. Vyrovnávací příspěvek dotčený v původním řízení tedy nevede ke zpochybnění použitelného režimu ani pravomoci orgánů, které určuje smlouva, ale na základě této smlouvy umožňuje požadovat od jiného orgánu sociálního zabezpečení vyrovnávací dávku vyplácenou vedle obecné dávky. Nejedná se tedy o přiznání souběžné české dávky ve stáří ani o dvojí zohlednění jedné a téže doby pojištění, nýbrž pouze o odstranění objektivně zjištěného rozdílu mezi dávkami různého původu. Nařízení proto přiznání takového příspěvku nebrání. Zároveň Soudní dvůr uvedl, že sporná judikatura Ústavního soudu s sebou nese přímou diskriminaci na základě státní příslušnosti, jakož i nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti vyplývající z kritéria bydliště vůči těm, kteří využili svého práva na volný pohyb. Závěrem připomenul, že jakmile byla konstatována diskriminace, která je v rozporu s právem Unie, a dokud nebyla přijata opatření k obnovení rovného zacházení, lze dodržení zásady rovnosti zaručit pouze tím, že osobám patřícím do znevýhodněné kategorie jsou přiznány stejné výhody, jako jsou ty, jichž využívají osoby patřící do zvýhodněné kategorie. Právo Unie však nebrání, s výhradou dodržení obecných zásad práva Unie, opatřením, která znovunastolují rovné zacházení omezením výhod osob, které byly dříve zvýhodněny.

Závěry Soudního dvora jsou částečně v souladu s vyjádřeními ČR.

C-388/09 *da Silva Martins* (rozsudek druhého senátu ze dne 30. 6. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Předmětem tohoto případu je posouzení, zda je v souladu s čl. 27 a 28 nařízení č. 1408/71 a ustanoveními primárního práva o volném pohybu pracovníků (čl. 45 a 48 SFEU) taková vnitrostátní úprava, která stanoví, že pokud důchodce, který pobírá dílčí důchod od jednoho členského státu (Německo), v němž mu současně vznikl nárok na peněžité dávky dlouhodobé péče, tento nárok ztrácí v případě přesunu svého bydliště do jiného členského státu (Portugalsko), který mu rovněž poskytuje dílčí důchod, nicméně uvedenou peněžitou dávku dlouhodobé péče předpisy tohoto státu neupravují.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 15 a 27 nařízení č. 1408/71 nebrání tomu, aby osoba v situaci, o jakou se jedná v původním řízení, která čerpá starobní důchod od důchodových pojišťoven jak v členském státě svého původu, tak ve státě, ve kterém strávila většinu svého pracovního života, a která se z tohoto členského státu přestěhovala do členského státu svého původu, mohla na základě volitelné

pokračující účasti v samostatném režimu pojištění pro případ odkázanosti v členském státě, ve kterém strávila většinu svého pracovního života, i nadále pobírat peněžité dávky na základě této účasti, zejména v případě, že v členském státě bydliště neexistují peněžité dávky pokrývající zvláštní riziko stavu odkázanosti, což musí ověřit předkládající soud. Pokud jsou, na rozdíl od takového případu, peněžité dávky pokrývající riziko odkázanosti na péči třetího právní úpravou členského státu bydliště stanoveny, ale pouze ve výši nižší, než je výše dávek pokrývajících toto riziko v druhém členském státě povinném k výplatě důchodu, musí být čl. 27 nařízení č. 1408/71 vykládán v tom smyslu, že taková osoba má nárok, na účet příslušné instituce posledně uvedeného státu, na doplatek dávky ve výši rozdílu těchto dvou částek.

Závěry Soudního dvora nejsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-104/10 *Kelly* (rozsudek druhého senátu ze dne 21. 7. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Kelly, kvalifikovaný vysokoškolský učitel s bydlištěm v Dublinu, podal přihlášku do studijního programu „Masters degree in Social Science (Social Worker) mode A“. Z přihlášených žadatelů však nebyl vybrán a následně podal formální stížnost pro diskriminaci na základě pohlaví (tvrdil, že měl vyšší kvalifikaci než žadatelka, která byla vybrána). V této souvislosti požádal o poskytnutí kopií uschovaných registračních formulářů, dokumentů připojených v přílohách nebo vložených do uvedených formulářů, jakož i „hodnotících listů“ žadatelů, jejichž registrační formuláře byly uschovány. Otázkou bylo, zda lze právo na přístup k uvedeným dokumentům opřít o unijní právo, zejm. předpisy upravující zásadu rovného zacházení (směrnice 97/80/ES, směrnice 76/207/EHS, směrnice 2002/73/ES).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že žádný z výše uvedených předpisů právo na přístup k uvedeným dokumentům nezakotvuje. Jedním dechem však Soudní dvůr dodal, že nelze vyloučit, že by odepření informací ze strany žalovaného v rámci předložení takovýchto skutečností mohlo ohrozit dosažení cíle sledovaného uvedenou směrnicí, a tím zbavit zejména čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice (směrnice 97/80/ES) jeho užitečného účinku. Zda tomu tak je či není v daném případě, to ponechal Soudní dvůr na posouzení předkládajícímu soudu. V této souvislosti Soudní dvůr na druhou stranu zdůraznil, že toto právo na přístup k informacím může být dotčeno právními předpisy Unie v oblasti důvěrnosti.

C-159/10 a C-160/10 *Fuchs a Köhler* (rozsudek druhého senátu ze dne 21. 7. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případě

Předmětem sporu je povinný odchod do důchodu státních zástupců, kteří dosáhli věku 65 let. Žalobci zastávali ve spolkové zemi Hesensko funkci státního zástupce do věku 65 let, kdy měli na základě zákona o státní službě spolkové země Hesensko odejít do důchodu. Požádali o to, aby mohli vykonávat funkci další rok. Žádost byla zamítnuta, následně byla podána žaloba. Předkládající soud měl pochybnosti ohledně slučitelnosti věkové hranice stanovené pro výkon funkce státního zástupce; podle něj jde o diskriminaci na základě věku v rozporu se směrnicí 2000/78, zejm. s čl. 6. Navíc je podle předkládajícího soudu opatření nekoherentní, zejm. s ohledem na možnost ponechat zaměstnance vykonávat činnost až do 68 let, bránění v odchodu před věkem 65 a zvyšování věku odchodu do důchodu.

Závěry Soudního dvora

Směrnice 2000/78 nebrání takovému zákonu, jako je zákon o státní službě spolkové země Hesensko, který stanoví povinný odchod do důchodu doživotně jmenovaných státních zaměstnanců (v tomto případě státních zástupců) po dosažení věku 65 let, a případně v zájmu služby jim umožňuje nadále pracovat až do věku 68 let, pokud je cílem tohoto zákona nastolit vyváženou věkovou skladbu za účelem podpory přijímání nových pracovníků a povyšování mladých pracovníků, optimalizovat řízení zaměstnanců, a tím předcházet sporům týkajícím se schopnosti zaměstnance vykonávat pracovní činnost po překročení určitého věku, a pokud umožňuje dosažení tohoto cíle přiměřenými a nezbytnými prostředky. Takový zákon, jako zákon o státní službě spolkové země Hesensko stanovící povinný odchod do důchodu státních zástupců po dosažení věku 65 let, není nekoherentní pouze z toho důvodu, že jim v určitých případech umožňuje pracovat do věku 68 let, že kromě toho obsahuje ustanovení určená k bránění odchodům do důchodu před věkem 65 let a že jiná ustanovení právních předpisů dotyčného členského státu stanoví ponechání některých státních zaměstnanců ve službě, zejména těch, kteří jsou voleni, po překročení tohoto věku, jakož i postupné zvyšování věku pro odchod do důchodu ze 65 na 67 let.

C-108/10 *Scattolon* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. 9. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případě

Žalobkyně byla zaměstnankyní obce od roku 1980 do 1999 jako stálá školnice ve státní škole. Od ledna 2000 byla povinně převedena do státního zaměstnaneckého poměru, aniž by jí však bylo uznáno 20 let odsloužených u dané obce, což činí ztrátu

790 eur tabulkového platu, kromě celkové ztráty dodatečného příjmu stanoveného jedinou celostátní kolektivní smlouvou pro zaměstnance místních úřadů. Žalobkyně žádá o uznání počtu odsloužených let u místních úřadů, jakož i zařazení na stálé pracovní místo státního zaměstnance s počtem odsloužených let v rozmezí 15-20. Odpovědné ministerstvo jí však přiznalo jen 9 odsloužených let.

Závěry Soudního dvora

Převzetí zaměstnanců veřejným orgánem členského státu od jiného veřejného orgánu, jimž byl svěřen výkon pomocných služeb ve školách, mezi něž patří především údržba a administrativní podpora, je převodem podniku, na který se vztahuje směrnice 77/187/EHS (o sbližování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí závodů), pokud uvedení zaměstnanci tvoří strukturované seskupení zaměstnanců, kteří jsou chráněni jakožto zaměstnanci podle vnitrostátního práva tohoto členského státu. Pokud vede převod ve smyslu směrnice 77/187 k bezprostřednímu použití kolektivní smlouvy platné u nabyvatele na převáděné zaměstnance a pokud podmínky pro odměňování upravené v této smlouvě jsou vázány především na dosažený počet let služby, brání článek 3 této směrnice tomu, aby u převedených zaměstnanců došlo ve srovnání se situací bezprostředně předcházející jejich převodu k podstatnému snížení platu z důvodu, že počet let služby, kterých dosáhli u převodce, který je shodný s počtem let služby dosažených zaměstnanci u nabyvatele, není zohledněn při stanovení jejich počátečního platového zařazení u posledně uvedeného. Je na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda při dotčeném převodu, který je předmětem původního řízení, k takovému snížení platu došlo.

C-214/10 KHS (rozsudek velkého senátu ze dne 22. 11. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Žalobce byl zaměstnán u právní předchůdkyně žalované v období od 1. 4. 1964 do 31. 8. 2008 jako zámečník. Dne 23. 1. 2002 prodělal žalobce infarkt a byl shledán práce neschopným. Od října 2003 pobíral důchod z důvodu snížené schopnosti výděлку. Dne 25. 8. 2008 se účastníci řízení dohodli na ukončení pracovního poměru dohodou ke dni 31. 8. 2008. V březnu 2009 podal žalobce žalobu na proplacení nevyčerpané dovolené za roky 2006, 2007 a 2008. Soud přiznal žalobci část jeho nároků. Žalovaná podala proti rozsudku odvolání, v němž namítá, že nároky na dovolenou za roky 2006 a 2007 již zanikly a dále uvádí, že ostatní nároky zanikly vyrovnávacím ustanovením v dohodě o ukončení pracovního poměru mezi účastníky.

Závěry Soudního dvora

Článek 7 odst. 1 směrnice 2003/88/ES (o některých aspektech úpravy pracovní doby) musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním ustanovením nebo zvyklostem, jako jsou například kolektivní smlouvy, které prostřednictvím období převoditelnosti v délce patnácti měsíců, po jehož uplynutí nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok zaniká, omezují kumulování nároků na takovou dovolenou v případě pracovníka, který je po dobu několika po sobě následujících referenčních období práce neschopný.

16. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

6 rozsudků (dávky sociálního zabezpečení, penzijní připojištění);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-503/09 *Stewart* (rozsudek druhého senátu ze dne 21. 7. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

V původním sporu proti sobě stojí L. Stewart, britská státní příslušnice a bydlištěm ve Španělsku, a Secretary of State for Work and Pensions. L. Stewart trpí Downovým syndromem, od r. 2000 žije se svými rodiči ve Španělsku. Secretary of State for Work and Pensions zamítl její žádost o přiznání krátkodobé dávky při pracovní neschopnosti pro mladistvé se zdravotním postižením s odůvodněním, že navrhovatelka nesplňuje podmínku skutečného pobytu ve Velké Británii. Navrhovatelka splňuje všechny podmínky požadované pro přiznání krátkodobé dávky pro mladistvé se zdravotním postižením, kromě podmínek obvyklého bydliště, předchozího skutečného pobytu a skutečného pobytu v okamžiku podání žádosti ve Velké Británii požadované britskou úpravou. Předkládající soud řeší otázku, zda je předmětná dávka dávkou v nemoci, nebo dávkou v invaliditě, a za druhé otázku, zda jsou podmínky obvyklého bydliště, předchozího skutečného pobytu a skutečného pobytu v okamžiku podání žádosti ve Velké Británii slučitelné s právem Unie.

Závěry Soudního dvora

Taková krátkodobá dávka při pracovní neschopnosti pro mladistvé se zdravotním postižením je dávkou v invaliditě ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1408/71, je-li nesporné, že ke dni podání žádosti žadatel trpí trvalým nebo dlouhodobým zdravotním postižením. Čl. 10 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 1408/71 brání tomu, aby členský stát stanovil pro přiznání takové krátkodobé dávky při pracovní neschopnosti pro mladistvé se zdravotním postižením podmínku obvyklého bydliště

žadatele na svém území. Čl. 21 odst. 1 SFEU brání tomu, aby členský stát stanovil pro přiznání takovéto dávky podmínku předchozího skutečného pobytu žadatele na svém území, s vyloučením veškerých ostatních prvků, jež umožňují prokázat existenci skutečného pouta mezi žadatelem a tímto členským státem, a podmínku skutečného pobytu žadatele na svém území v okamžiku podání žádosti.

17. Vnější vztahy

Žádný rozsudek

18. Celní unie

12 rozsudků (celní kodex, nařízení (ES) č. 1383/2003, preferenční dohody, celní prohlášení, boj proti vstupu padělků a nedovolených napodobenin na území Unie, osvobození zboží ze zemí AKT od dovozního cla, účastenství na protiprávním vstupu zboží na území Unie, celní zařazení zboží atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-153/10 *Sony Supply Chain Solutions (Europe)* (rozsudek šestého senátu ze dne 7. 4. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Společnost SCEE požádala ve Spojeném království o závaznou informaci o celním zařazení zboží. S poskytnutou informací následně nesouhlasila a uplatnila vůči ní námitku a také podala ve věci žalobu u soudu Spojeného království. Dle dohody uzavřené s SCEE požádala účastnice řízení v květnu 2001 vlastním jménem a na vlastní účet (nikoli jako přímý či nepřímý zástupce SCEE) v Nizozemsku o propuštění předmětného zboží do volného oběhu, přičemž uplatnila celní zařazení dle ve Spojeném království SCEE vydané a posléze napadené závazné informace. Celní orgány v Nizozemsku vystavily na účastnici řízení platební příkazy, avšak účastnice je posléze napadla námitkou, v níž požadovala jiné celní zařazení (se sazbou 0%) a odkázala se na soudní řízení probíhající s SCEE před soudem Spojeného království. Následně soud ve Spojeném království vyhověl žalobě SCEE a celní orgány Spojeného království vydaly novou závaznou informaci (celní zařazení tentokrát odpovídalo tomu, které požadovala v rámci podané námitky po nizozemských orgánech účastnice řízení), přičemž dobu platnosti nové závazné informace stanovily zpětně na říjen 2000.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že nařízení č. 2913/92 (celní kodex), jakož nařízení č. 2454/93, kterým se provádí nařízení č. 2913/92, musí být vykládána v tom smyslu, že se deklarant, který předkládá celní prohlášení svým vlastním jménem a na vlastní účet, nemůže dovolávat závazné informace o sazebním zařazení, když oprávněnou osobou, které byla tato závazná informace vydána, není tento deklarant, ale spřízněná společnost, z jejíhož pověření tento deklarant tato prohlášení předložil. Dále Soudní dvůr rozhodl, že účastník řízení může v rámci řízení o uložení cel zpochybnit toto uložení cla tím, že jako důkaz předloží závaznou informaci o sazebním zařazení, která byla vydána v jiném členském státě pro totožné zboží, aniž tato závazná informace o sazebním zařazení může mít právní účinky, které jsou s ní spojené. Je nicméně na vnitrostátním soudu, aby určil, zda příslušná procesní pravidla dotčeného členského státu možnost předložení takových důkazních prostředků upravují. Závěrem Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátní pokyn, který za účelem sazebního zařazení deklarovaného zboží vnitrostátním orgánům umožňuje vycházet ze závazné informace o sazebním zařazení vydané třetí osobě pro totožné zboží, nemohl u dovozců vyvolat legitimní očekávání, že se mohou tohoto pokynu dovolávat.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-138/10 DP grup (rozsudek prvního senátu ze dne 15. 9. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Žalobce podal celní prohlášení, přičemž při jeho přijímání celní orgán odebral vzorky zboží za účelem přesného zjištění kategorie zboží pro účely výpočtu cla a DPH. Následně po zjištění, že zboží spadá do jiné kategorie, než bylo uvedeno v celním prohlášení, doměřil celní úřad žalobkyni clo a DPH. Žalobce napadá celní prohlášení z důvodu, že obsahovalo chybné údaje a clo a DPH vyměřené na základě tohoto prohlášení proto byla vyměřena v nesprávné výši. Předkládající soud se Soudního dvora táže na charakter úkonu celního orgánu, jímž přijímá celní prohlášení, zejména jaké skutečnosti přitom zjišťuje a svým přijetím stvrzuje a zda se jedná o individuální správní akt napadnutelný u soudu.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že celní právo Unie musí být vykládáno v tom smyslu, že deklarant nemůže žádat soud o zrušení jím vystaveného celního prohlášení, jestliže celní orgány toto celní prohlášení již přijaly. Za podmínek stanovených v čl. 66

celního kodexu však může tento deklarant požádat uvedené orgány o zrušení platnosti tohoto celního prohlášení, a to i po propuštění zboží. Po provedení svého posouzení musí celní orgány, s výhradou soudního přezkumu, buď zamítnout žádost deklaranta odůvodněným rozhodnutím, nebo provést požadované zrušení platnosti.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

C-454/10 *Jestel* (rozsudek druhého senátu ze dne 17. 11. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Žalobce přes internetovou platformu eBay, na které pod svým jménem provozoval dva obchody, umísťoval zboží do aukcí a po uzavření smlouvy vybíral úplatu. Stanovení ceny, obstarávání zboží a jeho zasílání do Unie měl naproti tomu na starosti čínský dodavatel, který z důvodu nedostatečné znalosti německého jazyka využíval služeb žalobce pouze pro účely komunikace na webových stránkách, uzavírání smluv a vybírání smluv. Čínský dodavatel dodával zboží přímo objednatelům usazeným v Německu a toto zboží bylo těmito objednatelům rozesíláno poštou zjevně na základě nepravdivých údajů o obsahu a hodnotě – aniž by zboží bylo předtím předloženo a bylo z něj vyměřeno dovozní clo. Otázkou je, zda v takové situaci došlo k účastenství na protiprávním vstupu zboží na území Unie ve smyslu celního kodexu.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že jako na dlužníka celního dluhu vzniklého protiprávním vstupem zboží na celní území Unie je třeba nahlížet na osobu, která se tohoto vstupu zúčastnila jako zprostředkovatel při uzavírání kupních smluv týkajících se uvedeného zboží, aniž se na něm přímo podílela, jestliže si tato osoba byla nebo měla být vědoma, že uvedený vstup bude protiprávní.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-446/09 a C-495/09 *Phillips a Nokia* (rozsudek prvního senátu ze dne 1. 12. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Případ *Phillips* se týká toho, zda lze vůči zboží, jež není zbožím Unie a nachází se v celním režimu tranzitu, uplatnit fikci jeho výroby v EU. V případě *Nokia* se řeší, zda předpokladem přijetí opatření celními orgány vůči zboží, jež není zbožím

Společenství a nachází se v celním režimu tranzitu, je existence konkrétního důkazu o tom, že zboží porušuje právo duševního vlastnictví či naopak stačí pouhé podezření.

ČR se k případu ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že zboží pocházející ze třetího státu, které je napodobeninou výrobku chráněného v EU právem z ochranné známky nebo kopií výrobku chráněného v Unii autorským právem, právem s ním souvisejícím nebo průmyslovým vzorem, nemůže být kvalifikováno jako „padělky“ nebo „nedovolené napodobeniny“ ve smyslu nařízení č. 3295/94 a č. 1383/2003 pouze na základě toho, že vstoupilo na celní území Unie v režimu s podmíněným osvobozením od cla. Toto zboží může naproti tomu uvedené právo porušovat, a být tak kvalifikováno jako „padělky“ nebo „nedovolené napodobeniny“, je-li prokázáno, že je určeno k prodeji v EU, přičemž takový důkaz je dán, zejména ukáže-li se, že uvedené zboží bylo předmětem prodeje zákazníkovi v Unii nebo nabídky či reklamy určené spotřebitelům v Unii, nebo pokud z dokumentů či korespondence týkajících se dotčeného zboží vyplývá, že je plánováno jeho přesměrování ke spotřebitelům v Unii. Aby mohl orgán příslušný k vydání rozhodnutí ve věci samé užitečně přezkoumat existenci takového důkazu a dalších znaků porušení uplatňovaného práva duševního vlastnictví, musí celní orgán, k němuž byla podána žádost o přijetí opatření, jakmile má k dispozici indicie umožňující podezření na existenci uvedeného porušení, pozastavit propuštění uvedeného zboží nebo je zadržet. Mezi takové indicie může patřit zejména skutečnost, že určení zboží není uvedeno, ačkoliv požadovaný režim s podmíněným osvobozením od cla takový údaj vyžaduje, neexistence přesných nebo věrohodných informací o totožnosti nebo adrese výrobce nebo odesílatele zboží, chybějící spolupráce s celními orgány nebo objevení dokumentů nebo korespondence týkajících se dotčeného zboží a nasvědčujících tomu, že může dojít k jeho přesměrování ke spotřebitelům v EU.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-409/10 *Afasia Knits Deutschland* (rozsudek prvního senátu ze dne 15. 12. 2011, GA Mazák)

Všeobecné informace o případě

Dohoda o partnerství AKT-ES podepsaná v Cotonou v roce 2000 podmiňuje osvobození od dovozního cla tím, že se jedná o zboží „výlučně z příze čínského původu“. Žalobkyně z Jamajky vyvážela do EU jako od cla „osvobozené“ zboží původem z Jamajky zboží, které bylo ve skutečnosti vyrobeno z hotových pletených

dílů z Číny nebo ze zpětně vyvezených hotových textilií pocházejících z Číny. Některé z vyvážených výrobků mohly být také z čínské příze (nelze vyloučit), avšak jejich množství nebyli vývozci schopni prokázat. Na základě mise OLAF na Jamajku bylo zjištěno, že vývozci předkládali při vývozu jamajským orgánům chybná prohlášení o původu zboží. O výsledcích šetření byl sepsán protokol, ale neexistuje žádná zpráva jamajských celních orgánů o výsledcích ověření osvědčení o původu zboží. Otázkou je zejména to, kdo nese důkazní břemeno stran prokázání původu zboží.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že výsledky dodatečného ověření, které se týkalo správnosti údajů o původu zboží uvedených v osvědčeních EUR.1 vydaných státem AKT a které v podstatě spočívalo v šetření provedeném Komisí, konkrétněji OLAF, v tomto státě a na jeho pozvání, zavazují orgány státu, kam bylo toto zboží dovezeno, jestliže – což musí ověřit předkládající soud – tyto orgány obdržely dokument, v němž se jednoznačně uznává, že tento stát AKT vzal uvedené výsledky za své. Dále pak uvedl, že čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu je nutno vykládat v tom smyslu, že v situaci, kdy jsou osvědčení EUR.1 vydaná pro dovoz výrobků do Unie zrušena z toho důvodu, že je jejich vydání stíženo nesrovnalostmi a že preferenční původ uváděný v těchto osvědčeních nebylo možné při dodatečném ověření potvrdit, nemůže dovozce zabránit dodatečnému výběru dovozního cla odvoláním se na okolnost, že nelze vyloučit, že některé z těchto výrobků ve skutečnosti zmíněný preferenční původ mají.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

19. Společný celní sazebník

7 rozsudků (celní zařazení zboží);

20. Justice a vnitřní věci

19 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, uznání a prohlášení vykonatelnosti soudních rozhodnutí, určení rozhodného práva pro závazky, doručování písemností, spolupráce soudů členských států při dokazování, trest zákazu přiblížení k oběti a navazování kontaktů s ní, časová působnost nařízení Řím II atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-283/09 Weryński (rozsudek prvního senátu ze dne 17. 2. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Předběžná otázka vycházela ze sporu předkládajícího polského soudu a irského soudu, který byl polským soudem v souladu s nařízením požádán o vyslechnutí svědka. Jednalo se o to, který z těchto soudů má nést náklady svědectví podle irského práva (náhrada nákladů svědka) a zda může irský soud podmínit poskytnutí spolupráce předchozím uhrazením zálohy na tyto náklady. Otázka se týkala výkladu nařízení Rady č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že dožadující soud nebyl povinen uhradit předem zálohu na náhrady svědka, ani tyto náklady uhradit následně. Dožádaný soud tudíž nemůže poskytnutí spolupráce z tohoto důvodu odmítnout.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-29/10 Koelzsch (rozsudek velkého senátu ze dne 15. 3. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Odpůrce se domáhá náhrady škody způsobené porušením práva EU přičitatelné soudu rozhodujícímu v posledním stupni z důvodu, že lucemburské soudy nevyhověly jeho žalobě na náhradu škody podané proti bývalému zaměstnavateli za protiprávní rozvázání pracovního poměru. Odpůrce, jež bydlí v Německu, pracoval pro lucemburskou dceřinou společnost dánské mateřské společnosti jako řidič v mezinárodní dopravě a rozvážel květiny z Dánska do míst určení nacházejících se většinou v Německu, ale také v dalších evropských zemích. Po obdržení výpovědi odpůrce zejména namítá, že jako náhradní člen rady zaměstnanců provozovny jeho zaměstnavatele v Německu nemohl být jeho pracovní vztah vypovězen, neboť dle kogentní normy německého práva nelze vypovědět pracovní smlouvu členů rady zaměstnanců, což platí obdobně i pro jejich náhradníky.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr uvedl, že čl. 6 odst. 2 písm. a) Římské úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, kdy zaměstnanec vykonává svou činnost ve více než jednom smluvním státě, je zemí, v níž zaměstnanec při plnění smlouvy obvykle vykonává svoji práci ve smyslu tohoto ustanovení, země, v níž nebo z níž zaměstnanec s přihlédnutím ke všem okolnostem, které charakterizují uvedenou činnost, plní

podstatnou část svých povinností vůči svému zaměstnavateli. Vyšel přitom z toho, že cílem čl. 6 Římské úmluvy je zajištění přiměřené ochrany zaměstnance, tudíž je třeba toto ustanovení vykládat tak, že zaručuje použití práva státu, v němž vykonává svou pracovní činnost, spíše než práva státu sídla zaměstnavatele. Zaměstnanec vykonává svou hospodářskou a sociální funkci v tomto prvním státě, a jak zdůraznila generální advokátka, jeho pracovní činnost je ovlivněna profesním a politickým prostředím tohoto státu. Je tedy nutné zaručit dodržování pravidel ochrany práce stanovených právem této země v co možná nejširší míře.

C-144/10 *Berliner Verkehrsbetriebe* (rozsudek třetího senátu ze dne 12. 5. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně je právnická osoba veřejného práva se sídlem v Německu poskytující služby místní veřejné dopravy osob, která vede spor se žalovaným, bankovním a finančním institutem s hlavním sídlem v USA, o platnosti dohody sjednané mezi stranami sporu. Strany se dohodly na mezinárodní příslušnosti anglických soudů a použitelnosti anglického práva podle čl. 23 nařízení Brusel I. Žalovaný podal v Londýně proti žalobkyni žalobu o zaplacení peněžité částky vyplývající ze smluvního ujednání, jehož platnost je předpokladem nároku. Žalovaná namítá, že ujednání je neplatné, protože při jeho uzavírání jednala *ultra vires* a usnesení jejích orgánů jsou proto neplatná. Poté podala žalobkyně v Berlíně žalobu na pobočku žalovaného v Německu. Svým návrhem chce nechat určit neplatnost ujednání a tím odstranit důvod pro nárok žalované na zaplacení peněžité částky. Tvrdí přitom, že podle čl. 22 nařízení je výlučně příslušný soud, u něhož bylo zahájeno řízení později, a proto musí německý soud vést řízení bez ohledu na řízení v Londýně a nesmí je přerušit. Anglický soud namítá, že bylo dvakrát zahájeno řízení v téže věci (obě žaloby se týkají stejného nároku a stojí proti sobě navzájem zrcadlově), a proto nemůže být prohlášen za nepříslušný.

ČR se k případu písemně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že čl. 22 bod 2 nařízení Brusel I se nevztahuje na spor, v jehož rámci společnost namítá, že se smlouvy vůči ní nelze dovolávat z důvodu tvrzené neplatnosti – pro porušení stanov – usnesení jejích orgánů, které vedlo k uzavření této smlouvy.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřením ČR.

C-483/09 *Gueye a Salmerón Sánchez* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 15. 9. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Obžalovaný byl v roce 2008 odsouzen za napadení své družky pro trestný čin týrání v prostředí rodiny, přičemž mu byl mimo jiné uložen trest zákazu přiblížení k oběti na méně než 1 kilometr a navazování kontaktů s ní po dobu 17 měsíců (tento druh trestu je u tohoto trestného činu ukládán povinně). Několik dní po uložení tohoto trestu však i při vědomí tohoto zákazu na žádost oběti obnovil společné soužití, načež byl počátkem roku 2009 vzat do vazby a obviněn z trestného činu maření úředního rozhodnutí. Předkládající soud váhá, zda právo Unie umožňuje všeobecné a povinné ukládání zákazu přiblížení v případech trestné činnosti páchané v prostředí rodiny a vyloučení možnosti trestní mediaci v těchto případech, aniž by byla vůbec přiznána relevance vůči oběti, která si s pachatelem přeje udržovat styky i nadále.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 2, 3 a 8 rámcového rozhodnutí Rady 2001/220/SVV o postavení obětí v trestním řízení nebrání tomu, aby byla pachatelům násilných trestných činů v prostředí rodiny uložena obligatorní sankce zákazu přiblížování v minimální době trvání stanovená trestním právem členského státu jakožto vedlejší trest, a to i v případě, že oběti těchto činů s uložením takovéto sankce nesouhlasí. Čl. 10 odst. 1 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že členským státům umožňuje, aby s ohledem na zvláštní kategorii trestných činů spáchaných v prostředí rodiny vyloučily použití mediaci ve všech trestních řízeních týkajících se takovýchto trestných činů.

C-139/10 *Prism Investments* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 13. 10. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

Je sporné, zda dlužník, proti němuž bylo vydáno soudní rozhodnutí v jednom členském státě, jehož uznání a prohlášení vykonatelnosti je nyní žádáno v druhém členském státě, může jako důvod pro zrušení či zamítnutí prohlášení vykonatelnosti namítat, že již povinnost plynoucí z rozsudku splnil, když tento důvod není v nařízení jako důvod pro zrušení či zamítnutí prohlášení vykonatelnosti (a uznání) uveden.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 45 nařízení Brusel I brání tomu, aby soud, který projednává opravný prostředek podle čl. 43 nebo 44 tohoto nařízení, zamítl nebo zrušil prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí z jiného důvodu (jako je splnění tohoto rozhodnutí v členském státě původu), než které jsou uvedeny v čl. 34 a 35 nařízení.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

C-406/09 *Realchemie Nederland* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Tato žádost byla předložena v rámci sporu ohledně výkonu rozhodnutí vydaných německým Landgericht Düsseldorf v Nizozemsku, ve kterých tento soud, jemuž byla předložena žaloba zakládající se na tvrzení o porušení patentových práv, zakázal společnosti Realchemie dovážet, držet a uvádět na trh v Německu některé pesticidy. Tento soudní příkaz byl vyhlášen pod hrozbou pokuty a uložil náhradu nákladů řízení společnosti Realchemie. Landgericht Düsseldorf za porušení zákazu stanoveného v základním usnesení uložil společnosti Realchemie pokutu a stanovil jí povinnost uhradit náklady řízení o pokutě. Otázka je, zda-li usnesení, které obsahuje platbu pokuty na základě vnitrostátního ustanovení, spadá do oblasti působnosti nařízení Brusel I, jelikož pokuta musí být uhrazena, v případě výkonu rozhodnutí, nikoliv soukromému subjektu, ale německému státu, a pokuta není vymáhána soukromým subjektem nebo jeho jménem, ale z úřední povinnosti, a že skutečné vymáhání provádí německé soudní orgány, což může nasvědčovat veřejnoprávní povaze usnesení o pokutě. Další otázkou je, zda-li se čl. 14 směrnice 2004/48 má vykládat v tom smyslu, že se použije i na dotčené náklady související s řízením o vykonatelnosti zahájeným v Nizozemsku.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr stanovil, že zvláštní aspekty německého exekučního řízení nemohou být považovány za určující, pokud jde o povahu práva na výkon rozhodnutí. Povaha tohoto práva totiž závisí na povaze subjektivního práva, na základě jehož porušení byl nařízen výkon rozhodnutí, tedy jako v projednávaném případě práva společnosti Bayer na výlučné užívání vynálezu chráněného jejím patentem, které jednoznačně spadá pod věci občanské a obchodní ve smyslu čl. 1 nařízení č. 44/2001. Čl. 14 směrnice 2004/48 se má vykládat tak, že se rovněž použije na řízení o vykonatelnosti a na rozhodnutí týkající se nákladů s ním souvisejících, což je v souladu jak s obecným cílem směrnice 2004/48, kterým je sblížování právních systémů členských států k zajištění vysoké, rovnocenné a stejnorodé úrovně ochrany duševního

vlastnictví, tak se zvláštním cílem tohoto ustanovení, kterým je zabránit tomu, aby poškozená strana byla odrazena od zahájení soudního řízení k ochraně práv duševního vlastnictví. V souladu s uvedenými cíli musí původce porušení práv duševního vlastnictví obecně nést veškeré finanční následky svého jednání.

C-509/09 a C-161/10 *eDate Advertising* (rozsudek velkého senátu ze dne 25. 10. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Ve sporu jde o (hrozící) poškozování osobnostních práv obsahem internetových stránek, kdy je provozovatel stránek usazen v jiném členském státě. Jde o výklad „místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“ dle čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001. Otázkou je, zda-li může dotčená osoba podat zdržovací žalobu proti provozovateli internetových stránek nezávisle na tom, ve kterém členském státě je provozovatel usazen, i u soudů členského státu, v němž mohou být stránky zobrazeny, nebo je nutná existence zvláštní souvislosti s dotčeným státem. Další otázkou je použitelné právo ve sporu, tj. zda-li vykládat čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2000/31/ES v tom smyslu, že ukládá provedení do vnitrostátního právního řádu ve formě zvláštního kolizního pravidla.

Závěry Soudního dvora

Nejdůležitějším bodem rozsudku je odlišení internetu od ostatních médií: „Zveřejnění obsahu informací na internetových stránkách se liší od územně omezeného šíření takového média, jako je tiskovina, v tom, že cílem tohoto zveřejnění je v zásadě všudypřítomnost obsahu uvedených informací.“ „Navíc z technického hlediska není vždy možné tento rozsah šíření s určitostí a spolehlivostí kvantifikovat ve vztahu ke konkrétnímu členskému státu, a proto ani ohodnotit újmu způsobenou výlučně v tomto členském státě.“ Z tohoto důvodu Soudní dvůr zavádí nový termín „centrum zájmů poškozeného“, což je obecně místo jeho obvyklého bydliště, poškozený však může mít centrum svých zájmů také v členském státě, v němž nemá obvyklé bydliště, pokud jiné indicie, jako například výkon profesní činnosti, mohou prokázat zvláště úzkou vazbu k tomuto státu. U soudu členského státu, kde má poškozený centrum zájmů, či u soudu členského státu, v němž je vydavatel tohoto obsahu usazen, může podat žalobu na náhradu celé nemajetkové újmy. Poškozený může také místo žaloby na náhradu celé nemajetkové újmy podat žalobu k soudům každého členského státu, na jehož území je nebo byl přístupný obsah informace zveřejněné na internetu, tyto soudy jsou příslušné pouze k rozhodování o újmě způsobené na území členského státu sídla soudu, jemuž je žaloba podána, což bylo již stanoveno rozsudkem *Shevill a další* (C-68/93). Čl. 3

směrnice 2000/31/ES neukládá provedení do vnitrostátního právního řádu ve formě zvláštního kolizního pravidla. Pokud se však jedná o koordinovanou oblast, musí členské státy zajistit, aby s výhradou výjimek povolených v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 3 odst. 4 směrnice nebyl poskytovatel služby elektronického obchodu podřízen přísnějším požadavkům, než jsou ty, které stanoví hmotné právo použitelné v členském státě, v němž je tento poskytovatel usazen.

C-327/10 Lindner (rozsudek prvního senátu ze dne 17. 11. 2011, GA Trstenjak)

Všeobecné informace o případu

Žalobce uzavřel s žalovaným smlouvu o hypotečním úvěru, v rámci níž byla sjednána místní příslušnost předkládajícího soudu dle o.s.ř. Žalovaný, německý státní příslušník, má sice v ČR trvalý pobyt, avšak dle zjištění soudu v ČR nebydlí a jeho pobyt není znám. Jakožto osobě neznámého pobytu byl žalovanému soudem ustanoven opatrovník, který se ve věci svým prvním úkonem vyjádřil k žalobě. Předkládající soud se v první řadě ptá, zda německá státní příslušnost žalovaného zakládá dostatečný mezinárodní prvek pro aplikaci nařízení Brusel I, a pokud ano, táže se dále, zda je možnost vést řízení proti osobě neznámého pobytu v souladu s tímto nařízením, zda lze za podrobení se příslušnosti považovat i vyjádření opatrovníka, zda může být ujednání o místní příslušnosti zároveň ujednáním o mezinárodní příslušnosti a zda může být takové ujednání nepřiměřenou podmínkou ve smyslu směrnice Rady 93/13/EHS.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že podmínky aplikovatelnosti nařízení Brusel I jsou splněny, když soud členského státu rozhoduje o žalobě proti státnímu příslušníkovi jiného členského státu, jehož bydliště není tomuto soudu známo. Dále uvedl, že za situace, kdy spotřebitel, který je stranou smlouvy o dlouhodobém hypotečním úvěru s povinností informovat smluvního partnera o jakékoliv změně adresy, opustí své bydliště předtím, než je proti němu podána žaloba pro porušení smluvních povinností, jsou soudy členského státu, na jehož území se nachází poslední známé bydliště spotřebitele, na základě čl. 16 odst. 2 nařízení Brusel I příslušné rozhodnout o této žalobě, jestliže nejsou podle čl. 59 téhož nařízení schopny určit aktuální bydliště žalovaného a nemají ani průkazné indicie umožňující dospět k závěru, že žalovaný má skutečně bydliště mimo území Unie. Konečně konstatoval, že český institut procesního opatrovníka není v rozporu s právem Unie. Uvádí přitom, že příslušný soud by se měl před použitím takového institutu ujistit,

že proběhla veškerá pátrání, která ukládají zásady řádné péče a dobré víry, aby byl zjištěn pobyt žalovaného.

Závěry Soudního dvora jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

C-412/10 *Homawoo* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. 11. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Spor je veden o to, zda má být pro určení rozhodného práva pro posouzení škodné události, která se stala dne 29. 8. 2007, použito nařízení Řím II. Dle čl. 31 se toto nařízení použije pro skutečnosti, jež vedou ke vzniku škody, ke kterým dojde po vstupu tohoto nařízení v platnost. Čl. 32 nařízení pak stanoví, že se nařízení použije od 11. 1. 2009. Žalobce tvrdí, že 11. 1. 2009 je tedy dnem vstupu nařízení v platnost, tudíž se nařízení na danou věc nepoužije. Žalovaní naopak tvrdí, že nařízení svůj den vstupu v platnost nestanoví, tudíž je jím dle čl. 297 SFEU 20. den po vyhlášení nařízení v Úředním věstníku EU, v tomto případě 20. 8. 2007 – a tedy je třeba nařízení na tento případ aplikovat.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní soud je povinen použít nařízení Řím II pouze na skutečnosti, ke kterým došlo od 11. 1. 2009 (tedy ode dne jeho použitelnosti) a vedly ke vzniku škody, a že datum zahájení řízení o náhradu škody, jakož i datum určení rozhodného práva soudem, kterému byl spor předložen, nemá vliv na vymezení časové působnosti tohoto nařízení.

21. Právo institucí a jejich zaměstnanců

3 rozsudky (zastupování Společenství Komisí, imunita poslanců Evropského parlamentu, Rada Evropských škol pro stížnosti).

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-196/09 *Miles a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 14. 6. 2011, GA Sharpston)

Všeobecné informace o případu

Případ se týká posouzení, zda tzv. „vyrovnávací příplatek“ učitele Evropské školy, což je škola zřízená členskými státy pro vzdělávání dětí zaměstnanců institucí orgánů Společenství, který je počítán jako rozdíl mezi platem vnitrostátním a odměnou stanovenou služebním řádem vyslaných zaměstnanců těchto škol, je v souladu s čl. 12 a 39 SES v situaci, kdy dle názoru stěžovatelů neumožňuje zcela zohlednit, a to ani retroaktivně, znehodnocení měny, která způsobila snížení kupní

síly učitelů vyslaných státními orgány dotyčného členského státu. Otázka byla vznesena před Radou Evropských škol pro stížnosti a je tedy v první řadě otázkou, zda je tato instituce „soudem“ ve smyslu čl. 234 SES, tedy zda je oprávněna (a v některých případech povinna) pokládat předběžné otázky Soudnímu dvoru. Ačkoliv rozhodnutí Rady Evropských škol pro stížnosti nelze považovat za rozhodnutí mající dopad na řízení před vnitrostátními soudy, byl tento orgán zřízen Úmluvou o statutu Evropských škol, která se týká výhradně Společenství a jeho členských států za účelem zajištění jednotné soudní ochrany v oblasti pravomocí, které byly tomuto orgánu svěřeny. Podle této úmluvy jsou rozhodnutí Rady v případě potřeby vykonatelné příslušnými orgány členských států. Možnost pokládat předběžné otázky podle čl. 234 SES by proto podle názoru Rady odpovídala cíli tohoto ustanovení, tedy zajištění jednotného výkladu práva Společenství.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že nemá pravomoc k zodpovězení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Radou pro stížnosti evropských škol. Soudní dvůr uvedl, že ačkoliv Rada pro stížnosti splňuje kritéria, která judikatura klade pro posouzení toho, zda je určitý orgán „soudem“ ve smyslu čl. 267 SFEU, toto ustanovení hovoří o soudu „členského státu“. Rada pro stížnosti však pod žádný členský stát nespadá a nepředstavuje ani soud společný několika členskými státy, jako je tomu v případě Soudního dvora Beneluxu.

C-163/10 *Patriciello* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. 9. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Italský poslanec Aldo Patriciello je stíhán za trestný čin křivého obvinění, kterého se měl dopustit tím, že při diskuzi s příslušnicí obecní policie na veřejném parkovišti tuto obvinil z falšování veřejných listin (časové údaje na písemných upozorněních), i když věděl, že příslušnice tento trestný čin nespáchala. V návaznosti na toto trestní stíhání však Evropský parlament vydal rozhodnutí o ochraně imunit pana Patriciella. Předkládající soud na základě žádosti státního zástupce váhá, zda je toto rozhodnutí Evropského parlamentu použitelné, jelikož jednání, za které je pan Patriciello stíhán, nespadá pod „názory či hlasování během výkonu jeho funkce“ poslance ve smyslu čl. 8 Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie. Za těchto okolností by požíval pan Patriciello podle čl. 9 Protokolu imunitu za činy spáchané na italském území pouze v rozsahu, jaký je přiznávám členům italského parlamentu – a tato imunita se rovněž na jednání nesouvisející s výkonem funkce poslance nevztahuje.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že čl. 8 protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie, musí být vykládán v tom smyslu, že prohlášení učiněné evropským poslancem mimo Evropský parlament, které vedlo v členském státě jeho původu k trestnímu stíhání pro trestný čin křivého obvinění, představuje názor vyjádřený během výkonu parlamentní funkce, na který se vztahuje imunita podle tohoto ustanovení, pouze tehdy, pokud toto prohlášení odpovídá subjektivnímu posouzení, které má přímou a zřejmou spojitost s výkonem takové funkce. Určit, zda tyto podmínky jsou ve věci v původním řízení splněny, přísluší předkládajícímu soudu.

22. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

2 rozsudky (omezující opatření vůči Íránu, uplatnění systémů sociálního zabezpečení členských států na turecké pracovníky);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-72/11 Afrasiabi a další (rozsudek třetího senátu ze dne 21. 12. 2011, GA Bot)

Všeobecné informace o případu

Předkládající soud má rozhodnout o zahájení trestního řízení proti třem obviněným. V roce 2004 obdržel obviněný Afrasiabi jako jednatel společnosti Emen Survey Engineering Co. („Emen Survey“) od vedoucího utajeného výzkumného zařízení pro výrobu raket v Íránu úkol, aby pro společnost Shahid Hemmat Industrial Group („SHIG“), která byla později spolu s íránskou organizací leteckého průmyslu („AIO“) zařazena do příloh IV a V nařízení č. 423/2007 (v nichž je stanoven zákaz dodávek subjektům zde uvedeným), zakoupil keramickou (vakuovou) slinovací pec, kterou lze použít k potahování součástí raket středního doletu a která byla později také uvedena v příloze II nařízení Rady (ES) č. 423/2007 jako předmět, na který se vztahuje vývozní povolení. Za pomoci dalšího z obviněných, Sahabiho, poté Afrasiabi zkontaktoval obviněného Kessela jako jednatele společnosti FCT-Systeme GmbH („FCT“) a mezi všemi byla uzavřena dohoda o dodání pece společnosti Emen Survey společností FCT. V lednu 2007 pak bylo Kesselovi na základě jeho žádosti vnitrostátním německým úřadem oznámeno, že vývoz pece nepodléhá povolení. Kessel přitom zamlčel účel dodání pece pro íránský raketový program. Ještě před vývozem poté vstoupilo v platnost nařízení č. 423/2007, na základě čehož se stalo rozhodnutí německého úřadu obsolentním. Nicméně pec byla v červenci 2007 společností Emen Survey dodána a v březnu 2008 došlo k její instalaci za pomoci techniků ze společnosti FCT, avšak bez programového vybavení potřebného pro její provoz. Obviněný Kessel popřel, že by připravoval pec k uvedení do provozu. Má se

za to, že obviněným bylo známo, kdo stojí za společností Emen Survey jako koncový uživatel výrobku. Předkládající soud považuje za nutné, ještě před svým rozhodnutím o oprávněnosti trestních obvinění, zabývat se výkladem těchto pojmů a jejich vzájemným vztahem s ohledem na výše zmíněný skutkový stav, zejména tím, zda v daném případě nedošlo k nepřímému zpřístupnění even. obejití jeho zákazu podle čl. 7 odst. 3 a 4 nařízení č. 423/2007.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 7 odst. 3 nařízení č. 423/2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu musí být vykládán v tom smyslu, že zákaz nepřímého zpřístupnění hospodářského zdroje ve smyslu čl. 1 písm. i) tohoto nařízení zahrnuje jednání související s dodáním a instalací funkční slinovací pece, která však není okamžitě použitelná, v Íránu ve prospěch třetí osoby, která jedná jménem, pod kontrolou nebo na příkaz osoby, subjektu nebo orgánu uvedených v přílohách IV a V tohoto nařízení a má v úmyslu využívat tuto pec k výrobě zboží, které může přispět k šíření jaderných zbraní v tomto státě, ve prospěch takové osoby, subjektu nebo orgánu. Dále Soudní dvůr uvedl, že čl. 7 odst. 4 nařízení č. 423/2007 zahrnuje činnosti, které pod pláštěm formálního zdání, díky němuž nesplňují skutkovou podstatu porušení čl. 7 odst. 3 uvedeného nařízení, mají přesto za cíl nebo následek, přímý nebo nepřímý, zmaření zákazu stanoveného v posledně uvedeném ustanovení. Konečně, výrazy „vědomě“ a „záměrně“ implikují kumulativní prvky vědomí a vůle, které jsou dány, pokud osoba, která se účastní na činnosti mající takový cíl nebo následek, o něj záměrně usiluje, nebo má alespoň za to, že její účast může mít tento cíl nebo následek a je s touto možností srozuměna.

23. Principiální a průřezové otázky

12 rozsudků (zásada zákazu diskriminace na základě pohlaví a věku, ohlašovací povinnost Komisi před provedením vnitrostátní právní úpravy, zpracování osobních údajů atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-236/09 *Association Belge des Consommateurs Test-Achats* (rozsudek velkého senátu ze dne 1. 3. 2011, GA Kokott)

Všeobecné informace o případu

V pozadí věci byla žaloba na neplatnost zákona o boji proti diskriminaci mezi ženami a muži, pokud jde o příslušnost k pohlaví v oblasti pojištění, přičemž tímto zákonem byla do belgického práva transponována směrnice 2004/113/ES (kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich

poskytování). Jádrem sporu je v řízení před předkládajícím soudem ustanovení, kterým je transponován čl. 5 odst. 2 této směrnice, který jako výjimka z obecného pravidla zákazu použití pohlaví jako faktoru při výpočtu výše pojistného a pojistného plnění, jenž umožňuje členským státům přiměřené rozdíly v tomto ohledu povolit, pokud je pohlaví určujícím faktorem při hodnocení rizika založeném na příslušných a přesných pojistně-matematických a statistických údajích. V této souvislosti vyvstala otázka, zda je již samotné umožnění takové výjimky směrnicí v souladu se zásadou rovnosti pohlaví (a zákazu diskriminace z tohoto důvodu).

Závěry Soudního dvora

Soud nevyslyšel argument Rady, podle které možnost volby upravená v čl. 5 odst. 2 směrnice 2004/113 má pouze zajistit, aby s rozdílnými situacemi nebylo zacházeno stejně, a s poukazem na relevantní body odůvodnění směrnice konstatoval rozpor se zásadou zákazu diskriminace a prohlásil čl. 5 odst. 2 směrnice 2004/113/ES za neplatný, a to s účinností od 21. prosince 2012.

C-89/10 a C-96/10 *Q-Beef a Bosschaert* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 8. 9. 2011, GA Jääskinen)

Všeobecné informace o případu

Žalobci od roku 1988 platili belgickému státu příspěvky podle zákona o zdraví zvířat a souvisejících právních předpisů o Sanitárním fondu. Tento zákon se ovšem ukázal jako částečně protiprávní a také částečně neslučitelný se Smlouvou ES, jelikož belgická vláda nedostála své povinnosti oznámit Komisi tyto právní předpisy před jejich vstupem v platnost, aby tak Komisi umožnila vykonat kontrolu. Belgická vláda tento zákon dodatečně opravila, zejm. zákonem z roku 1998, který již byl rozhodnutím Komise označen za slučitelný s legislativou Společenství. Avšak Soudní dvůr v roce 2003 konstatoval, že zákon z roku 1998 je protiprávní v rozsahu, v němž se zpětnou účinností ukládá příspěvky za období 1988 – 1996, neboť nebyla splněna ohlašovací povinnost před prováděním právní úpravy. Příslušné příspěvky byly tedy vybírány v rozporu s čl. 88 Smlouvy o ES. Žalobci tedy žádají o vrácení jimi zaplacených příspěvků za období od roku 1988 do roku 1998. Podle vnitrostátního belgického práva se však pohledávky vůči státu promlčují v pětileté promlčecí lhůtě. Jelikož žalobci podali žaloby až v roce 2007, je podle belgického práva jejich pohledávka promlčena.

Závěry Soudního dvora

Dle Soudního dvora právo Unie nebrání uplatňování pětileté promlčecí lhůty, která je ve vnitrostátním právním řádu stanovena pro pohledávky vůči státu, na žaloby na vrácení poplatků zaplacených v rozporu s uvedeným právem na základě „smíšeného

systému podpor a poplatků“. Právo Unie rovněž nebrání vnitrostátní právní úpravě, která poskytuje jednotlivci delší promlčecí lhůtu pro vymožení poplatků od jiného jednotlivce, který vystupoval jako zprostředkovatel, jemuž tyto poplatky bezdůvodně zaplatil a který je k tíži prvně uvedeného odvedl státu, zatímco pokud by zaplatil tyto poplatky přímo státu, měl by tento jednatel k podání žaloby kratší lhůtu, která se odchyľuje od obecného režimu žaloby na vydání bezdůvodného obohacení, za podmínky, že jednotlivci vystupující jako zprostředkovatelé mohou na státu účinně požadovat částky, které případně vyplatí jiným jednotlivcům.

C-447/09 *Prigge* (rozsudek velkého senátu ze dne 13. 9. 2011, GA Cruz Villalón)

Všeobecné informace o případu

Mezinárodní a německé právní předpisy stanoví, že ve věku mezi 60 a 64 lety může pilot letadla pokračovat ve výkonu činnosti pouze tehdy, když je členem posádky složené z více pilotů a ostatní piloti dosud nedosáhli věku 60 let. Tyto předpisy však pilotům zakazují vykonávat činnost po dosažení věku 65 let. Kolektivní smlouva, která se vztahuje na palubní personál společnosti Deutsche Lufthansa, zakazuje pilotům vykonávat činnost po dosažení věku 60 let. Žalobci byli po řadu let zaměstnáni u společnosti Deutsche Lufthansa jako piloti a poté jako kapitáni letadel. Když dosáhli věku 60 let, jejich pracovní smlouvy v souladu s kolektivní smlouvou automaticky skončily. Vzhledem k tomu, že měli za to, že jsou oběťmi diskriminace na základě věku, obrátili se na německé soudy, aby tyto určily, že jejich pracovní poměry u společnosti Deutsche Lufthansa neskončily dosažením věku 60 let, a nařídily pokračování jejich pracovních smluv. Předkládající soud se táže, zda kolektivní smlouva, která z důvodu zajištění bezpečnosti letového provozu stanoví pro piloty aerolinií věkovou hranici 60 let, je slučitelná s právem Unie.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr připomíná, že i kolektivní smlouvy musí respektovat zásadu zákazu diskriminace na základě věku. Omezení možnosti pilotů vykonávat jejich povolání věkem 60 let sleduje cíl zaručit bezpečnost cestujících a obyvatel oblastí, nad kterými letadlo přelétává, jakož i zdraví a bezpečnost samotných pilotů, což je důvod, který může odůvodnit rozdíl v zacházení, a toto omezení může být stanoveno kolektivní smlouvou. Soudní dvůr však poukazuje na to, že podle mezinárodní a německé právní úpravy není nutné pilotům po dosažení věku 60 let výkon jejich povolání zakázat, ale stačí pouze jej omezit. Soudní dvůr tedy odpovídá tak, že věková hranice 60 let, stanovená sociálními partnery pro možnost pilotovat dopravní letadlo, představuje nepřiměřený požadavek s ohledem na mezinárodní a německou právní úpravu, která tuto věkovou hranici stanoví na 65 let.

C-468/10 ASNEF (rozsudek třetího senátu ze dne 24. 11. 2011, GA Mengozzi)

Všeobecné informace o případu

Španělská právní úprava požaduje k tomu, aby mohly být osobní údaje zpracovávány, existenci nezpochybnitelného souhlasu dotčeného subjektu, zároveň však připouští několik výjimek, kdy tento souhlas není potřebný. Pro zpracovávání a sdělování údajů v případě, že potřebný souhlas dotčené osoby nebyl udělen, je nezbytné současně splnit dvě podmínky: 1) existence oprávněného zájmu správce nebo příjemců údajů (podmínka převzata ze směrnice 95/46/ES), 2) musí se jednat pouze o údaje uvedené v rejstřících dostupných veřejnosti (podmínka ve směrnici nezakotvena). Španělská právní úprava přitom považuje za zdroje dostupné veřejnosti pouze rejstříky, které lze volně konzultovat bez dalších požadavků. Zároveň tyto rejstříky vyjmenovává cestou vyčerpávajícího a uzavřeného seznamu. Žalobkyně se domnívá, že stanovením vlastní podmínky španělská právní úprava omezuje působnost čl. 7 písm. f) směrnice a vytváří překážku volnému pohybu osobních údajů. Je třeba dodat, že směrnice zakazuje členským státům omezit volný pohyb osobních údajů z důvodů ochrany základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí v souvislosti se zpracováním údajů. Pokud by SD dospěl k závěru, že členským státům nepřísluší přidávat další podmínky k uvedenému požadavku směrnice, bude pro další postup vnitrostátního soudu rozhodné, zda má čl. 7 písm. f) směrnice přímý účinek.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr konstatoval, že čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě, že není dán souhlas subjektu údajů, vyžaduje k umožnění zpracování jeho osobních údajů, které je nezbytné pro uskutečnění oprávněného zájmu správce tohoto zpracování nebo třetí osoby či třetích osob, jimž jsou tyto údaje sdělovány, aby kromě dodržení základních práv a svobod subjektu údajů byly tyto údaje uvedeny ve veřejně přístupných zdrojích, a tím tedy kategoricky a obecným způsobem vylučuje jakékoli zpracování údajů, které nejsou v takových zdrojích uvedeny. Článek 7 písm. f) směrnice 95/46 má dle Soudního dvora přímý účinek.

ŘÍZENÍ O POMOCNÉM STANOVISKU SOUDU ESVO

V roce 2011 se ČR po roční pauze opět účastnila též řízení o pomocném stanovisku, tzv. „*advisory opinion*“, před Soudem ESVO. Členské státy EU mají stejně jako v řízení o předběžné otázce právo zapojit se jako účastník do zahájeného řízení⁷, a to jak v jeho písemné, tak v ústní fázi. Na rozdíl od řízení před Soudním dvorem EU probíhají všechna řízení před Soudem ESVO v angličtině, a také písemná a ústní vyjádření členských států jsou prezentována v angličtině. Komunikace mezi Soudem ESVO a účastníky řízení probíhá velice efektivně elektronickou cestou.

E-1/11 Norwegian Registration Authority for Health Personnel – appeal from A

Všeobecné informace o případu

Ve věci je otázkou, zda norské úřady mohou odmítnout uznat kvalifikaci, resp. odmítnout udělit povolení (popř. zda mohou vydat omezené povolení) bulharské občance (psychiatricke), která sice splňuje všechny požadavky pro uznání kvalifikace ve smyslu čl. 23 směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací, avšak v praxi projevila nedostatečnou způsobilost pro výkon povolání, resp. má nedostatečnou znalost norštiny.

Písemné a ústní vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MŠMT písemné vyjádření ze dne 11. 4. 2011 v tom smyslu, že za dané situace má odvolatelka nárok na uznání odborné kvalifikace v Norsku (pokud jde o jazykové znalosti, členský stát má určitou diskreci, jazykové požadavky však nemohou být samy o sobě důvodem pro odmítnutí uznání odborné kvalifikace s výjimkou profesí, pro které je znalost jazyka nezbytná, např. logopedie). Od otázky uznání odborné kvalifikace je ovšem třeba odlišit otázku samotného získání zaměstnání: zda odvolatelka bude či nebude zaměstnána, to je plně na rozhodnutí případného budoucího zaměstnavatele.

Dne 20. 9. 2011 se konalo ústní jednání, ve kterém ČR především zdůraznila, že v případě, že kandidátka splňuje náležitosti stanovené článkem 23 směrnice 2005/36/ES, její kvalifikace musí být uznána bez ohledu na její skutečné schopnosti a bez ohledu na znalost jazyka daného členského státu. Zároveň ČR připustila, že ze směrnice 2005/36/ES vyplývá, že uznáním kvalifikace „to nekončí“, jelikož tím „*není dotčeno dodržování ze strany migrující výdělečně činné osoby případných nediskriminujících podmínek, které tento členský stát stanovil, za předpokladu, že jsou objektivně zdůvodněné*“.

⁷ Srov. čl. 36 Protokolu č. 5 o statutu Soudu ESVO k Dohodě mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu ESVO a Soudu ESVO.

a přiměřené“ (bod 3 preambule směrnice), zároveň však zdůraznila, že takové podmínky nesmí zpochybnit uznání kvalifikace, tj. vydání povolení nesmí být v případě migrujícího pracovníka vázáno na splnění požadavků, které jsou považovány za splněné prostřednictvím uznání kvalifikace. Pokud jde o požadavek znalosti jazyka, ČR připustila možnost vázat výkon povolání na tuto možnost, přičemž odkázala na rozsudek *Haim II*, jenž se týkal povolání zubního lékaře, a uvedla, že v případě psychiatricky lze takový požadavek považovat *a fortiori* za rovněž odůvodněný.

Závěry Soudu ESVO

Podle rozsudku Soudu ESVO ze dne 15. 12. 2011 směrnice 2005/36/ES v zásadě brání úřadům členského státu odmítnout udělit povolení k výkonu lékařské profese, pokud žadatel z jiného členského státu naplňuje podmínky dané touto směrnicí pro uznání kvalifikace. Podle Soudu však úřady mohou podmínit udělení povolení dostatečnou znalostí jazyka. Kromě toho mohou samozřejmě úřady členského státu aplikovat kárné předpisy (jsou-li aplikovány stejným způsobem na vlastní státní příslušníky) a případně povolení omezit či odebrat; tyto kárné předpisy musí v každém případě být *„objectively justified and proportionate to achieve the objective of protecting public health“*. Nadto Soud dospěl k závěru, že pokud jsou důvody pro uplatnění kárných předpisů známy příslušnému úřadu už v okamžiku, kdy rozhoduje o udělení povolení, pak může povolení odmítnout.

Závěry Soudu ESVO jsou v souladu s vyjádřeními ČR.

E-7/11 *Grund v. The Icelandic Medicines Agency*

Všeobecné informace o případu

Žalobce provozuje domov důchodců a pečovatelský ústav na Islandu. Pro svá pracoviště zakoupil léčivé přípravky u norského velkoobchodního distributora. Islandský úřad pro kontrolu léčiv mu však zakázal jejich dovoz s odvoláním na národní legislativu, neboť místo požadovaných protokolů o kontrole žalobce dodal pouze nedostatečný souhrn vlastností léčivých přípravků. Žalobce argumentuje, že přípravky nejsou určeny k prodeji (uvedení na trh), ale pouze k použití v jeho zařízení, a že dodané dokumenty jsou postačující. Dále žádá o výjimku z povinnosti označit přípravky v islandštině, neboť přípravky budou pacientům dávkovány pouze na předpis lékaře a pod dohledem.

Písemné a ústní vyjádření ČR

VLZ připravil ve spolupráci s MZd (SÚKL) písemné vyjádření odeslané Soudu ESVO dne 20. 6. 2011, ve kterém bylo upozorněno, že případ je vlastně „jednou mincí

s dvěma stranami“, přičemž ČR má zato, že předmětná transakce je z pohledu unijního práva vadná především pro porušení povinností, které ze směrnice 2001/83/ES vyplývají pro norského distributora (zejm. čl. 80 směrnice). Je-li tomu tak, „mince je falešná“ bez ohledu na postavení žalobce a účel nákupu léčivých přípravků. Není-li tomu tak, situaci (žalobce) je třeba zkoumat primárně z pohledu pravidel volného pohybu zboží obsažených v primárním právu (žalobce nezakoupil léčivé přípravky za účelem jejich uvedení na trh, směrnice 2001/83/ES se na něj proto zásadně nevztahuje). V tomto ohledu argumentovala ČR v tom smyslu, že požadavky islandských úřadů (resp. legislativy) jsou obhajitelné z důvodu ochrany zdraví (srov. rozsudek C-141/07 *Komise v. Německo*).

Dne 16. 11. 2011 se uskutečnilo ústní jednání. ČR vystoupila s tvrzením, že je primárně otázkou, zda předmětná transakce není v rozporu s čl. 80 směrnice 2001/83/ES (o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků). I pokud vnitrostátní soud (na základě vnitrostátních předpisů) dospěje k závěru, že tomu tak není, postup islandských úřadů by měl být obhajitelný ve světle judikatury Soudního dvora (rozsudek C-141/07 *Komise v. Německo*).

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Průběh řízení o porušení unijního práva

Řízení o porušení unijního práva je mechanismem, jehož prostřednictvím vykonává EK svoji povinnost dbát na dodržování práva EU. Poruší-li podle názoru EK členský stát povinnosti, které mu plynou z práva EU, má EK právo zahájit proti tomuto státu zvláštní několikastupňové řízení, jehož cílem je dosáhnout nápravy porušení ze strany členského státu, příp. uložení sankce. Řízení o porušení unijního práva má dvě fáze. První částí je řízení před EK, tzv. prejudiciální, které má dvě stádia – zaslání tzv. formálního upozornění EK a vydání odůvodněného stanoviska EK. Druhou částí je pak samotné řízení před Soudním dvorem.

V případě, že podle názoru EK došlo k porušení práva EU ze strany členského státu, může EK zahájit řízení o porušení unijního práva podle čl. 258 SFEU. Prvním krokem je zaslání tzv. formálního upozornění, ve kterém EK vyzve členský stát k vyjádření (zpravidla ve lhůtě 2 měsíců) k výtkám uvedeným ve formálním upozornění. V případě, že není EK spokojena s odpovědí členského státu, vydá odůvodněné stanovisko, ve kterém dále specifikuje své výtky tak, aby již odpovídaly případným žalobním důvodům, a zároveň dá členskému státu lhůtu (zpravidla také 2 měsíce) pro nápravu těchto výtek. Po marném uplynutí této lhůty může EK podat žalobu k Soudnímu dvoru, který případně vydá odsuzující rozsudek proti členskému státu ve smyslu čl. 258 SFEU. V této fázi se zpravidla neukládá peněžní sankce členskému státu; Soudní dvůr pouze konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu.

Výjimkou je řízení za nesplnění tzv. notifikační povinnosti (povinnosti sdělit opatření provádějící směrnici EU) u směrnic EU přijatých legislativním postupem (viz čl. 294 SFEU), ve kterých pro uložení sankce není nutný druhý odsuzující rozsudek. Ustanovení čl. 260 odst. 3 SFEU umožňuje, aby EK v takovém případě navrhla uložení paušální částky nebo penále již při prvním předložení věci Soudnímu dvoru dle čl. 258 SFEU. Tato možnost je sice dána pouze při nesplnění notifikační povinnosti, a to ještě toliko v případě směrnic přijatých legislativním postupem, nicméně vzhledem k tomu, že právě nesplnění této povinnosti je nejčastějším typem porušení práva EU, lze očekávat, že tato úprava bude mít značné důsledky pro členské státy, včetně ČR.

Komise vydala v této souvislosti Sdělení k provádění článku 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU ze dne 11. listopadu 2010,⁸ v němž uvedla, že bude „*uplatňovat nový*

⁸ Publikováno v Úředním věstníku EU dne 15. 1. 2011, 2011/C 12/01. Text k dispozici též na: http://ec.europa.eu/community_law/docs/docs_infringements/sec_2010_1371_cs.pdf

nástroj upravený v čl. 260 odst. 3, jakož i zásady a kritéria stanovené k jeho provádění a uvedené v tomto sdělení, na řízení podle článku 258, která byla zahájena po uveřejnění tohoto sdělení, i na řízení zahájená před tímto uveřejněním s výjimkou těch věcí, které již předložila Soudnímu dvoru. Bylo-li již v rámci řízení přijato odůvodněné stanovisko, Komise vydá doplňkové odůvodněné stanovisko, v němž dotýčný členský stát upozorní, že pokud věc předloží Soudnímu dvoru, učiní zároveň i návrh podle čl. 260 odst. 3.“ (viz bod 31 sdělení).

V případě, že členský stát nesplní povinnosti pro něj vyplývající z odsuzujícího rozsudku Soudního dvora dle čl. 258 SFEU, může EK opět zahájit další řízení o porušení unijního práva proti dotčenému členskému státu, a to již podle čl. 260 SFEU, jehož cílem je vymoci předchozí rozsudek a případně uložit sankci. V případě, že Komise je toho názoru, že členský stát nevyhověl rozsudku Soudního dvora, zašle členskému státu výzvu dle čl. 260 SFEU, ve které ho vyzve k vyjádření. Po odpovědi členského státu má EK právo podat žalobu k Soudnímu dvoru EU, včetně návrhu na uložení sankce. Tato část řízení se tak díky Lisabonské smlouvě zkrátila o jednu fázi (EK již nevydává odůvodněné stanovisko).

Řízení dle čl. 260 SFEU je možné nazvat „sankční“ částí řízení o porušení unijního práva. Sankcí může být jednak uložení penále za každý následující den prodlení, v němž stát nevyhověl rozsudku podle ustanovení čl. 258 SFEU, a jednak zaplacení paušální částky, která představuje sankci za pokračování v porušování práva v období mezi prvním rozsudkem pro porušení práva a rozsudkem dle čl. 260 SFEU.

Ke způsobu stanovení výše sankcí

S ohledem na zachování předvídatelnosti sankcí a zásadu proporcionality a rovného zacházení s členskými státy vydala Komise dvě sdělení, ve kterých stanoví metodiku pro navrhování výše sankce. Prvním je Sdělení o použití čl. 228 Smlouvy o ES (SEC (2005) 1658), změněné sdělením SEC(2010) 923, které stanoví pravidla pro stanovení sankce podle čl. 260 odst. 2 SFEU. Druhým je Sdělení Evropské komise k provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU (SEK(2010) 1371).

Při stanovení sankce v obou případech jsou základními kritérii: (a) závažnost porušení práva, (b) doba trvání tohoto porušení a (c) odstrašující účinek sankce postačující k zamezení recidivy.

Příklady sankcí uložených Soudním dvorem dle čl. 228 SES

C-304/02 *Komise proti Francii* – penále ve výši 57 761 250 eur za každé šestiměsíční období prodlení + paušální částka ve výši 20 milionů eur

C- 177/04 *Komise proti Francii* – penále ve výši 31 650 eur za každý den prodlení

C-70/06 *Komise proti Portugalsku* – penále ve výši 19 392 eur za každý den prodlení

C-121/07 *Komise proti Francii* – paušální částka ve výši 10 milionů eur

C-568/07 *Komise proti Řecku* – paušální částka ve výši 1 milionu eur

C-109/08 *Komise proti Řecku* – penále ve výši 31 536 eur za každý den prodlení + paušální částka ve výši 3 milionů eur.

C-496/09 *Komise proti Itálii* – penále ve výši násobku základní částky 30 milionů eur a procentního podílu protiprávních neslučitelných podpor za každé pololetí prodlení + paušální částka ve výši 30 milionů eur.

C-407/09 *Komise proti Řecku* – paušální částka ve výši 3 milionů eur.

Dle nových pravidel dosud nebyla uložena žádná sankce.

Druhy řízení o porušení unijního práva

Základním hlediskem pro dělení řízení o porušení unijního práva je typ povinnosti, jejíž porušení je v daném řízení namítáno. Proto lze rozlišovat tzv. notifikační řízení o porušení unijního práva a tzv. věcná řízení.

V případě tzv. nenotifikačních infringementů⁹ jde o případy, kdy je ČR vytýkáno neprovedení včasné transpozice určité směrnice EU, kterou zajišťuje příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední orgán státní správy ČR, popřípadě absence včasného oznámení transpozice náležitým způsobem (tzv. notifikace), kterou provádí elektronicky ÚV na základě podkladů příslušného ministerstva či jiného ústředního orgánu státní správy. Jde tak o porušení notifikační povinnosti, která je unijními směrnici vždy stanovena a o které také hovoří čl. 260 odst. 3 SFEU.

V tzv. věcných infringementech se jedná o porušení konkrétního ustanovení Smluv nebo jiného aktu práva EU (mezinárodní smlouvy uzavřené Uníí, směrnice, nařízení apod.). Věcný infringement může být dvojího druhu: (a) nesprávné provedení unijní normy do vnitrostátního práva nebo (b) chybná aplikace unijní normy, resp. požadavků z ní vyplývajících, kdy unijní předpis je sice implementován v rámci vnitrostátního právního řádu správně, avšak aplikace této právní úpravy státními orgány je s ním v rozporu.

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ přijímá v souvislosti s řízením o porušení unijního práva oznámení EK o zahájení řízení, resp. o jeho další fázi, a spolupracuje s jednotlivými rezorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem získání informací o vývoji v transpozici, resp. praktické aplikaci těchto předpisů. Na základě podkladů poskytnutých oslovenými rezorty vypracovává VLZ odpověď EK jak na formální upozornění, tak na odůvodněné stanovisko, resp. výzvu ve smyslu čl. 260 SFEU. Následně také činí všechny úkony v případě, že je věc předložena Soudnímu dvoru.

⁹ Z anglického názvu pro řízení o porušení unijního práva „*infringement procedure*“.

Kompetence VLZ v řízení o porušení unijního práva již ve fázi řízení před EK (a to včetně jeho neformální části v rámci projektu EU Pilot, jak pojednáno dále), tj. fázi před podáním žaloby k Soudnímu dvoru, má nesporné výhody. V řízení o porušení unijního práva totiž Soudní dvůr zkoumá, do jaké míry členský stát splnil své povinnosti k datu uplynutí lhůty stanovené EK v odůvodněném stanovisku.¹⁰ Komunikace, kterou členský stát s EK v této fázi vede, je pak důležitým podkladem v řízení před Soudním dvorem. Díky tomu, že VLZ zajišťuje komunikaci s EK ve spolupráci s věcně příslušným rezortem již v prejudiciální fázi řízení o porušení unijního práva, zná kontext celého případu, což umožňuje, že v okamžiku zahájení případné soudní fáze řízení je VLZ s případem v podstatě již seznámen, a neomezuje jej proto poměrně krátká lhůta jednoho měsíce, která je stanovena pro žalobní odpověď ČR. Podobně jako v předcházejících fázích řízení před EK přijímá VLZ příslušná podání Soudního dvora a vypracovává žalobní odpověď, resp. žalobní dupliku na repliku EK, a zastupuje ČR na případném ústním jednání.

Oproti předchozím rokům došlo k nárůstu tzv. věcných řízení o porušení unijního práva, ve kterých je ČR vytýkána nesprávná implementace nebo aplikace unijního aktu. Zároveň již byly v těchto tzv. věcných řízeních vydány odsuzující rozsudky Soudním dvorem, resp. 2 z těchto věcí pokročily do tzv. sankční části řízení (viz rozsudky ve věci C-343/08 nebo C-378/09), z toho jedna je již v soudní fázi (viz věc C-241/11 za neprovedení rozsudku ve věci C-343/08). Výsledkem řízení dle čl. 260 SFEU již může být uložení peněžité sankce, a to ve formě paušální částky či opakovaného penále. V případě nesplnění tzv. notifikační povinnosti u směrnic EU přijatých legislativním postupem budou dopady, jak výše uvedeno, závažnější, neboť sankce může být uložena již při prvním předložení věci Soudnímu dvoru.

Řízení o porušení unijního práva v roce 2011

Úvodem nutno podotknout, že všechna řízení zahájená v roce 2011 proti ČR byla zahájena již podle Smlouvy o fungování EU, tj. včetně změn zavedených Lisabonskou smlouvou.

V roce 2011 bylo proti ČR nově zahájeno 60 řízení o porušení unijního práva, což je o 16 případů více než v roce 2010. Z těchto nově zahájených řízení bylo jen 8 řízení věcných. Do fáze odůvodněného stanoviska postoupilo v roce 2011 celkem 15 řízení.

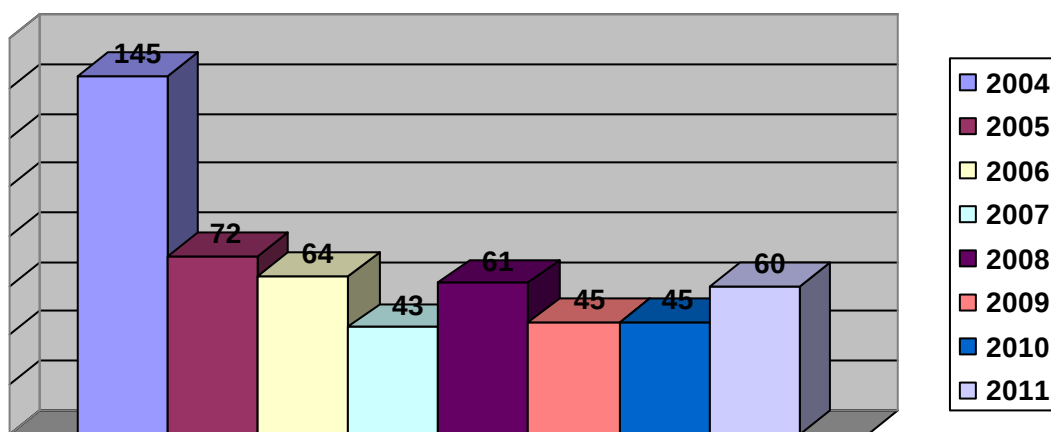
Dále bylo zahájeno jedno řízení za nesplnění rozsudku dle čl. 260 SFEU, avšak toto řízení bylo také v roce 2011 ukončeno. Celkově se do fáze řízení dle čl. 260 SFEU dostala od doby vstupu ČR do EU do 31. 12. 2011 čtyři řízení; z toho ke dni 31. 12.

¹⁰ Srov. např. rozsudek Soudního dvora ze dne 27. 10. 2005 ve věci C-525/03 *Komise proti Itálii*, Sbírka rozhodnutí 2005, str. I-9405, bod 14.

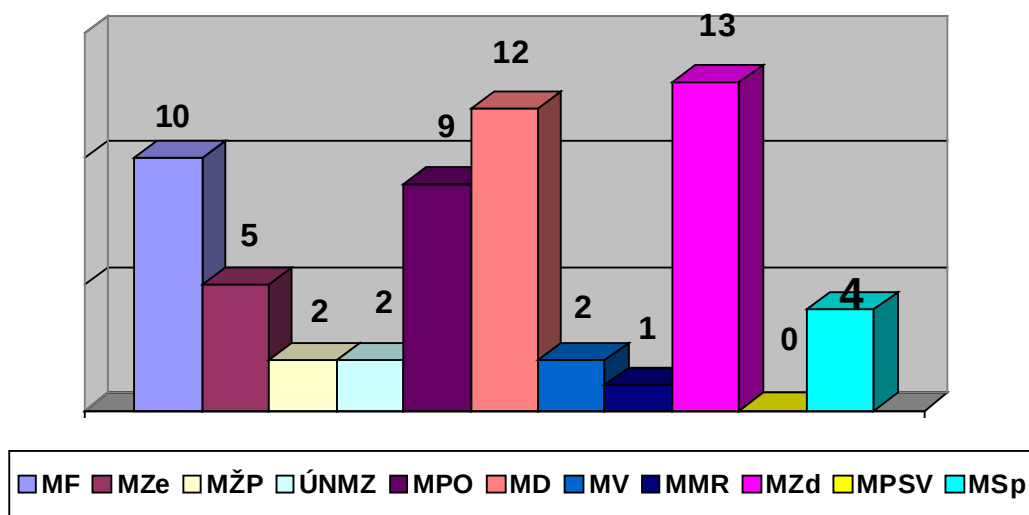
2011 jedno řízení bylo ukončeno před podáním žaloby (řízení č. 2008/0382), jedno řízení je dosud v prejudiciální fázi (řízení č. 2006/2271) a jedno řízení je ve fázi řízení před Soudním dvorem (řízení č. 2006/2353).

Celkový počet řízení zahájených proti ČR od doby přistoupení k EU do 31. 12. 2011 tak činil 555¹¹, resp. 558¹², případů.

Graf 1: Přehled počtu řízení zahájených proti ČR podle let

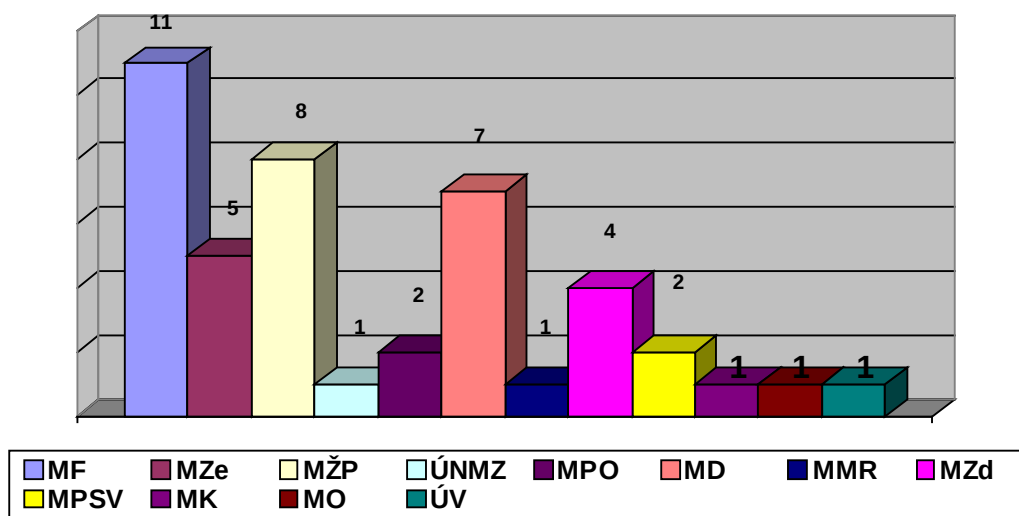
Graf 2: Přehled řízení zahájených v roce 2011 podle gestorů

¹¹ Do tohoto počtu nejsou zahrnuty výzvy dle čl. 260 SFEU, které jsou z hlediska řízení o porušení unijního práva považovány za jedno řízení a jsou vedeny pod stejným číslem řízení.

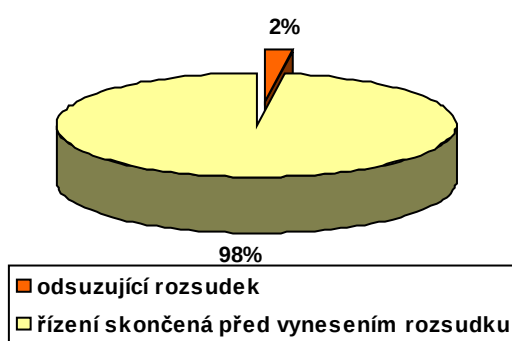
¹² Při započtení 3 řízení zahájených dle čl. 260 SFEU – viz výše text Zprávy.

Graf 3: Přehled řízení skončených v roce 2011 podle gestorů

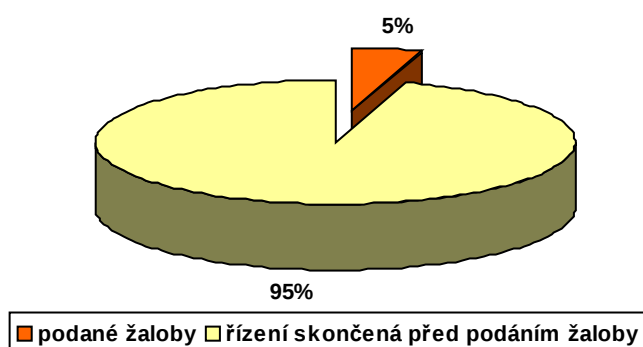

Z uvedeného počtu 558 řízení zahájených proti ČR bylo k 31. 12. 2011 úspěšně ukončeno před podáním žaloby 531 řízení a v 8 případech byla žaloba předložená Soudnímu dvoru vzata zpět; celkově bylo vydáno 13 odsuzujících rozsudků proti ČR. Graf č. 2 pak ukazuje úspěšnost před vynesením odsuzujícího rozsudku, která dosahuje 97 %. Jak plyne z grafu č. 3, úspěšnost ČR v zastavování řízení před podáním žaloby dosahuje 95 %.

Graf 4: Poměr fáze skončení řízení zahájených proti ČR – řízení skončená před vynesením odsuzujícího rozsudku

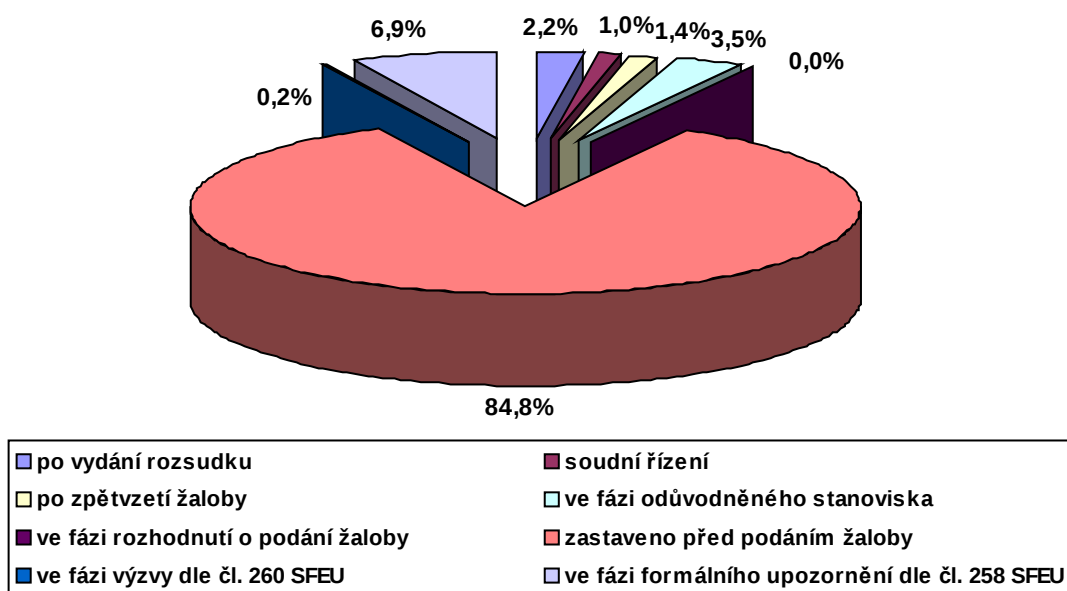

Graf 5: Poměr fáze skončení řízení zahájených proti ČR – řízení skončená před podáním žaloby

Ke dni 31. 12. 2011 probíhalo 66 řízení, z toho 40 ve fázi formálního upozornění podle čl. 258 SFEU (z toho se jednalo v 27 případech o nenotifikační a v 13 případech o věcná řízení), 20 ve fázi odůvodněného stanoviska podle čl. 258 SFEU (z toho 14 případů nenotifikační a 6 případů věcná řízení) a 1 řízení ve fázi výzvy dle čl. 260 SFEU (jde o věcné řízení). Dále se 6 řízení nacházelo ve fázi před Soudním dvorem (z toho 5 případů věcných řízení, 1 případ nenotifikačního řízení).

Graf 6: Stav řízení k 31. 12. 2011 – dle fáze řízení

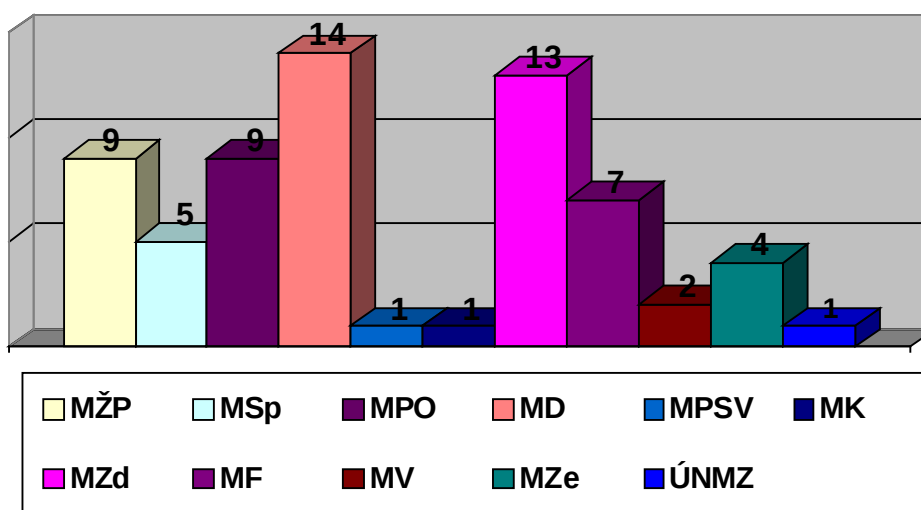
Důvodem nově zahájených řízení proti ČR v roce 2011 bylo:

- neprovedení včasné transpozice unijních předpisů, tzv. nenotifikační infringementy (viz výše), celkem 27 případů,
- namítaný věcný rozpor s unijním právem, tzv. věcné infringementy (viz výše), celkem 13 řízení.

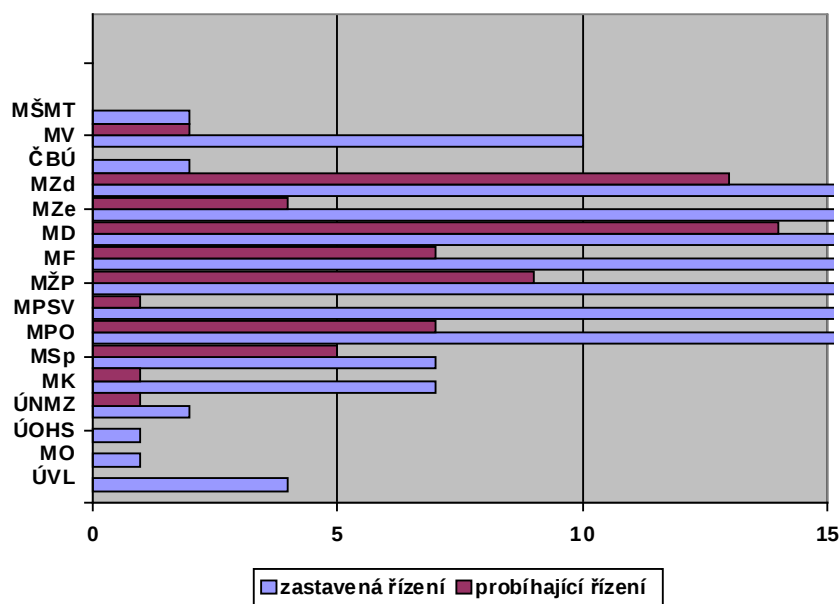
Do fáze odůvodněného stanoviska dospělo v roce 2011 celkem 20 řízení, z toho 6 věcných a 14 nenotifikačních řízení.

V roce 2011 podala EK proti ČR 5 nových žalob k Soudnímu dvoru, z toho 1 za neprovedení směrnice (C-353/11), 3 za tzv. věcný infringement (C-37/11, C-109/11 a C-269/11) a 1 za neprovedení rozsudku dle čl. 260 SFEU (C-241/11). Soudní dvůr v roce 2011 nevynesl proti ČR žádný odsuzující rozsudek.

Graf 7: Přehled řízení probíhajících k 31. 12. 2011 – stav dle gestorů

Graf 8: Přehled poměru všech zastavených řízení / řízení probíhajících podle gestorů – stav k 31. 12. 2011

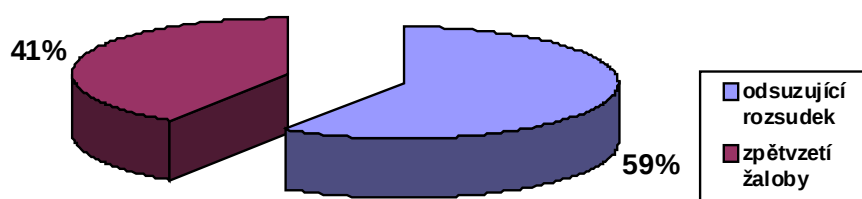

Řízení pro porušení unijního práva ve fázi žaloby před Soudním dvorem proti ČR a rozsudky

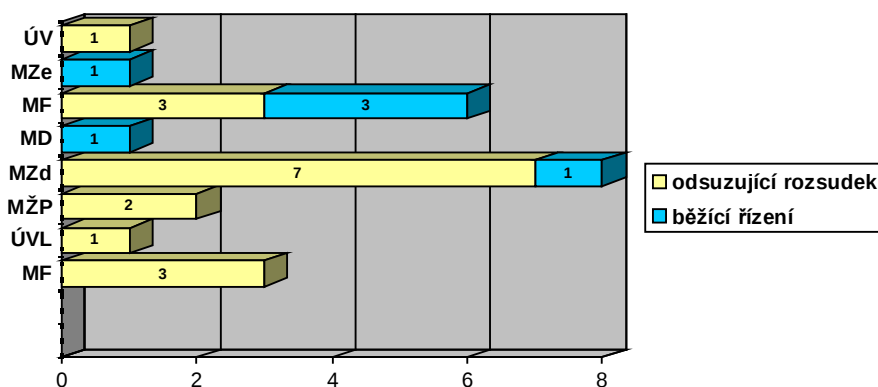
EK podala k Soudnímu dvoru v období od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2011 celkem 27 žalob proti ČR z důvodu porušení unijního práva. Z tohoto počtu bylo 17 žalob podáno z důvodu neprovedení úplné transpozice dotčených směrnic, 9 z důvodu nesprávného provedení předpisu EU do českého práva, resp. pro rozpor české právní úpravy s právem EU. Novinkou roku 2011 je pak podání první žaloby za nesplnění povinností plynoucích z předchozího odsuzujícího rozsudku Soudního dvora. Celkově ke konci roku 2011 byla ČR odsouzena pro porušení práva EU ve 13 případech, v 8 případech se jí podařilo dosáhnout zpětvzetí žaloby, zejména z důvodu přijetí příslušné právní úpravy, kterou byly odstraněny výtky EK, v 1 případě bylo zrušeno rozhodnutí o podání žaloby.

Ke konci roku 2011 probíhalo 6 řízení před Soudním dvorem (věci C-545/10, C-37/11, C-109/11, C-241/11, C-269/11 a C-353/11).

Graf 9: Celkový poměr odsuzujících rozsudků proti ČR ke zpětvzetí žaloby

Graf 10: Poměr odsuzujících rozsudků k probíhajícím řízením před Soudním dvorem – k 31. 12. 2011 – dle gestorů

V roce 2011 EK podala 5 nových žalob k Soudnímu dvoru proti ČR, přičemž v jednom případě šlo o nenotifikační infringement (věc C-353/11) v gesci MZd, ve 3 případech šlo o věcná řízení, ve věci C-37/11 v gesci MZe, C-109/11 a C-269/11 v gesci MF. EK také podala žalobu ve věci C-241/11 (gesce MF) dle čl. 260 SFEU za neprovedení rozsudku vydaného v roce 2010 ve věci C-343/08 v gesci MF.

V roce 2011 nebyl vynesena žádný odsuzující rozsudek.

Níže je uveden přehled všech podaných žalob a rozsudků.

Soudní řízení zahájená v roce 2011

Věc C-37/11 Komise proti ČR: Řízení registrované pod č. 2006/4465 bylo zahájeno z důvodu nesprávné aplikace nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. 10. 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty, která spočívá v nesprávném užívání označení „pomazánkové máslo“.

Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 6. 6. 2008, odůvodněné stanovisko dne 3. 11. 2009, žaloba doručena dne 31. 1. 2011.

Věc C-109/11 Komise proti ČR: Řízení registrované pod č. 2008/2146 bylo zahájeno z důvodu nesprávné implementace směrnice 2006/112/ES o DPH ohledně skupinové registrace osob pro účely DPH. Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 23. 9. 2008, odůvodněné stanovisko dne 23. 11. 2009 a žaloba dne 10. 3. 2011.

Věc C-241/11 Komise proti ČR: Řízení registrované pod č. 2006/2353 bylo zahájeno z důvodu neprovedení rozsudku Soudního dvora ve věci C-343/08 EK v ČR týkající se nesprávného provedení směrnice EP a Rady 2003/41/ES ze dne 3. 6. 2003 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi. Výzva dle čl. 260 SFEU byla doručena dne 29. 10. 2010 žaloba dne 26. 5. 2011.

Věc C-269/11 Komise proti ČR: Řízení registrované pod č. 2006/2555 bylo zahájeno z důvodu nesprávné implementace směrnice 2006/112/ES o DPH ohledně zvláštního režimu DPH u cestovních kanceláří. Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 26. 3. 2007, odůvodněné stanovisko dne 29. 2. 2008 a žaloba dne 17. 6. 2011.

Věc C-353/11 Komise proti ČR: Řízení registrované pod č. 2010/0619 bylo zahájeno z důvodu pozdního provedení směrnice 2010/5/EU, kterou se mění směrnice za účelem zařazení účinné látky akrylaldehyd do přílohy. Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 20. 9. 2010, odůvodněné stanovisko dne 28. 1. 2011 a žaloba dne 13. 7. 2011.

Soudní řízení skončená odsuzujícím rozsudkem – přehled od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2011¹³

Věc C-203/06 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice Rady 93/16/EHS ze dne 5. 4. 1993 o usnadnění volného pohybu lékařů a vzájemného uznávání jejich diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 13. 12. 2004 (řízení bylo registrováno pod č. 2004/0549), odůvodněné stanovisko dne 13. 7. 2005 a žaloba dne 17. 5. 2006. Žalobní odpověď předložila ČR dne 15. 7. 2006. Dne 18. 1. 2007 byl vynesena odsuzující rozsudek v této věci. Řízení bylo EK ukončeno dne 17. 10. 2007.

Za účelem plné transpozice požadavků vyplývajících z dotčené směrnice do vnitrostátního právního řádu byl přijat zákon č. 111/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Tím bylo odstraněno porušení unijního práva konstatované v rozsudcích Soudního dvora

¹³ Oproti roku 2010 nedošlo v této části ke změně.

ve věcech C-203/06 a C-204/06 *Komise proti ČR*. Zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení, t.j. 15. 5. 2007.

Věc C-204/06 *Komise proti ČR*: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice Rady 78/686/EHS ze dne 25. 7. 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření pro usnadnění účinného výkonu práva podnikání a volného pohybu služeb (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 13. 12. 2004 (řízení bylo registrováno pod č. 2004/0507), odůvodněné stanovisko dne 13. 7. 2005 a žaloba dne 17. 5. 2006. Žalobní odpověď předložila ČR dne 15. 7. 2006. Odsuzující rozsudek proti ČR v této věci byl vynesena dne 18. 1. 2007. Řízení bylo EK ukončeno dne 17. 10. 2007.

Za účelem plné transpozice požadavků vyplývajících z dotčené směrnice do vnitrostátního právního řádu byl přijat zákon č. 111/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Tím bylo odstraněno porušení unijního práva konstatované v rozsudcích Soudního dvora ve věcech C-203/06 a C-204/06 *Komise proti ČR*. Zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení, t.j. 15. 5. 2007.

Věc C-60/07 *Komise proti ČR*: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EK 2004/33/ES ze dne 22. 3. 2004, kterou se provádí směrnice EP a Rady 2002/98/ES, pokud jde o určité technické požadavky na krev a krevní složky (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 4. 10. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2005/0751), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006 a žaloba dne 16. 2. 2007. Dne 8. 11. 2007 byl vynesena odsuzující rozsudek.

Relevantním transpozičním předpisem je zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změně další předpisů, který nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů. Řízení bylo EK ukončeno dne 26. 6. 2008.

Věc C-114/07 *Komise proti ČR*: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EP a Rady 2004/24/ES ze dne 31. 3. 2004, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o tradiční rostlinné léčivé přípravky (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 5. 12. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2005/0917), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006 a žaloba dne 28. 2. 2007. Dne 25. 10. 2007 byl vynesena odsuzující rozsudek. Řízení bylo EK ukončeno dne 5. 6. 2008.

Relevantním transpozičním předpisem je zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změně další předpisů, který nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů. Řízení bylo EK ukončeno dne 26. 6. 2008.

Věc C-115/07 *Komise proti ČR*: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EP a Rady 2004/27/ES ze dne 31. 3. 2004, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 5. 12. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2005/0918), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006 a žaloba dne 28. 2. 2007. Dne 27. 9. 2007 byl vynesен odsuzující rozsudek. Řízení bylo Komisí formálně ukončeno dne 18. 9. 2008.

Relevantním transpozičním předpisem je zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změně další předpisů, který nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů. Řízení bylo EK ukončeno dne 26. 6. 2008.

Věc C-117/07 *Komise proti ČR*: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EK 2005/28/ES ze dne 8. 4. 2005, kterou se stanoví zásady a podrobné pokyny pro správnou klinickou praxi týkající se hodnocených humánních léčivých přípravků a také požadavky na povolení výroby či dovozu takových přípravků (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 27. 3. 2006 (řízení bylo registrováno pod č. 2006/0209), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006 a žaloba dne 28. 2. 2007. Dne 27. 9. 2007 byl vynesен odsuzující rozsudek.

Jelikož ČR nepřijala chybějící prováděcí právní předpis k zákonu o léčivech ani poté, co byl vynesен odsuzující rozsudek, zaslala EK dne 6. 6. 2008 ČR formální upozornění podle čl. 228 SES. ČR splnila transpoziční povinnost přijetím a následnou notifikací vyhlášky č. 226/2008 Sb., o správné klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení léčivých přípravků, která nabyla účinnosti dne 1. 7. 2008.

Věc C-41/08 *Komise proti ČR*: V této věci došlo ke spojení dvou řízení o porušení unijního práva, a to za namítané neúplné provedení směrnic z oblasti rovného zacházení. Řízení č. 2005/0284 bylo zahájeno pro neúplné provedení směrnice Rady 86/378/EHS ze dne 24. 7. 1986 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků (vnitrostátním gestorem transpozice je ÚV). Řízení č. 2005/0286 pak bylo zahájeno pro neúplné provedení směrnice Rady 96/97/ES ze dne 20. 12. 1996, kterou se mění směrnice 86/378/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků (vnitrostátním gestorem transpozice je ÚV). Obě řízení měla i stejný průběh – formální upozornění byla ČR doručena dne 22. 3. 2005, odůvodněné stanovisko dne 18. 10. 2006 a žaloba dne 6. 2. 2008. Obě směrnice byly provedeny zákonem

č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), který byl publikován ve Sbírce zákonů až 29. 6. 2009, čímž ČR splnila notifikační povinnosti ve vztahu k těmto směrnicím. Dne 4. 12. 2008 byl vynesena odsuzující rozsudek.

Věc C-87/08 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EK 2006/73/ES ze dne 10. 8. 2006, kterou se provádí směrnice EP a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice (vnitrostátním gestorem transpozice je MF). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 23. 4. 2007 (řízení bylo registrováno pod č. 2007/0299), odůvodněné stanovisko dne 2. 7. 2007 a žaloba dne 3. 3. 2008. Dne 25. 9. 2008 byl vynesena odsuzující rozsudek. ČR přijala a dne 7. 7. 2008 notifikovala tyto transpoziční předpisy: 1) zákon č. 230/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, 2) vyhláška č. 237/2008 Sb., o podrobnostech některých pravidel při poskytování investičních služeb. ČR plně notifikovala směrnici EK dne 8. 7. 2008. Řízení bylo Komisí formálně ukončeno dne 16. 10. 2008.

Věc C-343/08 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EP a Rady 2003/41/ES ze dne 3. 6. 2003 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi (vnitrostátním gestorem transpozice je MF). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 18. 10. 2006 (řízení bylo registrováno pod č. 2006/2353), odůvodněné stanovisko dne 26. 3. 2007 a žaloba dne 28. 7. 2008. Dne 23. 9. 2009 se konalo ústní jednání. Dne 6. 10. 2009 bylo vyneseno stanovisko generálního advokáta. Dne 14. 1. 2010 byl vynesena odsuzující rozsudek. Dne 29. 10. 2010 pak byla ČR doručena výzva dle čl. 260 SFEU.

Věc C-100/09 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítané netranspozice směrnice EK 2007/14/ES ze dne 8. 3. 2007 kterou se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu (vnitrostátním gestorem transpozice je MF). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 23. 05. 2008 (řízení bylo registrováno pod č. 2008/0384), odůvodněné stanovisko dne 17. 10. 2008 a žaloba dne 12. 03. 2009. Odsuzující rozsudek proti ČR byl vynesena dne 1. 10. 2009.

Transpoziční povinnost byla splněna přijetím zákona č. 230/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a prováděcích vyhlášek České národní banky k tomuto zákonu. Všechny tyto transpoziční předpisy nabyly účinnosti dnem 1. 8. 2009.

Věc C-378/09 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného nesprávného či neúplného provedení směrnice 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Rady 97/11/ES a směrnice EP a Rady 2003/35/ES (vnitrostátním gestorem transpozice je MŽP). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 4. 7. 2006 (řízení bylo registrováno pod č. 2006/2271), odůvodněné stanovisko dne 2. 7. 2007 a žaloba byla ČR doručena dne 5. 10. 2009. Odsuzující rozsudek byl vynesen dne 10. 6. 2010. Dne 26. 11. 2010 pak byla ČR doručena výzva dle čl. 260 SFEU.

Věc C-481/09 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítané netranspozice směrnice EP a Rady 2006/7/ES ze dne 15. 2. 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 23. 5. 2008 (řízení bylo registrováno pod č. 2008/0382), odůvodněné stanovisko dne 23. 3. 2009 a žaloba dne 4. 12. 2009. Rozsudek byl vynesen dne 30. 9. 2010.

Transpozice směrnice byla dokončena přijetím zákona č. 151/2011 Sb. (kterým byly změněny zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách) a přijetím vyhlášky č. 238/2011 Sb. (o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch). Evropská komise řízení formálně ukončila dne 27. 10. 2011.

Věc C-276/10 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu neprovedení směrnice EP a Rady 2006/118/ES ze dne 12. 12. 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu. Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 2. 4. 2009, odůvodněné stanovisko dne 3. 11. 2009 a žaloba dne 6. 7. 2010. Dne 22. 12. 2010 byl vynesen odsuzující rozsudek.

Soudní řízení skončená zpětvezetím žaloby¹⁴ – přehled od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2011¹⁵

Věc C-46/06 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EP a Rady 2001/29/ES ze dne 22. 5. 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (vnitrostátním gestorem transpozice je MK). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 13. 12. 2004 (řízení bylo registrováno pod č. 2004/0589), odůvodněné stanovisko dne 13. 7. 2005 a žaloba dne 7. 2. 2006. S ohledem na přijetí transpoziční novely

¹⁴ V případě řízení podle čl. 258 SFEU (dřívější čl. 226 SES) Soudní dvůr rozhoduje s ohledem na stav existující ke dni uplynutí lhůty pro nápravu stavu neslučitelného s unijním (dříve komunitárním) právem, která je stanovena v odůvodněném stanovisku. Po podání žaloby tak je možné zastavit řízení před vynesením rozsudku pouze, pokud EK vezme žalobu zpět.

¹⁵ Oproti roku 2010 nedošlo v této části ke změně.

autorského zákona č. 216/2006 Sb. byla EK požádána o zpětvzetí žaloby. EK této žádosti vyhověla, dne 10. 10. 2006 bylo řízení zastaveno a žaloba vyškrtuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-140/06 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neprovedení směrnice EP a Rady 2002/49/ES ze dne 25. 6. 2002 o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí (vnitrostátním gestorem transpozice je MZd). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 13. 12. 2004 (řízení bylo registrováno pod č. 2004/0599), odůvodněné stanovisko dne 13. 7. 2005 a žaloba dne 28. 3. 2006. Žalobní odpověď předložila ČR dne 25. 4. 2006. Z důvodu dokončení transpozice přijetím prováděcí vyhlášky č. 523/2006 Sb. k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, dne 30. 11. 2006 byla EK v prosinci 2006 požádána o zpětvzetí žaloby. EK této žádosti vyhověla, dne 13. 6. 2007 bylo řízení zastaveno a žaloba vyškrtuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-116/07 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neúplného provedení směrnice EP a Rady 2004/28/ES ze dne 31. 3. 2004, kterou se mění směrnice 2001/82/ES o kodexu Společenství týkajícím se veterinárních léčivých přípravků (vnitrostátním gestorem transpozice je MZe). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 5. 12. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2005/0919), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006 a žaloba dne 28. 2. 2007. Žalobní odpověď předložila ČR dne 4. 4. 2007. S ohledem na přijetí příslušné transpoziční úpravy požádala ČR EK o zpětvzetí žaloby. EK této žádosti vyhověla. Dne 23. 4. 2008 bylo řízení zastaveno a žaloba vyškrtuta z rejstříku Soudního dvora.

Situace ohledně vnitrostátní transpozice byla totožná jako u řízení C-60/07.

Věc C-496/07 Komise proti ČR: Řízení se týká podmínky st. občanství pro kapitány námořních lodí (vnitrostátním gestorem je MD). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 19. 12. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2005/2298), odůvodněné stanovisko dne 18. 12. 2006 a žaloba dne 15. 11. 2007. Žalobní odpověď předložila ČR dne 4. 4. 2007. Problém byl odstraněn zákonem č. 310/2008 Sb., kterým se mění zákon 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů. Na základě žádosti ČR EK vzala žalobu zpět a dne 6. 3. 2009 byla vyškrtuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-71/08 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neprovedení směrnice EP a Rady 2004/39/ES ze dne 21. 4. 2004 o trzích finančních nástrojů, o změně směrnice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a směrnice EP a Rady 2000/12/ES a o zrušení směrnice Rady 93/22/EHS (vnitrostátním gestorem transpozice je MF). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 23. 4. 2007 (řízení bylo registrováno pod č. 2007/0294), odůvodněné stanovisko dne 2. 7. 2007 a žaloba dne 26. 2. 2008. Relevantními transpozičními předpisy jsou: 1) zákon č. 230/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, 2) vyhláška č. 237/2008 Sb., o podrobnostech některých pravidel při poskytování investičních služeb. ČR plně notifikovala směrnici EK dne 8. 7. 2008. S ohledem na výše uvedené požádala ČR Komisi o zpětvzetí žaloby. EK této žádosti vyhověla, dne 14. 10. 2008 bylo řízení zastaveno a žaloba vyškrtnuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-294/08 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného rozporu zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích s čl. 28 SES, upravujícím volný pohyb zboží (vnitrostátním gestorem je MD). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 22. 3. 2005 (řízení bylo registrováno pod č. 2004/5151), odůvodněné stanovisko dne 4. 7. 2006, dodatečné odůvodněné stanovisko dne 18. 12. 2006 a žaloba dne 10. 7. 2008. Na základě nově přijaté právní úpravy, kterou byla vyhláška č. 388/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, vzala EK žalobu zpět. Dne 2. 3. 2009 byla žaloba vyškrtnuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-544/08 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neprovedení směrnice EP a Rady 2005/68/ES ze dne 16. 11. 2005 o zajištění a o změně směrnic Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, jakož i směrnic 98/78/ES a 2002/83/ES (vnitrostátním gestorem transpozice je MF). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 29. 1. 2008 (řízení bylo registrováno pod č. 2008/0037), odůvodněné stanovisko dne 27. 6. 2008 a žaloba dne 9. 12. 2008. S ohledem na přijetí transpoziční úpravy, již je zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví a související zákon č. 279/2009 Sb., vzala EK žalobu zpět a dne 4. 12. 2009 byla žaloba vyškrtnuta z rejstříku Soudního dvora.

Věc C-15/09 Komise proti ČR: Řízení bylo zahájeno z důvodu namítaného neprovedení směrnice Rady 2004/113/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (vnitrostátním gestorem transpozice je ÚV). Formální upozornění bylo ČR doručeno dne 29. 1. 2008 (řízení bylo registrováno pod č. 2008/0034), odůvodněné stanovisko dne 27. 6. 2008 a žaloba dne 12. 1. 2009. S ohledem na přijetí transpoziční úpravy, kterou je zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), vzala EK žalobu zpět a dne 26. 11. 2009 byla žaloba vyškrtnuta z rejstříku Soudního dvora.

Aktuálně probíhající řízení ke dni 31. 12. 2011***Řízení ve fázi výzvy dle čl. 260 SFEU***

Řízení č. 2006/2271: Neprovedení rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-378/09 *Komise v. Česká republika* týkající se nesouladu vnitrostátní legislativy se směrnicemi o posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (85/337/EHS, ve znění 97/11/ES (viz výše), gesce: MŽP.

Řízení ve fázi soudního řízení před Soudním dvorem

Řízení č. 2008/2086: věc C-545/10, nesprávná implementace směrnic tzv. prvního železničního balíčku, gesce: MD.

Řízení č. 2006/4465: věc C-37/11, nesprávné používání označení „Pomazánkové máslo“, gesce: MZe.

Řízení č. 2008/2146: věc C-109/11, nesprávná implementace směrnice 2006/112/ES o DPH ohledně skupinové registrace osob pro účely DPH, gesce: MF.

Řízení č. 2006/2353: věc C-241/11, neprovedení rozsudku Soudního dvora ve věci C-343/08, gesce: MF.

Řízení č. 2006/2555: věc C-269/11, nesprávná implementace směrnice 2006/112/ES o DPH ohledně zvláštního režimu DPH u cestovních kanceláří, gesce: MF.

Řízení č. 2010/0619: věc C-353/11, neprovedení směrnice 2010/5/EU, kterou se mění směrnice za účelem zařazení účinné látky akrylaldehyd do přílohy, gesce: MZd.

Řízení ve fázi odůvodněného stanoviska – věcná řízení

Číslo řízení	Předmět řízení	Gesce	Datum OS
2006/4091	Neslučitelnost některých ustanovení zákona č.121/2000 Sb. o právu autorském se svobodou usazování a volným pohybem služeb podle čl. 43, resp. 49 Smlouvy o ES	MK	29. 5. 2007
2009/2210	Neprovádění nařízení (ES) č. 1228/2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a nezavedení opatření k ochraně spotřebitele stanovených směrnicí 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou	MPO	28. 6. 2010
2007/2504	Nesprávný postup při vyplácení peněžitých dávek v nemoci a mateřství pro migrující pracovníky po ukončení pracovního poměru, na něž se vztahuje ochranná lhůta	MPSV	29. 10. 2010
2006/2230	Podmínka občanství u notářů	MSp	23. 10. 2007
2007/2234	Nesprávné, resp.neúplné provedení Rámcové směrnice 2000/60/ES o vodách	MŽP	23. 11. 2009

2008/2174	Nesprávná transpozice směrnice 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)	MŽP	22. 3. 2010
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí EP a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	MŽP	1. 10. 2010

Řízení ve fázi odůvodněného stanoviska – nenotifikační řízení

Číslo řízení	Dotčený předpis EU	Gesce	Datum OS
2010/0037	Směrnice EP a Rady 2007/59/ES ze dne 23. 10. 2007 o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému	MD	15. 3. 2011
2010/0618	Směrnice Komise 2009/131/ES ze dne 16. 10. 2009, kterou se mění příloha VII směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilitě železničního systému ve Společenství	MD	17. 6. 2011
2011/0056	Směrnice EP a Rady 2008/110/ES, kterou se mění směrnice 2004/49/ES o bezpečnosti železnic Společenství	MD	25. 11. 2011
2011/0057	Směrnice EP a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES	MPO	25. 11. 2011
2011/0061	Směrnice EP a Rady 2009/125/ES o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie	MPO	30. 9. 2011
2011/0725	Směrnice EP a Rady 2009/136/ES, kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací, směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele	MPO	25. 11. 2011
2011/0726	Směrnice EP a Rady 2009/140/ES, kterou se mění směrnice 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací, směrnice 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení a směrnice 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací	MPO	25. 11. 2011
2011/0055	Směrnice EP a Rady 2008/99/ES o trestněprávní ochraně životního prostředí	MSp	17. 6. 2011
2011/0060	Směrnice EP a Rady 2009/123/ES, kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání	MSp	17. 6. 2011
2011/0716	Směrnice EP a Rady 2008/52/ES o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech	MSp	25. 11. 2011
2010/0769	Směrnice Komise 2009/150/ES, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky flokumafenu do přílohy I uvedené směrnice	MZd	15. 3. 2011

2010/0770	Směrnice Komise 2009/151/ES, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky tolylfluoridu do přílohy I uvedené směrnice	MZd	15. 3. 2011
2011/0407	Směrnice Rady 2009/143/ES, kterou se mění směrnice 2000/29/ES, pokud jde o zmocnění k plnění úkolů laboratorního testování	MZe	31. 10. 2011

Řízení ve fázi dodatečného formálního upozornění – věcná řízení

Číslo řízení	Předmět řízení	Gesce	Datum dodat. FU
2007/4447	Nesplnění povinnosti plynoucí ze směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť (nepřijetí opatření pro vyloučení poškozování přírodních stanovišť a umožnění splavnosti Teplé Vltavy lehkými plavidly)	MŽP	1. 10. 2010
2009/2265	Nesprávné/neúplné provedení směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	MD	1. 10. 2010

Řízení ve fázi formálního upozornění – věcná řízení

Číslo řízení	Předmět řízení	Gesce	Datum FU
2005/2039	Neslučitelnost Letecké dohody mezi ČR a USA	MD	21. 3. 2005
2011/2015	Neslučitelnost letecké dohody mezi ČR a Ruskem	MD	7. 4. 2011
2011/2148	Nesprávné uplatňování směrnice 2002/15/ES o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě	MD	30. 9. 2011
2005/2105	Nesprávné uplatňování Šesté směrnice Rady ze dne 17. 5. 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu: Společný systém DPH: jednotný základ daně (77/388/EHS) ohledně snížení sazby DPH na dětské pleny	MF	25. 7. 2006
2009/2242	Nesprávné zařazení výrobků do snížené sazby daně určené pro výrobky pro osoby s postižením (nesprávná transpozice směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. 11. 2006 o společném systému DPH)	MF	17. 6. 2011
2011/2177	Neúplná transpozice směrnice EP a Rady 2002/91/ES o energetické náročnosti budov	MPO	31. 10. 2011
2011/4089	Nesprávný postup při uznání puncovního označení holandských šperků s ohledem na ochranu domácího trhu	MPO	30. 9. 2011
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice EP a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	MV	17. 6. 2011
2011/2137	Protiprávní rozhodování v rámci mezinárodní organizace pro révu a víno	MZe	30. 9. 2011
2006/2271	Nesoulad vnitrostátní legislativy se směrnicemi o posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (85/338/EHS, ve znění 97/11/ES)	MŽP	4. 7. 2006
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov – ZEVO Chotíkov	MŽP	25. 11. 2011

Řízení ve fázi formálního upozornění – nenotifikační řízení

Číslo řízení	Předmět řízení	Gesce	Datum FU
2010/0616	Směrnice EP a Rady 2008/57/ES ze dne 17. 6. 2008 o interoperabilitě železničního systému ve Společenství	MD	20. 9. 2010
2011/0054	Nesdělení opatření k provedení směrnice EP a Rady 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury	MD	27. 1. 2011
2011/0403	Směrnice EP a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	MD	17. 3. 2011
2011/0717	Směrnice EP a Rady 2009/15/ES, kterou se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí a pro související činnosti námořní správy	MD	18. 7. 2011
2011/0718	Směrnice EP a Rady 2009/18/ES, kterou se stanoví základní zásady pro vyšetřování nehod v odvětví námořní dopravy a kterou se mění směrnice Rady 1999/35/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002	MD	18. 7. 2011
2011/0719	Směrnice EP a Rady 2009/21/ES o souladu s požadavky na stát vlajky	MD	18. 7. 2011
2011/0731	Směrnice Komise 2010/61/EU, kterou se přílohy směrnice EP a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí poprvé přizpůsobují vědeckému a technickému pokroku	MD	18. 7. 2011
2011/0573	Směrnice EP a Rady 2009/110/ES ze dne 16. 9. 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES	MF	18. 5. 2011
2011/0722	Směrnice EP a Rady 2009/65/ES o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP)	MF	18. 7. 2011
2011/0727	Směrnice EP a Rady 2010/30/EU ze dne 19. 5. 2010 o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobcích	MPO	18. 7. 2011
2011/1143	Směrnice EP a Rady 2006/24/ES ze dne 15. 3. 2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí	MPO	25. 11. 2011
2011/0723	Směrnice EP a Rady 2009/109/ES, kterou se mění směrnice Rady 77/91/EHS, 78/855/EHS a 82/891/EHS a směrnice 2005/56/ES, pokud jde o požadavky na předkládání zpráv a na dokumentaci v případě fúzí a rozdělení	MSP	18. 7. 2011
2011/1026	Směrnice EP a Rady 2009/52/ES ze dne 18. 6. 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí	MV	30. 9. 2011
2011/0408	Směrnice Komise 2010/7/EU, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky fosfidu hořečnatého uvolňujícího fosfin do přílohy I uvedené směrnice	MZd	17. 3. 2011

2011/0409	Směrnice Komise 2010/8/EU, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky warfarin, sodná sůl, do přílohy I uvedené směrnice	MZd	17. 3. 2011
2011/0410	Směrnice Komise 2010/9/EU, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem rozšíření zařazení účinné látky fosfidu hlinitého uvolňujícího fosfin do přílohy I uvedené směrnice jako přípravek typu 18, jak je definován v příloze V uvedené směrnice	MZd	17. 3. 2011
2011/0411	Směrnice Komise 2010/10/EU, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky brodifakum do přílohy I uvedené směrnice	MZd	17. 3. 2011
2011/0412	Směrnice Komise 2010/11/EU, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky warfarin do přílohy I uvedené směrnice	MZd	17. 3. 2011
2011/0577	Směrnice Komise 2010/71/EU ze dne 4. 11. 2010, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky metofluthrin do přílohy I uvedené směrnice	MZd	18. 5. 2011
2011/1028	Směrnice Komise 2010/50/EU ze dne 10. 8. 2010, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky dazomet do přílohy I uvedené směrnice	MZd	30. 9. 2011
2011/1029	Směrnice Komise 2010/51/EU ze dne 11. 8. 2010, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky N,N-diethyl-m-toluamid do přílohy I uvedené směrnice	MZd	30. 9. 2011
2011/1144	Směrnice Komise 2010/72/EU ze dne 4. 11. 2010, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky spinosad do přílohy I uvedené směrnice	MZd	25. 11. 2011
2011/1145	Směrnice Komise 2010/74/EU ze dne 9. 11. 2010, kterou se mění směrnice EP a Rady 98/8/ES tak, aby se zařazení účinné látky oxidu uhličitého do přílohy I uvedené směrnice rozšířilo na typ přípravku 18	MZd	25. 11. 2011
2010/0046	Směrnice EP a Rady 2009/29/ES ze dne 23. 4. 2009, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství	MŽP	28. 1. 2010
2011/0724	Směrnice EP a Rady 2009/127/ES, kterou se mění směrnice 2006/42/ES, pokud jde o strojní zařízení pro aplikaci pesticidů	ÚNM Z	18. 7. 2011

Řízení zastavená v roce 2011

V roce 2011 bylo zastaveno celkem 44 řízení, z toho 8 věcných řízení a 36 nenotifikačních řízení.

V roce 2011 byla zastavena tato řízení:

Číslo řízení	Předmět porušení/dotčený předpis EU	Gesce
2010/0305	Směrnice Rady 2008/90/ES ze dne 29. 9. 2008 o uvádění na trh rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce	MZe
2010/0309	Směrnice Komise 2009/108/ES ze dne 17. 8. 2009, kterou se pro účely přizpůsobení technickému pokroku mění směrnice EP a Rady 97/24/ES o některých konstrukčních částech a vlastnostech dvoukolových a tříkolových motorových vozidel	MD
2009/2130	Diskriminační přístup k placení příspěvků do zahraničních penzijních fondů	MF
2007/2193	Nesprávné vyhlášení chráněných ptačích oblastí dle směrnice Rady 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků	MŽP
2010/0038	Směrnice EP a Rady 2007/65/ES ze dne 11. 12. 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání	MK
2009/2220	Nesprávná aplikace nařízení 2320/2002, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví a nařízení 1217/2003, kterým se stanoví společné specifikace pro národní programy kontroly kvality bezpečnosti civilního letectví	MD
2007/2332	Nesprávná transpozice směrnice Rady 90/219/EHS o uzavřeném nakládání s geneticky modifikovanými mikroorganismy	MŽP
2010/0764	Směrnice Komise 2009/27/ES, kterou se mění některé přílohy směrnice EP a Rady 2006/49/ES, pokud jde o technická ustanovení o řízení rizik	MF
2010/0765	Směrnice Komise 2009/83/ES, kterou se mění některé přílohy směrnice EP a Rady 2006/48/ES, pokud jde o technická ustanovení o řízení rizik	MF
2011/0063	Směrnice Komise 2010/6/EU, kterou se mění příloha I směrnice EP a Rady 2002/32/ES, pokud jde o rtuť, volný gossypol, dusitany a Mowrah, Bassia, Madhuka	MZe
2009/0142	Směrnice EP a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním	MŽP
2010/0304	Směrnice EP a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik	MŽP
2010/0447	Směrnice EP a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší	MŽP
2006/2524	Nesprávná transpozice směrnice EP a Rady 2002/73/ES o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy	ÚV
2011/0064	Směrnice Rady 2010/66/EU, kterou se mění směrnice, kterou se stanoví prováděcí pravidla pro vrácení DPH osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně	MF

2011/0414	Směrnice EP a Rady 2010/76/EU, kterou se mění směrnice 2006/48/ES a 2006/49/ES, pokud jde o kapitálové požadavky na obchodní portfolio a resekuritizace a o dohled nad zásadami odměňování	MF
2011/0404	Směrnice Rady 2008/8/ES, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o místo poskytnutí služby	MF
2010/0617	Směrnice EP a Rady 2008/105/ES o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky	MŽP
2009/2119	Nesprávná transpozice směrnice EP a Rady 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží	MPO
2010/0766	Směrnice EP a Rady 2009/111/ES, kterou se mění směrnice, pokud jde o banky přidružené k ústředním institucím, některé položky kapitálu, velkou angažovanost, režimy dohledu a krizové řízení	MF
2011/0415	Směrnice Komise 2011/8/EU, kterou se mění směrnice 2002/72/ES, pokud jde o omezení používání bisfenolu A v plastových kojeneckých láhvích	MZd
2010/0449	Směrnice Komise 2009/74/ES, kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokud jde o botanické názvy rostlin, vědecké názvy ostatních organismů a některé přílohy těchto směrnic	MZe
2011/0413	Směrnice Rady 2010/12/EU, kterou se mění směrnice 92/79/EHS, 92/80/EHS a 95/59/ES o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků a směrnice 2008/118/ES	MF
2010/0767	Směrnice Komise 2009/112/ES, kterou se mění směrnice o řidičských průkazech	MD
2010/0768	Směrnice Komise 2009/113/ES, kterou se mění směrnice o řidičských průkazech	MD
2011/0058	Směrnice EP a Rady 2009/44/ES, kterou se mění směrnice 98/26/ES a 2002/47/ES, pokud jde o propojené systémy a pohledávky z úvěru	MF
2011/0059	Směrnice Komise 2009/106/ES, kterou se mění směrnice 2001/112/ES o ovocných šťávách a některých podobných produktech určených k lidské spotřebě	MZe
2011/0062	Směrnice Komise 2009/145/ES, kterou se stanovují některé odchylky pro povolování krajových odrůd zeleniny a pro uvádění osiva těchto odrůd na trh	MZe
2011/0405	Směrnice EP a Rady 2008/122/ES o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně	MPO
2011/0574	Směrnice Komise 2010/52/EU, kterou se za účelem přizpůsobení technických ustanovení mění směrnice Rady 76/763/EHS týkající se sedadel spolujezdců na kolových zemědělských a lesnických traktorech a směrnice EP a Rady 2009/144/ES o určitých konstrukčních částech a vlastnostech kolových zemědělských a lesnických traktorů	MD
2011/0575	Směrnice Komise 2010/67/EU, kterou se mění směrnice Komise 2008/84/ES, kterou se stanoví specifická kritéria pro čistotu potravinářských přídatných látek jiných než barviva a náhradní sladidla	MZd
2011/0576	Směrnice Komise 2010/69/EU, kterou se mění přílohy směrnice EP a Rady 95/2/ES o potravinářských přídatných látkách jiných než barviva a náhradní sladidla	MZd
2011/0729	Směrnice Komise 2010/43/EU, kterou se provádí směrnice EP a Rady 2009/65/ES, pokud jde o smlouvy mezi depozitářem a správcovskou společností	MF
2011/0730	Směrnice Komise 2010/42/EU, kterou se provádí směrnice EP a Rady 2009/65/ES, pokud jde o některá ustanovení týkající se fúze fondů	MF

2011/0721	Směrnice EP a Rady 2009/38/ES o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství	MPSV
2011/0406	Směrnice EP a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hraček	UNMZ
2008/0382	Směrnice EP a Rady 2006/7/ES o řízení jakosti vod ke koupání	MZd
2010/0306	Směrnice EP a Rady 2008/112/ES o změně směrnic za účelem jejich přizpůsobení nařízení 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí	MŽP
2011/0728	Směrnice EP a Rady 2010/35/EU o přepravitelných tlakových zařízeních a o zrušení směrnic Rady 76/767/EHS, 84/525/EHS, 84/526/EHS, 84/527/EHS a 1999/36/ES.	MD
2010/0213	Směrnice EP a Rady 2008/101/ES ze dne 19. 11. 2008, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem začlenění činností v oblasti letectví do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství	MŽP
2010/2047	Nesoulad české úpravy se směrnicí Rady 1999/70/ES ze dne 28. 6. 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou, uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS	MPSV
2008/4656	Nesprávný postup při nákupu vojenských transportních letadel CASA	MO
2011/1027	Směrnice EP a Rady 2009/81/ES ze dne 13. 7. 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES	MMR
2011/0572	Směrnice EP a Rady 2009/12/ES ze dne 11. 3. 2009 o letištních poplatcích	MD

EU Pilot

VLZ je také kontaktním místem ČR pro systém EU Pilot¹⁶ (*EU Pilot Central Contact Point*).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, které slouží k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení unijního práva ze strany členského státu. Toto řízení předchází (až na několik výjimek) všem věcným řízením o porušení unijního práva. Jeho předmětem tedy může být velmi široké spektrum problémů, ať už jde o chybnou aplikaci unijního práva ze strany členského státu, nebo o nesprávně provedenou transpozici.

Mechanismus EU Pilot je poměrně novým nástrojem. Je používán od dubna 2008, nejprve se jej účastnil pouze omezený počet států (15), postupně se přidávaly další (ke konci roku 2011 se již systému EU Pilot účastnily všechny ČS s výjimkou Malty a Lucemburska, jejichž přistoupení v nejbližší době se připravuje). V současné době je systém EU Pilot již stabilní a významnou součástí prosazování práva EU. Výrazně přispívá ke snížení počtu zahájených řízení o porušení unijního práva tím, že poskytuje Komisi a členským státům efektivní nástroj ke vzájemnému vyjasnění názorových pozic ohledně možného porušení unijního práva ještě před zahájením formálního řízení o porušení unijního práva. Řada případů se již v této fázi vysvětlí či dojde k nápravě a k zahájení formálního řízení nedojde.

Postup řízení

Řízení zahajuje Evropská komise buď z vlastní iniciativy, nebo na základě obdržené stížnosti. Komise komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států prostřednictvím speciální databáze. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva. Po obdržení žádosti kontaktní místo, tj. VLZ, osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi argumenty podložené stanovisko, že k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace. Komise následně vyjádření vyhodnotí, a odpověď buď

¹⁶ Fungování EU Pilot bylo zahájeno v dubnu 2008 na základě sdělení Komise Evropa přinášející výsledky – uplatňování práva Společenství ze dne 5. září 2007, KOM (2007) 502 v konečném znění.

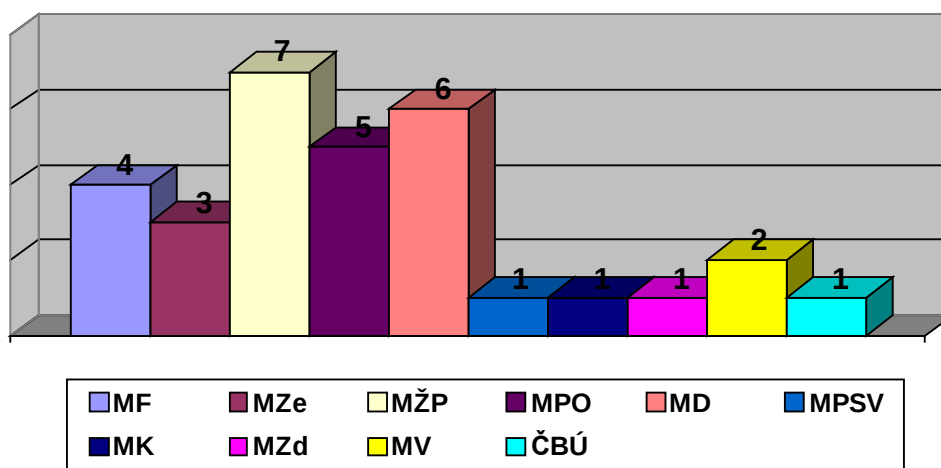
akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (zpravidla je zahájeno řízení o porušení unijního práva). Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

Skutečnost, že VLZ je kontaktním místem ČR pro Pilotní projekt EU, je velmi přínosná v tom směru, že VLZ se zavčas dozví o namítaném porušování práva EU a může činit odpovídající kroky ještě před vlastním zahájením řízení o porušení unijního práva, přičemž je-li řízení o porušení unijního práva zahájeno, je již od samého počátku zaručena konzistentnost právní argumentace České republiky.

Vývoj v roce 2011

V průběhu roku 2011 napadlo **celkem 31 případů**. Z toho 5 bylo zahájeno na základě stížnosti a 26 z vlastní iniciativy Evropské komise.

Graf 11: Případy zahájené v roce 2011 (podle gestora)

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU

Do působnosti VLZ patří také žaloby ČR na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU. VLZ je oprávněn podat žalobu vypracovanou ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání atd.).

Obecně k řízení o žalobě na neplatnost aktu EU

Do doby vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se tento typ řízení řídil čl. 230 SES, který byl též právním základem pro všechny dosud ČR zahájené žaloby na neplatnost aktů EU; po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se tento typ řízení řídí čl. 263 SFEU.

Soudní příslušnost v případě napadnutí platnosti aktu EU má ve většině případů Tribunál, který tvoří součást SDEU.¹⁷

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU). Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, přičemž orgán EU jakožto odpůrce bude tato tvrzení vyvracet. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. JŘ Tribunálu, popř. JŘ Soudního dvora¹⁸. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci v její prospěch.

Žaloby ČR na neplatnost aktů EU

Před Tribunálem probíhají v současné době dvě řízení o žalobách ČR na neplatnost rozhodnutí EK, které byly podány v roce 2008. O jedné žalobě ve věci T-465/09 již

¹⁷ Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

¹⁸ Dostupné na www.curia.eu - sekce *Texty upravující řízení*.

Tribunál rozhodl. Ve všech případech se jedná o žaloby na neplatnost právních aktů Společenství (nyní EU) podané na základě čl. 230 SES, resp. čl. 263 SFEU, k jejichž projednání je příslušný Tribunál.

K jednotlivým řízením:

T-194/07 ČR proti Komisi (emisní povolenky)

Dne 26. 3. 2007 vydala EK rozhodnutí o tzv. národním alokačním plánu, kterým je pro ČR stanoven počet emisních povolenek (od množství povolenek se odvíjí objem možného vypuštění některých látek škodlivých pro životní prostředí z průmyslových provozů do ovzduší). Schválené množství povolenek bylo o cca 15 % nižší než množství navržené (požadované) ČR.

V návaznosti na usnesení vlády č. 569 ze dne 25. 5. 2007, kterým byla ministrům průmyslu a obchodu, spravedlnosti a zahraničních věcí uložena povinnost zpracovat a předložit žalobu ČR na neplatnost uvedeného rozhodnutí, byla dne 4. 6. 2007 zaslána žaloba ČR Soudu prvního stupně. Hlavní žalobní důvody ČR v tomto řízení jsou, že EK překročila své pravomoci vyplývající z čl. 9 odst. 1 a 3, jakož i čl. 11 odst. 2 směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a že vydala napadené rozhodnutí po lhůtě stanovené směrnicí.

Z obdobných důvodů jako ČR napadly jím určená rozhodnutí EK také PL, HU, LT, LV, ET, RO, BG a SK, přičemž posledně jmenovaný stát vzal na základě dohody s EK žalobu zpět. SK, LT a PL jsou také vedlejšími účastníky v řízení o žalobě ČR. Na straně EK naopak intervenuje UK.

Dne 23. 9. 2009 rozhodl Soud prvního stupně ve dvou samostatných rozsudcích o žalobách PL (T-183/07 *Polsko proti Komisi*) a ET (T-236/07 *Estonsko proti Komisi*) tak, že oběma žalobám vyhověl a napadená rozhodnutí EK v plném rozsahu zrušil, a sice zejména s odkazem na žalobní důvod překročení pravomocí.

V prosinci 2009 podala EK proti oběma rozsudkům kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (C-504/09 P a C-505/09 P) a současně vydala nová rozhodnutí o národních alokačních plánech PL a ET.

Řízení o žalobě ČR bylo přerušeno usnesením Tribunálu ze dne 31. 5. 2010 do doby rozsudku o kasačním opravném prostředku probíhajícím ve věci žalob PL a ET před Soudním dvorem.

T-248/07 ČR proti Komisi (nadlimitní zásoby)

EK vydala dne 4. 5. 2007 rozhodnutí, kterým byla ČR uložena sankce za nadlimitní zásoby zemědělských komodit ve výši 12,3 mil. EURO (cca 350 mil. Kč). ČR se svou

žalobou podanou¹⁹ k Soudu prvního stupně dne 12. 7. 2007 domáhá zrušení uvedeného rozhodnutí EK se základním argumentem, že EK neměla na základě zvoleného právního základu pravomoc stanovit finanční částku, kterou mají dotčené členské státy zaplatit za nadlimitní zásoby nacházející se na jejich území ke dni vstupu do EU do rozpočtu ES. Svojí podstatou totiž finanční částka nepředstavuje náklad na odstranění, ale sankci, kterou může EK uplatnit pouze v rámci řízení o porušení Smlouvy a nechat o ní rozhodnout Soudní dvůr, tj. nemůže ji sama stanovit. Způsob rozhodování EK je dále napadán jako netransparentní. Obdobnou žalobu podaly také PL, SK a LT. PL a SK jsou současně v uvedeném řízení vedlejšími účastníky. Ústní jednání v této věci se konalo dne 14. dubna 2011. Kromě ČR a EK se jednání účastnili také zástupci Polska a Slovenska, kteří vystoupili na podporu ČR. Ústní jednání se týkalo otázek dle názoru ČR ideálního postupu EK ve věci nadlimitních zásob, způsobu předvstupní komunikace mezi EK a ČR v této záležitosti, možnosti EK přijímat akty týkající se nadlimitních zásob již před přistoupením a použití prostředků vybraných EK od ČR.

T-465/08 ČR proti Komisi (zápočet Phare)

EK vydala dne 7. 8. 2008 rozhodnutí, kterým bylo provedeno započtení pohledávek vůči ČR na navrácení prostředků z revolvingových fondů Phare ve výši 9,3 mil. EUR (cca. 235 mil. Kč) oproti nároku ČR na průběžné platby ze strukturálních fondů.

Na základě usnesení vlády č. 1222 ze dne 15. 10. 2008 podala ČR žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí, v níž poukazuje zejména na to, že EK nebyla oprávněna o započtení uvedené pohledávky jednostranně rozhodnout. Tato údajná pohledávka totiž vyplývá ze smluv mezi ČR a EK, které nespádají do unijního právního rámce a které dávají pravomoc pro řešení případných sporů zvláštní rozhodčí komisi. I pokud by však poskytnutí těchto prostředků spadalo do právního rámce EU, nebyly v tomto případě dodrženy podmínky, které příslušný unijní předpis pro provedení zápočtu stanoví.

Během roku 2009 došlo k výměně písemných podání stran. Dne 17. 9. 2010 se konalo ústní jednání ve věci. Kromě vystoupení obou stran, tj. EK a ČR, které potvrdily svoje pozice, položil Tribunál účastníkům řadu otázek, které lze rozdělit do několika okruhů. První okruh otázek se týkal povahy rozhodnutí z května 2008, které předcházelo napadanému rozhodnutí o zápočtu a jeho napadnutelnosti ve smyslu čl. 230 SES. Druhý okruh otázek se týkal důsledků skutečnosti, že rozhodnutí z května 2008 nebylo napadeno pro povahu pohledávky. Třetí okruh otázek se týkal

¹⁹ Na základě usnesení vlády č. 603 ze dne 30. 5. 2007.

možné nicotnosti rozhodnutí z května 2008. Čtvrtý okruh otázek se týkal ověření, zda byly splněny všechny podmínky pro provedení zápočtu.

Dne 15. dubna 2011 vynesl Tribunál rozsudek, kterým zamítl žalobu ČR a napadené rozhodnutí EK nezrušil. Hlavním důvodem bylo, že výjimku v Přístupové smlouvě, které se dovolávala ČR a podle které se na závazky vzniklé z fondů Phare před přistoupením uplatní i v době po přistoupení dosavadní pravidla, je podle názoru Tribunálu potřeba vykládat restriktivně. Poměrně složitou argumentací dospěl na základě tohoto východiska k závěru, že dotčenou výjimku lze aplikovat pouze na výdajovou, nikoli ale na příjmovou část předmětných závazků vzniklých před vstupem ČR do EU. Rozsudek je pro ČR důležitý z hlediska vyjasnění mantinelů pro budoucí aplikaci výjimky obsažené v Přístupové smlouvě na postupné ukončování předmětných závazků vzniklých v době po přistoupení.

INTERVENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora ve spojení s čl. 93, popř. čl. 123, JŘ Soudního dvora, resp. s čl. 115 a 116 JŘ Tribunálu nebo čl. 109 až 111 JŘ Soudu pro veřejnou službu EU, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU (přičemž pro řízení o kasačním opravném prostředku činí tato lhůta jeden měsíc a pro řízení před Soudem pro veřejnou službu EU čtyři týdny). Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. 12. 2011 využito celkem v 49 případech, z toho v roce 2011 ve 30 případech.

K 31. 12. 2011 probíhalo celkem 34 řízení, do nichž ČR vstoupila jako vedlejší účastník, a další 7 řízení, jichž se ČR účastnila, bylo v roce 2011 ukončeno.

Z celkem 30 řízení, do kterých ČR vstoupila v roce 2011, je ve 20 případech účelem intervence podpořit členské státy, které jsou žalovány Evropskou komisí ze stejných důvodů, z jakých je žalována i ČR. Jedná se o tři skupiny případů:

- 7 případů se týká implementace tzv. prvního železničního balíčku (C-545/10 *Komise proti České republice*)²⁰,
- v 5 případech jde o to, zda je v souladu se směrnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (jak tvrdí Česká republika a další členské státy), pokud členský stát umožňuje osobám nepovinným k dani stát se členem skupiny pro účely daně z přidané hodnoty (C-109/11 *Komise proti České republice*),
- konečně v 8 dalších případech je podstatou sporu otázka, zda zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře lze použít (jak tvrdí Česká republika a další členské státy) i na plnění poskytovaná osobám, které nejsou cestujícími (nýbrž jsou např. rovněž cestovními kanceláři) (C-269/11 *Komise proti České republice*).

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (např. podpora Rady, popř. Komise v otázkách přístupu veřejnosti k dokumentům

²⁰ Zvažována byla intervence ještě v dalších 2 případech (C-412/11 *Komise proti Lucembursku* a C-555/10 *Komise proti Rakousku*), od tohoto záměru však bylo s ohledem na výrazná specifika těchto dvou případů nakonec upuštěno.

institucí či v otázkách boje proti terorismu, podpora jiných členských států ve věcech souvisejících s žalobou, kterou podala i ČR atd.; v jednom případě je podporována žaloba obchodní společnosti se sídlem v České republice).

Věci, v nichž se ČR v roce 2011 vyjádřila

První železniční balíček

C-473/10 Komise proti Maďarsku

Všeobecné informace o případu

Jedna z žalob týkajících se prvního železničního balíčku. Maďarsku je vytýkáno, že (1) nezaručilo nezávislost přidělování vlakových tras železničním podnikům (čl. 6 odst. 3 a přílohy II směrnice 91/440/EHS v platném znění, jakož i z čl. 14 odst. 2 směrnice 2001/14/ES); (2) nezaručilo nezávislost zpoplatnění železničních podniků (čl. 6 odst. 3 a přílohy II směrnice 91/440/EHS v platném znění, jakož i z čl. 4 odst. 2 směrnice 2001/14/ES); (3) nezaručilo finanční rovnováhu manažerů infrastruktury (čl. 6 odst. 1 směrnice 2001/14/ES); (4) nemotivovalo manažery infrastruktury snižovat náklady spojené s poskytováním infrastruktury a míru přístupových poplatků (čl. 6 odst. 2 směrnice 2001/14/ES); (5) nezaručilo, aby poplatky za minimální přístupový balík a za traťový přístup k servisním zařízením byly stanoveny na základě nákladů přímo vynaložených na provoz vlaku (čl. 7 odst. 3 směrnice 2001/14/ES); a (6) nezavedlo systém motivující železniční podniky a manažery infrastruktury k minimalizaci poruch a zvyšování výkonnosti železniční sítě (čl. 11 směrnice 2001/14/ES).

Vyjádření ČR

Vzhledem ke specifickým aspektům maďarského případu, jež se v žádném ohledu neshodovaly s výtkami Komise v řízení proti ČR, se vyjádření ČR *de facto* omezilo na „morální podporu“ žalované strany.

C-483/10 Komise proti Španělsku

Všeobecné informace o případu

Komise má za to, že Španělské království nesplnilo povinnosti vyplývající z následujících ustanovení prvního železničního balíčku:

- čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/14/ES, jelikož výše poplatků za použití železniční infrastruktury je "určována" výlučně státními orgány a funkce provozovatele infrastruktury je tak omezena pouze na výběr poplatků;

- článku 11 směrnice 2001/14/ES, neboť systém zpoplatnění zavedený španělskými orgány nestanoví žádný systém odměňování odpovídající kritériím stanoveným v uvedeném článku;
- čl. 30 odst. 1 směrnice 2001/14/ES, jelikož španělská právní úprava dostatečně nezaručuje nezávislost regulačního subjektu (Comité de Regulación Ferroviaria) na provozovateli infrastruktury a RENFE-Operadora (železniční podnik spadající pod ministerstvo rozvoje);
- čl. 10 odst. 7 směrnice 91/440/EHS, protože regulační subjekt nedisponuje prostředky nezbytnými k výkonu pravomoci kontroly soutěže na železničních trzích, kterou mu svěřuje tento článek;
- čl. 13 odst. 2 a čl. 14 odst. 1 směrnice 2001/14/ES, jelikož španělská právní úprava stanoví diskriminační kritéria pro přidělování kapacity železniční infrastruktury. Tato kritéria mohou tedy vést k tomu, že trasy vlaku jsou přiděleny na delší dobu než je doba jednoho období jízdního řádu. Kritéria nejsou specifikována.

Vyjádření ČR

Písemné vyjádření se zaměřilo na podporu pozice Španělska, a to zejména ve vztahu k výtkám týkajícím se čl. 4 odst. 1, čl. 11 a čl. 30 odst. 1 směrnice 2001/14/ES a čl. 10 odst. 7 směrnice 91/441/EHS, jež se obsahově podobají výtkám Komise ve věci C-545/10 *Evropská komise proti České republice*. Ve vztahu k výtce týkající se čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/14/ES ČR uvedla, že při stanovení rámce zpoplatnění mají členské státy pouze povinnost zajistit „*nezávislé postavení železničních podniků*“ a nikoliv nezávislé postavení správce železniční infrastruktury, jak uvádí v předmětné věci Komise. Ve vztahu k výtkám týkající se regulačního subjektu ČR dodala, že výtka Komise nezohledňuje právo členského státu, pokud jde o způsob provedení směrnice (tzv. zásada instrumentální volnosti), včetně vnitřního rozdělení (organizaci) plnění povinností vyplývajících z unijního práva (zásada procesní autonomie).

C-512/10 Komise proti Polsku

Všeobecné informace o případu

Komise vytýká Polsku čtyři porušení prvního železničního balíčku (směrnice Rady 91/440/EHS o rozvoji železnic Společenství, směrnice 2001/14/ES o přidělování kapacity železniční infrastruktury, zpoplatnění železniční infrastruktury a o vydávání osvědčení o bezpečnosti): 1/ PL nestanovilo žádné mechanismy, které by zajišťovaly rozhodovací a organizační nezávislost provozovatele infrastruktury plnící základní funkce (Polskie Linie Kolejowe, Spółka Akcyjna) na holdingové společnosti, a sice jak na mateřské společnosti PKP S.A., jakož i na jiných dceřinných společnostech holdingu, které jsou železničními provozovateli; 2/ PL nepřijalo

vhodná opatření k dosažení finanční rovnováhy provozovatelem infrastruktury PLK S.A. v přiměřené lhůtě; 3/ PL nestanovilo pro společnost PLK S.A. žádný obecný systém podnětů ke snižování nákladů a poplatků za používání železniční infrastruktury; 4/ PL nepřijalo náležitá opatření, aby poplatky za minimální přístup k železniční infrastruktuře byly stanoveny na základě nákladů přímo vynaložených za provoz železniční dopravy; navíc polský stát nestanovil kontrolní mechanismus umožňující ověřit, zda různé segmenty trhu jsou schopny hospodářsky unést zvýšení poplatků za přístup a využívání železniční infrastruktury.

Vyjádření ČR

Vyjádřením byly obecně podpořeny argumenty Polska. Konkrétně se ČR vyjádřila k čl. 6 odst. 2 (snižování nákladů na zajištění infrastruktury) a čl. 7 odst. 3 (náklady přímo vynaložené za provoz železniční dopravy) směrnice 2001/14/ES.

C-528/10 Komise proti Řecku

Všeobecné informace o případu

Komise vytýká Řecku následující porušení prvního železničního balíčku: neuplatnění systému podnětů ke snižování nákladů na zajištění infrastruktury a výše poplatků za přístup; nezavedení systému odměňování výkonu; nezřízení nezávislého regulačního subjektu a nezajištění možnosti tohoto subjektu ukládat sankce.

Vyjádření ČR

Vzhledem ke specifickým aspektům tohoto případu se vyjádření ČR *de facto* omezilo na obecnou podporu Řecka.

C-556/10 Komise proti Německu

Všeobecné informace o případu

Německu je vytýkáno nesplnění povinností, které pro něj vyplývají z čl. 6 odst. 3 a přílohy II směrnice 91/440/EHS, jakož i čl. 4 odst. 2 a čl. 14 odst. 2 směrnice 2001/14/ES (nezávislost provozovatele infrastruktury), z čl. 6 odst. 2 směrnice 2001/14/ES, z čl. 7 odst. 3 a čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/14/ES a z čl. 30 odst. 4 směrnice 2001/14/ES ve spojení s čl. 10 odst. 7 směrnice 91/440/EHS (poplatky za infrastrukturu, snižování nákladů na infrastrukturu a poplatků za přístup k železniční síti, sankce).

Vyjádření ČR

Vyjádření ČR se zaměřilo na výtku Komise týkající se čl. 7 odst. 3 ve spojení s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/14/ES, jež se shoduje s jedním z výtek v rámci žaloby C-545/10 *Evropská komise proti České republice*. V této souvislosti ČR uvedla, že je třeba v první

radě objasnit obsah pojmu „náklady přímo vynaložené za provoz železniční dopravy“, který dle názoru ČR vyžaduje, aby dotčené náklady přímo souvisely s provozem železniční dopravy.

C-627/10 Komise proti Slovinsku

Všeobecné informace o případu

Slovinsku je vytýkáno nesplnění požadavků čl. 6 odst. 3 a přílohy II směrnice 91/440/EHS v platném znění a čl. 14 odst. 2 směrnice 2001/14/ES a čl. 6 odstavce 2 až 5, čl. 7 odst. 3, čl. 8 odst. 1, článku 11 a čl. 30 odst. 1 směrnice 2001/14/SE ohledně zavedení prvního železničního balíčku.

Konkrétně vytýká Komise následující:

- provozovatel infrastruktury, který sám poskytuje služby železniční dopravy, také řídí dopravu vlaků a účastní se i rozhodovacího procesu ohledně přidělování železniční infrastruktury, včetně přidělování kapacity;
- nebyl zaručen mechanismus pobídek ke snižování nákladů na zajištění infrastruktury a výše poplatků za přístup;
- nebyla stanovena metoda výpočtu zajišťující, že poplatky za minimální přístupový balík a přístup k dopravním zařízením po železnici odpovídají výši nákladů přímo vynaložených za provoz železniční dopravy;
- nebyl přijat systém odměňování výkonu povzbuzující železniční podniky a provozovatele v minimalizaci závad a zvyšování výkonu železniční sítě pomocí systému odměňování výkonu;
- vnitrostátní právní úprava neukládá ověřit, zda specifický segment trhu unese navýšení pro účely plného pokrytí nákladů vynaložených ze strany provozovatele;
- nebyl zaveden kontrolní orgán, který je ve svém rozhodování nezávislý na provozovateli železniční infrastruktury.

Vyjádření ČR

Z důvodu obsahové odlišnosti výtek Komise v dané věci v porovnání s výtkami Komise v rámci žaloby C-545/10 *Evropská komise proti České republice* se vyjádření ČR omezilo na vyjádření obecné podpory Slovinsku.

Skupina pro účely daně z přidané hodnoty

C-65/11 Komise proti Nizozemsku

Všeobecné informace o případu

Nizozemsku je vytýkáno porušení povinností, které pro něj vyplývají z článků 9 a 11 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, a to tím, že nekonzultovalo Poradní výbor pro daň z přidané hodnoty a připouští, aby osoby, které nejsou povinné k dani mohly přistoupit k daňové jednotce, jak vyplývá z rozhodnutí ze dne 18. února 1991 č. VB91/347.

Vyjádření ČR

Obdobně jako u většiny ostatních intervenčních vyjádřeních týkajících se skupinové registrace se vyjádření zaměřilo především na tři okruhy poznámek, jejichž účelem bylo doplnit argumenty předložené Nizozemskem a které se týkaly 1) povahy unijního systému DPH (v případě skupinové registrace nejde o výjimku ze zásady, jež je třeba vykládat restriktivně, nýbrž o samostatné kritérium), 2) účelu skupinové registrace podle čl. 11 směrnice (snížení administrativní zátěže a zamezení daňovým podvodům lze nejlépe docílit zahrnutím osob nepovinných k dani do skupiny za účelem DPH) a 3) judikatury (základní rozsudek C-60/90 *Polysar* v dané oblasti potvrzuje postoj žalovaných členských států).

C-74/11 Komise proti Finsku

Všeobecné informace o případu

Podle Komise porušuje Finsko články 9 a 11 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty tím, že (a) připouští přijetí osob nepodléhajících dani z přidané hodnoty do skupiny podléhající dani z přidané hodnoty a (b) omezuje použití systému skupinové registrace na poskytovatele finančních a pojišťovacích služeb.

ad a: Podle názoru Komise neumožňuje směrnice 2006/112/ES osobám, které nejsou povinné k dani, aby byly přijaty do skupiny podléhající dani z přidané hodnoty, a tím rozšířit práva a povinnosti osob povinných k dani na osoby k dani nepovinné. Finské právní předpisy, které připouštějí přijetí osoby nepovinné k dani do skupiny podléhající dani z přidané hodnoty jsou tedy podle Komise v rozporu se směrnicí. Výklad Komise je podle jejího názoru také v souladu s účelem článku 11, jímž je zjednodušení správy a zabránění zneužití předpisů.

ad b: Skupinová registrace upravená ve finských předpisech je navíc v rozporu s článkem 11 směrnice 2006/112/ES v rozsahu, v němž je působnost skupinové registrace ve finském daňovém právu omezena na podniky, jež působí ve finanční

nebo pojišťovací oblasti. Systém skupinové registrace musí být podle Komise použitelný na všechny podniky usazené v daném členském státě, bez ohledu na to, jaký druh činnosti daný podnik vykonává. Společný systém daně z přidané hodnoty je jednotným systémem; pokud v něm bude přijata zvláštní úprava, musí být zásadně použitelná všeobecně. Znění článku 11 směrnice 2006/112/ES podle názoru Komise neobsahuje žádný odkaz na to, že členský stát smí použití registrace skupiny podléhající dani z přidané hodnoty omezit na určité skupiny činné v určité oblasti. Také s ohledem na svůj účel musí být článek 11 podle Komise vykládán tak, že zahrnuje všechny podniky nezávisle na jejich oblasti činnosti. Tím, že skupinovou registraci omezují na určité skupiny, jsou finské předpisy upravující daň z přidané hodnoty rovněž v rozporu s obecnou zásadou rovného zacházení zakotvenou v právu Unie.

Vyjádření ČR

Oproti většině ostatních intervenčních vyjádření týkajících se skupinové registrace se vyjádření v tomto případě zaměřilo jen na dva okruhy poznámek, jejichž účelem bylo doplnit argumenty předložené Finskem a které se týkaly 1) povahy unijního systému DPH (v případě skupinové registrace nejde o výjimku ze zásady, jež je třeba vykládat restriktivně, ale o samostatné kritérium) a 2) účelu skupinové registrace dle čl. 11 směrnice (snížení administrativní zátěže a zamezení daňovým podvodům lze nejlépe docílit zahrnutím osob nepovinných k dani do skupiny za účelem DPH).

C-85/11 Komise proti Irsku

Všeobecné informace o případu

Z praktických důvodů a za účelem boje proti případnému zneužití umožnila směrnice o DPH členským státům považovat společně dvě osoby povinné k dani – nebo více – za jednu osobu povinnou k dani. Žalobkyně tvrdí, že směrnice členským státům neumožňuje zahrnout osoby nemající daňovou povinnost do takového seskupení a rozšířit tak práva a povinnosti osob povinných k dani na osoby nemající daňovou povinnost.

Vyjádření ČR

Vyjádření bylo koncipováno obdobně jako ve věci C-65/11 *Komise proti Nizozemsku* (viz výše).

C-86/11 Komise proti Spojenému království

Všeobecné informace o případu

Směrnice o DPH z praktických důvodů a za účelem boje proti možným zneužitím umožňuje členským státům zacházet se dvěma či více osobami povinnými k dani

jako s jednou osobou povinnou k dani. Komise tvrdí, že směrnice neumožňuje členským státům zahrnout do takové skupiny osoby, které nejsou povinné k dani, a rozšířit tak práva a povinnosti osob povinných k dani na osoby, které nejsou povinné k dani. Právní úprava Spojeného království umožňující zahrnout osoby, které nejsou povinné k dani, do skupiny pro účely DPH, je tedy v rozporu se směrnicí.

Vyjádření ČR

Oproti ostatním intervenčním vyjádřením týkajícím se skupinové registrace se vyjádření zaměřilo nejen na podporu Spojeného království, pokud jde o povahu unijního systému DPH, účel skupinové registrace podle čl. 11 směrnice a judikaturu, ale dále rovněž na vyvrácení námítky Komise uvedené v předmětné žalobě, dle které by skupina mohla být v konečném důsledku tvořena pouze osobami nepovinnými k dani, což je ovšem s ohledem na skutečnost, že skupina musí vykonávat ekonomickou činnost, nesprávné.

C-95/11 Komise proti Dánsku

Všeobecné informace o případu

Ke zjednodušení správy a prevenci některých forem zneužití směrnice o DPH členským státům umožňuje pohlížet na dvě nebo více osob povinných k dani jako na jedinou osobu povinnou k dani. Komise zastává názor, že směrnice neumožňuje osobám nepovinným k dani být součástí takovéto skupiny DPH a tedy mít práva a povinnosti, které se vztahují na osoby povinné k dani. Dánské právní předpisy, které umožňují osobám nepovinným k dani být součástí skupiny DPH, nejsou tudíž slučitelné se směrnicí.

Vyjádření ČR

Vyjádření bylo koncipováno obdobně jako ve věci C-74/11 *Komise proti Finsku* (viz výše).

Zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře

C-189/11 Komise proti Španělsku

Všeobecné informace o případu

Podle Komise porušilo Španělsko směrnici DPH v následujících ohledech:

- uplatňuje zvláštní režim pro cestovní kanceláře v případech, kdy jsou cestovní služby prodávány jiné osobě než cestujícímu;

- vyloučilo z uplatňování uvedeného režimu prodej cest, které jsou organizovány pořadateli cest a prodávány veřejnosti cestovními kanceláři jednajícími vlastním jménem;
- umožňuje cestovním kancelářím za určitých okolností uvést na faktuře celkovou částku, která nemá vztah ke skutečné DPH přenesené na zákazníka, a zákazníkovi umožňuje, je-li osobou povinnou k dani, odpočíst tuto celkovou částku od splatné DPH a
- umožňuje cestovním kancelářím, v rozsahu, v němž využívají zvláštního režimu, stanovit základ daně celkově pro každé zdaňovací období.

Vyjádření ČR

V rámci svého vyjádření ČR podpořila Španělsko a zdůraznila, že výklad založený na pojmu „cestující“ zastávaný Komisí není, oproti výkladu založenému na pojmu „zákazník“ zastávanému ČR a Španělskem, způsobilý naplnit účely zvláštního režimu pro cestovní kanceláře (jimiž jsou zjednodušení administrace při poskytování přeshraničních cestovních služeb a rozdělení příjmů DPH mezi členským státem poskytovaní cestovních služeb a členským státem usazení cestovní kanceláře).

C-193/11 Komise proti Polsku

Všeobecné informace o případu

Komise požaduje určit, že Polská republika tím, že podle čl. 119 odst. 3 Ustawa z dnia 11. marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (zákon ze dne 11. března 2004 o dani ze zboží a služeb; dále jen „polský zákon od DPH“) uplatňuje zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře na prodej služeb v oblasti cestovního ruchu osobám, které nejsou cestujícími, nesplnila povinnosti, které pro ní vyplývají z článků 306 až 310 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. Na podporu svého názoru Komise tvrdí, že články 306 až 310 směrnice 2006/112/ES odpovídají znění dřívějšího článku 26 Šesté směrnice o DPH. Pět ze šesti tehdy úředních jazykových znění (totiž všechna znění s výjimkou anglického) bylo zcela soudržných a v celém textu článku 26 důsledně používalo výraz „cestující“. Použití pojmu „pořizovatel“ se nachází pouze ojediněle v některých jazykových zněních článku 306 směrnice 2006/112/ES, která se opírají o anglické znění. Také v těchto případech je však v dalších ustanoveních týkajících se zvláštního režimu (články 307 až 310) užíván výraz „cestující“, což naznačuje nesprávné použití pojmu „nabywca“ („pořizovatel“) v článku 306.

I v případě, že by bylo přijato tvrzení, že cíle zvláštního režimu DPH pro cestovní kanceláře, tj. usnadnění vyúčtování, by mohlo být lépe dosaženo výkladem, který vychází z pořizovatele, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že je nepřipustné

opírat použití tohoto zvláštního režimu výlučně o teleologický výklad, který je v rozporu s jednoznačným rozhodnutím zákonodárce Unie, které vyplývá ze znění v současnosti platných ustanovení.

Vyjádření ČR

Vyjádření bylo koncipováno obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

C-236/11 *Komise proti Itálii*

Komise má za to, že způsob, jakým Italská republika použila zvláštní režim pro cestovní kanceláře v rozsahu, v němž se neomezuje na služby poskytované cestujícím, jak uvádí směrnice, ale vztahuje se rovněž na operace uskutečněné jinými cestovními kanceláři, je v rozporu s právní úpravou v oblasti DPH.

Vyjádření ČR

Vyjádření bylo koncipováno obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

Ostatní

C-504/09 P *Komise proti Polsku* a C-505/09 P *Komise proti Estonsku*

Všeobecné informace o případu

Obě věci úzce souvisí s žalobou ČR ve věci T-194/07, podanou dne 4. června 2007, o které Tribunál dosud nerozhodl a naopak řízení přerušil do doby, než Soudní dvůr rozhodne o kasačních opravných prostředcích Evropské komise v těchto věcech. Napadenými rozsudky (ze dne 23. 9. 2009) totiž Tribunál vyhověl žalobám Polska a Estonska na zrušení rozhodnutí Komise, kterými byly zamítnuty národní alokační plány těchto zemí na období 2008-2012 (ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů). Téhož se domáhá svou žalobou i Česká republika.

Stanovisko generální advokátky

V souladu s písemným vyjádřením ČR navrhla generální advokátka Trstenjak zamítnutí kasačního opravného prostředku (a potvrzení výkladu přijatého Tribunálem). Z pohledu ČR je škoda, že (ve věci C-504/09 P) generální advokátka již nepovažovala za potřebné zabývat se otázkou, zda v dané věci Komise vůbec dodržela lhůtu stanovenou pro přijetí sporného rozhodnutí v ustanovení čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/87/ES – viz bod 127 stanoviska). Pokud stejným způsobem rozhodne i Soudní dvůr, Komise bude moci přijmout nové (zamítavé) rozhodnutí k původně

předloženému národnímu alokačnímu plánu. V opačném případě by původně předložený národní alokační plán (včetně množství povolenek původně navržených k alokaci Českou republikou) zůstal definitivně v platnosti.

C-130/10 *Parlament proti Radě*

Všeobecné informace o případu

Evropský parlament požaduje zrušit nařízení Rady (EU) č. 1286/2009 ze dne 22. prosince 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem, a to inter alia s odůvodněním, že mělo být založeno na článku 75 SFEU, nikoli na článku 215 SFEU.

Vyjádření ČR

ČR ve věci intervenuje na podporu závěrů Rady. Nad rámec vyjádření Rady ČR doplnila, že pro přijetí napadeného nařízení na základě čl. 215 odst. 2 SFEU hovoří významné „vnější aspekty“ materie: (i) dle nařízení 881/2002 jsou sankcionováni pouze teroristé, kteří jsou dle rezolucí Rady bezpečnosti OSN považováni za hrozbu pro celé mezinárodní společenství; (ii) nařízením 881/2002 Unie toliko implementuje rezoluce Rady bezpečnosti, nevytváří tedy originární právní normy, které by pramenily z její autonomní vůle, plní toliko mezinárodně právně zakotvenou povinnost, aniž by přitom disponovala výraznějším vlastním uvážením; (iii) nařízení 881/2002 provádí časově předcházející akt SZBP. Napadené nařízení proto nemohlo být přijato na základě čl. 75 SFEU, který tento vnější přesah naprosto postrádá a omezuje se na cíle vnitřního prostoru svobody, bezpečnosti a práva Unie.

Na tomto postoji setrvala ČR i na ústním jednání dne 7. prosince 2011. Ve svém vystoupení VLZ zdůraznil potřebu jednat v takových případech rychle (což by při použití řádného legislativního postupu nebylo možné). Kromě toho se v daném případě nejedná o klasické přijímání legislativy, ale jen „automatické“ přejímání sankcí OSN.

C-404/10 P *Komise v. Éditions Odile Jacob*

Všeobecné informace o případu

Věc se týká přístupu (veřejnosti) k dokumentům, které byly Evropské komisi poskytnuty v rámci řízení o spojování podniků. Tribunál posuzoval otázku ve světle nařízení č. 1049/2001 (o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise) a dospěl k závěru, že přístup k některým z požadovaných dokumentů byl odmítnut v rozporu s uvedeným nařízením. Na podporu Evropské komise intervenuje kromě České republiky také Francie (která se rozhodla vstoupit

až do ústní fáze řízení s tím, že podle jejího názoru by přístup k dokumentům poskytovaných příslušným úřadům účastníky řízení v oblasti hospodářské soutěže měl být a priori vyloučen; ve francouzské legislativě je tak výslovně stanoveno od května 2011).

Vyjádření ČR

ČR plně podpořila argumenty formulované Evropskou komisí. Kromě toho ČR dodala, že dokumenty poskytnuté v rámci řízení o kontrole spojování podniků by zásadně neměly být zpřístupňovány ze dvou základních důvodů: takové dokumenty budou zpravidla mít povahu služebního nebo obchodního tajemství; kromě toho by otázka zpřístupnění takových dokumentů nebyla vůbec nastolena, pokud by veřejnoprávní subjekt do (horizontálního) vztahu mezi soutěžiteli prostřednictvím uvedeného řízení vstoupil.

Na tomto postoji VLZ setrval i na ústním jednání dne 8. prosince 2011, přičemž vyjádřil názor, že nařízení č. 1049/2001 se vůbec nepoužije, a to především pro nepřekonatelný rozpor s povinností mlčenlivosti na straně pracovníků Evropské komise v dané oblasti (čl. 339 SFEU a čl. 17 nařízení Rady č. 139/2004 o kontrole spojování podniků).

C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P Komise a další proti Kadimu

Všeobecné informace o případě

Ostře sledovaná kauza z oblasti boje proti terorismu. Předmětem řízení jsou kasační opravné prostředky Komise, Rady a Spojeného království proti rozsudku ze dne 30. září 2011 ve věci T-85/09 *Kadi proti Komisi*, kterým Tribunál zrušil nařízení Komise (ES) č. 1190/2008 ze dne 28. listopadu 2008, kterým se po sto první mění nařízení Rady (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem, se v rozsahu, v němž se týká Yassina Abdullaha Kadiho. Klíčovou otázkou je, v jakém rozsahu mají podléhat soudní kontrole sankční opatření přijímaná Evropskou unií jen k provedení opatření přijatých na úrovni OSN.

Vyjádření ČR

ČR vyjádřila názor, že

- po soudech EU nelze rozumně požadovat „úplný a přísný“ přezkum transpozičních sankčních opatření EU;
- o substantivním přezkumu soudními orgány EU by bylo možné začít uvažovat teprve tehdy, pokud by kontrolní mechanismy na úrovni OSN prokazatelně selhaly;

- měl-li by Soudní dvůr i po zohlednění všech aktuálních opatření určených ke zdokonalení kontrolních mechanismů OSN o jejich efektivnosti vážné pochyby, pak by bylo možné eventuelně uvažovat o řešení navrhovaném Radou, tj. že by soudy EU rozhodovaly *in materiae* jen o případech, v nichž žalobce nedosáhl výmazu ze sankčního seznamu v řízení před orgány OSN (to pochopitelně předpokládá, že se dotčená osoba nejprve musí alespoň pokusit dosáhnout výmazu na úrovni OSN);
- vzdáním se substantivního přezkumu transpozičních sankčních opatření EU se soudy EU v žádném případě nevzdávají své jurisdikce nad těmito právními předpisy v plném rozsahu. Podobně jako vnitrostátní soudy členských států při posuzování platnosti vnitrostátních opatření implementujících právo EU budou soudy EU posuzovat správnost volby právního základu pro přijetí transpozičního opatření EU a chyby či nepřesnosti, jichž se při transpozici dopustily orgány EU. Pro aplikační praxi neocenitelná bude role soudů EU při výkladu transpozičních sankčních opatření EU. V částech, v nichž půjdou transpoziční sankční opatření EU nad rámec originární normy přijaté na úrovni OSN, si navíc soudy EU podrží plnou jurisdikci, neboť v těchto pasážích bude normotvůrce EU jednat na základě svého niterně vlastního volního uvážení a bude tudíž vázán právním řádem EU v celém jeho rozsahu.

C-610/10 Komise proti Španělsku

Všeobecné informace o případě

Jedná se o historicky první případ, v jehož rámci postupovala Evropská komise podle čl. 260 SFEU (tedy k aplikaci změn, které do původního čl. 228 SES zavedla Lisabonská smlouva). Španělsko vzneslo námitku přípustnosti, ve kterém v podstatě namítá, že se ve věci mělo ještě postupovat podle předchozího čl. 228 SES (např. mělo být vydáno odůvodněné stanovisko; v dané věci vydala Komise před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost formální upozornění na základě čl. 228 SES, následně však vydala dodatečné formální upozornění na základě čl. 260 SFEU).

Vyjádření ČR

ČR podpořila námitku nepřípustnosti uplatněnou Španělskem a vyjádřila rovněž názor, že Komise postupem podle čl. 260 SFEU v daném případě porušila zásadu retroaktivity (s tím, že uvedené ustanovení není podle jejího názoru ustanovením čistě procesní povahy).

Věci, v nichž ČR v roce 2011 požádala o vstup do řízení

První železniční balíček

C-369/11 Komise proti Itálii

Všeobecné informace o případu

Komise navrhuje určit, že Italská republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s čl. 6 odst. 3 a přílohou II směrnice 91/440/EHS (o rozvoji železnic Společenství) ve znění změn, s čl. 4 odst. 2 a čl. 14 odst. 2 směrnice 2001/14/ES (o přidělování kapacity železniční infrastruktury, zpoplatnění železniční infrastruktury a o vydávání osvědčení o bezpečnosti) a s čl. 4 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 směrnice 2001/14/ES, jakož i čl. 30 odst. 1 směrnice 2001/14/ES, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z těchto ustanovení.

Výtky, které Komise vznáší vůči Italské republice, se týkají nezávislosti orgánu, který vykonává podstatné úkoly v oblasti přístupu k infrastruktuře, zpoplatnění přístupu k infrastruktuře, jakož i pravomoci a autonomie orgánu regulace železničního sektoru.

Postoj ČR

Vzhledem ke specifickým aspektům tohoto případu se vyjádření ČR *de facto* omezí na obecnou podporu Itálie.

Zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře

C-293/11 Komise proti Řecku

Všeobecné informace o případu

Komise je toho názoru, že režim cestovních kanceláří se uplatní pouze na služby poskytované přímo cestujícím, v souladu se zněním směrnice ve většině jazyků. I anglické znění, které, na jediném místě, používá výraz „zákazník“ („customer“), by nemělo smysl, kdyby se nevztahovalo výlučně na cestující. Stejný závěr plyne ze vzájemného výkladu všech souvisejících ustanovení (systematický argument). Historický výklad vede též ke stejnému závěru, neboť směrnice o DPH pouze kodifikovala šestou směrnici, aniž změnila její obsah. Pokud jde o teleologický výklad, rozhodující je, aby nebylo dovoleno dvojí zdanění cestovních kanceláří v určitých členských státech (s výjimkou odpočtů v případě širokého uplatnění režimu cestovních kanceláří). Členský stát nemůže individuálně napravit jakoukoli nesrovnalost směrnice, pokud nedojde k úřední změně jejího znění.

Postoj ČR

Obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

C-296/11 *Komise proti Francii*

Všeobecné informace o případě

Komise na podporu své žaloby uvádí jediný žalobní důvod, který vychází z toho, že na plnění poskytovaná osobám, které nejsou cestujícími, je nesprávně uplatňován zvláštní režim pro cestovní kanceláře. V tomto ohledu Komise uvádí, že tento režim se uplatní pouze tehdy, dochází-li k prodeji cestovní služby cestujícímu. Neuplatní se naopak ve vztahu ke službám poskytovaným cestovními kanceláři jiným cestovním kancelářím nebo organizátorům turistických zájezdů. S ohledem na znění ustanovení všeobecného daňového zákoníku, která spíše než na pojem „cestující“ odkazují na pojem „zákazník“, uplatňuje žalovaná přístup, který se opírá o zákazníka, a užívá zvláštní režim pro cestovní kanceláře extenzivně.

Komise mimoto odmítá tezi obhajovanou francouzskými orgány, že francouzské právní předpisy umožňují dosáhnout cílů sledovaných zvláštním režimem, a to zejména zjednodušení správních formalit u cestovních kanceláří a příjmů z DPH státu, v němž byla každá jednotlivá služba finálně konzumována, lépe.

Postoj ČR

Obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

C-309/11 *Komise proti Finsku*

Všeobecné informace o případě

Komise je toho názoru, že podle ustanovení směrnice o dani z přidané hodnoty 2006/112/ES je třeba zvláštní právní úpravu platnou pro cestovní kanceláře použít jen tehdy, pokud jsou cestovní služby prodávány cestujícím. Se směrnicí o dani z přidané hodnoty je tedy v rozporu skutečnost, že Finská republika používá zvláštní právní úpravu platnou pro cestovní kanceláře rovněž ve vztahu ke službám, které si cestovní kanceláře poskytují mezi sebou navzájem nebo které poskytují organizátorům turistických zájezdů.

Postoj ČR

Obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

C-450/11 Komise proti Portugalsku

Všeobecné informace o případu

Komise je toho názoru, že použití zvláštního režimu zavedeného Portugalskou republikou na služby, které poskytují cestovní kanceláře jiným cestovním kancelářím nebo jiným osobám povinným k dani, jež nejsou cestujícími, není v souladu s unijní právní úpravou v této oblasti, jelikož ustanovení směrnice o DPH vyžadují, aby použití zvláštního režimu bylo omezeno na služby poskytované cestujícím.

Postoj ČR

Obdobně jako ve věci C-189/11 *Komise proti Španělsku* (viz výše).

C-473/11 Komise proti Nizozemsku

Všeobecné informace o případu

Podle názoru Komise Nizozemsko neprovedlo zvláštní režim DPH na plnění uskutečňovaná cestovními kancelářemi. To vyplývá z výnosu č. B71/2260 ze dne 22. března 1971 ve znění pozdějších předpisů, který je jasně v rozporu se zvláštním režimem DPH na plnění uskutečňovaná cestovními kancelářemi, stanoveným v člancích 306 až 310 směrnice o DPH.

Postoj ČR

Po podání žádosti o povolení vstupu do řízení obdržel VLZ informaci, že Nizozemsko ustoupilo tlaku Evropské komise a svoji právní úpravu mění podle jejích představ. Nelze proto vyloučit, že vyjádření ČR se v tomto případě bude lišit od vyjádření v ostatních věcech.

Ostatní

C-267/11 P Komise proti Lotyšsku

Všeobecné informace o případu

Komise napadá kasačním opravným prostředkem rozsudek Tribunálu ve věci T-369/07 *Lotyšsko proti Komisi*, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Komise K (2007) 3409 ze dne 13. července 2007 o změně národního alokačního plánu pro přidělení povolenek na emise skleníkových plynů oznámeného Lotyšskou republikou na období let 2008 až 2012, v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES. Ve věci jde primárně o otázku běhu lhůty dle čl. 9 odst. 3 směrnice,

a to v situaci, kdy Komise odmítne národní alokační plán předložený členským státem a členský stát navrhne změny. Dle Tribunálu se i v takovém případě použije lhůta 3 měsíců (která v daném případě nebyla dodržena). Komise naproti tomu tvrdí, že se uvedená lhůta nepoužije a Komise musí rozhodnout „v rozumné lhůtě“.

Postoj ČR

ČR (která sama napadla rozhodnutí Komise týkající se národního alokačního plánu na období 2008 až 2012, viz výše T-194/07 *Česká republika proti Komisi*) podpoří pozici Lotyšska.

C-274/11 P *Španělsko proti Radě* a C-295/11 P *Itálie proti Radě*

Všeobecné informace o případech

Španělsko a Itálie se svými žalobami domáhají zrušení rozhodnutí Rady 2011/167/EU (kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany).

Postoj ČR

ČR požádala o vstup do řízení na straně Rady a bude podporovat její postup, jelikož se do posílené spolupráce v oblasti jednotné patentové ochrany rovněž zapojila.

C-280/11 P *Rada proti Access Info Europe*

Všeobecné informace o případu

Kasačním opravným prostředkem napadá Rada rozsudek (T-233/09), kterým Tribunál zrušil její rozhodnutí, jímž zpřístupnila žadateli o informace návrhy předložené v rámci pracovní skupiny Rady pro informace (k návrhu novely nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise), avšak odmítla odhalit identitu delegací, jež jsou autory uvedených návrhů.

Postoj ČR

Zprvée, nelze než pochybovat o smysluplnosti předmětného řízení (žadatel obdržel veškeré informace potřebné k naplnění účelu nařízení, kterým je demokratická kontrola fungování institucí). Zadruhé, odhalení identity delegací by vskutku mohlo ohrozit dotčený rozhodovací (legislativní) proces.

C-292/11 P Komise proti Portugalsku

Všeobecné informace o případu

Věc se dotýká nejzazší fáze řízení o porušení povinnosti (*infringement*), totiž situace, kdy je členský stát odsouzen za porušování práva EU i podruhé a je mu uložena finanční sankce (zejm. penále hrazeného za dobu dalšího porušování).

Komise se domáhá zrušení rozsudku Tribunálu ve věci T-33/09 *Portugalsko proti Komisi*. Tímto rozsudkem bylo zrušeno rozhodnutí, jímž se Komise domáhala plateb, které Soudní dvůr uložil Portugalsku rozsudkem ve věci C-70/06 (šlo o rozsudek na základě tehdejšího čl. 228 SES, dnes 260 SFEU; Portugalsko bylo nejprve v roce 2004 odsouzeno za porušování směrnice 89/665/EHS, následně bylo v roce 2008 odsouzeno k placení penále za každý další den prodlení; Portugalsko vzápětí oznámilo Komisi novou právní úpravu, ale Komise dospěla k závěru, že nová právní úprava není dostatečnou nápravou rozsudku z roku 2004, Portugalsko tedy dál musí platit; Tribunál však její rozhodnutí, kterým se domáhala dalších plateb, zrušil s tím, že ze znění výroku rozsudku z roku 2008 jasně plyne, že k naplnění tohoto rozsudku postačovalo zrušení vyhlášky č. 48 051, což se zmíněnou novou právní úpravou stalo; otázku, zda nová právní úprava samotná je či není v pořádku, měla Komise podle názoru Tribunálu řešit v novém řízení o porušení unijního práva).

Důvody kasačního opravného prostředku Komise:

Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že: i) nesprávně vyložil jak pravomoci Komise v rámci výkonu rozsudků Soudního dvora vydaných podle čl. 260 odst. 2 SFEU, tak vlastní pravomoci týkající se kontroly Komise; ii) při vydávání napadeného rozsudku pouze částečně zohlednil výrok rozsudku Soudního dvora z roku 2008; iii) v rozporu s čl. 260 odst. 2 SFEU pro účely identifikace nesplnění povinnosti nezohlednil rozsudek Soudního dvora z roku 2004. Krom toho je rozsudek Tribunálu stížen vadou spočívající v nesprávném právním posouzení, jelikož porušuje povinnost uvést odůvodnění, neboť k prokázání skutečnosti, že Komise překročila rámec nesplnění povinnosti, který byl zjištěn Soudním dvorem, se opírá o nedostatečné a rozporuplné odůvodnění.

Postoj ČR

Je nutno připustit, že k nápravě porušení konstatovaného rozsudkem Soudního dvora podle čl. 258 SFEU nemůže stačit nahrazení právní úpravy, ve které byl shledán nesoulad s právem EU, novou právní úpravou (jak se stalo v daném případě); rozhodující je, zda taková nová právní úprava skutečně odstranila uvedený nesoulad (nebo ho naopak zachovala). Evropská komise naproti tomu nemůže jít při výkonu rozsudku Soudního dvora podle čl. 260 SFEU nad rámec konstatovaného porušení. Právě toho se však Komise v daném případě zjevně dopustila, když se

nespokojila s odstraněním požadavku předložení důkazu o zavinění (konstatované porušení) a tvrdila, že v rozporu se směrnicí je i sama podmínka zavinění (tomuto názoru Soudní dvůr sice přisvědčil, ale až o tři roky později v jiném případě, a to dokazuje, že v dané věci nebyl tento aspekt předmětem rozsudků Soudního dvora).

T-465/11 *Globula proti Komisi*

Všeobecné informace o případu

Žalobkyně (akciová společnost se sídlem v Hodoníně) se domáhá zrušení rozhodnutí Komise ze dne 27. června 2011, kterým se České republice nařizuje zrušit oznámené rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ČR ze dne 26. října 2010, jímž byla žalobkyni udělena dočasná výjimka z povinnosti poskytnout sjednaný přístup třetích osob k plánovanému podzemnímu plynárenskému skladovacímu zařízení v Dambořicích [K(2011) 4509].

Postoj ČR

ČR požádala o intervenci na straně žalobkyně k podpoře její argumentace, zejména stran otázky přípustnosti žaloby.

Řízení ukončená v roce 2011

C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08 a C-61/08 *Komise proti Belgii, Francii, Lucembursku, Rakousku, Německu a Řecku*²¹

Všeobecné informace o případech

Jednalo se o řízení o porušení unijního práva, v nichž EK členským státům vytýkala, že neoprávněně omezily volný pohyb pracovníků a svobodu usazování, když pro přístup k povolání notáře stanovily podmínku státní příslušnosti daného členského státu. Členské státy se bránily zejména s poukazem na výjimky z uvedených svobod dle čl. 39 odst. 4 a čl. 45 SES (nynější čl. 45 odst. 4 a čl. 51 SFEU), neboť narozdíl od EK považují výkon povolání notáře za přímo a bezprostředně spjatý s výkonem veřejné moci. ČR, stejně jako většina členských států přistoupivších k EU v novém tisíciletí, intervenovala na straně napadených členských států, na stranu EK se naopak připojila UK. Proti ČR je v totožné věci vedeno řízení o porušení unijního práva č. 2006/2230, v jehož rámci se čekalo na výsledek těchto řízení.

²¹ V roce 2011 rozhodl Soudní dvůr i v další obdobné věci, v níž Česká republika neintervenovala (C-157/09 *Komise proti Nizozemsku*).

Závěry Soudního dvora

Ve všech uvedených případech dospěl Soudní dvůr k závěru, že činnosti svěřené v dotčených členských státech notářům nejsou (samy o sobě přímo a specificky) spjaté s výkonem veřejné moci, ustanovení čl. 51 (a čl. 45 odst. 4) SFEU se proto nepoužije; podmínka státní příslušnosti pro přístup k povolání notáře je tudíž v rozporu s čl. 49 SFEU (svoboda usazování).

C-52/08 Komise proti Portugalsku

Všeobecné informace o případu

V této věci šlo opět o problematiku přístupu k povolání notáře, nicméně v Portugalsku není uplatňována podmínka státní příslušnosti. EK zde namísto toho napadala podmínku složení zkoušky u portugalské notářské komory, čímž má podle ní docházet k porušení směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací. I zde se ČR účastnila řízení na straně žalovaného členského státu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr žalobu Komise zamítl, přičemž připustil, že nebylo dostatečně jasné, zda se směrnice 2005/36/ES (respektive předchozí směrnice 89/48/EHS) na povolání notáře vztahuje.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 107 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR využito celkem ve třech řízeních o posudku, přičemž v roce 2011 byl vydán posudek Soudního dvora ve věci 1/09.

Posudek 1/09

Sdělení EK *Zlepšení patentového systému v Evropě* vedlo ke zvýšení úsilí o vytvoření systému jednotného patentového soudnictví s pravomocí pro řešení sporů týkajících se evropských patentů i budoucích patentů Společenství. Vznikl tak návrh *Dohody o jednotném systému pro vedení patentových sporů* (dále jen „Dohoda“). Výhody zavedení nového systému patentového soudnictví jsou spatřovány ve sjednocení judikatury, zvýšení právní jistoty a snížení nákladů adresátů předmětné právní úpravy. Vystala nicméně otázka slučitelnosti této zamýšlené Dohody se Smlouvou, a to zejména s ohledem na přenesení pravomoci v oblasti evropských patentů a patentů Společenství na Soud zřízený Dohodou v případech souvisejících s platností nebo používáním patentů Společenství, dále se objevily pochybnosti ohledně konstrukce institutu předběžné otázky v zamýšlené Dohodě a obecně otázka zajištění principu přednosti práva Společenství v rámci tohoto systému. Rovněž není jasný právní základ pro zamýšlenou Dohodu. Z tohoto důvodu podala Rada EU žádost o posudek dle čl. 300 odst. 6 SES (nynější čl. 218 odst. 11 SFEU).

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila.

Závěry Soudního dvora

Ve svém posudku vydaném 8. března 2011 Soudní dvůr shledal, že žádost o posudek je přípustná, neboť mu bylo předloženo dostatečné množství informací o obsahu a kontextu zamýšlené dohody. Na přípustnost žádosti nemá vliv, že návrhy legislativních opatření, která se dohody úzce dotýkají (především návrh nařízení o patentu Společenství), nebyly dosud přijaty. Co se týče slučitelnosti návrhu dohody se Smlouvami, Soudní dvůr nejprve konstatoval, že čl. 262 SFEU ani čl. 344 SFEU nebrání vytvoření patentového soudu. Následně připomněl svoji konstantní judikaturu, dle které mezinárodní smlouva, která počítá s vytvořením soudu pověřeného výkladem jejich ustanovení je v zásadě se Smlouvami slučitelná. Taková dohoda může mít dopad i na pravomoci Soudního dvora, je-li zachována jejich podstata. Patentový soud má ovšem vykládat a uplatňovat nejen samotnou dohodu,

ale i nařízení o patentu Společenství a další akty Unie. V oblasti své výlučné příslušnosti by měl navíc patentový soud nahradit vnitrostátní soudy, čímž by je zbavil možnosti předkládat Soudnímu dvoru žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Návrh dohody sice upravuje mechanismus pro předkládání předběžných otázek ze strany patentového soudu k Soudnímu dvoru, patentový soud však stojí *vně* institucionálního a soudního rámce Unie a v tomto důsledku by jeho rozhodnutí, kterým by bylo porušeno právo Unie, nemohlo být předmětem řízení pro nesplnění povinností a nemohlo by zakládat majetkovou odpovědnost členského státu. Zamýšlená dohoda by připravila soudy členských států o jejich pravomoci v oblasti výkladu a použití práva Unie a Soudní dvůr o jeho pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách položených uvedenými soudy (čímž by zasáhla do samotné podstaty jeho pravomoci). Zamýšlená dohoda je proto neslučitelná se Smlouvami.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2011

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ, je mezirezortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů, složený ze zástupců jednotlivých resortů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. EK, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před EK.

V roce 2011 se Výbor pravidelně setkával, celkem se uskutečnilo 8 setkání.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je z části též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

Oproti minulým rokům došlo v roce 2011 k daleko intenzivnější činnosti pracovní skupiny, a to z důvodu předložení dvou legislativních návrhů Soudního dvora v březnu 2011, které se týkaly jednak zcela nového Jednacího řádu Soudního dvora a dále dílčích úprav Statutu SDEU. Zatímco návrh Jednacího řádu se podařilo *de facto* projednat a až na několik problematických ustanovení uzavřít do konce polského předsednictví v Radě ve druhé polovině roku 2011, bylo projednávání návrhu změny Statutu s ohledem na jeho nejproblematictější bod (návrh na navýšení počtu soudců Tribunálu o 12) v pracovní skupině přerušeno a záležitost posunuta na projednání v rovině politické (blíže k jednotlivým návrhům Soudního dvora viz http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/ - Připravované změny textů).

Přijetí zákona č. 186/2011 Sb.

V roce 2011 se VLZ podílel na přípravě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“), na jehož základě je VLZ oprávněn získávat podklady potřebné k efektivnímu zajišťování zastupování ČR před soudními orgány EU, resp. před EK.

Na základě zkušenosti VLZ se totiž ukázalo, že aby mohl VLZ plnit svojí činnost, tj. zejména zastupovat ČR před soudními orgány EU, je také nutno součinnosti ze stran fyzických a právnických osob, odlišných od ústředních orgánů státní správy, které jsou k této součinnosti povinny již na základě usnesení vlády, kterým byl přijat Statut VLZ. V rámci soudních řízení totiž může také vyvstat potřeba předložit informace, které mají k dispozici pouze takové osoby.

Zákon č. 186/2011 Sb. se nevztahuje pouze na VLZ, ale také na další osoby oprávněné zastupovat ČR před dalšími mezinárodními orgány – např. na vládního zmocněnce pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva, který působí při MSp.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

PS pro infringmenty

David Hadroušek

Vedoucí PS pro infringmenty, intervence

V Kanceláři působí od srpna 2009

Specializace dle gestora: MŽP, MZd, MŠMT

Tel. 224 182 804

david_hadrousek@mzv.cz

Soňa Šindelková

PS pro infringmenty, EU-Pilot

V Kanceláři působí od ledna 2011

Specializace dle gestora: MV, MPO, MZe

Tel. 224 182 584

sona_sindelkova@mzv.cz

Barbora Svinková

PS infringmenty, nenotifikační infringmenty

V Kanceláři působí od března 2012

Specializace dle gestora: MF

Tel. 224 182 808

barbora_svinkova@mzv.cz

Jana Očková

Vedoucí PS pro infringmenty

V Kanceláři působila do března 2012

PS pro předběžné otázky

Jiří Vláčil

Vedoucí PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působí od června 2008

Specializace dle gestora: MSp, MV, GŘC, MPSV, ÚPV

Tel.: 224 182 827

jiri_vlacil@mzv.cz

Thomas Müller

PS pro předběžné otázky, „věcné“ infringmenty

V Kanceláři působí od února 2008

Specializace dle gestora: MPO, MF, MD, MMR, MO, ÚOHS

Tel.: 224 182 421

thomas_muller@mzv.cz

Jana Vitáková

PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působí od března 2012

Specializace dle gestora: MPSV, MZd, MZe, MK, ÚPV

Tel. 224 182 821

jana_vitakova@mzv.cz

V roce 2011 se do realizace agendy VLZ zapojili také následující pracovníci OKP 1.

Emil Ruffer

Ředitel OKP

Tel.: 224 182 310

emil_ruffer@mzv.cz

Kristýna Najmanová

Vedoucí PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působila do září 2011

Markéta Štěrbová

Vedoucí PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od září 2011

Tel. 224 182 309

marketa_sterbova@mzv.cz

Jana Králová

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působila do listopadu 2011

Hana Pešková

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působila do září 2011

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 9. května 2012. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli David Hadroušek, Jana Očková, Thomas Müller, Martin Smolek, Barbora Svínková, Soňa Šindelková, Jana Vitáková a Jiří Vlášil.